

1847

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

*Διηρημένα εις μεθοδικάς ενότητες κατά τὰς ἐπισημούς δδηγίας
τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας*

ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΙΝΑΚΟΣ

ΥΠΟ

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ

44 - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ - 44

1907

Βασίλην

καὶ ἄλλοις

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

*Διηρημένοι εις μεθοδικὰς ἐνότητες κατὰ τὰς ἐπισημοὺς ὁδηγίας
τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας*

ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΙΝΑΚΟΣ

ΥΠΟ

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,,

ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ

44 - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ - 44

1907

[Ἡ παρούσα ἔκδοσις τῶν διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ προγράμματος ἐκλογῶν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ τῆς Κύρου Παιδείας τοῦ Ξενοφῶντος ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς Διδακτικῆς τῶν ἐκλεφρασμένων ἐν ταῖς ὁδηγίαις τοῦ Σ. Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Λαβόντες δὴλα δὴ ταύτας ὑπ' ὅψει διηρέσαμεν πρῶτον τὴν ὅλην ὕλην εἰς μεθοδικὰς ἐνότητες· εἶτα προετάξαμεν ἐκάστης μεθοδικῆς ἐνότητος τὴν τοῦ περιεχομένου περίληψιν, καὶ τέλος προσεθήκαμεν σημειώσεις κατὰ τὸ πλεῖστον μὲν *γραμματικὰς* καὶ *λεξικολογικὰς*, δι' ὧν αἴρεται πᾶσα τοῦ κειμένου γραμματικὴ καὶ λεξικολογικὴ δυσχέρεια, ἐλαχίστας δὲ *πραγματικὰς*, ἀναφερομένας εἰς τὸ περιεχόμενον, τὸν νοῦν τοῦ κειμένου. Ἴνα δὲ οἱ μαθηταὶ μηδέποτε ἐπιλανθάνωνται τοῦ κυρίου νοήματος ἐκάστης μεθοδικῆς ἐνότητος, διεκρίναμεν ἐν τῷ κειμένῳ διὰ κυρτῶν στοιχείων τὰς λέξεις ἐκεῖνας, ἐν αἷς τὸ νόημα τοῦτο περιέχεται.

Ὁδηγοὺς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἡμῶν εἶχομεν τὰς ἀρίστας τῶν Γερμανικῶν ἐκδόσεων, ἰδίᾳ τὴν τοῦ Sorof, Vollbrecht, Breitenbach καὶ Grosse· οὐκ ὀλίγον δ' ἐβοήθησαν ἡμῖν πρὸς κατανόησιν χωρίων τινῶν τοῦ Β' βιβλίου τῶν Ἑλληνικῶν τοῦ Ξενοφῶντος αἱ ἐν τῷ «Ἀπόλλωνι» δημοσιευθεῖσαι (τῷ 1886) ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ φίλου κ. Γεωργίου Ζαννέτου συμβολαὶ περὶ τῆς τοπογραφίας τοῦ Πειραιῶς].

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν μου.

ΤΩΙ ΦΙΛΤΑΤΩΙ ΜΟΙ
ΘΕΟΦΑΝΕΙ Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΛΩΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΕΙΓΜΑ

ΑΠΕΙΡΟΥ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΣ

ΑΝΑΤΙΘΗΜΙ ΤΟΔΕ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος Ξενοφώντος.

Ο Ξενοφών, ὁ υἱὸς τοῦ Γρύλλου καὶ τῆς Διοδώρας, γεννηθεὶς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τῷ 430 π. Χ., ἐπῆρξε πιστὸς μαθητὴς τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους. Τῷ 401 π. Χ. καταλιπὼν τὰς Ἀθήνας ἐπορεύθη κατὰ πρόσκλησιν τοῦ φίλου του Προξένου τοῦ Βοιωτοῦ εἰς Σάρδεις πρὸς τὸν νεώτερον Κύρον, ὅτε οὗτος παρεσκευάζετο νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀριαξέρξου.

Τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ἠκολούθησεν ὁ Ξενοφών ἄνευ οὐδενὸς ἀξιώματος. Μετὰ τὴν περὶ τὰ Κούναξα ὄμως μάχην καὶ τὴν προδοσίαν τοῦ σαιράπου Τισσαφέρου ἐκλεχθεὶς στρατηγὸς κατέδειξε τὴν στρατηγικὴν του εὐφυΐαν, κατορθώσας διὰ μεγίστων κόπων καὶ κινδύνων νὰ ὀδηγήσῃ τὸν στρατὸν τῶν μυρῶν Ἑλλήνων ἐκ τοῦ βάρους τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Θράκην. Ἐνταῦθα ἐβοήθησε τὸν Σεύθην, τὸν βασιλέα τῆς Θράκης, καὶ παρεσκευάζετο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἄλλ' οἱ φίλοι του προσελθόντες ἔπεισαν αὐτὸν νὰ προστεθῇ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν, ὅστις ὑπὸ τὸν Θίβρωνα ἐπολέμει ἐν Ἀσίᾳ πρὸς τοὺς Πέρσας.

Διὰ τοῦτο καὶ διότι ἐπολέμησε μετὰ τοῦ Κύρου, ὅστις ἦτο ἐχθρὸς τῶν Ἀθηναίων, ἐξωρίσθη ὁ Ξενοφών ἀπὸ τῆς πατρίδος του.

Ἀφ' οὗ δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπολέμησε μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἑλλήνων, ἐπανήλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀκολουθῶν τὸν Ἀγησίλαον, τὸν βασιλέα τῆς Σπάρτης, καὶ ἐπολέμησε μετ' αὐτοῦ ἐν Κορωνεῖᾳ (394) κατὰ τῶν συμπολιτῶν του, οἵτινες παρέστησαν σύμμαχοι τῶν Θηβαίων.

Οἱ Σπαρτιάται ἀναγνωρίζαντες τὰς εὐεργεσίας τοῦ Ξενοφώντος ἔδωκαν αὐτῷ ὡς δῶρον προσοδοφόρον κτήμα ἐν Σκιλλοῦντι τῆς Ἠλίδος, παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ὅπου μακρὸν χρόνον ἔζησεν ἀσχολούμενος εἰς τὴν θήραν, τὴν γεωργίαν καὶ τὴν συγγραφὴν.

Ἄλλὰ μετὰ τὴν ἐν Δεύκτροις μάχην (371), καθ' ἣν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἠττήθησαν ὑπὸ τῶν Θηβαίων, ἐκδιωχθεὶς ἐκ τοῦ Σκιλλοῦντος κατέφυγεν εἰς Κόρινθον. Ἐκεῖ οὗτος ἀπέθανε πλήρης ἡμερῶν περὶ τὸ 355 π. Χ.

2. Συγγράμματα Ξενοφώντος.

Τὰ συγγράμματα τοῦ Ξενοφώντος ἐπαινοῦνται ὑπὸ τε τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων διὰ τὴν καθαρότητα, τὴν σαφήνειαν, τὴν χάριν καὶ τὴν ἡδύτητα.

διὰ τοῦτο ὠνόμασαν τὸν Ξενοφῶντα Ἀττικὴν Μοῦσαν καὶ Μέλισσαν καὶ γῆθη, ὅτι ἡ θεὰ Πειθὼ ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτοῦ· τὰ ἀξιολογώτα τούτων εἶναι τὰ ἐξῆς :

1. **Ἀπομνημονεύματα Σωκράτους** εἰς 4 βιβλία, δι' ὧν ὁ Ξενοφῶν ὑπεροπάζει τὸν διδάσκαλόν του κατηγορηθέντα ἐπὶ ἀσεβείᾳ καὶ διαφθορᾷ τῶν νέων.

2. **Κύρου Ἀνάβασις** εἰς 7 βιβλία, ἐν οἷς περιγράφει τὴν στρατείαν τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ κυρίως τὴν κάθοδον τῶν μισθοφόρων Ἑλλήνων.

3. **Τὰ Ἑλληνικά** ἤτοι Ἑλληνικὴ Ἱστορία εἰς 7 βιβλία. Τὸ ἔργον τοῦτο διαιρεῖται εἰς δύο μέρη· τὸ μὲν α', ὅπερ ἀποτελεῖται ἐκ τῶν δύο πρώτων βιβλίων, περιέχει τὴν ἱστορίαν τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (411-404 π. Χ.), οὗ τὰ προηγουμένα ἔτη (431-411) ἐξιστορεῖ ὁ Θουκυδίδης· τὸ δὲ β' μέρος τῶν Ἑλληνικῶν, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐκ τῶν λοιπῶν πέντε βιβλίων, περιέχει τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου μέχρι τῆς ἐν Μαντινείᾳ μάχης (403-362 π. Χ.). Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, ὅπερ διὰ τὴν σπουδαιότητα τῶν ἱστορουμένων γεγονότων εἶναι ἐν τῶν τιμιωτάτων μνημείων τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ κόσμου, ἔχει πολλὰ τεχνικὰ ἀτελείας καὶ ἑλλείψεις, ὡς πολλοὶ ἐπειράθησαν νὰ ἐξηγήσωσι διαφοροτρόπως· τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι τὰ Ἑλληνικά δὲν εἶναι ἡ πρωτότυπος συγγραφή τοῦ Ξενοφῶντος ἀλλ' ἐπιτομὴ ἢ ὅτι εἶναι γερροντικὸν ἔργον, ἐν ᾧ ἡ συγγραφικὴ δύναμις τοῦ Ξενοφῶντος εἶχε καταπέσει.

4. **Κύρου Παιδεία** εἰς 8 βιβλία. Τοῦτο εἶναι φιλοσοφικὸν μυθιστόρημα μὲ ἱστορικὴν βάσιν, ἐν ᾧ ὁ ἰδρυτὴς τῆς Περσικῆς μοναρχίας, Κύρος ὁ πρεσβύτερος, εἰκονίζεται ὡς τὸ ἰδεῶδες βασιλέως ἀγαθοῦ καὶ εὐδαίμονος.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΚ ΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

[Α']

Α'. Αγῶνες περὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον.

409 π. X.

(1 — 22)

Πολιορκία τῆς Καλχηδόνας ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

(1 — 5)

Ἐπεὶ δ' ὁ χειμῶν ἔληγεν, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπλευσαν εἰς Προκόννησον παντὶ τῷ στρατοπέδῳ. ἐκεῖθεν δ' ἐπὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον ὀρμήσαντες ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς Καλχηδόνα. οἱ δὲ Καλχηδόνοι προσίοντας αἰσθόμενοι τοὺς Ἀθηναίους τὴν λείαν ἅπασαν κατέθεντο εἰς τοὺς Βιθυνοὺς Θράκας ἀστυγείτονας ὄντας. Ἀλκιβιάδης δὲ λαβὼν τῶν τε ὀπλιτῶν ὀλίγους καὶ τοὺς ἵππείας, καὶ τὰς ναῦς παραπλεῖν κελεύσας, ἔλθων εἰς τοὺς Βιθυνοὺς ἀπήγει τὰ τῶν Καλχηδονίων χρήματα· εἰ δὲ μή, πολεμήσειν ἔφη αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀπέδρασαν. Ἀλκιβιάδης δέ, ἐπεὶ ἦκεν εἰς τὸ στρατόπεδον τὴν τε ἔχων καὶ πίστει πεποιημένος, ἀπὸ τῆς Καλχηδόνας παντὶ τῷ στρατοπέδῳ ἀπὸ θαλάσσης ἔπεισε εἰς τὸν ποταμοῦ, ὅσον οἶόν τ' ἦν, ξίφος

Μάχη Ἀθηναίων ἐν τῇ Καλχηδόνι.— Θάνατος
τοῦ Λακεδαιμονίου ἄρμοστοῦ Ἴπποκράτους.— Φυγή Φαρναβάζου
(5 — 8)

Ἐνταῦθα Ἴπποκράτης μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρμοστος ἐκ
τῆς πόλεως ἐξήγαγε τοὺς στρατιώτας ὡς μαχομένους· οἱ δὲ
Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάξαντο αὐτῷ, Φαρνάβαζος δὲ ἔξω τῶν
περιτειχισμάτων προσεδόθητι στρατιᾷ τε καὶ ἵπποις πολλοῖς.
Ἴπποκράτης μὲν οὖν καὶ Θράσυλλος ἐμάχοντο ἑκάτερος τοῖς
ὀπλίταις χρόνον πολύν, μέχρι Ἀλκιβιάδης ἔχων ὀπλίτας
τέ τινας καὶ τοὺς ἵππεας ἐβοήθησε. καὶ Ἴπποκράτης μὲν
ἀπέθανεν, οἱ δὲ μετ' αὐτοῦ ὄντες ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν. ἅμα
δὲ καὶ Φαρνάβαζος, οὐ δυνάμενος συμμείξαι πρὸς τὸν Ἴππο-
κράτην διὰ τὴν στενοπορίαν, ἀπεχώρησεν εἰς τὸ Ἡράκλειον
τὸ τῶν Καλχηδονίων, οὗ ἦν αὐτῷ τὸ στρατόπεδον.

Συμφωνία τῶν Ἀθηναίων πρὸς τὸν Φαρνάβαζον
ὑπὲρ τῆς Καλχηδόνας.— Ὅρκοι Ἀθηναίων καὶ Φαρναβάζου.
(8 — 10)

Ἐκ τούτου δὲ Ἀλκιβιάδης μὲν ᾤχετο εἰς τὸν Ἑλλήσπον-
τον καὶ εἰς Χερρόνησον χρήματα πράξων· οἱ δὲ λοιποὶ στρα-
τηγοὶ συνεχώρησαν πρὸς Φαρνάβαζον ὑπὲρ Καλχηδόνας
εἴκοσι τάλαντα δοῦναι Ἀθηναίους Φαρνάβαζον καὶ ὡς βασι-
λέα πρέσβεις Ἀθηναίων ἀναγαγεῖν, καὶ ὄρκους ἔδοσαν καὶ
ἔλαβον παρὰ Φαρναβάζου ὑποτελεῖν τὸν φόρον Καλχηδο-
νίους Ἀθηναίους ὅσον περ εἰώθεσαν, καὶ τὰ ὀφειλόμενα χρή-
ματα ἀποδοῦναι, Ἀθηναίους δὲ μὴ πολεμεῖν Καλχηδονίους,
ὅπως ἂν οἱ παρὰ βασιλέως πρέσβεις ἔλθωσιν.

Ἐπισημειώσεις.— Πίστεις Ἀλκιβιάδου καὶ Φαρναβάζου.
(10 — 13)

οὐκ ἐτύγγχανε παρών, ἀλλὰ
ἔλθων πρὸς τὸ Βυζάντιον

ἦμεν, ἔχων Χερρονησίτας τε πανδημίαι καὶ ἀπὸ Θράκης στρατιώτας καὶ ἵππεας πλείους τριακοσίων. Φαρνάβαζος δὲ ἀξίων δεῖν κάκεινον ὀμνῦναι, περιέμενον ἐν Καλχηδόνι, μέχρι ἔλθαι ἐκ τοῦ Βυζαντίου· ἐπεὶ δ' ἦλθεν, οὐκ ἔφη ὀμείσθαι· εἰ μὴ κάκεινος αὐτῷ ὀμείτῃ. μετὰ ταῦτα ὤμοσεν ὁ μὲν ἐν Χρυσόπολει οἷς Φαρνάβαζος ἔπεμψε Μιτροβάται καὶ Ἀρνάπει, ὁ δ' ἐν Καλχηδόνι τοῖς παρ' Ἀλκιβιάδου Εὐρυπτολέμῳ καὶ Διοτίμῳ τὸν τε κοινὸν ὄρκον καὶ ἰδίᾳ ἀλλήλοισι πίστεις ἐποιήσαντο.

Ἀποστολὴ Ἀθηναίων πρέσβειων πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα.

Πολιορκία τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

(13 — 17)

Φαρνάβαζος μὲν οὖν εὐθὺς ἀπήγει, καὶ τοὺς παρὰ βασιλέα πορευομένους πρέσβεις ἀπαντᾶν ἐκέλευσεν εἰς Κύζικον. ἐπέμφθησαν δὲ Ἀθηναίων μὲν Δωρόθεος, Φιλοκύδης, Θεογένης, Εὐρυπτόλεμος, Μαντίθεος, σὺν δὲ τούτοις Ἀργεῖοι Κλεόστρατος, Πυρρόλοχος· ἐπορεύοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων Πασίππιδας καὶ ἕτεροι. καὶ Φαρνάβαζος μὲν τούτους ἤγεν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὸ Βυζάντιον ἐπολιορκούν περιτειχίσαντες, καὶ πρὸς τὸ τεῖχος ἀκροβολισμοὺς καὶ προσβολὰς ἐποιούντο. ἐν δὲ τῇ Βυζαντίῳ ἦν Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος ἄρμοστής καὶ σὺν αὐτῷ τῶν περιούκων τινὲς καὶ τῶν νεοδαμῶδων οὐ πολλοὶ καὶ Μεγαρεῖς καὶ ἄρχων αὐτῶν Ἐλιξος Μεγαρεὺς καὶ Βοιωτοὶ καὶ τούτων ἄρχων Κοιρατάδας. εἰ δ' Ἀθηναῖοι ὡς οὐδὲν ἠδύνατο διαπράξασθαι κατ' ἰσχύον, ἐπεισάν τινας τῶν Βυζαντίων προδοῦναι τὴν πόλιν.

Μετάβασις τοῦ Κλεάρχου πρὸς τὸν Φαρνάβαζον.

(17 — 18)

Κλέαρχος δὲ ὁ ἄρμοστής οἰόμενος οὐδένα ἂν τοῦτο
σαι, καταστήσας δὲ ἅπαντα ὡς ἐδύνατο κάλλιστον

τρέφας τὰ ἐν τῇ πόλει Κοιρατάδα καὶ Ἐλίξω, διέβη παρὰ τὸν Φαρνάβαζον εἰς τὸ πέραν, μισθὸν τε τοῖς στρατιώταις παρ' αὐτοῦ ληψόμενος καὶ ναῦς συλλέξων, αἱ ἦσαν ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἄλλαι ἄλλη καταλελειμμέναι φρουρίδες ὑπὸ Πασιππίδου, καὶ ἄς Ἀγησανδρίδας εἶχεν ἐπὶ Θράκης, ἐπιθάτης ὄντων Ἐινδάρου, καὶ ὅπως καὶ ἐν Ἀντάνδρῳ ἄλλαι ναυπηγηθεῖεν, ἀθροαὶ δὲ γενομένηναι πᾶσαι κακῶς τοὺς συμμάχους τῶν Ἀθηναίων ποιῶσαι ἀποσπάσειαν τὸ στρατόπεδον ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου.

Προδοσία τοῦ Βυζαντίου.

(18 — 22)

Ἐπεὶ δ' ἐξέπλευσεν ὁ Κλέαρχος, οἱ προδιδόντες τὴν πόλιν τῶν Βυζαντίων νυκτὸς ἀνοίξαντες τὰς πύλας τὰς ἐπὶ τὸ Θράκιον καλούμενον εἰσήγαγον τὸ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ὁ δὲ Ἐλίξος καὶ ὁ Κοιρατάδας οὐδὲν τούτων εἰδότες ἐβοήθουν μετὰ πάντων εἰς τὴν ἀγοράν· ἐπεὶ δὲ πάντῃ οἱ πολέμιοι κατεῖχον, οὐδὲν ἔχοντες ὅτι ποιήσειαν, παρέδωσαν σφᾶς αὐτούς. καὶ οὗτοι μὲν ἀπεπέμφθησαν εἰς Ἀθήνας, καὶ ὁ Κοιρατάδας ἐν τῷ ὄχλῳ ἀποβαινόντων ἐν Πειραιεὶ ἔλαθεν ἀποδράς καὶ ἀπεσώθη εἰς Δεκέλειαν.

408 π. X. Β'. Ἀφιξίς Κύρου τοῦ νεωτέρου εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν.
Ἐπάνοδος τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰς Ἀθήνας.

(1 — 23)

Ἀφιξίς Κύρου τοῦ νεωτέρου εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν.

(1 — 4)

Ἰσχυρὸς δὲ καὶ οἱ πρέσβεις τῆς Φρυγίας ἐν Γορδίῳ
χειμῶνα τὰ περὶ τὸ Βυζάντιον πεπραγμένα ἤκου-

σαν. ἀρχοῦ δὲ τοῦ ἔαρος πορευομένοις αὐτοῖς παρὰ βασιλέα ἀντήσαν καταβαίνοντες οἱ τε Λακεδαιμονίων πρέσβεις, Βριτιος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, ὅτι Λακεδαιμόνιοι νῆτων ὧν δέονται πεπραγότες εἶεν παρὰ βασιλέως, ἡ δὲ πλοῦς, ἄρξων πάντων τῶν ἐπὶ θαλάττῃ καὶ συμπολεμήσων Λακεδαιμονίοις, ἐπιστολὴν τε ἔφερε τοῖς κάτω πᾶσι τὸ βασιλεῖον σφράγισμα ἔχουσαν, ἐν ἣ ἐνήν καὶ τάδε· «Καταπέμψω Κῦρον κάρανον τῶν εἰς Καστωλὸν ἀθροισομένων». τὸ δὲ κάρανον ἔστι κύριον.

Περιπέτεια τῶν Ἀθηναίων πρέσβων.

(4 — 8)

Ταῦτ' οὖν ἀκούοντες οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, καὶ ἐπειδὴ Κῦρον εἶδον, ἐβούλοντο μάλιστα μὲν παρὰ βασιλέα ἀναβῆναι, εἰ δὲ μή, οἴκαδε ἀπελθεῖν. Κῦρος δὲ Φαρναβάζω εἶπεν ἢ παραδοῦναι τοὺς πρέσβεις ἑαυτῷ ἢ μὴ οἴκαδέ πω ἀποπέμψαι, βουλόμενος τοὺς Ἀθηναίους μὴ εἰδέναι τὰ πρατόμενα. Φαρνάβαζος δὲ τέως μὲν κατεῖχε τοὺς πρέσβεις, φάσκων τοτὲ μὲν ἀνάξειν αὐτοὺς παρὰ βασιλέα, τοτὲ δὲ οἴκαδε ἀποπέμψαι, ὡς μῆδὲν μέμψηται· ἐπειδὴ δὲ ἐπιαντοὶ τρεῖς ἦσαν, ἐδεήθη τοῦ Κύρου ἀφεῖναι αὐτούς, φάσκων ὁμωμοκέναι ἀπάξειν ἐπὶ θάλατταν, ἐπειδὴ οὐ παρὰ βασιλέα. πέμψαντες δὲ Ἀριοβαρζάνει παρακομίσαι αὐτοὺς ἐκέλευον· ὁ δὲ ἀπήγαγεν εἰς Κίον τῆς Μυσίας, ὅθεν πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον ἀπέπλευσαν.

Πλοῦς τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰς Σάμιον.

Ἐκλογή αὐτοῦ ὡς στρατηγοῦ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

(8 — 11)

Ἀλκιβιάδης δὲ βουλόμενος μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἀνήχθη εὐθύς ἐπὶ Σάμιον· ἐκεῖθεν δὲ λαβὼν τῶν

νεῶν εἴκοσιν ἔπλευσε τῆς Καρίας εἰς τὸν Κεραχὸν κόλπον. ἐκεῖθεν δὲ συλλέξας ἑκατὸν τάλαντα ἦγεν εἰς τὴν Σάμον. Θρασύβουλος δὲ σὺν τριάκοντα ναυσὶν ἐπὶ Θρηγῆς ὤχετο, ἐκεῖ δὲ τὰ τε ἄλλα χωρία τὰ πρὸς Λακεδαιμονίου μεθεστηκότα κατεστρέψατο καὶ Θάσον, ἔχουσαν κακῶς ὑπὸ τῶν πολέμων καὶ στάσεων καὶ λιμοῦ. Θράσυλλος δὲ σὺν τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ εἰς Ἀθήνας κατέπλευσε· πρὶν δὲ ἦκειν αὐτόν, οἱ Ἀθηναῖοι στρατηγούς εἶλοντο Ἀλκιβιάδην μὲν φεύγοντα καὶ Θρασύβουλον ἀπόντα, Κόνωνα δὲ τρίτον ἐκ τῶν οἴκοθεν.

Πλοῦς Ἀλκιβιάδου εἰς Πάρον καὶ Γυθείον. — Κατασκοπὴ τῶν Λακωνικῶν τριήρων καὶ τῶν διαθέσεων τῶν Ἀθηναίων. — Κατάπλους Ἀλκιβιάδου εἰς Πειραιᾶ.

(11 — 13)

Ἀλκιβιάδης δ' ἐκ τῆς Σάμου ἔχων τὰ χρήματα κατέπλευσεν εἰς Πάρον ναυσὶν εἴκοσιν, ἐκεῖθεν δ' ἀνήχθη εὐθὺς Γυθείου ἐπὶ κατασκοπὴν τῶν τριήρων, ἃς ἐπυνθάνετο Λακεδαιμονίους αὐτόθι παρασκευάζειν τριάκοντα, καὶ τοῦ οἴκαδε κατὰ πλου, ὅπως ἢ πόλις πρὸς αὐτὸν ἔχει. ἐπεὶ δ' ἑώρα ἑαυτῷ εἶνουν οὖσαν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἡρημένην καὶ ἰδίᾳ μεταπεμπομένους τοὺς ἐπιτηδείους, κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ ἡμέρα, ἣ Πλυντήρια ἦγεν ἢ πόλις, τοῦ ἔδους κατακεκαλυμμένου τῆς Ἀθηναῖς, ὃ τινες οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι καὶ αὐτῷ καὶ τῇ πόλει. Ἀθηναίων γὰρ οὐδεὶς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐδενὸς σπουδαίου ἔργου τολμήσειεν ἂν ἄψασθαι.

Ὑποδοχὴ Ἀλκιβιάδου. — Ἄνοδος αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας.

(13 — 20)

Καταπλέοντος δ' αὐτοῦ ὅτε ἐκ τοῦ Πειραιῶς καὶ ὁ ἐκ τοῦ ἄστεως ὄχλος ἠθροίσθη πρὸς τὰς ναῦς, θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι τὸν Ἀλκιβιάδην. Ὁ δὲ πρὸς τὴν γῆν ὀρμισθεὶς

ἀπέβαινε μὲν οὐκ εὐθέως, φοβούμενος τοὺς ἐχθρούς· ἐπαναστὰς δὲ ἐπὶ τοῦ καταστροφώματος ἐσκόπει τοὺς αὐτοῦ ἐπιτηδείους, εἰ παρείεν. κατιδὼν δὲ Εὐρυπτόλεμον τὸν Πεισιάνακτος, αὐτοῦ δὲ ἀνεψιόν, καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους καὶ τοὺς φίλους μετ' αὐτῶν, τότε ἀποβὰς ἀναβαίνει εἰς τὴν πόλιν μετὰ τῶν παρεσκευασμένων, εἴ τις ἄπτοιτο, μὴ ἐπιτρέπειν.

Ὁ Ἀλκιβιάδης ἀπολογεῖται ἐν τῇ βουλῇ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναγορεύεται ἀπάντων ἡγεμὼν αὐτοκράτωρ.

(20 — 21)

Ἐν δὲ τῇ βουλῇ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπολογησάμενος, ὡς οὐκ ἤσεβήκει, εἰπὼν δέ, ὡς ἠδίκηται, λεχθέντων δὲ καὶ ἄλλων τοιούτων καὶ οὐδενὸς ἀντειπόντος διὰ τὸ μὴ ἀνασχέσθαι ἂν τὴν ἐκκλησίαν, ἀναρρηθῆεις ἀπάντων ἡγεμὼν αὐτοκράτωρ, ὡς οἴός τε ὦν ἀνασῆσαι τὴν προτέραν τῆς πόλεως δύναμιν, πρότερον μὲν τὰ μυστήρια τῶν Ἀθηναίων κατὰ θάλατταν ἀγόντων διὰ τὸν πόλεμον, κατὰ γῆν ἐποίησεν ἕξαγαγὼν τοὺς στρατιώτας ἅπαντας.

Ὁ Ἀλκιβιάδης καταγράψας στρατὸν ἀνάγεται ἐπ' Ἄνδρον, κἀκεῖθεν εἰς Σάμιον.

(21 — 23)

Μετὰ δὲ ταῦτα κατελέξατο στρατιάν, ὀπλίτας μὲν πεντακοσίους καὶ χιλίους, ἵππείας δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, ναῦς δ' ἑκατόν· καὶ μετὰ τὸν κατάπλουν τετάρτῳ μηνὶ ἀνήχθη ἐπ' Ἄνδρον ἀφεστηκυῖαν τῶν Ἀθηναίων, καὶ μετ' αὐτοῦ Ἀριστοκράτης καὶ Ἀδείμαντος ὁ Λευκολοφίδου συνεπέμφθησαν ἡρημένοι κατὰ γῆν στρατηγοί. Ἀλκιβιάδης δὲ ἀπέβιβασε τὸ στράτευμα τῆς Ἀνδρίας εἰς Γαύρειον· ἐκβοηθήσαντας δὲ τοὺς Ἀνδρίους ἐτρέψαντο καὶ κατέκλισαν εἰς τὴν πόλιν καὶ τινὰς ἀπέκτειναν οὐ πολλούς, καὶ τοὺς Λάκωνας,

οἱ αὐτόθι ἦσαν. Ἀλκιβιάδης δὲ τρόπαιόν τ' ἔστησε, καὶ μείνας αὐτοῦ ὀλίγας ἡμέρας ἔπλευσεν εἰς Σάμον, κάκειθεν ὀρμώμενος ἐπολέμει.

408/7 π. X.

Γ'. Λύσανδρος. — Μάχη ἐν Νοτίῳ.

(1 — 20)

Ἀποστολὴ τοῦ Λυσάνδρου ὡς ναυάρχου.—Ἀνάβασις αὐτοῦ καὶ τῶν Λακεδαιμονίων πρέσβεων πρὸς τὸν Κῦρον.—Λόγοι αὐτῶν.

(1 — 4)

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πρότερον τούτων οὐ πολλῷ χρόνῳ, Κρατηγοιππίδα τῆς ναυαρχίας παρεληλυθυίας, Λύσανδρον ἐξέπεμψαν ναύαρχον. ὁ δὲ ἀφικόμενος εἰς Ῥόδον καὶ ναῦς ἐκείθεν λαθὼν, εἰς Κῶ καὶ Μιλητον ἔπλευσεν· ἐκείθεν δ' εἰς Ἐφεσον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε ναῦς ἔχων ἐβδομήκοντα, μέχρι οὗ Κῦρος εἰς Σάρδεϊς ἀφίκετο. ἐπεὶ δ' ἤκεν, ἀνέβη πρὸς αὐτὸν σὺν τοῖς ἐκ Λακεδαίμονος πρέσβεσιν. ἐνταῦθα δὴ κατὰ τε τοῦ Τισσαφέρου ἐλεγον ἃ πεποιηκώς εἶη, αὐτοῦ τε Κύρου ἐδέοντο ὡς προθυμοτάτου πρὸς τὸν πόλεμον γενέσθαι. Κῦρος δὲ τὸν τε πατέρα ἔφη ταῦτα ἐπεσταλκέναι καὶ αὐτὸς οὐκ ἄλλ' ἐγνωκέναι, ἀλλὰ πάντα ποιήσεν· ἔχων δὲ ἤκειν τάλαντα πεντακόσια· ἐὰν δὲ ταῦτα ἐκλίπη, τοῖς ἰδίοις χρήσεσθαι ἔφη, ἃ ὁ πατήρ αὐτῷ ἔδωκεν· ἐὰν δὲ καὶ ταῦτα, καὶ τὸν θρόνον κατακόψειν, ἐφ' οὗ ἐκάθητο, ὄντα ἀργυροῦν καὶ χρυσοῦν.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις
προτρέπουσι τὸν Κῦρον νὰ αὐξήσῃ τὸν μισθὸν τῶν ναυτῶν.

(4 — 8)

Οἱ δὲ ταῦτ' ἐπήγουν καὶ ἐκέλευον αὐτὸν τάξει τῷ ναύτῃ δραχμὴν Ἀτικίην, διδάσκοντες ὅτι, ἂν οὗτος ὁ μισθὸς γένη-

ται, οἱ τῶν Ἀθηναίων ναῦται ἀπολείψουσι τὰς ναῦς καὶ μείω
 χρήματα ἀναλώσει. ὁ δὲ καλῶς μὲν ἔφη αὐτοὺς λέγειν, οὐ
 δυνατόν δ' εἶναι, παρ' ἃ βασιλεὺς ἐπέστειλεν, αὐτῷ ἄλλα
 ποιεῖν. εἶναι δὲ καὶ τὰς συνθήκας οὕτως ἐχούσας, τριάκοντα
 μῶναις ἐκάστην νῆμιν τοῦ μηνὸς διδόναι, ὅποσας ἂν βούλωνται
 τρέφειν Λακεδαιμόνιοι. ὁ δὲ Λύσανδρος τότε μὲν ἐσιώπησε·
 μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον, ἐπεὶ αὐτῷ προπιῶν ὁ Κύρος ἤρετο, τί
 ἂν μάλιστα χαρίζοιτο ποιῶν, εἶπεν ὅτι «Εἰ πρὸς τὸν μισθὸν
 ἐκάστῳ ναύτῃ ὄβολόν προσθείης». ἐκ δὲ τούτου τέταρες
 ὀβολοὶ ἦν ὁ μισθός, πρότερον δὲ τριῶβολον. καὶ τὸν τε
 προσφειλόμενον ἀπέδωκε καὶ ἔτι μηνὸς προέδωκεν, ὥστε τὸ
 στρατεύμα πολὺ προθυμότερον εἶναι.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἀποστέλλουσι διὰ τοῦ Τισσαφέρνους πρέσβεις
 πρὸς τὸν Κύρον. — Λόγοι Τισσαφέρνους.

(8 — 11)

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούοντες ταῦτα ἀθύμως μὲν εἶχον, ἔπεμ-
 πον δὲ πρὸς τὸν Κύρον πρέσβεις διὰ Τισσαφέρνους. ὁ δὲ οὐ
 προσεδέχετο, δεομένου Τισσαφέρνους καὶ λέγοντος, ἅπερ αὐτὸς
 ἐποίει πεισθεὶς ὑπ' Ἀλκιβιάδου, σκοπεῖν, ὅπως τῶν Ἑλλήνων
 μηδὲ οὔτινες ἰσχυροὶ ᾧσιν, ἀλλὰ πάντες ἀσθενεῖς, αὐτοὶ ἐν
 αὐτοῖς στασιάζοντες. καὶ ὁ μὲν Λύσανδρος, ἐπεὶ αὐτῷ τὸ ναυ-
 τικὸν συνετέτακτο, ἀνελκύσας τὰς ἐν τῇ Ἐφέσῳ οὖσας ναῦς
 ἑνενήκοντα ἡσυχίαν ἤγεεν, ἐπισκευάζων καὶ ἀναφύχων αὐτάς.

Ὁ Ἀντίοχος ἀπόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου παραπλέει παρὰ τὰς
 πόρας τῶν νεῶν τοῦ Λυσάνδρου.

(11 — 14)

Ἀλκιβιάδης δὲ ἀκούσας Θρασύβουλον ἔξω Ἑλλησπόντου
 ἦγοντ' ἀποτειχίζειν Φώκαιαν διέπλευσε πρὸς αὐτόν, κατα-
 λιπὼν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον τὸν αὐτοῦ κυβερνήτην, ἐπι-
 στείλας μὴ ἐπιπλεῖν ἐπὶ τὰς Λυσάνδρου ναῦς. ὁ δὲ Ἀντίοχος

τῇ τε αὐτοῦ νηὶ καὶ ἄλλῃ ἐκ Νοτίου εἰς τὸν λιμένα τῶν Ἐφεσίων εἰσπλεύσας παρ' αὐτὰς τὰς πύργους τῶν Λύσανδρου νεῶν παρέπλει. ὁ δὲ Λύσανδρος τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγας τῶν νεῶν καθελκύσας ἐδίωκεν αὐτόν, ἐπεὶ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ Ἀντιόχῳ ἐβοήθουν πλείοσι ναυσί, τότε δὴ καὶ πάσας συντάξας ἐπέπλει. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ Νοτίου καθελκύσαντες τὰς λοιπὰς τριήρεις ἀνήχθησαν, ὡς ἕκαστος ἤνυσεν.

Ναυμαχία παρὰ τὸ Νότιον Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων (407).

Ἦτα Ἀθηναίων.

(14 — 15)

Ἐκ τούτου δ' ἐναντιώθησαν οἱ μὲν ἐν τάξει, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι διεσπαρμέναις ταῖς ναυσί, μέχρι οὗ ἔφυγον ἀπολέσαντες πεντεκαίδεκα τριήρεις. τῶν δὲ ἀνδρῶν οἱ μὲν πλείστοι ἐξέφυγον, οἱ δ' ἐζωγράθησαν. Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς ἀναλαβὼν καὶ τρόπαιον στήσας ἐπὶ τοῦ Νοτίου διέπλευσεν εἰς Ἐφεσον, οἱ δ' Ἀθηναῖοι εἰς Σάμον.

Καθαίρεσις τοῦ Ἀλκιβιάδου ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὀργισθέντων κατ' αὐτοῦ.

(15 — 18)

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλκιβιάδης ἐλθὼν εἰς Σάμον ἀνήχθη ταῖς ναυσὶν ἀπάσαις ἐπὶ τὸν λιμένα τῶν Ἐφεσίων, καὶ πρὸ τοῦ στόματος παρέταξεν, εἴ τις βούλοιο ναυμαχεῖν. ἐπειδὴ δὲ Λύσανδρος οὐκ ἀντανήγαγε διὰ τὸ πολλαῖς ναυσὶν ἐλαττούσθαι, ἀπέπλευσεν εἰς Σάμον. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὀλίγῳ ὕστερον αἰρούσι Δελφίνιον καὶ Τέων. οἱ δὲ ἐν οἴκῳ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἠγγέλθη ἡ ναυμαχία, χαλεπῶς εἶχον τῷ Ἀλκιβιάδῃ, οἴομενοι δι' ἀμέλειάν τε καὶ ἀκράτειαν ἀπολωλεκέναι τὰς ναῦς, καὶ στρατηγούς εἶλοντο ἄλλους δέκα, Κόνωνα, Διομέδοντα, Λέοντα, Περικλέα, Ἐρασινίδην, Ἀριστοκράτην, Ἀρχέστρατον, Πρωτόμαχον, Θράσυλλον, Ἀριστογένην. Ἀλκιβιά-

δης μὲν οὖν πονήρως καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ φερόμενος, λαβὼν
τριήρη μίαν ἀπέπλευσεν εἰς Χερρόνησον εἰς τὰ ἑαυτοῦ τεῖχη.

Ἀποστολὴ Κόνωνος εἰς Σάμον καὶ Φανοσθένους εἰς Ἄνδρον.

Ἐπιτυχία Φανοσθένους.—Δήσις τῆς τῶν πολεμίων χώρας.

(18 — 20)

Μετὰ δὲ ταῦτα Κόνων ἐκ τῆς Ἄνδρου σὺν αἰς εἶχε ναυσὶν
εἴκοσι ψηφισαμένων Ἀθηναίων εἰς Σάμον ἔπλευσεν ἐπὶ τὸ
ναυτικόν. ἀντὶ δὲ Κόνωνος εἰς Ἄνδρον ἔπεμψαν Φανοσθέ-
νην, τέτταρας ναῦς ἔχοντα. οὗτος περιτυχὼν δυοῖν τριήρων
Θουρίαν ἔλαβεν αὐτοῖς ἀνδράσι καὶ τοὺς μὲν αἰχμαλώτους
ἅπαντας ἔδωσαν Ἀθηναῖοι, τὸν δὲ ἄρχοντα αὐτῶν Δωριέα,
ὄντα μὲν Ῥόδιον, πάλαι δὲ φυγάδα ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ῥόδου ὑπὸ
Ἀθηναίων κατεψηφισμένων αὐτοῦ θάνατον καὶ τῶν ἐκείνου
συγγενῶν, πολιτεύοντα παρ' αὐτοῖς, ἐλεήσαντες ἀφείσαν οὐδὲ
χρήματα πραξάμενοι. Κόνων δ' ἐπεὶ εἰς τὴν Σάμον ἀφίκετο
καὶ τὸ ναυτικὸν κατέλαβεν ἀθύμως ἔχον, συμπληρώσας τριή-
ρεις ἑβδομήκοντα ἀντὶ τῶν προτέρων, οὐσῶν πλείονων ἢ ἑκα-
τόν, καὶ ταύταις ἀναγαγόμενος μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν,
ἄλλοτε ἄλλη ἀποβαίνων τῆς τῶν πολεμίων χώρας ἐλήζετο.

Δ'. Καλλικρατίδας Λακεδαιμονίων ναύαρχος.

406 π. X.

Ἡ ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχία.

(1 — 38)

Ὁ Καλλικρατίδας διαδέχεται τὸν Λυσάνδρον ἐν τῇ ναυαρχίᾳ.
Λόγοι λεχθέντες κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου παράδοσιν τῆς
ναυαρχίας εἰς τὸν Καλλικρατίδαν.

(1 — 4)

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Λυσάνδρῳ παρελη-
λυθότος ἤδη τοῦ χρόνου ἔπεμψαν ἐπὶ τὰς ναῦς Καλλικρα-

τίδαν. ὅτε δὲ παρεδίδου ὁ Λύσανδρος τὰς ναῦς, ἔλεγε τῷ Καλλικρατίδῃ, ὅτι θαλαττοκράτωρ τε παραδιδοίῃ καὶ ναυμαχία νενικηκώς. ὁ δὲ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἐξ Ἐφέσου ἐν ἀριστερᾷ Σάμου παραπλεύσαντα, οὓ ἦσαν αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες, ἐν Μιλήτῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς, καὶ ὁμολογήσειν θαλαττοκρατεῖν. οὐ φαμένου δὲ τοῦ Λυσάνδρου πολυπραγμονεῖν ἄλλου ἄρχοντος, αὐτὸς ὁ Καλλικρατίδας πρὸς αἷς παρὰ Λυσάνδρου ἔλαβε ναυσὶ προσεπλήρωσεν ἐκ Χίου καὶ Ρόδου καὶ ἄλλοθεν ἀπὸ τῶν συμμάχων πεντήκοντα ναῦς. ταύτας δὲ πάσας ἀθροίσας, οὔσας τετταράκοντα καὶ ἑκατόν, παρεσκευάζετο ὡς ἀπαντησόμενος τοῖς πολεμίοις.

Ὁ Καλλικρατίδας βλέπων, ὅτι ἐταράσσετο διὰ στάσεων ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ Λυσάνδρου, ἀποφασίζει νὰ ἀγορεύσῃ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵνα καταπνίξῃ τὰς στάσεις.

(4 — 5)

Καταμαθὼν δὲ ὑπὸ τῶν Λυσάνδρου φίλων καταστασιαζόμενος, οὐ μόνον ἀπροθύμως ὑπηρετοῦντων, ἀλλὰ καὶ διαθροσούντων ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅτι Λακεδαιμόνιοι μέγιστα παραπίπτοιεν ἐν τῇ αἰεὶ διαλλάττειν τοὺς ναυάρχους, πολλάκις ἀντ' ἐπιτηδείων γενομένων καὶ ἀκριβοῦντων τὰ ναυτικὰ καὶ ἀνθρώποις ὡς χρηστέον γιγνωσκόντων, ἀπείρους τε θαλάττης πέμποντες καὶ ἀγνώτας τοῖς ἐκεῖ, καὶ κινδυνεύοιέν τι παθεῖν διὰ τοῦτο, ἐκ τούτου δὴ ὁ Καλλικρατίδας συγκαλέσας τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκεῖ παρόντας ἔλεγεν αὐτοῖς τοιαύδε·

Δημηγορία Καλλικρατίδου, δι' ἧς ὑπεραμυνόμενος ἑαυτοῦ ζητεῖ τὴν συμβουλὴν τῶν Λακεδαιμονίων.

(5 — 6)

«Ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ οἴκοι μένειν, καὶ εἴτε Λύσανδρος εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι, οὐ κωλύω τὸ κατ' ἐμέ· ἐγὼ δ' ὑπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὰς ναῦς

πεμφθεις οὐκ ἔχω τί ἄλλο ποιῶ ἢ τὰ κελευόμενα ὡς ἂν δύνωμαι κράτιστα. ὑμεῖς δὲ πρὸς ἃ ἐγὼ τε φιλοτιμοῦμαι καὶ ἡ πόλις ἡμῶν αἰτιάσεται, ἴστε γὰρ αὐτά, ὥσπερ καὶ ἐγώ, συμβουλευέτε τὰ ἄριστα ὑμῖν δοκοῦντα εἶναι περὶ τοῦ ἐμὲ ἐνθάδε μένειν ἢ οἴκαδε ἀποπλεῖν ἐροῦντα τὰ καθεστῶτα ἐνθάδε».

Ὁ Καλλικρατίδας ἰδὼν ὅτι ὁ Κῦρος ἀνέβαλλε
 νὰ δώσῃ αὐτῷ τὸν διὰ τοὺς ναύτας ὑπεσχημένον μισθόν,
 ἀγανακτήσας ἀπέρχεται εἰς Μίλητον.

(6 — 8)

Οὐδενὸς δὲ τολμήσαντος ἄλλο τι εἰπεῖν ἢ τοῖς οἴκοι πείθεσθαι ποιεῖν τε ἐφ' ἃ ἦκει, ἐλθὼν παρὰ Κῦρον ἤπει μισθὸν τοῖς ναύταις· ὁ δὲ αὐτῷ εἶπε δύο ἡμέρας ἐπισχεῖν. Καλλικρατίδας δ' ἀχθεσθεὶς τῇ ἀναβολῇ καὶ ταῖς ἐπὶ τὰς θύρας φοιτήσεσιν ὀργισθεὶς καὶ εἰπὼν ἀθλιωτάτους εἶναι τοὺς Ἑλληνας, ὅτι βαρβάρους κολακεύουσιν ἔνεκα ἀργυρίου, φάσκων τε, ἐὰν σωθῇ οἴκαδε, κατὰ γε τὸ αὐτοῦ δυνατὸν διαλλάξειν Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους, ἀπέπλευσεν εἰς Μίλητον κἀκείθεν πέμφας τριήρεις εἰς Λακεδαίμονα ἐπὶ χρήματα, ἐκκλησίαν ἀθροίσας τῶν Μιλησίων τάδε εἶπεν:

Δημηγορία Καλλικρατίδου πρὸς Μιλησίους,
 δι' ἧς προσπαθεῖ νὰ ποιήσῃ τούτους προθυμοτάτους
 εἰς τὸν κατὰ τῶν Ἀθηναίων πόλεμον.

(8 — 12)

«Ἐμοὶ μὲν, ὦ Μιλήσιοι, ἀνάγκη τοῖς οἴκοι ἄρχουσι πείθεσθαι· ὑμᾶς δὲ ἐγὼ ἀξιῶ προθυμοτάτους εἶναι εἰς τὸν πόλεμον διὰ τὸ οἰκοῦντας ἐν βαρβάροις πλεῖστα κακὰ ἦδη ὑπ' αὐτῶν πεπονθέναι. δεῖ δ' ὑμᾶς ἐξηγεῖσθαι τοῖς ἄλλοις συμμάχοις, ὅπως ἂν τάχιστα τε καὶ μάλιστα βλάπτωμεν τοὺς πολεμίους, ἕως ἂν οἱ ἐκ Λακεδαίμονος ἦκωσιν, οὓς ἐγὼ ἐπεμψα χρήματα ἄξοντας, ἐπεὶ τὰ ἐνθάδε ὑπάρχοντα Λύσανδρος Κύρῳ

ἀποδοὺς ὡς περιττὰ ὄντα οἴχεται· Κύρος δὲ ἐλθόντος ἐμοῦ ἐπ' αὐτὸν αἰεὶ ἀνεβάλλετό μοι διαλεχθῆναι, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὰς ἐκείνου θύρας φοιτᾶν οὐκ ἠδυνάμην ἐμαυτὸν πείσαι. ὑπισχνούμαι δ' ὑμῖν ἀντὶ τῶν συμβάντων ἡμῖν ἀγαθῶν ἐν τῇ χρόνῳ, ᾧ ἂν ἐκεῖνα προσδεχώμεθα, χάριν ἀξίαν ἀποδώσειν. ἀλλὰ σὺν τοῖς θεοῖς δεῖξομεν τοῖς βαρβάροις, ὅτι καὶ ἄνευ τοῦ ἐκείνους θαυμάζειν δυνάμεθα τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι».

Εἰσφοραὶ Μιλησίων καὶ Χίων ὑπὲρ τοῦ πολέμου.

Ἔλωσις Μηθύμνης ὑπὸ Καλλικρατίδου.

(12 — 15)

Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' εἶπεν, ἀνιστάμενοι πολλοί, καὶ μάλιστα οἱ αἰτιαζόμενοι ἐναντιοῦσθαι, δεδιότες εἰσηγοῦντο πόρον χρημάτων, καὶ αὐτοὶ ἐπαγγελλόμενοι ἰδίᾳ. λαβὼν δὲ ταῦτα ἐκεῖνος καὶ ἐκ Χίου πεντεδραχμίαν ἐκάστῳ τῶν ναυτῶν ἐφοδιασάμενος ἔπλευσε τῆς Λέσβου ἐπὶ Μηθύμναν πολεμίαν οὖσαν. οὐ βουλομένων δὲ τῶν Μηθυμναίων προσχωρεῖν, ἅτ' ἐμφρουρόντων Ἀθηναίων καὶ τῶν τὰ πράγματα ἐχόντων ἀττικίζόντων, προσβαλὼν αἰρεῖ τὴν πόλιν κατὰ κράτος. τὰ μὲν οὖν χρήματα πάντα διήρπασαν οἱ στρατιῶται, τὰ δὲ ἀνδράποδα πάντα συνήθροισεν ὁ Καλλικρατίδας εἰς τὴν ἀγοράν. καὶ κελευόντων τῶν συμμάχων ἀποδόσθαι καὶ τοὺς Μηθυμναίους οὐκ ἔφη ἑαυτοῦ γε ἄρχοντος οὐδέν' ἂν Ἑλλήνων ἀνδραποδισθῆναι. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοὺς μὲν ἐλευθέρους ἀφῆκε, τοὺς δὲ τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς καὶ τὰ ἀνδράποδα τὰ δοῦλα πάντα ἀπέδωκε.

Ὁ Κόνων καταδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ Καλλικρατίδου καταναυμαχεῖται ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ λιμένι τῆς Μυτιλήνης καὶ πολιορκεῖται ἐν αὐτῇ.

(15 — 19)

Κόνωνι δὲ εἶπεν, ὅτι παύσει αὐτὸν μοιχῶντα τὴν θάλατταν. κατιδὼν δὲ αὐτὸν ἀναγόμενον ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐδίωκεν

υποτεμνόμενος τὸν εἰς Σάμον πλοῦν. Κόνων δ' ἔφευγε ταῖς ναυσὶν εὖ πλεούσαις διὰ τὸ ἐκ πολλῶν πληρωμάτων εἰς ὀλίγας ἐξείλεχθαι τοὺς ἀρίστους ἐρέτας, καὶ καταφεύγει εἰς Μυτιλήνην τῆς Λέσβου καὶ σὺν αὐτῷ τῶν δέκα στρατηγῶν Λέων καὶ Ἐρασινίδης. ὡς δὲ ἔφθη ὑπὸ τῶν πολεμίων κατακλυθεῖς, ἠναγκάσθη ναυμαχῆσαι πρὸς τῇ λιμένι, καὶ ἀπόλεσε ναῦς τριάκοντα· οἱ δ' ἄνδρες εἰς τὴν γῆν ἀπέφυγον· τὰς δὲ λοιπὰς τῶν νεῶν, τετταράκοντα οὔσας, ὑπὸ τῷ τείχει ἀνείλκυσε. Καλλικρατίδας δὲ ἐν τῇ λιμένι ὀρμισάμενος ἐπολιόρκει ἐνταῦθα, τὸν ἔκπλοον ἔχων, καὶ κατὰ γῆν μεταπεμφάμενος τοὺς Μηθυμναίους πανδημεὶ καὶ ἐκ τῆς Χίου τὸ στρατεύμα διεβίβασε· χρήματά τε παρὰ Κύρου αὐτῷ ἤλθεν.

Διὰ στρατηγήματος τοῦ Κόνωνος δύο νῆες
τῶν Ἀθηναίων κατορθοῦσι νῆα ἐξέλθωσι τοῦ λιμένος
τῆς Μυτιλήνης.

(19—21)

Ὁ δὲ Κόνων ἐπεὶ ἐπολιόρκειτο καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ σίτου οὐδαμῶθεν ἦν εὐπορήσαι, οἱ δὲ ἄνθρωποι πολλοὶ ἐν τῇ πόλει ἦσαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἐβοήθουν διὰ τὸ μὴ πυκνάνεσθαι ταῦτα, καθελκύσας τῶν νεῶν τὰς ἀρίστα πλεούσας δύο ἐπλήρωσε πρὸ ἡμέρας, ἐξ ἀπασῶν τῶν νεῶν τοὺς ἀρίστους ἐρέτας ἐκλέξας καὶ τοὺς ἐπιβάτας εἰς κοίλην ναῦν μεταβιβάσας καὶ τὰ παραρρύματα παραβαλῶν. τὴν μὲν οὖν ἡμέραν οὕτως ἀνεῖχον, εἰς δὲ τὴν ἐσπέραν, ἐπεὶ σκότος εἶη, ἐξεβίβαζεν, ὡς μὴ καταδήλους εἶναι τοῖς πολεμίοις ταῦτα ποιούντας. πέμπτη δὲ ἡμέρα εἰσθέμενοι σῖτα μέτρια, ἐπειδὴ ἤδη μέσον ἡμέρας ἦν καὶ οἱ ἐφορμοῦντες ὀλιγώρως εἶχον καὶ ἔνοι ἀνεπαύοντο, ἐξέπλευσαν ἔξω τοῦ λιμένος, καὶ ἡ μὲν ἐπὶ Ἑλλησπόντου ὥρμησεν, ἡ δὲ εἰς τὸ πέλαγος.

Ἡ μὲν μία ἐκ τῶν δύο νεῶν συλλαμβάνεται ὑπὸ τῶν
Λακεδαιμονίων, ἡ δ' ἑτέρα ἀφικομένη εἰς Ἀθήνας
ἐξαγγέλλει τὴν πολιορκίαν.

(21—24)

Τῶν δ' ἐφορμούντων ὡς ἕκαστοι ἦνυτον, τὰς τε ἀγκύρας ἀποκόπτοντες καὶ ἐπειγόμενοι ἐβοήθουν τεταραγμένοι, τυχόντες ἐν τῇ γῆ ἀριστοποιούμενοι· εἰσβάντες δὲ ἐδίωκον τὴν εἰς τὸ πέλαγος ἀφορμήσασαν, καὶ ἅμα τῷ ἡλίῳ δύνοντι κατέλαβον, καὶ κρατήσαντες μάχη, ἀναδησάμενοι ἀπήγον εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῖς ἀνδράσιν. ἡ δ' ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου φυγοῦσα ναῦς διέφυγε, καὶ ἀφικομένη εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξαγγέλλει τὴν πολιορκίαν. Διομέδων δὲ βοηθῶν Κόνωνι πολιορκουμένῳ δώδεκα ναυσὶν ὠρμίσατο εἰς τὸν εὐριπον τῶν Μυτιληναίων. ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἐπιπλεύσας αὐτῷ ἐξαίφνης δέκα μὲν τῶν νεῶν ἔλαβε, Διομέδων δ' ἔφυγε τῇ τε αὐτοῦ καὶ ἄλλῃ.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἀποστέλλουσι τῷ Κόνωνι βοηθείας.

(24—26)

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, τὰ γεγενημένα καὶ τὴν πολιορκίαν ἐπεὶ ᾔκουσαν, ἐψηφίσαντο βοηθεῖν ναυσὶν ἑκατὸν καὶ δέκα, εἰσβιβάζοντες τοὺς ἐν ἡλικίᾳ ἅπαντας καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους· καὶ πληρώσαντες τὰς δέκα καὶ ἑκατὸν ἐν τριάκοντα ἡμέραις ἀπήραν. εἰσέβησαν δὲ καὶ τῶν ἱππέων πολλοί. μετὰ ταῦτα ἀνήχθησαν εἰς Σάμον, κακείθεν Σαμίας ναῦς ἔλαβον δέκα· ἦθροισαν δὲ καὶ ἄλλας πλείους ἢ τριάκοντα παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων, εἰσβαίνειν ἀναγκάσαντες ἅπαντας, ὁμοίως δὲ καὶ εἴ τινας αὐτοῖς ἔτυχον ἔξω οὔσαι. ἐγένοντο δὲ αἱ πᾶσαι πλείους ἢ πενήκοντα καὶ ἑκατὸν.

Ὁ Καλλικρατίδας ἀνάγεται ἐπ' Ἀργινούσας, εἰς ἃς εἶχεν ἀναχθῆ καὶ ὁ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων σταλεῖς στόλος.

(26 — 29)

Ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἀκούων τὴν βοήθειαν ἤδη ἐν Σάμμῳ οὔσαν, αὐτοῦ μὲν κατέλιπε πενήκοντα ναῦς καὶ ἄρχοντα Ἐτεόνικον, ταῖς δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀναχθεῖς ἐδειπνοποιεῖτο τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρα. τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔτυχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δειπνοποιούμενοι ἐν ταῖς Ἀργινούσαις· αὐταὶ δ' εἰσὶν ἀντίον τῆς Μυτιλήνης. τῆς δὲ νυκτὸς ἰδὼν τὰ πυρά, καὶ τινῶν αὐτῷ ἐξαγγειλάντων, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἶεν, ἀνήγετο περὶ μέσας νύκτας, ὡς ἐξαπιναιῶς προσπέσοι· ὕδωρ δ' ἐπιγενόμενον πολὺ καὶ βρονταὶ διεκώλυσαν τὴν ἀναγωγὴν. ἐπεὶ δὲ ἀνέσχευεν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἔπλει ἐπὶ τὰς Ἀργινούσας.

Ἡ ἐν Ἀργινούσαις παράταξις τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων. Ἐπεισόδιον μετὰ τὸν Καλλικρατίδου καὶ Ἐριμονος.

(29 — 33)

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανήγοντο εὐδίῳ ἀνέμῳ παρατεταγμένοι ὧδε. Ἀριστοκράτης μὲν τὸ εὐώνυμον ἔχων ἠγήετο πεντεκαίδεκα ναυσί, μετὰ δὲ ταῦτα Διομέδων ἑτέραις πεντεκαίδεκα· ἐπετέτακτο δὲ Ἀριστοκράτει μὲν Περικλῆς, Διομέδοντι δὲ Ἐρασινίδης· παρὰ δὲ Διομέδοντα οἱ Σάμιοι δέκα ναυσὶν ἐπὶ μιᾶς τεταγμένοι· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Σάμιος ὀνόματι Ἴππεύς· ἐχόμενα δ' αἱ τῶν ταξιάρχων δέκα, καὶ αὐταὶ ἐπὶ μιᾶς· ἐπὶ δὲ ταύταις αἱ τῶν ναυάρχων τρεῖς, καὶ εἴ τινας ἄλλαι ἦσαν συμμαχίδες. τὸ δὲ δεξιὸν κέρας Πρωτόμαχος εἶχε πεντεκαίδεκα ναυσί· παρὰ δ' αὐτὸν Θρασύλλος ἑτέραις πεντεκαίδεκα· ἐπετέτακτο δὲ Πρωτομάχῳ μὲν Λυσίας, ἔχων τὰς ἴσας ναῦς, Θρασύλλῳ δὲ Ἀριστογένης. οὕτω δ' ἐτάχθησαν, ἵνα μὴ διέκπλουν διδοῖεν· χειρὸν γὰρ ἔπλεον. αἱ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἀντιτεταγμέναι ἦσαν ἅπασαι ἐπὶ μιᾶς ὡς

πρὸς διέκπλουν καὶ περίπλουν παρεσκευασμένοι, διὰ τὸ βέλτιον πλεῖν· εἶχε δὲ τὸ δεξιὸν κέρας Καλλικρατίδας. Ἐρμῶν δὲ Μεγαρεὺς ὁ τῇ Καλλικρατίδᾳ κυβερνῶν εἶπε πρὸς αὐτόν, ὅτι εἴη καλῶς ἔχον ἀποπλευσαι· αἱ γὰρ τριήρεις τῶν Ἀθηναίων πολλῇ πλείους ἦσαν. Καλλικρατίδας δὲ εἶπεν, ὅτι ἡ Σπάρτη οὐδὲν μὴ κάκιον οἰκιεῖται αὐτοῦ ἀποθανόντος, φεύγειν δὲ αἰσχροὺς ἔφη εἶναι.

Ἡ ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχία (406). Θάνατος Καλλικρατίδου.

Νίκη Ἀθηναίων. Αἱ ἐκατέρωθεν ἀπώλειαί.

(33 — 35)

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐναυμάχησαν χρόνον πολὺν, πρῶτον μὲν ἄθροαι, ἔπειτα δὲ διεσκεδασμένοι. ἐπεὶ δὲ Καλλικρατίδας τε ἐμβαλούσης τῆς νεῶς ἀποπεσὼν εἰς τὴν θάλατταν ἤφανίσθη, Πρωτόμαχος τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῇ δεξιῇ τὸ εὐώνυμον ἐνίκησαν, ἐντεῦθεν φυγὴ τῶν Πελοποννησίων ἐγένετο εἰς Χίον, πλείστων δὲ καὶ εἰς Φώκαιαν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πάλιν εἰς τὰς Ἀργινοῦσας κατέπλευσαν. ἀπώλοντο δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐκτὸς ὀλίγων τῶν πρὸς τὴν γῆν προσενεχθέντων, τῶν δὲ Πελοποννησίων Λακωνικαὶ μὲν ἑννέα, τῶν πασῶν οὐσῶν δέκα, τῶν δ' ἄλλων συμμάχων πλείους ἢ ἑξήκοντα.

Ἡ μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἀπόφασις τῶν Ἀθηναίων.

(35 — 36)

Ἔδοξε δὲ τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς ἐπιτὰ μὲν καὶ τετραράκοντα ναυσὶ Θηραμένην τε καὶ Θρασύβουλον τριηράρχους ὄντας καὶ τῶν ταξιάρχων τινας πλεῖν ἐπὶ τὰς καταδεδυκυίας ναῦς καὶ τοὺς ἐπ' αὐτῶν ἀνθρώπους, ταῖς δ' ἄλλαις ἐπὶ τὰς μετ' Ἐτεονίκου τῇ Μυτιλήνῃ ἐφορμούσας. ταῦτα δὲ βουλομένους ποιεῖν ἄνεμος καὶ χειμῶν διεκώλυσεν αὐτοὺς μέγας γενόμενος· τρόπαιον δὲ στήσαντες αὐτοῦ ἠδύλίζοντο.

Στρατήγημα τοῦ Ἐτεονίκου πρὸς διάσωσιν τῶν πλοίων του.
Συνάντησις τοῦ Κόνωνος καὶ τῶν Ἀθηναίων.

(36 — 38)

Τῷ δ' Ἐτεονίκῳ ὁ ὑπηρετικὸς κέλης πάντα ἐξήγγειλε τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν. ὁ δὲ αὐτὸν πάλιν ἐξέπεμψεν εἰπὼν τοῖς ἐνοῦσι σιωπῇ ἐκπλεῖν καὶ μηδενὶ διαλέγεσθαι, παραχρῆμα δὲ αὐθις πλεῖν εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον ἐστεφανωμένους καὶ βοῶντας, οὗ Καλλικρατίδας νενίκηκε ναυμαχῶν καὶ οὐ αἱ τῶν Ἀθηναίων νῆες ἀπολώλασιν ἅπασαι. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἐποίουν· αὐτὸς δ', ἐπειδὴ ἐκεῖνοι κατέπλεον, ἔθυε τὰ εὐαγγέλια, καὶ τοῖς στρατιώταις παρήγγειλε δειπνοποιεῖσθαι, καὶ τοῖς ἐμπόροις τὰ χρήματα σιωπῇ ἐνθεμένους εἰς τὰ πλοῖα ἀποπλεῖν εἰς Χίον (ἦν δὲ τὸ πνεῦμα οὐριον) καὶ τὰς τριήρεις τὴν ταχίστην. αὐτὸς δὲ τὸ πεζὸν ἀπήγεν εἰς τὴν Μήθυμναν, τὸ στρατόπεδον ἐμπρήσας. Κόνων δὲ καθελκύσας τὰς ναῦς, ἐπεὶ οἱ τε πολέμιοι ἀπεδεδράκεσαν καὶ ὁ ἄνεμος εὐδιαίτερος ἦν, ἀπαντήσας τοῖς Ἀθηναίοις ἤδη ἀνηγμένοις ἐκ τῶν Ἀργινουσῶν ἔφρασε τὰ περὶ τοῦ Ἐτεονίκου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κατέπλευσαν εἰς τὴν Μυτιλήνην, ἐκεῖθεν δ' ἐπανήχθησαν εἰς τὴν Χίον, καὶ οὐδὲν διαπραξάμενοι ἀπέπλευσαν ἐπὶ Σάμου.

Ε'. Ἄδικος καταδίκη
εἰς θάνατον τῶν ἐν Ἀργινούσαις στρατηγῶν.

406 π. X.

(1 — 36)

Παῦσις τῶν Ἀθηναίων στρατηγῶν πλὴν Κόνωνος.
Κάθειρξις αὐτῶν.

(1 — 4)

Οἱ δ' ἐν οἴκῳ τούτους μὲν τοὺς στρατηγούς ἔπανσαν πλὴν Κόνωνος· πρὸς δὲ τούτῳ εἶλοντο Ἀδεύμαντον καὶ τρίτον

Φιλοκλέα. τῶν δὲ ναυμαχισάντων στρατηγῶν Πρωτόμαχος μὲν καὶ Ἀριστογένης οὐκ ἀπῆλθον εἰς Ἀθήνας, τῶν δὲ ἕξ καταπλευσάντων, Περικλέους καὶ Διομέδοντος καὶ Λυσίου καὶ Ἀριστοκράτους καὶ Θρασύλλου καὶ Ἐρασινίδου, Ἀρχέδημος δὲ τοῦ δήμου τότε προσετηκῶς ἐν Ἀθήναις καὶ τῆς διωβελίας ἐπιμελόμενος Ἐρασινίδῃ ἐπιβολὴν ἐπιβαλὼν κατηγορεῖ ἐν δικαστηρίῳ, φάσκων ἕξ Ἑλλησπόντου αὐτὸν ἔχειν χρήματα ὄντα τοῦ δήμου· κατηγορεῖ δὲ καὶ περὶ τῆς στρατηγίας, καὶ ἔδοξε τῷ δικαστηρίῳ δεῖναι τὸν Ἐρασινίδην. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν τῇ βουλῇ διηγοῦντο οἱ στρατηγοὶ περὶ τῆς ναυμαχίας καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ χειμῶνος. Τιμοκράτους δ' εἰπόντος, ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους χρὴ δεθέντας εἰς τὸν δῆμον παραδοθῆναι, ἡ βουλή ἔδωκε.

Αἱ κατὰ τῶν στρατηγῶν κατηγορίαι
καὶ ἡ ἀπολογία αὐτῶν ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ.

(4—8)

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκλησία ἐγένετο, ἐν ἣ τῶν στρατηγῶν κατηγοροῦν ἄλλοι τε καὶ Θηραμένης μάλιστα, δίκαιους εἶναι λέγων λόγον ὑποσχεῖν, διότι οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ναυαγούς. ὅτι μὲν γὰρ οὐδενὸς ἄλλου καθήπτοντο ἐπιστολὴν ἐπεδείκνυ μαρτύριον, ἣν ἔπεμψαν πρὸς τὴν βουλὴν καὶ πρὸς τὸν δῆμον ἄλλο οὐδὲν αἰτιώμενοι ἢ τὸν χειμῶνα. μετὰ ταῦτα δὲ οἱ στρατηγοὶ βραχέως ἕκαστος ἀπελογήσατο, οὐ γὰρ προυτέθη σφίσι λόγος κατὰ τὸν νόμον, καὶ τὰ πεπραγμένα διηγοῦντο, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλείοιεν, τὴν δὲ ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξειαν τῶν τριηράρχων ἀνδράσιν ἱκανοῖς καὶ ἐστρατηγηκόσιν ἤδη, Θηραμένει καὶ Θρασυβούλῳ καὶ ἄλλοις τοιούτοις· καὶ εἶπερ γέ τινας δέοι, περὶ τῆς ἀναιρέσεως οὐδένα ἄλλον ἔχειν αὐτοὶ αἰτιάσασθαι ἢ τούτους, οἷς προσετάχθη. «καὶ οὐχ ὅτι γε κατηγοροῦσιν ἡμῶν», ἔφασαν,

«ψευσόμεθα φάσκοντες αὐτοὺς αἰτίους εἶναι, ἀλλὰ τὸ μέγεθος τοῦ χειμῶνος εἶναι τὸ κωλύσαν. τὴν ἀναίρεσιν». τούτων δὲ μάρτυρας παρείχοντο τοὺς κυβερνήτας καὶ ἄλλους τῶν συμπλεόντων πολλούς. τοιαῦτα λέγοντες ἔπειθον τὸν δῆμον· ἐβούλοντο δὲ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐγγυᾶσθαι ἀνιστάμενοι· ἔδοξε δὲ ἀναβαλέσθαι εἰς ἑτέραν ἐκκλησίαν· τότε γὰρ ὀψὲ ἦν καὶ τὰς χεῖρας οὐκ ἂν καθεώρων· τὴν δὲ βουλήν προβουλεύσασαν εἰσενεγκεῖν, ὅτι τρόπῳ οἱ ἄνδρες κρίνονται.

Οἱ περὶ τὸν Θηραμένην ἐξερεθίζουσι τὸν ὄχλον.

(8—9)

Μετὰ δὲ ταῦτα ἐγίγνετο Ἀπατούρια, ἐν οἷς οἱ τε πατέρες καὶ οἱ συγγενεῖς σύνεισι σφίσιν αὐτοῖς. οἱ οὖν περὶ τὸν Θηραμένην παρεσκεύασαν ἀνθρώπους μέλανα ἱμάτια ἔχοντας καὶ ἐν χροῖ κεκαρμένους πολλοὺς ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ, ἵνα πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἤκοιεν, ὡς δὴ συγγενεῖς ὄντες τῶν ἀπολωλότων, καὶ Καλλιξένον ἔπεισαν ἐν τῇ βουλῇ κατηγορεῖν τῶν στρατηγῶν.

Δευτέρα ἐκκλησία, εἰς ἣν ἡ βουλή εἰσφέρει τὴν ἑαυτῆς γνώμην.

Ψευδῆς μαρτυρία κατὰ τῶν στρατηγῶν.

(9—12)

Ἐντεῦθεν ἐκκλησίαν ἐποιοῦν, εἰς ἣν ἡ βουλή εἰσήνεγκε τὴν ἑαυτῆς γνώμην Καλλιξένου εἰπόντος τήνδε· «Ἐπειδὴ τῶν τε κατηγορούντων κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ ἐκείνων ἀπολογουμένων ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ διακηκόασι, διαψηφίσασθαι Ἀθηναίους πάντας κατὰ φυλάς· θεῖναι δὲ εἰς τὴν φυλὴν ἐκάστην δύο ὑδρίας· ἐφ' ἐκάστη δὲ τῇ φυλῇ κήρυκα κηρύττειν. ὅτω δοκοῦσιν ἀδικεῖν οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνελόμενοι τοὺς νικήσαντας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, εἰς τὴν προτέραν ψηφίσασθαι, ὅτω δὲ μή, εἰς τὴν ὑστέραν· ἐὰν δὲ δόξωσιν ἀδικεῖν, θανάτῳ ζημιῶσαι καὶ τοῖς ἑνδεκα παραδοῦναι, καὶ τὰ χρῆ-

ματα δημεῦσαι, τὸ δ' ἐπιδέκατον τῆς θεοῦ εἶναι». παρήλθε δέ τις εἰς τὴν ἐκκλησίαν φάσκων ἐπὶ τεύχους ἀλφίτων σωθῆναι ἐπιστέλλειν δ' αὐτῷ τοὺς ἀπολλυμένους, ἐὰν σωθῆ, ἀπαγγεῖλαι τῷ δήμῳ, ὅτι οἱ στρατηγοὶ οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ἀρίστους ὑπὲρ τῆς πατρίδος γενομένους.

Πρότασις τοῦ Εὐρυπτολέμου περὶ γραφῆς παρανόμων.
Δειλία τῶν πρυτάνεων καὶ ἡρωισμὸς τοῦ Σωκράτους.

(12—16)

Τὸν δὲ Καλλίξενον προσεκαλέσαντο παράνομα φάσκοντες συγγεγραφέναι Εὐρυπτόλεμόν τε ὁ Πεισιάνακτος καὶ ἄλλοι τινές. τοῦ δὲ δήμου ἔνιοι ταῦτα ἐπήγουν, τὸ δὲ πλῆθος ἐβόα δεινὸν εἶναι, εἰ μὴ τις ἐάσει τὸν δῆμον πράττειν, ὃ ἂν βούληται. καὶ ἐπὶ τούτοις εἰπόντος Λυκίσκου καὶ τούτους τῇ αὐτῇ ψήφῳ κρίνεσθαι, ἥπερ καὶ τοὺς στρατηγούς, ἐὰν μὴ ἀφῶσι τὴν κλήσιν, ἐπεθορύβησε πάλιν ὁ ὄχλος, καὶ ἠναγκάστησαν ἀφιέναι τὰς κλήσεις. τῶν δὲ πρυτάνεων τινῶν οὐ φασκόντων προθήσειν τὴν διαφήφισιν παρὰ τὸν νόμον, αὐτὸς Καλλίξενος ἀναβάς κατηγόρει αὐτῶν τὰ αὐτά. οἱ δὲ ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες ὁμολόγουν πάντες προθήσειν πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου· οὗτος δ' οὐκ ἔφη ἀλλ' ἢ κατὰ νόμον πάντα ποιήσειν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀναβάς Εὐρυπτόλεμος ἔλεξεν ὑπὲρ τῶν στρατηγῶν τάδε:

Δημηγορία Εὐρυπτολέμου.

(16—34)

Ὁ Εὐρυπτόλεμος κατηγόρει τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Διομέδοντος, διότι δὲν ἐδήλωσαν ἐγκαίρως τῇ βουλῇ, ὅτι ὁ Θηραμένης καὶ ὁ Θρασύβουλος καίπερ διαταχθέντες δὲν ἀνέσυραν τοὺς ναυαγούς.

(16—19)

16 «Τὰ μὲν κατηγορήσων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀνέβην ἐνθάδε Περικλέους ἀναγκαίου μοι ἔντος καὶ ἐπιτηδείου καὶ Διομέ-

δοντος φίλου, τὰ δ' ὑπεραπολογησόμενος, τὰ δὲ συμβουλευ-
 σων, ἃ μοι δοκεῖ ἄριστα εἶναι ἀπάσῃ τῇ πόλει. **κατηγορῶ** 17
 μὲν οὖν αὐτῶν, ὅτι μετέπεισαν τοὺς συνάρχοντας βουλομέ-
 νους πέμπειν γράμματα τῇ τε βουλῇ καὶ ὑμῖν, ὅτι ἐπέταξαν
 τῷ Θηραμένει καὶ Θρασυδούλῳ τεττάρακοντα καὶ ἑπτὰ τριή-
 ρεσιν ἀνελεῖσθαι τοὺς ναυαγούς, οἳ δὲ οὐκ ἀνείλοντο. εἶτα νῦν 18
 τὴν αἰτίαν κοινὴν ἔχουσιν ἐκείνων ἰδίᾳ ἀμαρτόντων, καὶ ἀντὶ
 τῆς τότε φιλανθρωπίας νῦν ὑπ' ἐκείνων τε καὶ τινων ἄλλων
 ἐπιβουλευόμενοι κινδυνεύουσιν ἀπολέσθαι· οὐκ, ἂν ὑμεῖς γέ μοι
 πείθησθε τὰ δίκαια καὶ ὅσια ποιοῦντες, καὶ ὅθεν μάλιστα τάληθῆ
 πεύσεσθε καὶ οὐ μετανοήσαντες ὕστερον εὐρήσετε σφᾶς αὐτοὺς
 ἡμαρτηκότητας τὰ μέγιστα εἰς θεοὺς τε καὶ ὑμᾶς αὐτούς».

Συμβουλευὼν τοῖς Ἀθηναίοις προτείνει νὰ κριθῶσιν
 οἱ στρατηγοὶ κατὰ τὸ Κανωνοῦ ψήφισμα ἢ κατὰ τὸν νόμον
 τὸν ἐπὶ τοῖς ἱεροσούλοις καὶ προδόταις.

(19 — 23)

«**Συμβουλευῶ δ' ὑμῖν**, ἐν οἷς οὐθ' ὑπ' ἐμοῦ οὐθ' ὑπ' ἄλλου
 οὐδενὸς ἔστιν ἐξαπατηθῆναι ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἀδικούντας εἰδό-
 τες κολάσεσθε, ἢ ἂν βούλησθε δίκην, καὶ ἅμα πάντας καὶ
 καθ' ἓνα ἕκαστον, εἰ μὴ πλέον, ἀλλὰ μίαν ἡμέραν δόντες
 αὐτοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογήσασθαι, μὴ ἄλλοις μᾶλλον
 πιστεύοντες ἢ ὑμῖν αὐτοῖς. ἴστε δέ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 πάντες, ὅτι τὸ Κανωνοῦ ψήφισμά ἐστιν ἰσχυρότατον, ὃ
 κελεύει, ἐὰν τις τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον ἀδικῆ, δεδεμένον
 ἀποδικεῖν ἐν τῇ δήμῳ καί, ἐὰν καταγνωσθῆ ἀδικεῖν, ἀποθα-
 νεῖν εἰς τὸ βράθρον ἐμβληθέντα, τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ
 δημευθῆναι καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέκατον εἶναι. **κατὰ τοῦτο τὸ**
ψήφισμα κελεύω κρῖνεσθαι τοὺς στρατηγούς καὶ νῆ Δία. ἂν
 ὑμῖν γε δοκῆ, πρῶτον Περικλέα τὸν ἐμοὶ προσήκοντα· αἰσχρὸν
 γάρ μοι ἐστὶν ἐκεῖνον περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ τὴν ἑλπὴν
 πόλιν. τοῦτο δ' εἰ μὴ βούλεσθε, κατὰ τόνδε τὸν νόμον κρῖ-

νατε, ὅς ἐστιν ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις καὶ προδόταις, ἐάν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῶ ἢ τὰ ἱερά κλέπτῃ, κριθέντα ἐν δικαστηρίῳ, ἂν καταγνωσθῆ, μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀττικῇ, τὰ δὲ χρέματα αὐτοῦ δημόσια εἶναι».

Συμβουλεύει, ὅπως ἕκαστος τῶν στρατηγῶν κρίνηται χωρὶς, διότι οὕτω μόνον θά εἶναι ἡ κρίσις δικαία καὶ νόμιμος.

(23 — 26)

«Τούτων ὁποτέρῳ βούλεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν νόμων κρινέσθων οἱ ἄνδρες κατὰ ἓνα ἕκαστον, διηρημένων τῆς ἡμέρας τριῶν μερῶν. τούτων δὲ γιγνομένων οἱ μὲν ἀδικοῦντες τεύξονται τῆς μεγίστης τιμωρίας, οἱ δ' ἀνάιτιοι ἐλευθερωθήσονται ὑφ' ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ οὐκ ἀδίκως ἀπολοῦνται. ὑμεῖς δὲ κατὰ τὸν νόμον εὐσεβοῦντες καὶ εὐορκοῦντες κρινεῖτε, καὶ οὐ συμπολεμήσετε Λακεδαιμονίοις τοὺς ἐκείνους ἑβδομήκοντα ναῦς ἀφελομένους καὶ νενικηκότας, τούτους ἀπολλύντες ἀκρίτους παρὰ τὸν νόμον».

Ἀποτρέπει τοὺς Ἀθηναίους ἐν βία νὰ κρίνωσι τοὺς στρατηγοὺς μὴ ψήφῳ καὶ ἄνευ ἀπολογίας, διότι οὕτω θά παρανομήσωσιν, ὕστερον δὲ θά μεταμεληθῶσιν.

(26 — 29)

«Τί δὲ καὶ δεδιότες σφόδρα οὕτως ἐπείγεσθε; ἢ μὴ οὐχ ὑμεῖς, ὃν ἂν βούλησθε, ἀποκτείνητε καὶ ἐλευθερώσητε, ἐὰν κατὰ τὸν νόμον κρίνητε, ἀλλ' οὐκ ἐὰν παρὰ τὸν νόμον, ὡσπερ Καλλίξενος τὴν βουλὴν ἔπεισεν εἰς τὸν δῆμον εἰσενεγκεῖν μὴ ψήφῳ; ἀλλ' ἴσως ἂν τινα καὶ οὐκ αἴτιον ὄντα ἀποκτείναιτε μεταμελήσαι δὲ ὕστερον ἀναμνήσθητε ὡς ἀλγυνὸν καὶ ἀνωφελές ἤδη ἐστί, πρὸς δ' ἔτι καὶ περὶ θανάτου ἀνθρώπου ἡμαρτηκότας. δεινὰ δ' ἂν ποιήσατε, εἰ Ἀριστάρχῳ μὲν πρότερον τὸν δῆμον καταλύοντι, εἶτα δὲ Οἰνόην προδιδόντι Θηβαίοις πολεμίοις οὖσιν, ἔδοτε ἡμέραν ἀπολογήσασθαι, ἣ ἐβούλετο, καὶ τᾶλλα κατὰ τὸν νόμον προύθετε,

τοὺς δὲ στρατηγοὺς τοὺς πάντα ὑμῖν κατὰ γνώμην πράξαν-
τας, νικήσαντας δὲ τοὺς πολεμίους, τῶν αὐτῶν τούτων ἀπο-
στερήσετε. μὴ ὑμεῖς γε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἑαυτῶν ὄντας
τοὺς νόμους, δι' οὓς μάλιστα μέγιστοί ἐστε, φυλάττοντες,
ἄνευ τούτων μῆδὲν πράττειν πειράσθε».

Ἐξιστορεῖ τὰς μετὰ τὴν ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχίαν
ἐνεργείας τῶν στρατηγῶν.

(29 — 32)

«Ἐπιπέθετε δὲ καὶ ἐπ' αὐτὰ τὰ πράγματα, καθ' ἃ καὶ αἱ
ἁμαρτίαι δοκοῦσι γεγενησθαι τοῖς στρατηγοῖς. ἐπεὶ γὰρ
κρατήσαντες τῆς ναυμαχίας εἰς τὴν γῆν κατέπλευσαν, Διομέ-
δων μὲν ἐκέλευεν ἀναχθέντας ἐπὶ κέρως ἅπαντας ἀναιρεῖσθαι
τὰ ναυάγια καὶ τοὺς ναυαγούς, Ἐρασινίδης δὲ ἐπὶ τοὺς πρὸς
Μυτιλήνην πολεμίους τὴν ταχίστην πλεῖν ἅπαντας· Θρά-
συλλος δ' ἀμφοτέρω ἂν ἔφη γενέσθαι, ἐὰν τὰς μὲν αὐτοῦ
καταλίπωσι, ταῖς δὲ ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέωσι καὶ ὄξζαν
τοῦτο, καταλιπεῖν τρεῖς ναῦς ἕκαστον ἐκ τῆς αὐτοῦ συμμο-
ρίας, τῶν στρατηγῶν ὀκτώ ὄντων, καὶ τὰς τῶν ταξιάρχων
δέκα καὶ τὰς Σαμίων δέκα καὶ τὰς τῶν ναυάρχων τρεῖς·
αὗται ἅπασαι γίνονται ἑπτὰ καὶ τετταράκοντα, τέτταρες
περὶ ἑκάστην ναῦν, τῶν ἀπολωλυῶν δώδεκα οὐσῶν. τῶν δὲ
καταλειφθέντων ἦσαν καὶ Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης, ὅς
ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ κατηγορεῖ τῶν στρατηγῶν. ταῖς δὲ
ἄλλαις ναυσὶν ἔπλεον ἐπὶ τὰς πολεμίας. τί τούτων οὐχ
ἱκανῶς καὶ καλῶς ἔπραξαν;»

Νομίζει ὡς αἰτίους τῆς μὴ ἀναιρέσεως τῶν ναυαγῶν οὐχὶ τοὺς στρατηγοὺς
ἀλλὰ τοὺς διαταχθέντας νὰ ἀνασύρωσι τοὺς ναυαγούς· ἀλλὰ καὶ οὗτοι, λέγει,
δὲν πταίουσι, διότι σφοδρὰ τρικυμία ἐκόλυσεν αὐτοὺς τῆς ἀναιρέσεως·

(32 — 33)

«Οὐκοῦν δίκαιον τὰ μὲν πρὸς τοὺς πολεμίους μὴ καλῶς
πραχθέντα τοὺς πρὸς τούτους ταχθέντας ὑπέχειν λόγον,

τούς δὲ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν, μὴ ποιήσαντας ἃ οἱ στρατηγοὶ ἐκέλευσαν, διότι οὐκ ἀνείλοντο, κρίνεσθαι. τοσοῦτον δ' ἔχω εἰπεῖν ὑπὲρ ἀμφοτέρων, ὅτι ὁ χειμῶν διεκώλυσε μηδὲν πράξαι ὧν οἱ στρατηγοὶ παρεκελεύσαντο. τούτων δὲ μάρτυρες οἱ σωθέντες ἀπὸ ταῦτομάτου, ὧν εἰς τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν ἐπὶ καταδύσης νεῶς διασωθεῖς, ὃν κελεύουσι τῇ αὐτῇ ψήφῳ κρίνεσθαι, καὶ αὐτὸν τότε δεόμενον ἀναιρέσεως».

Διὰ ταῦτα δὲν πρέπει νὰ καταδικασθῶσιν οἱ στρατηγοί, οἵτινες ἄλλως ὡς νικηταὶ εἶναι ἄξιοι στεφάνων.

(33 — 34)

«Μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀντὶ μὲν τῆς νίκης καὶ τῆς εὐτυχίας ὅμοια ποιήσητε τοῖς ἠττημένοις τε καὶ ἀτυχούσιν, ἀντὶ δὲ τῶν ἐκ θεοῦ ἀναγκαίων ἀγνωμονεῖν δόξῃτε, προδοσίαν καταγνόντες ἀντὶ τῆς ἀδυναμίας· ἀλλὰ πολὺ δικαιότερον στεφάνοις γεραίρειν τοὺς νικῶντας ἢ θανάτω ζημοῦν πονηροῖς ἀνθρώποις πειδομένους».

Καταδίκη τῶν στρατηγῶν εἰς θάνατον.

(34 — 35)

Ταῦτ' εἰπὼν Εὐρυπτόλεμος ἔγραψε γνώμην κατὰ τὸ Καννωνοῦ ψήφισμα κρίνεσθαι τοὺς ἄνδρας δίχα ἕκαστον· ἢ δὲ τῆς βουλῆς ἦν μιᾷ ψήφῳ ἅπαντας κρίνειν. τούτων δὲ διαχειροτονουμένων τὸ μὲν πρῶτον ἔκριναν τὴν Εὐρυπτολέμου· ὑπομοσαμένου δὲ Μενεκλέους καὶ πάλιν διαχειροτονίας γενομένης ἔκριναν τὴν τῆς βουλῆς. καὶ μετὰ ταῦτα κατεψηφίσαντο τῶν ναυμαχησάντων στρατηγῶν ὀκτώ ὄντων ἀπέθανον δὲ οἱ παρόντες ἕξ.

Μεταμέλεια τῶν Ἀθηναίων.

Προβολαὶ κατὰ τῶν ἔξαπατησάντων τὸν δῆμον.

(35 — 36)

Καὶ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον μετέμελε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἐψηφίσαντο, οἵτινες τὸν δῆμον ἐξηπάτησαν, προβολὰς

αὐτῶν εἶναι, καὶ ἐγγυητὰς καταστῆσαι, ἕως ἂν κριθῶσιν, εἶναι δὲ καὶ Καλλίξενον τούτων. προουβλήθησαν δὲ καὶ ἄλλοι τέτταρες, καὶ ἐδέθησαν ὑπὸ τῶν ἐγγυησαμένων. ὕστερον δὲ στάσεώς τινος γενομένης ἀπέδρασαν οὗτοι, πρὶν κριθῆναι· Καλλίξενος δὲ κατελθὼν, ὅτε καὶ οἱ ἐκ Πειραιῶς εἰς τὸ ἄστυ, μισούμενος ὑπὸ πάντων λιμῶ ἀπέθανεν.

[B']

Α' Ἐτεόνικος καὶ Λύσανδρος.

405 π. X.

Ἡ παρὰ τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς μάχη.

(1 — 32)

Ἀμικανία τῶν ἐν Χίῳ ὑπὸ τὸν Ἐτεόνικον Λακεδαιμονίων.

(1—2)

Οἱ δ' ἐν τῇ Χίῳ μετὰ τοῦ Ἐτεονίκου στρατιῶται ὄντες, ἕως μὲν θέρος ἦν, ἀπὸ τε τῆς ὥρας ἐτρέφοντο καὶ ἐργαζόμενοι μισθοῦ κατὰ τὴν χώραν· ἐπεὶ δὲ χειμῶν ἐγένετο καὶ τροφήν οὐκ εἶχον γυμνοὶ τε ἦσαν καὶ ἀνυπόδητοι, συνίσταντο ἀλλήλοις καὶ συνετίθεντο ὡς τῇ Χίῳ ἐπιθησόμενοι· οἷς δὲ ταῦτα ἀρέσκοι, κάλαμον φέρειν ἐδόκει, ἵνα ἀλλήλους μάθοιεν ὅπόσοι εἶεν.

Κατάπαισις ὑπὸ τοῦ Ἐτεονίκου συνωμοσίας τινός.

(2—5)

Πυθόμενος δὲ τὸ σύνθημα ὁ Ἐτεόνικος, ἀπόρως μὲν εἶχε, τί χρῆτο τῷ πράγματι, διὰ τὸ πλῆθος τῶν καλαμηφόρων· τό τε γὰρ ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐπιχειρῆσαι σφαλερὸν ἐδόκει εἶναι, μὴ εἰς τὰ ὄπλα ὀρμήσωσι καὶ τὴν πόλιν κατασχόντες

καὶ πολέμοι γινόμενοι ἀπολέσωσι πάντα τὰ πράγματα, ἀν-
κρατήσωσι, τό τ' αὖ ἀπολλύναι ἀνθρώπους συμμάχους πολ-
λοὺς δεινὸν ἐφαίνετο εἶναι, μή τινα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους
Ἑλληνας διαβολὴν σχοῖεν καὶ οἱ στρατιῶται δύσνοι πρὸς
τὰ πράγματα ὧσιν ἀναλαβὼν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ ἄνδρας πεντε-
καίδεκα ἐγχειρίδια ἔχοντας ἐπορεύετο κατὰ τὴν πόλιν καὶ
ἐντυχὼν τινι ὀφθαλμιῶντι ἀνθρώπῳ ἀπιόντι ἐξ ἰατροῦ,
κάλαιμον ἔχοντι, ἀπέκτεινε. θορύβου δὲ γενομένου καὶ ἐρω-
τῶντων τινῶν, διὰ τί ἀπέθανεν ὁ ἄνθρωπος, παραγγέλλειν
ἐκέλευεν ὁ Ἐτεόνικος, ὅτι τὸν κάλαμον εἶχε. κατὰ δὲ τὴν
παραγγελίαν ἐρρίπτουν πάντες, ὅσοι εἶχον τοὺς καλάμους,
ἀεὶ ὁ ἀκούων δεδιώς, μὴ ὀφθείη ἔχων.

Εἰσφοραὶ τῶν Χίων.

(5—6)

Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Ἐτεόνικος συγκαλέσας τοὺς Χίους χρή-
ματα ἐκέλευσε συνενεγκεῖν, ὅπως οἱ ναῦται λάβωσι μισθὸν
καὶ μὴ νεωτερίσωσί τι· οἱ δὲ εἰσήνεγκαν ἅμα δὲ εἰς τὰς
ναῦς ἐσήμηγεν εἰσβαίνειν· προσίων δὲ ἐν μέρει παρ' ἐκάστην
ναῦν παρεθάρρυνέ τε καὶ παρήγει πολλά, ὡς τοῦ γεγενημέ-
νου οὐδὲν εἰδώς, καὶ μισθὸν ἐκάστῳ μὴνὸς διέδωκε.

Οἱ σύμμαχοι τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιποθοῦσι τὸν Λύσανδρον
ὡς ναύαρχον.—Ἀποστολὴ αὐτοῦ ὡς ἐπιστολέως
ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων.

(6—10)

Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χῖοι καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι συλλεγέ-
τες εἰς Ἐφεσον ἐβουλεύσαντο περὶ τῶν ἐνεστηκότων πρα-
γμάτων πέμπειν εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις ταῦτά τε ἐροῦντας
καὶ Λύσανδρον αἰτήσοντας ἐπὶ τὰς ναῦς, εὐ φερόμενον παρὰ
τοῖς συμμάχοις κατὰ τὴν προτέραν ναυαρχίαν, ὅτε καὶ τὴν

ἐν Νοτίῳ ἐνίκησε ναυμαχίαν. καὶ ἀπεπέμφθησαν πρέσβεις, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ παρὰ Κύρου ταῦτὰ λέγοντες ἄγγελοι. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν τὸν Λύσανδρον ὡς ἐπιστολέα, ναύαρχον δὲ Ἄρακον· οὐ γὰρ νόμος αὐτοῖς δις τὸν αὐτὸν ναυαρχεῖν τὰς μέντοι ναῦς παρέδοσαν Λυσάνδρῳ.

Ὁ Λύσανδρος ἀναλαμβάνει ἐκ νέου τὸν στόλον καὶ λαμβάνει παρὰ τοῦ Κύρου χρήματα.

(10 — 13)

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔπει Λύσανδρος ἀφικόμενος εἰς Ἐφεσον μετεπέμψατο Ἐτεόνικον ἐκ Χίου σὺν ταῖς ναυσί, καὶ τὰς ἄλλας πάσας συνήθροισεν, εἴ ποῦ τις ἦν, καὶ ταύτας τ' ἐπεσκεύαζε καὶ ἄλλας ἐν Ἀντάνδρῳ ἐναυπηγεῖτο. ἐλθὼν δὲ παρὰ Κῦρον χρήματα ἤτει· ὁ δ' αὐτῷ εἶπεν, ὅτι τὰ μὲν παρὰ βασιλέως ἀνηλωμένα εἶη, καὶ ἔτι πλείω πολλῶν, δεικνύων, ὅσα ἕκαστος τῶν ναυάρχων ἔχει, ὅμως δ' ἔδωκε. λαθὼν δὲ ὁ Λύσανδρος τὰργύριον, ἐπὶ τὰς τριήρεις τριηράρχους ἐπέστησε καὶ τοῖς ναύταις τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν ἀπέδωκε. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ τὸ ναυτικὸν ἐν τῇ Σάμῳ.

Δευτέρα συνάντησις τοῦ Λυσάνδρου μετὰ τοῦ Κύρου.

(13 — 15)

Κῦρος δ' ἐπὶ τούτοις μετεπέμψατο Λύσανδρον, ἐπεὶ αὐτῷ παρὰ τοῦ πατρὸς ἦκεν ἄγγελος λέγων, ὅτι ἀρρωστῶν ἐκείνον καλοῖη, ὧν ἐν Θαμνηρίοις τῆς Μηδίας ἐγγυὲς Καδουσίων, ἐφ' οὓς ἐστράτευσεν ἀφεστῶτας. ἤκοντα δὲ Λύσανδρον οὐκ εἶα ναυμαχεῖν πρὸς Ἀθηναίους, εἰ μὴ πολλῶν πλείους ναῦς ἔχη· εἶναι γὰρ χρήματα πολλὰ καὶ βασιλεῖ καὶ ἑαυτῷ, ὥστε τούτου ἕνεκεν πολλὰς πληροῦν. παρέδειξε δ' αὐτῷ πάντα τοὺς φόρους τοὺς ἐκ τῶν πόλεων, οἱ αὐτῷ ἴδιοι ἦσαν, καὶ τὰ

περιττά χρήματα ἔδωκε· καὶ ἀναμνήσας ἧς εἶχε φιλίας πρὸς τε τὴν τῶν Λακεδαιμονίων πόλιν καὶ πρὸς Λύσανδρον ἰδίᾳ, ἀνέβαινε παρὰ τὸν πατέρα.

Ὁ Λύσανδρος ἐκπλέει εἰς τὸν Κεράμειον κόλπον τῆς Καρίας, ἔνθα κυριεύει τὰς Κεδρείας, πόλιν σύμμαχον τῶν Ἀθηναίων.

(15 — 17)

Λύσανδρος δ', ἐπεὶ αὐτῷ Κῦρος πάντα παραδοὺς τὰ αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα ἀρρωστοῦντα μετὰπεμπτos ἀνέβαινε, μισθὸν διαδοὺς τῇ στρατιᾷ ἀνήχθη τῆς Καρίας εἰς τὸν Κεράμειον κόλπον. καὶ προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων συμμάχῳ, ὄνομα Κεδρείας, τῇ ὑστεραίᾳ προσβολῇ κατὰ κράτος αἰρεῖ καὶ ἐξηνδραπόδισεν. ἦσαν δὲ μιξοβάρβαροι οἱ ἐνοικοῦντες. ἐκεῖθεν δὲ ἀπέπλευσεν εἰς Ῥόδον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποιοῦν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἐφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον.

Ὁ Λύσανδρος πλέει πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον, ἔνθα κυριεύει τὴν Λάμψακον.

(17 — 20)

Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἔπλει πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων καὶ οἱ Ἀβυθῆνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῇ· ἡγήετο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἀνάγονται εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς
ἀντικρὺ τῆς Λαμψάκου. — Παρασκευὴ Ἀθηναίων
καὶ Λακεδαιμονίων πρὸς ναυμαχίαν.

(20 — 25)

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερ-
ρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνταῦθα
δὴ ἀριστοποιουμένοις αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμφακον,
καὶ εὐθὺς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. ἐκεῖθεν δ' εὐθὺς ἐπισιτισά-
μενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου
διέχει δ' ὁ Ἑλλήσποντος ταύτῃ σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα.
ἐνταῦθα δὲ ἐδειπνοποιοῦντο. Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί,
ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμηγεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους
εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ
τὰ παραβλήματα παραβαλὼν προεῖπεν, ὡς μηδεὶς κινήσοιτο
ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῇ ἡλίῳ
ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυ-
μαχίαν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος καὶ τῆς ἡμέρας
ὄψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσαν-
δρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπσθαι τοῖς Ἀθη-
ναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅτι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν
καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν
νεῶν, πρὶν αὐταὶ ἦκον. ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας.

Ὁ Ἀλκιβιάδης συμβουλεῖει τοὺς Ἀθηναίους
να μεθορμισθῶσιν εἰς τὴν Σηστόν.

(25 — 27)

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθη-
ναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμούντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾶ πόλει, τὰ
δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίους ἀπὸ
τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχον-

τας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμύσαι εἰς Σηστόν παρήγει· «οὐ ὄντες ναυμαχήσετε», ἔφη, «ὅταν βούλησθε». οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνον. καὶ ὁ μὲν ὤχητο.

Παραγγελία τοῦ Λυσάνδρου.—²Επίπλους αὐτοῦ.
Παντελής καταστροφή τοῦ στόλου τῶν Ἀθηναίων.

(27 — 29)

Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὶ κατῶσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον, ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τὰ τεσιτὰ πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν, ἀποπλέοντας εἰς τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν, ὡς ἐκέλευσε. Λύσανδρος δ' εὐθὺς ἐσήμηγε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπάρηει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλου, ἐσήμηγεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν ἀνὰ κράτος. διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπὶ πλήρεις ἀνήχθησαν ἄθροαι καὶ ἡ Παράλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια.

²Απόπλους τοῦ Κόνωνος εἰς Κύπρον καὶ τῆς Παράλου εἰς Ἀθήνας.—³Ἀγγελία τῶν γεγονότων.

(29 — 31)

Κόνων δὲ ταῖς ἐννεά ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀθαρ-

νίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Ἐθαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα. Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμφακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. ἡ δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε.

Ὁ Λύσανδρος καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτοῦ ἀποφασίζουσιν ἐν πολεμικῷ συμβουλίῳ νὰ φονεύσωσι τοὺς αἰχμαλώτους Ἀθηναίους πλὴν τοῦ Ἀδεϊμάντου.

(31 — 32)

Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθρόοις τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ὅτι ἐψηφισμένοι εἶεν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν. Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τοὺτους διέφθειρεν. ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντιου, ὅτι μόνος ἐπελάθετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μὲντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς. Λύσανδρος δὲ Φιλοκλέα πρῶτον ἐρωτήσας, ὃς τοὺς Ἀνδρίους καὶ Κορινθίους κατακρημνισε, τί εἴη ἄξιος παθεῖν ἀρξάμενος εἰς Ἑλληνας παρανομεῖν, ἀπέσφαξεν.

405-404

π. X.

Β'. Τὰ μετὰ τὴν παρὰ τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς μάχην, πολιορκία τῶν Ἀθηναίων, παράδοσις αὐτῶν καὶ κατασκαφή τῶν τειχῶν.

(1 — 23)

Ὁ Λύσανδρος καταλαμβάνει τὸ Βυζάντιον καὶ τὴν Καλχηδόνα.

(1 — 3)

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῃ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες. οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων, καὶ εἴ τινα πού ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μὲν πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοσε δ' οὐ, εἰδῶς, ὅτι, ὅσῃ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηθεῖων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

Ἀφίξις τῆς Παράλου εἰς τὸν Πειραιᾶ.— Ἀγγελία τῆς καταστροφῆς τῶν Ἀθηναίων παρὰ τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς.

Ἀπόφαισις τοῦ δήμου.

(3 — 5)

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἢ συμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διήκειν, ὃ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον

τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς, πείσεσθαι νομίζοντες, οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, καὶ Ἰστιαίᾶς καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἣ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν. καὶ οὗτοι μὲν περὶ ταῦτα ἦσαν.

Πολιορκία τῶν Ἀθηναίων κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.

(5—10)

Λύσανδρος δ' ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶ διακοσίαις ἀφικόμενος εἰς Λέσβον κατεσκευάσατο τάς τε ἄλλας πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ Μυτιλήνῃ· εἰς δὲ τὰπὶ Θράκης χωρία ἔπεμψε δέκα τριήρεις ἔχοντα Ἐτεόνικον, ὃς τὰ ἐκεῖ πάντα πρὸς Λακεδαιμονίους μετέστησεν. εὐθύς δὲ καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς ἀφειστήκει Ἀθηναίων μετὰ τὴν ναυμαχίαν πλὴν Σαμίων· οὗτοι δὲ σφαγὰς τῶν γνωρίμων ποιήσαντες κατεῖχον τὴν πόλιν. Λύσανδρος δὲ μετὰ ταῦτα ἔπεμψε πρὸς Ἀγίν τε εἰς Δεκέλειαν καὶ εἰς Λακεδαίμονα, ὅτι προσπλεῖ σὺν διακοσίαις ναυσί. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐξήσαν πανδημεὶ καὶ οἱ ἄλλοι Πελοποννήσιοι πλὴν Ἀργείων, παραγγείλαντος τοῦ ἐτέρου Λακεδαιμονίων βασιλέως Πausανίου. ἐπεὶ δ' ἅπαντες ἤθροίσθησαν, ἀναλαβὼν αὐτοὺς πρὸς τὴν πόλιν ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ. Λύσανδρος δὲ ἀφικόμενος εἰς Αἰγίναν ἀπέδωκε τὴν πόλιν Αἰγινήταις, ὅσους ἐδύνατο πλείστους ἄθροίσας αὐτῶν, ὡς δ' αὐτως καὶ Μηλίοις καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι τῆς αὐτῶν ἐστέροντο. μετὰ δὲ τοῦτο ἐγνώσας Σαλαμίνα ὤρμισατο πρὸς τὸν Πειραιᾶ ναυσὶ πενήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἰσπλου.

Ἀμνηζία Ἀθηναίων.

Ἀποστολή πρέσβειων εἰς Λακεδαίμονα.

(10—13)

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι πολιορκούμενοι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἠπόρουσι, τί χρὴ ποιεῖν, οὔτε νεῶν οὔτε συμμάχων αὐτοῖς ὄντων οὔτε σίτου· ἐνόμιζον δ' οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν τοῦ μὴ παθεῖν, ἃ οὐ τιμωρούμενοι ἐποίησαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ὕβριν ἠδίκουν ἀνθρώπους μικροπολίτας, οὐδ' ἐπὶ μιᾷ αἰτίᾳ ἑτέρα ἢ ὅτι ἐκείνοις συνεμάχουν. διὰ ταῦτα τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιήσαντες ἐκαρτέρουν, καὶ ἀποθνησκόντων ἐν τῇ πόλει λιμῶ πολλῶν οὐ διελέγοντο περὶ διαλλαγῆς. ἐπεὶ δὲ παντελῶς ἤδη ὁ σῖτος ἐπελελοίπει, ἔπεμψαν πρέσβεις παρ' Ἄγων, βουλούμενοι σύμμαχοι εἶναι Λακεδαιμονίοις ἔχοντες τὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ, καὶ ἐπὶ τούτοις συνθήκας ποιῆσθαι. ὁ δὲ αὐτοῖς εἰς Λακεδαίμονα ἐκέλευεν ἵεναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος αὐτός. ἐπεὶ δ' ἀπήγγειλαν οἱ πρέσβεις ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις, ἔπεμψαν αὐτοῖς εἰς Λακεδαίμονα.

Ἐπάνοδος τῶν πρέσβειων εἰς Ἀθήνας.

Ἀθυμία Ἀθηναίων.—Προτάσεις Λακεδαιμονίων.

(13—16)

Οἱ δ' ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ καὶ ἐπύθοντο οἱ ἔφοροι αὐτῶν, ἃ ἔλεγον, ὄντα οἰάπερ καὶ πρὸς Ἄγων, αὐτόθεν αὐτοῖς ἐκέλευον ἀπιέναι καί, εἴ τι δέοντα εἰρήνης, κάλλιον ἦκειν βουλευσαμένους. οἱ δὲ πρέσβεις ἐπεὶ ἦγον οἴκαδε καὶ ἀπήγγειλαν ταῦτα εἰς τὴν πόλιν, ἀθυμία ἐπέπεσε πᾶσιν· ὄντο γὰρ ἀνδραποδισθήσεσθαι, καὶ ἕως ἂν πέμπωσιν ἑτέρους πρέσβεις, πολλοὺς τῆς λιμῆς ἀπολεισθαι. περὶ δὲ τῶν τειχῶν τῆς καθαιρέσεως οὐδεὶς ἐβούλετο συμβουλεύειν· Ἀρχέστρατος γάρ, εἰπὼν ἐν τῇ βουλῇ κράτιστον εἶναι ἐφ' οἷς Λακεδαιμόνιοι προυκαλοῦντο εἰρήνην ποιῆσθαι, ἐδέθη· προυκαλοῦντο δὲ

τῶν μακρῶν τειχῶν ἐπὶ δέκα σταδίουσ καθελεῖν ἑκατέρου ἐγένετο δὲ ψήφισμα μὴ ἐξεῖναι περὶ τούτων συμβουλευεῖν.

Ἀποστολὴ τοῦ Θηραμένουσ πρὸσ τὸν Λύσανδρον.

Ἐκλογὴ αὐτοῦ ὡσ πρεσβευτοῦ αὐτοκράτοροσ εἰσ Λακεδαίμονα.

(16 — 19)

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένησ ἐν ἐκκλησίᾳ εἶπεν, ὅτι, εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼσ ἥξει Λακεδαιμονίουσ πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστειωσ ἔνεκα. πεμφθεῖσ δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖσ μῆνασ καὶ πλέον, ἐπιτηρῶν, ὁπότε Ἀθηναῖοι ἐμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σίτον ἅπαντα, ὅτι τισ λέγοι, ὁμολογήσειν. ἐπεὶ δ' ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ, ὅτι αὐτὸν Λύσανδροσ τέωσ μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύοι εἰσ Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριοσ, ὦν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺσ ἐφόρουσ. μετὰ ταῦτα ἤρέθη πρεσβευτήσ εἰσ Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατοσ αὐτόσ. Λύσανδροσ δὲ τοῖσ ἐφόροισ ἔπεμψεν ἀγγελουῶντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκεῖνοσ κυρίουσ εἶναι εἰρήνησ καὶ πολέμου.

Ἀφίξει τῶν πρέσβεων εἰσ Σπάρτην. — Εἰρήνη

Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων.

(19 — 21)

Θηραμένησ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεισ, ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι, ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν, εἶπον, ὅτι αὐτοκράτορεσ περὶ εἰρήνησ· μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτοὺσ. ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἣ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοισ, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδρα-

ποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην, ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ὅποι ἂν ἤγῳνται.

Ἀγγελία τῆς εἰρήνης εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἀποδοχὴ αὐτῆς.

(21 — 23)

Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι, μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. τῇ δ' ὕστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις, ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης λέγων, ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περικαιρεῖν. ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν, καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' ἀθλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

404-403
π. X.

Γ'. Ἀρχὴ τῶν τριάκοντα ἐν Ἀθήναις, ἐσωτερικὴ ἔρις, καταδίκη καὶ θάνατος Θηραμένου.

(1 — 3, 11 — 56)

Ἐκλογὴ τριάκοντα ἀνδρῶν πρὸς συγγραφὴν νόμων.

(1 — 3)

Τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἀνδρας ἐλέσθαι, οἱ νόμους συγγράψουσι, καθ' οὓς πολιτεύσουσι. καὶ

ἤρέθησαν οἶδε, Πολυχάρης, Κριτίας, Μηλόβιος, Ἴππόλοχος, Εὐκλείδης, Ἴέρων, Μνησίλοχος, Χρέμων, Θηραμένης, Ἀρσείας, Διοκλῆς, Φαιδρίας, Χαιρέλεως, Ἀναΐτιος, Πείσων, Σοφοκλῆς, Ἐρατοσθένης, Χαρικλῆς, Ὀνομακλῆς, Θεόγνις, Αἰσχίνης, Θεογένης, Κλεομήδης, Ἐρασίστρατος, Φείδων, Δρακοντίδης, Εὐμάθης, Ἀριστοτέλης, Ἴππόμαχος, Μνησιθείδης. τούτων δὲ πραχθέντων ἀπέπλει Λύσανδρος πρὸς Σάμμον, Ἄγις δ' ἐκ τῆς Δεκελείας ἀπαγαγὼν τὸ πεζὸν στρατεύμα διέλυσε κατὰ πόλεις ἐκάστους.

Ἀναβολὴ τῆς συγγραφῆς τῶν νόμων.

Καταδίη εἰς θάνατον τῶν ἐν δημοκρατία συκοφαντῶν
καὶ ὄκληρῶν τοῖς ἀριστοκρατικοῖς.

(11 — 13)

Οἱ δὲ τριάκοντα ἤρέθησαν μὲν, ἐπεὶ τάχιστα τὰ μακρὰ τείχη καὶ τὰ περὶ τὸν Πειραιᾶ καθηρέθη· αἰρεθέντες δέ, ἐφ' ᾧτε συγγράφαι νόμους, καθ' οὐστinas πολιτεύσονται, τούτους μὲν αἰεὶ ἐμελλον συγγράφειν τε καὶ ἀποδεικνύναι, βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς κατέστησαν, ὡς ἐδόκει αὐτοῖς. ἔπειτα πρῶτον μὲν οὓς πάντες ἤδεσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἀπὸ συκοφαντίας ζῶντας καὶ τοῖς καλοῖς κάγαθοῖς βαρεῖς ὄντας, συλλαμβάνοντες ὑπῆγον θανάτου καὶ ἢ τε βουλὴ ἠδέως αὐτῶν κατεψηφίζετο, οἳ τε ἄλλοι, ὅσοι συνῆδεσαν ἑαυτοῖς μὴ ὄντες τοιοῦτοι, οὐδὲν ἔχθοντο.

Οἱ τριάκοντα λαβόντες τῇ βοηθείᾳ τοῦ Λυσάνδρου
φρουροὺς καὶ ἀρμοστήν ἐκ Λακεδαίμονος τῇ συμπράξει αὐτῶν
συλλαμβάνουσιν ἤδη καὶ τοὺς ἀγαθοὺς πολίτας.

(13 — 15)

Ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο βουλευέσθαι, ὅπως ἂν ἐξείη αὐτοῖς τῇ πόλει χρῆσθαι ὅπως βούλονται, ἐκ τούτου πρῶτον μὲν πέμ-

φαντες εἰς Λακεδαίμονα Δίσχίνην τε καὶ Ἀριστοτέλην ἔπεισαν Δύσανδρον φρουροὺς σφίσι συμπράξαι ἐλθεῖν, ἕως δὴ τοὺς πονηροὺς ἐκποδῶν ποιησάμενοι καταστήσαιτο τὴν πολιτείαν· θρέφειν δὲ αὐτοὶ ὑπισχοῦντο. ὁ δὲ πεισθεὶς τοὺς τε φρουροὺς καὶ Καλλίβιον ἀρμοστήν συνέπραξεν αὐτοῖς πεμφθῆναι. οἱ δ' ἐπεὶ τὴν φρουρὰν ἔλαβον, τὸν μὲν Καλλίβιον ἐθεράπευον πάσῃ θεραπείᾳ, ὡς πάντα ἐπανοίῃ, ἃ πράττειεν, τῶν δὲ φρουρῶν τούτου συμπέμποντος αὐτοῖς οὓς ἐβούλοντο συνελάμβανον, οὐκέτι τοὺς πονηροὺς τε καὶ ὀλίγους ἀξιούς, ἀλλ' ἤδη οὓς ἐνόμιζον ἤμιστα μὲν παρωθημένους ἀνέχεσθαι, ἀντιπράττειν δὲ τι ἐπιχειροῦντας, πλείστους ἂν τοὺς συνεθέλοντας λαμβάνειν.

ἘΘηραμένης ἐναντιοῦται εἰς τὰς πράξεις τοῦ Κριτίου.

(15 — 18)

Τῷ μὲν οὖν πρώτῳ χρόνῳ ὁ Κριτίας τῷ Θηραμένει ὁμογνώμων τε καὶ φίλος ἦν· ἐπεὶ δὲ αὐτὸς προπετῆς ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν, ἅτε καὶ φυγῶν ὑπὸ τοῦ δήμου, ὁ Θηραμένης ἀντέκοπτε, λέγων, ὅτι οὐκ εἰκὸς εἶη θανατοῦν, εἴ τις ἐτιμάτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τοὺς δὲ καλοὺς κάγαθοὺς μηδὲν κακὸν εἰργάζετο, «ἐπεὶ καὶ ἐγώ», ἔφη, «καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ ἀρέσκειν ἔνεκα τῇ πόλει καὶ εἶπομεν καὶ ἐπράξαμεν». ὁ δὲ, ἔτι γὰρ οἰκείως ἐχρήτο τῷ Θηραμένει, ἀντέλεγεν, ὅτι οὐκ ἐγχωροῖη τοῖς πλεονεκτεῖν βουλομένοις μὴ οὐκ ἐκποδῶν ποιῆσθαι τοὺς ἰκανωτάτους διακωλύειν· «εἰ δέ, ὅτι τριάκοντά ἐσμεν καὶ οὐχ εἰς, ἡττόν τι οἶε ὡσπερ τυραννίδος ταύτης τῆς ἀρχῆς χρῆναι ἐπιμέλεσθαι, εὐθήτης εἰ». ἐπεὶ δὲ ἀποθησκόντων πολλῶν καὶ ἀδίκως πολλοὶ δῆλοι ἦσαν συνιστάμενοί τε καὶ θαυμάζοντες, τί ἔσοιτο ἡ πολιτεία, πάλιν ἔλεγεν ὁ Θηραμένης, ὅτι, εἰ μὴ τις κοινωνοὺς ἰκανοὺς λήψοιτο τῶν πραγμάτων, ἀδύνατον ἔσοιτο τὴν ὀλιγαρχίαν διαμένειν.

Καταγραφή ὑπὸ τῶν τριάκοντα τρισχιλίων ἀνδρῶν
ὡς μετόχων τῆς διοικήσεως τῶν πραγμάτων.

(18 — 20)

Ἐκ τούτου μέντοι Κριτίας καὶ οἱ ἄλλοι τριάκοντα, ἤδη φοβούμενοι καὶ οὐχ ἥμισυ τὸν Θηραμένην, μὴ συρρυσθῆναι πρὸς αὐτὸν οἱ πολῖται, καταλέγουσι τρισχιλίους τοὺς μεθέξοντας δὴ τῶν πραγμάτων. ὁ δ' αὖ Θηραμένης καὶ πρὸς ταῦτα ἔλεγεν, ὅτι ἀποπον δοκοίη ἑαυτῷ γε εἶναι τὸ πρῶτον μὲν βουλομένους τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν κοινωνοὺς ποιήσασθαι τρισχιλίους, ὡσπερ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἔχοντά τινα ἀνάγκην καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἶναι, καὶ οὐτ' ἔξω τούτων σπουδαίους οὐτ' ἐντὸς τούτων πονηροὺς οἶόν τε γένεσθαι· «ἔπειτα δ'», ἔφη, «ὄρω ἔγωγε δύο ἡμᾶς τὰ ἐναντιώτατα πράττοντας, βιαίαν τε τὴν ἀρχὴν καὶ ἥττονα τῶν ἀρχομένων κατασκευαζομένους». ὁ μὲν ταῦτ' ἔλεγεν.

Οἱ τριάκοντα ἀφαιρέσαντες τὰ ὅπλα πάντων τῶν πολιτῶν
πλὴν τῶν τρισχιλίων
πολλοὺς πολίτας καὶ μετοίκους φονεύουσιν.

(20 — 23)

Οἱ δ' ἐξέτασιν ποιήσαντες τῶν μὲν τρισχιλίων ἐν τῇ ἀγορᾷ, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου ἄλλων ἀλλαχοῦ, ἔπειτα κελεύσαντες ἐπὶ τὰ ὅπλα, ἐν ᾗ ἐκεῖνοι ἀπεληλύθεσαν, πέμφσαντες τοὺς φρουροὺς καὶ τῶν πολιτῶν τοὺς ὁμογνώμονας αὐτοῖς τὰ ὅπλα πάντων πλὴν τῶν τρισχιλίων παρείλοντο, καὶ ἀνακομίσαντες ταῦτα εἰς τὴν ἀκρόπολιν συνέθεσαν ἐν τῇ ναφί. τούτων δὲ γενομένων, ὡς ἔξον ἤδη ποιεῖν αὐτοῖς, ὅτι βούλοιντο, πολλοὺς μὲν ἔχθρας ἔνεκα ἀπέκτεινον, πολλοὺς δὲ χρημάτων ἔδοξε δ' αὐτοῖς, ὅπως ἔχοιεν καὶ τοῖς φρουροῖς χρήματα διδόναι, καὶ τῶν μετοίκων ἕνα ἕκαστον λαβεῖν, καὶ αὐτοὺς μὲν ἀποκτεῖναι, τὰ δὲ χρήματα αὐτῶν ἀποσημῆναι.

ἐκέλευον δὲ καὶ τὸν Θηραμένην λαβεῖν, ὄντινα βούλοιο.
ὁ δ' ἀπεκρίνατο· «Ἄλλ' οὐ δοκεῖ μοι», ἔφη, «καλὸν εἶναι φά-
σκοντας βελτίστους εἶναι ἀδικώτερα τῶν συκοφαντῶν ποιεῖν.
ἐκείνοι μὲν γὰρ παρ' ὧν χρήματα λαμβάνοιεν ζῆν εἶων, ἡμεῖς
δὲ ἀποκτενοῦμεν μηδὲν ἀδικοῦντας, ἵνα χρήματα λαμβάνω-
μεν; πῶς οὐ ταῦτα τῷ παντὶ ἐκείνων ἀδικώτερα;»

Ἐπειδὴ ὁ Θηραμένης ἀντίσταται εἰς τὰς πράξεις τῶν τριάκοντα,
οὗτοι συγκαλοῦσι τὴν βουλήν,
ὅπως κατηγορήσωσιν αὐτὸν ἐν ταύτῃ.

(23 — 24)

Οἱ δ' ἐμποδῶν νομίζοντες αὐτὸν εἶναι τῷ ποιεῖν, ὅ,τι βού-
λοιο, ἐπιβουλεύουσιν αὐτῷ, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τοὺς βουλευτάς
ἄλλος πρὸς ἄλλον διέβαλλον ὡς λυμαινόμενον τὴν πολιτείαν.
καὶ παραγγείλαντες νεανίσκοις, οἱ ἐδόκουν αὐτοῖς θρασύτατοι
εἶναι, ξιφίδια ὑπὸ μάλης ἔχοντας παραγενέσθαι, συνέλεξαν
τὴν βουλήν. ἐπεὶ δὲ ὁ Θηραμένης παρῆν, ἀναστάς ὁ Κρι-
τίας ἔλεξεν ὧδε·

Δημηγορία τοῦ Κριτίου.

(24 — 35)

Δικαιολογεῖ τὴν μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος εἰς ὀλιγαρχίαν
καὶ φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ τιμοῦται πᾶς βλάπτων αὐτήν.

(24 — 27)

«Ὁ ἄνθρωπος βουλευταί, εἰ μὲν τις ὑμῶν νομίζει πλείους
τοῦ καιροῦ ἀποθνήσκειν, ἐννοησάτω, ὅτι, ὅπου πολιτεία μεθί-
στανται, πανταχοῦ ταῦτα γίγνεται πλείστους δ' ἀνάγκη
ἐνθάδε πολεμίους εἶναι τοῖς εἰς ὀλιγαρχίαν μεθιστάσι διὰ τε
τὸ πολυανθρωποτάτην τῶν Ἑλληνίδων τὴν πόλιν εἶναι καὶ
διὰ τὸ πλείστον χρόνον ἐν ἐλευθερίᾳ τὸν δῆμον τεθράφθαι.
ἡμεῖς δὲ γνόντες μὲν τοῖς οἷοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπὴν

πολιτείαν εἶναι δημοκρατίαν, γνόντες δέ, ὅτι Λακεδαιμονίοις τοῖς περισώσασιν ἡμᾶς ὁ μὲν δῆμος οὔποτ' ἂν φίλος γένοιτο, οἱ δὲ βέλτιστοι ἀεὶ ἂν πιστοὶ διατελοῖεν, διὰ ταῦτα σὺν τῇ Λακεδαιμονίων γνώμῃ τήνδε τὴν πολιτείαν καθίσταμεν. καὶ εἴαν τινα αἰσθανόμεθα ἐναντίον τῇ ὀλιγαρχίᾳ, ὅσον δυνάμεθα ἐκποδῶν ποιούμεθα· πολὺ δὲ μάλιστα ἡμῖν δοκεῖ δίκαιον εἶναι, εἴ τις ἡμῶν αὐτῶν λυμαίνεται ταύτῃ τῇ καταστάσει, δίκην αὐτὸν διδόναι».

Ἀποδεικνύει τὸν Θηραμένην ὡς βλάπτοντα τὴν ὀλιγαρχίαν.

(27-30)

« Νῦν οὖν αἰσθανόμεθα Θηραμένην τουτοῖν οἷς δύναται ἀπολλύντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς. ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ, εἰάν κατανοήτε, εὐρήσετε οὔτε ψέγοντα οὐδένα μᾶλλον Θηραμένους τουτοῦ τὰ παρόντα οὔτε ἐναντιούμενον, ὅταν τινὰ ἐκποδῶν βουλώμεθα ποιήσασθαι τῶν δημαγωγῶν. εἰ μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ταῦτα ἐγίγνωσκε, πολέμιος μὲν ἦν, οὐ μέντοι πονηρός γ' ἂν δικαίως ἐνομίζετο· νῦν δὲ αὐτὸς μὲν ἄρξας τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους πίστεως καὶ φιλίας, αὐτὸς δὲ τῆς τοῦ δήμου καταλύσεως, μάλιστα δὲ ἐξορμήσας ὑμᾶς τοῖς πρώτοις ὑπαγομένοις εἰς ὑμᾶς δίκην ἐπιτιθέναι, νῦν ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς φανερώς ἐχθροὶ τῷ δήμῳ γεγενήμεθα, οὐκέτ' αὐτῷ τὰ γινόμενα ἀρέσκει, ὅπως αὐτὸς μὲν αὖ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ καταστή, ἡμεῖς δὲ δίκην δώμεν τῶν πεπραγμένων. ὥστε οὐ μόνον ὡς ἐχθρῷ αὐτῷ προσήκει ἀλλὰ καὶ ὡς προδότῃ ὑμῶν τε καὶ ἡμῶν διδόναι τὴν δίκην. καίτοι τοσοῦτον μὲν δεινότερον προδοσία πολέμου, ὅσον χαλεπώτερον φυλάξασθαι τὸ ἀφανὲς τοῦ φανεροῦ, τοσοῦτον δ' ἐχθιον, ὅσον πολεμίοις μὲν ἀνθρωποὶ καὶ σπένδονται καὶ αὐθις πιστοὶ γίνονται, ὃν δ' ἂν προδιδόντα λαμβάνωσι, τούτῳ οὔτε ἐσπέισατο πώποτε οὐδεὶς οὔτ' ἐπίστευσε τοῦ λοιποῦ».

Ἄναμνήσκει τοὺς βουλευτάς, ὅτι ὁ Θηραμένος πάντοτε ὑπῆρξε προδότης τῶν πολιτευμάτων, ἅτινα κατ' ἀρχὰς ὑπεστήριξεν.

(30 — 32)

«Ἴνα δὲ εἰδῆτε, ὅτι οὐ καινὰ ταῦτα οὗτος ποιεῖ, ἀλλὰ οὐ φύσει προδότης ἐστίν, ἀναμνήσω ὑμᾶς τὰ τούτῳ πεπραγμένα. οὗτος γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὲν τιμώμενος ὑπὸ τοῦ δήμου κατὰ τὸν πατέρα Ἄγωννα, προπετέστατος ἐγένετο τὴν δημοκρατίαν μεταστῆσαι εἰς τοὺς τετρακοσίους, καὶ ἐπρώτευσεν ἐν ἐκείνοις. ἐπεὶ δ' ἤσθητο ἀντίπαλόν τι τῇ ὀλιγαρχίᾳ συνιστάμενον, πρῶτος αὖ ἡγεμὼν τῷ δήμῳ ἐπ' ἐκείνους ἐγένετο ὅθεν δήπου καὶ κόθορονος ἐπικαλεῖται. δεῖ δέ, ὦ Θηράμενες, ἄνδρα τὸν ἄξιον ζῆν οὐ προάγειν μὲν δεινὸν εἶναι εἰς πράγματα τοὺς συνόντας, ἐὰν δέ τι ἀντικόπτη, εὐθὺς μεταβάλλεσθαι, ἀλλ' ὥσπερ ἐν νηὶ διαπονεῖσθαι, ἕως ἂν εἰς οὖρον καταστῶσιν· εἰ δὲ μή, πῶς ἂν ἀφίκοιντό ποτε ἔνθα δεῖ, εἰ, ἐπειδὴν τι ἀντικόψη, εὐθὺς εἰς τάναντία πλέοιεν;».

Προτρέπει τοὺς βουλευτάς νὰ μὴ φεισθῶσι τοῦ Θηραμένου, ἀφ' οὗ γνωρίζουσιν αὐτὸν ὡς εὐμετάβολον καὶ ὡς γενόμενον αἴτιον τοῦ θανάτου τῶν ἐν Ἀργινοῦσαις στρατηγῶν.

(32 — 34)

«Καὶ εἰσὶ μὲν δήπου πᾶσαι αἱ μεταβολαὶ πολιτειῶν θανατηφόροι, σὺ δὲ διὰ τὸ εὐμετάβολος εἶναι πλείστοις μὲν μεταίτιος εἶ ἐξ ὀλιγαρχίας ὑπὸ τοῦ δήμου ἀπολωλέναι, πλείστοις δ' ἐκ δημοκρατίας ὑπὸ τῶν βελτιόνων. οὗτος δὲ τοί ἐστιν, ὅς καὶ ταχθεὶς ἀνελέσθαι ὑπὸ τῶν στρατηγῶν τοὺς καταδύοντας Ἀθηναίων ἐν τῇ περὶ Λέσβου ναυμαχίᾳ αὐτὸς οὐκ ἀνελόμενος ὅμως τῶν στρατηγῶν κατηγορῶν ἀπέκτεινεν αὐτούς, ἵνα αὐτὸς περισωθῆι. ὅστις γε μὴν φανερός ἐστι τοῦ μὲν πλεονεκτεῖν ἀεὶ ἐπιμελόμενος, τοῦ δὲ καλοῦ καὶ τῶν φίλων μηδὲν ἐντρέπόμενος, πῶς τούτου χρῆ ποτε φείσασθαι; πῶς δ' οὐ

φυλάξασθαι, εἰδότες αὐτοῦ τὰς μεταβολάς, ὡς μὴ καὶ ἡμᾶς ταῦτ' ὀφείδοιεν ποιῆσαι; ἡμεῖς οὖν τοῦτον ὑπάγομεν καὶ ὡς ἐπιβουλεύοντα καὶ ὡς προδιδόντα ἡμᾶς τε καὶ ὑμᾶς».

Ὅπως ἐν τῇ καλλίστῃ τῶν Λακεδαιμονίων πολιτεία θανατοῦται ὁ ἄρχων ὁ ἐναντιούμενος εἰς τοὺς συνάρχοντας του, οὕτω πρέπει νὰ θανατωθῇ καὶ ὁ Θηραμένης ὑπὸ τῶν βουλευτῶν ὡς ἀντιφρονῶν πρὸς αὐτούς.

(34—35)

«Ὡς δ' εἰκότα ποιῶμεν, καὶ τὰδ' ἐννοήσατε. καλλίστη μὲν γὰρ δήπου δοκεῖ πολιτεία εἶναι ἡ Λακεδαιμονίων· εἰ δὲ ἐκεῖ ἐπιχειρήσειέ τις τῶν ἐφόρων ἀντὶ τοῦ τοῖς πλείοσι πείθεσθαι φέγειν τε τὴν ἀρχὴν καὶ ἐναντιοῦσθαι τοῖς πραττομένοις, οὐκ ἂν οἴεσθε αὐτὸν καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐφόρων καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης ἀπάσης πόλεως τῆς μεγίστης τιμωρίας ἀξιωθῆναι; καὶ ὑμεῖς οὖν, ἐὰν σωφρονῆτε, οὐ τούτου ἀλλ' ὑμῶν αὐτῶν φείσεσθε, ὡς οὗτος σωθεὶς μὲν πολλοὺς ἂν μέγα φρονεῖν ποιήσειε τῶν ἐναντία γιγνωσκόντων ὑμῖν, ἀπολόμενος δὲ πάντων καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν ἔξω ὑποτέμοι ἂν τὰς ἐλπίδας».

Δημιγορία τοῦ Θηραμένου.

(35—50)

Ἀποκρούει τὴν ὑπὸ τοῦ Κριτίου ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ κατηγορίαν, ὅτι ἐγένετο αἴτιος τοῦ θανάτου τῶν στρατηγῶν, καὶ ὁμολογεῖ, ὅτι δίκαιον εἶναι νὰ τιμωρῆται πᾶς ζητῶν νὰ παύσῃ τοὺς βουλευτὰς τῆς ἀρχῆς.

(35—38)

Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐκαθέζετο· Θηραμένης δὲ ἀναστ' ἔλεξεν· «Ἀλλὰ πρῶτον μὲν μνησθήσομαι, ὦ ἄνδρες, ἵ ταῦτον κατ' ἐμοῦ εἶπε. φησὶ γὰρ με τοὺς στρατηγοὺς ἐθμενῆς ἂν ναι κατηγοροῦντα. ἐγὼ δὲ οὐκ ἤρχον δήπου, οὐδ', ὦ Κριτία, νων λόγου, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔφασαν προσταχθιμάχους πλείστους οὐκ ἀνελέσθαι τοὺς δυστυχοῦντας ἐν τῇ

διδάσκοντες κτᾶσθαι, οὔτοι τοὺς πολεμίους ἰσχυροὺς ποιούσιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οἱ ἀδίκως τε χρήματα ἀφαιρούμενοι καὶ τοὺς οὐδὲν ἀδικούντας ἀποκτείνοντες, οὔτοι εἰσιν οἱ καὶ πολλοὺς τοὺς ἐναντίους ποιούντες καὶ προδιδόντες οὐ μόνον τοὺς φίλους ἀλλὰ καὶ ἑαυτούς. εἰ δὲ μὴ ἄλλως γνωστόν, ὅτι ἀληθῆ λέγω, ὧδε ἐπισκέψασθε. πότερον οἴεσθε Θρασύβουλον καὶ Ἄνυτον καὶ τοὺς ἄλλους φυγάδας, ἃ ἐγὼ λέγω μᾶλλον, ἢ ἐνθάδε βούλεσθαι γίνεσθαι, ἢ ἃ οὔτοι πράττουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι νῦν μὲν αὐτοὺς νομίζειν συμμάχων πάντα μεστὰ εἶναι· εἰ δὲ τὸ κράτιστον τῆς πόλεως προσφιλῶς ἡμῖν εἶχε, χαλεπὸν ἂν ἠγείσθαι εἶναι καὶ τὸ ἐπιβαίνειν ποι τῆς χώρας».

Ἐποικροῦει τὴν ὑπὸ τοῦ Κριτίου ἀποδοθεῖσαν κατηγορίαν, ὅτι εἶναι εὐμετάβολος καὶ προδότης τῶν φίλων του.

(45 — 47)

«Ἄ δ' αὖ εἶπεν, ὡς ἐγὼ εἶμι οἷος αἰεὶ ποτε μεταβάλλεσθαι, κατανοήσατε καὶ ταῦτα. τὴν μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν καὶ αὐτὸς δήπου ὁ δῆμος ἐψηφίσαστο διδασκόμενος, ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι πάσῃ πολιτείᾳ μᾶλλον ἢ δημοκρατίᾳ πιστεύσειαν. ἐπεὶ δὲ γε ἐκεῖνοι μὲν οὐδὲν ἄντεσαν, οἱ δὲ ἀμφὶ Ἀριστοτέλῃν καὶ Μελάνθιον καὶ Ἀρίσταρχον στρατηγούντες φανεροὶ ἐγένοντο ἐπὶ τῇ χώματι ἔρυμα τειχίζοντες, εἰς ὃ ἐβούλοντο τοὺς πολεμίους δεξάμενοι ὑφ' αὐτοῖς καὶ τοῖς ἐταίροις τὴν πόλιν ποιήσασθαι, εἰ ταῦτ' αἰσθόμενος ἐγὼ διεκώλυσα, τοῦτ' ἐστὶ προδότην εἶναι τῶν φίλων;».

Ἐποδεικνύει, ὅτι ὁ Κριτίας εἰς οὐδεμίαν πολιτικὴν μερίδα ἀρέσκει καὶ ἐκθέτων τὰς πολιτικὰς του ἀρχὰς ὁμολογεῖ, ὅτι δικαίως ἤθελε φρονεῦθῃ, ἐὰν ἀποδειχθῇ ὡς παραβὰς αὐτάς.

(47 — 50)

Ἐποκαλεῖ δὲ κόθορνόν με, ὡς ἀμφοτέροις πειρώμενον ἀρμόττειν. ὅστις δὲ μηδετέροις ἀρέσκει, τοῦτον ὦ πρὸς τῶν

θεῶν τί ποτε καὶ καλέσαι χρή; σὺ γὰρ δὴ ἐν μὲν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων μισοδημότητος ἐνομίζου, ἐν δὲ τῇ ἀριστοκρατίᾳ πάντων μισοχρηστότατος γεγένησαι. ἐγὼ δ', ὦ Κριτία, ἐκείνοις μὲν ἀεὶ ποτε πολεμῶ τοῖς οὐ πρόσθεν οἰομένοις καλὴν ἂν δημοκρατίαν εἶναι, πρὶν καὶ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ δι' ἀπορίαν δραχμῆς ἂν ἀποδόμενοι τὴν πόλιν αὐτῆς μετέχοιεν, καὶ τοῖσδε γ' αὖ ἀεὶ ἐναντίος εἰμί, οἱ οὐκ οἶονται καλὴν ἂν ἐγγενέσθαι ὀλιγαρχίαν, πρὶν εἰς τὸ ὑπ' ὀλίγων τυραννεῖσθαι τὴν πόλιν καταστήσειαν. τὸ μέντοι σὺν τοῖς δυναμένοις καὶ μεθ' ἵππων καὶ μετ' ἀσπίδων ὠφελεῖν τὴν πολιτείαν πρόσθεν τ' ἀριστον ἡγούμην εἶναι, καὶ νῦν οὐ μεταβάλλομαι. εἰ δ' ἔχεις εἰπεῖν, ὦ Κριτία, ὅπου ἐγὼ σὺν τοῖς δημοτικοῖς ἢ τυραννικοῖς τοὺς καλοὺς τε κάγαθούς ἀποστερεῖν πολιτείας ἐπεχείρησα, λέγε· ἐὰν γὰρ ἐλεγχθῶ ἢ νῦν ταῦτα πράττων ἢ πρότερον πώποτε πεποιηκώς, ὁμολογῶ τὰ πάντων ἔσχατα παθῶν ἂν δικαίως ἀποθνήσκειν».

Ὁ Κριτίας φοβηθεὶς μὴ ἡ βουλὴ ἀθρόωσιν τὸν Θηραμένην, μόνος καταδικάζει αὐτὸν εἰς θάνατον.

(50—52)

Ὡς δ' εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλὴ δῆλῃ ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι, εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγήσάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτις. πάλιν δ' εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλὴ, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὄρων τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. καὶ ἐγὼ σὺν τοῦτο ποιήσω. καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέφειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς

νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνή-
σκαι ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου
κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. ἐγὼ οὖν», ἔφη,
«Θηραμένην τουτοῖ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδο-
κοῦν ἅπασιν ἡμῖν. καὶ τοῦτον», ἔφη, «ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Ὁ Θηραμένης ἱκετεύει τοὺς βουλευτὰς νὰ κριθῇ ὑπ' αὐτῶν
κατὰ τὸν νόμον, ὃν οἱ τριάκοντα ἔγραψαν περὶ τῶν τρισχιλίων.

(52—54)

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν Ἑστίαν
καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ'», ἔφη, «ὦ ἄνδρες, ἱκετεύω τὰ πάντων
ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε
ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὅνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ
τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν
κρίσιν εἶναι. καὶ τοῦτο μὲν», ἔφη, «μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ
ἄγνωσῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι
καὶ τοῦτο ἐπιδειξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους
ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν μέντοι»,
ἔφη, «ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε
ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γιγνώσκοντες, ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν
ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου».

Ἀπαγωγή τοῦ Θηραμένου ὑπὸ τῶν ἔνδεκα
καὶ θανάτωσις αὐτοῦ.

(54—56)

Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς
ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς
ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε
καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν»,
ἔφη, «Θηραμένην τουτοῖ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον
ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων

πράττετε». ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. ὁ δὲ Θηραμένης ὡσπερ εἰκὸς καὶ θεοῦς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα. ἡ δὲ βουλὴ ἡσυχίαν εἶχεν, ὀρώσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες, ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα, οἷα ἔπασχε. λέγεται δ' ἔν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ· ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος, ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ'», ἔφη, «οἰμώξομαι;». καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε; τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριεῖα τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκείνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιδῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

Δ'. Θρασύβουλος, πτώσις τῶν τριάκοντα, ἐπάνοδος 403 π. X.
τῶν φυγάδων, ἀμνηστία.

(1—43)

Φυγὴ πλείστον Ἀθηναίων εἰς τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας.

(1—2)

Θηραμένης μὲν δὴ οὕτως ἀπέθανεν· οἱ δὲ τριάκοντα, ὡς ἔξον ἤδη αὐτοῖς τυραννεῖν ἀδεῶς, προεῖπον μὲν τοῖς ἔξω τοῦ καταλόγου μὴ εἰσιέναι εἰς τὸ ἄστυ, ἦγον δὲ ἐκ τῶν χωρίων, ἵν' αὐτοὶ καὶ οἱ φίλοι τοὺς τούτων ἀγροῦς

ἔχοιεν. φευγόντων δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ ἐντεῦθεν πολλοὺς ἄγοντες ἐνέπλησαν καὶ τὰ Μέγαρα καὶ τὰς Θήβας τῶν ὑποχωρούντων.

Κατάληψις τῆς Φυλῆς ὑπὸ τοῦ Θρασυβούλου.— Ἀποστολὴ κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τῶν τριάκοντα Λακωνικῶν φρουρῶν καὶ ἱππέων.

(2 — 5)

Ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὀρμηθεὶς ἐκ Θηβῶν ὡς σὺν ἑβδομήκοντα Φυλῆν χωρίον καταλαμβάνει ἰσχυρόν. οἱ δὲ τριάκοντα ἐδοθήθουν ἐκ τοῦ ἄστεως σὺν τε τοῖς τρισχιλίοις καὶ σὺν τοῖς ἱππεῦσι καὶ μάλ' εὐημερίας οὔσης. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο, εὐθὺς μὲν θρασυνομένοι τινες τῶν νέων προσέβαλον πρὸς τὸ χωρίον, καὶ ἐποίησαν μὲν οὐδέν, τραύματα δὲ λαβόντες ἀπήλθον. βουλομένων δὲ τῶν τριάκοντα ἀποτειχίζειν, ὅπως ἐκπολιορκήσειαν αὐτοὺς ἀποκλήσαντες τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων, ἐπιγίγνεται τῆς νυκτὸς χιῶν παμπληθῆς καὶ τῆ ὑστεραία. οἱ δὲ νιφόμενοι ἀπήλθον εἰς τὸ ἄστυ, μάλα συχνοὺς τῶν σκευοφόρων ὑπὸ τῶν ἐκ Φυλῆς ἀποβαλόντες. γινώσκοντες δέ, ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν λεηλατήσοιεν, εἰ μὴ τις φυλακὴ ἔσοιτο, διαπέμπουσιν εἰς τὰς ἐσχατίας, ὅσον πεντεκαίδεκα στάδια ἀπὸ Φυλῆς, τοὺς τε Λακωνικοὺς πλὴν ὀλίγων φρουροὺς καὶ τῶν ἱππέων δύο φυλάς. οὗτοι δὲ στρατοπεδευσάμενοί ἐν χωρίῳ λασίῳ ἐφύλαττον.

Ἐφοδος τοῦ Θρασυβούλου κατὰ τῶν φρουρῶν καὶ ἦτα αὐτῶν.

(5 — 8)

Ὁ δὲ Θρασύβουλος, ἤδη συνειλεγμένων εἰς τὴν Φυλῆν περὶ ἑπτακοσίους, λαθὼν αὐτοὺς καταβαίνει τῆς νυκτὸς. θέμενος δὲ τὰ ὅπλα ὅσον τρία ἢ τέτταρα στάδια ἀπὸ τῶν

φρουρῶν ἡσυχίαν εἶχεν. ἐπεὶ δὲ πρὸς ἡμέραν ἐγίγνετο, καὶ ἤδη ἀνίσταντο ὅποι ἐδεῖτο ἕκαστος ἀπὸ τῶν ὄπλων, καὶ οἱ ἵπποκόμοι ψήχοντες τοὺς ἵππους φόρον ἐποίουν, ἐν τούτῳ ἀναλαβόντες οἱ περὶ Θρασύβουλον τὰ ὄπλα δρόμῳ προσέπιπτον· καὶ ἔστι μὲν οὗς αὐτῶν κατέβαλον, πάντας δὲ τραφάμενοι ἐδίωξαν ἕξ ἢ ἑπτὰ στάδια, καὶ ἀπέκτειναν τῶν μὲν ὀπλιτῶν πλεόν ἢ εἴκοσι καὶ ἑκατόν, τῶν δὲ ἱππέων Νικόστρατόν τε τὸν καλὸν ἐπικαλούμενον, καὶ ἄλλους δὲ δύο, ἔτι καταλαβόντες ἐν ταῖς εὐναῖς. ἐπαναχωρήσαντες δὲ καὶ τρόπαιον στησάμενοι καὶ συσκευασάμενοι ὄπλα τε ὅσα ἔλαβον καὶ σκεύη ἀπήλθον ἐπὶ Φυλῆς. οἱ δ' ἐξ ἄστεως ἱππεῖς βοηθήσαντες τῶν μὲν πολεμίων οὐδένα ἔτι εἶδον, προσμεινάντες δέ, ἕως τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο οἱ προσήκοντες, ἀνεχώρησαν εἰς ἄστυ.

Κατάληψις τῆς Ἐλευσίνος ὑπὸ τῶν τριάκοντα
καὶ σύλληψις τῶν Ἐλευσινίων ὑπ' αὐτῶν.

(8 — 9)

Ἐκ δὲ τούτου οἱ τριάκοντα, οὐκέτι νομίζοντες ἀσφαλῆ σφίσι τὰ πράγματα, ἐβουλήθησαν Ἐλευσίνα ἐξειδιώσασθαι, ὥστε εἶναι σφίσι καταφυγὴν, εἰ δεήσειε. καὶ παραγγείλαντες τοῖς ἱππεῦσιν ἦλθον εἰς Ἐλευσίνα Κριτίας τε καὶ οἱ ἄλλοι τῶν τριάκοντα· ἐξέτασάν τε ποιήσαντες ἐν τοῖς ὄπλοις, φάσκοντες εἰδέναι βούλεσθαι, πόσοι εἶεν καὶ πόσῃς φυλακῆς προσδεήσονται, ἐκέλευον ἀπογράφεσθαι πάντας τὸν δ' ἀπογραφάμενον αἰεὶ διὰ τῆς πυλίδος ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐξιέναι. ἐπὶ δὲ τῇ αἰγιαλῷ τοὺς μὲν ἱππέας ἔθεν καὶ ἔθεν κατέστησαν, τὸν δ' ἐξιόντα αἰεὶ οἱ ὑπῆρέται συνέδουν. ἐπεὶ δὲ πάντες συνειλημμένοι ἦσαν, Λυσίμαχον τὸν ἵππαρχον ἐκέλευον ἀναγόντα παραδοῦναι αὐτοὺς τοῖς ἔνδεκα.

Δημηγορία τοῦ Κριτίου πρὸ τῶν τρισχιλίων καὶ τῶν ἰππέων,
δι' ἧς ζητεῖ οὗτος τὴν καταδίχην τῶν συνειλημμένων Ἐλευσινίων.

(9 — 10)

Τῆ δ' ὑστεραία εἰς τὸ ᾿Ωιδεῖον παρεκάλεσαν τοὺς ἐν τῷ
καταλόγῳ ὀπλίτας καὶ τοὺς ἄλλους ἰππέας. ἀναστάς δὲ Κρι-
τίας ἔλεξεν· «Ἡμεῖς», ἔφη, «ὧ ἄνδρες, οὐδὲν ἤττον ὑμῖν
κατασκευάζομεν τὴν πολιτείαν ἢ ἡμῖν αὐτοῖς. δεῖ οὖν ὑμᾶς,
ὥσπερ καὶ τιμῶν μεθέξετε, οὕτω καὶ τῶν κινδύνων μετέχειν.
τῶν οὖν συνειλημμένων Ἐλευσινίων καταψηφιστέον ἐστίν,
ἵνα ταῦτά ἡμῖν καὶ θαρρήτε καὶ φοβῆσθε.» δείξας δὲ τι
χωρίον, εἰς τοῦτο ἐκέλευε φανεράν φέρειν τὴν ψῆφον. οἱ δὲ
Λακωνικοὶ φρουροὶ ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ ᾿Ωιδείου ἐξωπλισμένοι
ἦσαν ἦν δὲ ταῦτα ἀρεστὰ καὶ τῶν πολιτῶν οἷς τὸ πλεονε-
κτεῖν μόνον ἔμελεν.

Ἄφιξις τοῦ Θρασυβούλου εἰς τὸν Πειραιᾶ
καὶ κατάληψις ὑπ' αὐτοῦ τῆς Μουνιχίας.— Παράταξις
τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἀπὸ Φυλῆς.

(10 — 13)

Ἐκ δὲ τούτου λαβὼν ὁ Θρασύβουλος τοὺς ἀπὸ Φυλῆς
περὶ χιλίους ἤδη συνειλεγμένους, ἀφικνεῖται τῆς νυκτὸς εἰς
τὸν Πειραιᾶ. οἱ δὲ τριάκοντα, ἐπεὶ ἤσθοντο ταῦτα, εὐθύς
ἐβοήθουν σὺν τε τοῖς Λακωνικοῖς καὶ σὺν τοῖς ἰππεῦσι καὶ
τοῖς ὀπλίταις· ἔπειτα ἐχώρουν κατὰ τὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ
ἀμαξιτὸν ἀναφέρουσαν. οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ἔτι μὲν ἐπεχείρη-
σαν μὴ ἀνιέναι αὐτούς, ἐπεὶ δὲ μέγας ὁ κύκλος ὦν πολλῆς
φυλακῆς ἐδόκει δεῖσθαι οὕπω πολλοῖς οὔσι, συνεσπειράθη-
σαν ἐπὶ τὴν Μουνιχίαν. οἱ δ' ἐκ τοῦ ἄστεως εἰς τὴν Ἴππο-
δάμειον ἀγορὰν ἐλθόντες πρῶτον μὲν συνετάξαντο, ὥστε
ἐμπλησαι τὴν ὁδόν, ἣ φέρει πρὸς τε τὸ ἱερόν τῆς Μουνιχίας

Ἄρτεμιδος καὶ τὸ Βενδίδειον καὶ ἐγένοντο βάθος οὐκ ἔλαττον ἢ ἐπὶ πενήκοντα ἀσπίδων. οὕτω δὲ συντεταγμένοι ἐχώρουν ἄνω. οἱ δὲ ἀπὸ Φυλῆς ἀντεπέπλησαν μὲν τὴν ὁδόν, βάθος δὲ οὐ πλέον ἢ εἰς δέκα ὀπλίτας ἐγένοντο. ἐτάχθησαν μέντοι ἐπ' αὐτοῖς πελτοφόροι τε καὶ φιλοὶ ἀκοντισταί, ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ πετροβόλοι. οὗτοι μέντοι συχνοὶ ἦσαν· καὶ γὰρ αὐτόθεν προσεγένοντο. ἐν ᾧ δὲ προσῆσαν οἱ ἐναντίοι, Θρασύβουλος τοὺς μεθ' αὐτοῦ θέσθαι κελεύσας τὰς ἀσπίδας καὶ αὐτὸς θέμενος, τὰ δ' ἄλλα ὄπλα ἔχων, κατὰ μέσον στάς ἔλεξεν·

Δημηγορία Θρασυβούλου.

(13 — 18)

Ὑποδεικνύει, ὅτι πλεογεντοῖσι τῶν ἐχθρῶν καὶ ὅτι ἔχουσι καὶ τοὺς θεοὺς εὐμενεῖς.

(13 — 16)

«Ἄνδρες πολῖται, τοὺς μὲν διδάξαι, τοὺς δὲ ἀναμνήσαι ὑμῶν βούλομαι, ὅτι εἰσὶ τῶν προσιόντων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν ἔχοντες, οὓς ὑμεῖς ἡμέραν πέμπτην τρεψάμενοι ἐδιώξατε, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου ἔσχατοι, οὗτοι δὲ οἱ τριάκοντα, οἱ ἡμᾶς καὶ πόλεως ἀπεστέρουσιν οὐδὲν ἀδικούντας καὶ οἰκίων ἐξήλαυτον καὶ τοὺς φιλότατους τῶν ἡμετέρων ἀπέκτεινον καὶ τὰ χρήματα αὐτῶν ἀπεσημαίνοντο. ἀλλὰ νῦν τοι παραγεγνηται, οὗ οὗτοι μὲν οὐποτε ᾤοντο, ἡμεῖς δὲ αἰεὶ ἠυχόμεθα. ἔχοντες γὰρ ὄπλα μὲν ἐναντίοι αὐτοῖς καθέσταμεν οἱ δὲ θεοί, ὅτι ποτὲ καὶ δειπνούντες συνελαμβανόμεθα καὶ καθεύδοντες καὶ ἀγοράζοντες, οἱ δὲ καὶ οὐχ ὅπως ἀδικούντες, ἀλλ' οὐδ' ἐπιδημοῦντες ἐφυγαδεύομεθα, νῦν φανερωῶς ἡμῖν συμμαχοῦσι. καὶ γὰρ ἐν εὐδία χειμῶνα ποιοῦσιν, ὅταν ἡμῖν συμφέρη, καὶ ὅταν ἐγχειρῶμεν, πολλῶν ὄντων ἐναντίων ὀλίγοις οὖσι τράπαια ἴστασθαι διδάσκει καὶ νῦν δὲ κεκομίκασιν ἡμᾶς εἰς χωρίον, ἐν ᾧ οὗτοι μὲν οὔτε βάλλειν οὔτε ἀκοντίζειν ὑπὲρ

τῶν προτεταγμένων διὰ τὸ πρὸς ὄρθιον ἰέναι δύναιντ' ἄν, ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ κάταντες καὶ δόρατα ἀφιέντες καὶ ἀκόντια καὶ πέτρους ἐξιζόμεθά τε αὐτῶν καὶ πολλοὺς κατατρώσομεν».

Προτρέπει τοὺς περὶ αὐτὸν πρὸς εὐστοχὸν μάχην καὶ λέγει τάχαθά,
τὰ ὁποῖα θὰ ἔχωσιν ἐκ τῆς νίκης.

(16—18)

«Καὶ ᾤετο μὲν ἄν τις δεήσειν τοῖς γε πρωτοστάταις ἐκ τοῦ ἴσου μάχεσθαι· νῦν δέ, ἄν ὑμεῖς, ὡσπερ προσήκει, προθύμως ἀφίητε τὰ βέλη, ἁμαρτήσεται μὲν οὐδεὶς ὧν γε μεστὴ ἡ δόξ, φυλαττόμενοι δὲ δραπετεύουσιν αἰεὶ ὑπὸ ταῖς ἀσπίσιν· ὥστε ἐξέσται ὡσπερ τυφλοὺς καὶ τύπτειν, ὅπου ἂν βουλώμεθα, καὶ ἐναλλομένους ἀνατρέπειν. ἀλλ', ὦ ἄνδρες, οὕτω χρὴ ποιεῖν, ὅπως ἕκαστός τις ἐαυτῷ συνείσεται τῆς νίκης αἰτιώτατος ὢν. αὕτη γὰρ ἡμῖν, ἄν θεὸς θέλῃ, νῦν ἀποδώσει καὶ πατρίδα καὶ οἴκους καὶ ἐλευθερίαν καὶ τιμὰς καὶ παῖδας, οἷς εἰσὶ, καὶ γυναῖκας. ὦ μακάριοι δῆτα, οἳ ἂν ἡμῶν νικήσαντες ἐπίδωσι τὴν πασῶν ἡδίστην ἡμέραν. εὐδαίμων δὲ καὶ ἄν τις ἀποθάνῃ· μνημείου γὰρ οὐδεὶς οὕτω πλούσιος ὢν καλοῦ τεύξεται· ἐξάρξω μὲν οὖν ἐγώ, ἡνίκ' ἂν καιρὸς ἦ, παιᾶνα· ὅταν δὲ τὸν Ἐνυάλιον παρακαλέσωμεν, τότε πάντες ὁμοθυμαδὸν ἀνθ' ὧν ὑβρίσθημεν τιμωρώμεθα τοὺς ἄνδρας».

Μάχη τῶν ἀπὸ Φυλῆς πρὸς τοὺς τριάκοντα, νίκη
τῶν πρώτων καὶ θάνατος τοῦ Κοιτίου.

(18—20)

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστροφῆς πρὸς τοὺς ἐναντίους ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγήσόμεθα μὲν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ». καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον

τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν, ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπροσθὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφίσου· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δ' ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν.

Δημηγορία Κλεοκρίτου, δι' ἧς προσπαθεῖ
 νὰ πείσῃ τοὺς ἀντιμαχομένους Ἀθηναίους νὰ παύσωσι
 τὸν ἐμφύλιον πόλεμον.

(20—23)

Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδόσαν, προσιόντες ἀλλήλοισι πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτείνει βούλεσθε; ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταῖ καὶ συμφοιτητα γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρείας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοισι, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἁμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δαῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώ-

τατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε, ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν».

Οἱ τρισχίλιοι παύουσι τοὺς τριάκοντα τῆς ἀρχῆς, ἐκλέγουσι δ' ἀντ' αὐτῶν δέκα ἄλλους ἄρχοντας, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

(23 — 24)

Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηγντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον, ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκένας, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον, ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. καὶ εἴλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

Ἀναχώρησις τῶν τριάκοντα εἰς Ἐλευσίνα.
Φρούρησις τοῦ ἄστεως ὑπὸ τῶν ἰππέων.—Ἐπιδρομαὶ τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς κατὰ τοῦ ἄστεως.

(24 — 26)

Καὶ οἱ μὲν τριάκοντα Ἐλευσῖνάδε ἀπήλθον· οἱ δὲ τῶν ἐν ἄστει καὶ μάλα τεταραγμένων καὶ ἀπιστούντων ἀλλήλοις σὺν τοῖς ἰππάρχοις ἐπεμέλοντο. ἐξεκάθευδον δὲ καὶ οἱ

ἵππεις ἐν τῷ Ὠιδείῳ, τοὺς τε ἵππους καὶ τὰς ἀσπίδας ἔχοντες, καὶ δι' ἀπιστίαν ἐφώδευον τὸ μὲν ἀφ' ἑσπέρας σὺν ταῖς ἀσπίσι κατὰ τὰ τεῖχη, τὸ δὲ πρὸς ὄρθρον σὺν τοῖς ἵπποις, αἰεὶ φοβούμενοι, μὴ ἐπεισπέσοιέν τινες αὐτοῖς τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς. οἱ δὲ πολλοὶ τε ἤδη ὄντες καὶ παντοδαποί, ὅπλα ἐποιοῦντο, οἱ μὲν ξύλινα, οἱ δὲ οἰσύινα, καὶ ταῦτα ἐλευκοῦντο. πρὶν δὲ ἡμέρας δέκα γενέσθαι, πιστὰ δόντες, οἵτινες συμπολεμήσειαν, καὶ εἰ ξένοι εἶεν, ἰσοτέλειαν ἔσσεσθαι, ἐξήσαν πολλοὶ μὲν ὀπλίται, πολλοὶ δὲ γυμνήτες· ἐγένοντο δὲ αὐτοῖς καὶ ἵππεις ὡσεὶ ἐβδομήκοντα· προνομὰς δὲ ποιούμενοι, καὶ λαμβάνοντες ξύλα καὶ ὀπώραν, ἐκάθευδον πάλιν ἐν Πειραιεῖ.

Προσβολὴ τοῦ τεύχους τοῦ ἄστεως ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς.

(26 — 28)

Τῶν δ' ἐκ τοῦ ἄστεως ἄλλος μὲν οὐδεὶς σὺν ὅπλοις ἐξήκει, οἱ δὲ ἵππεις ἔστιν ὅτε καὶ ληστὰς ἐχειροῦντο τῶν ἐκ Πειραιῶς, καὶ τὴν φάλαγγα αὐτῶν ἐκακούργουν. περιέτυχον δὲ καὶ τῶν Αἰξωνέων τισὶν εἰς τοὺς αὐτῶν ἀγροὺς ἐπὶ τὰ ἐπιτήρεια πορευομένοις· καὶ τούτους Λυσίμαχος ὁ ἵππαρχος ἀπέσφαξε, πολλὰ λιτανεύοντας καὶ πολλῶν χαλεπῶς φερόντων ἵππέων. ἀνταπέκτειναν δὲ καὶ οἱ ἐν Πειραιεῖ τῶν ἵππέων ἐπ' ἀγροῦ λαβόντες Καλλίστρατος, φυλῆς Λεοντίδος, καὶ γὰρ ἤδη μέγα ἐφρόνου, ὥστε καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τοῦ ἄστεως ὁ δὲ μηχανοποιὸς ὁ ἐν τῷ ἄστει — εἰ καὶ τοῦτο οὐκ ἔγνω, ὅτι κατὰ τὸν ἐκ Λυκείου δρόμον οὐκ ἔμελλεν ἐπιτελεῖν τὴν μηχανὰς προσάγειν, τὰ ζεύγη ἐκέλευσε πάντα τοὺς λίθους ἀγειν καὶ καταβάλλειν, ὅπου ἕκαστος βουλοῖτο τοῦ δρόμου. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, πολλὰ εἰς ἕκαστος τῶν λίθων πράγματα παρεῖχε.

Πρὸς βοήθειαν τῶν ἐν τῷ ἄστει ἀποστέλλεται
ὁ μὲν Λύσανδρος ὡς ἄρμοστής κατὰ γῆν, ὃ δ' ἀδελφός του
Δίβυς ὡς ναύαρχος.

(28 — 29)

Πεμπόντων δὲ πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα τῶν μὲν τριάκοντα ἐξ Ἐλευσίνος, τῶν δ' ἐν τῷ καταλόγῳ ἐξ ἄστεως, καὶ βοηθεῖν κελεύοντων, ὡς ἀφεστηκότος τοῦ δήμου ἀπὸ Λακεδαιμονίων, Λύσανδρος λογισάμενος, ὅτι οἶόν τε εἴη ταχὺ ἐκπολιορκῆσαι τοὺς ἐν τῷ Πειραιεῖ, κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν εἰ τῶν ἐπιτηδείων ἀποκλησθεῖεν, συνέπραξεν ἑκατόν τε τάλαντα αὐτοῖς δανεισθῆναι, καὶ αὐτὸν μὲν κατὰ γῆν ἄρμοστήν, Δίβυν δὲ τὸν ἀδελφὸν ναυαρχοῦντα ἐκπεμφθῆναι. καὶ ἐξελθὼν αὐτὸς μὲν Ἐλευσινάδε συνέλεγεν ὀπλίτας πολλοὺς Πελοποννησίους· ὁ δὲ ναύαρχος κατὰ θάλατταν ἐφύλαττεν, ὅπως μὴδὲν εἰσπλέοι αὐτοῖς τῶν ἐπιτηδείων· ὥστε ταχὺ πάλιν ἐν ἀπορίᾳ ἦσαν οἱ ἐν Πειραιεῖ, οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει πάλιν αὐτὸ μέγα ἐφρόνουν ἐπὶ τῷ Λυσάνδρῳ.

Ὁ βασιλεὺς Πανσανίας φθονήσας τῷ Λυσάνδρῳ ἐξάγει φρουρὰν καὶ στρατοπεδεύει ἐν τῷ Ἀλιπέδῳ πλησίον τοῦ Πειραιῶς.

(29 — 31)

Οὕτω δὲ προχωρούντων Πανσανίας ὁ βασιλεὺς φθονήσας Λυσάνδρῳ, εἰ κατειργασμένος ταῦτα ἅμα μὲν εὐδοκίμησαι, ἅμα δὲ ἰδίας ποιήσοιτο τὰς Ἀθήνας, πείσας τῶν ἐφόρων τρεῖς ἐξάγει φρουρὰν. συνέειποντο δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων· οὗτοι δ' ἔλεγον μὲν, ὅτι οὐ νομίζοιεν εὐορκεῖν ἂν στρατευόμενοι ἐπ' Ἀθηναίους μὴδὲν παράσπονδον ποιοῦντας· ἔπραττον δὲ ταῦτα, ὅτι ἐγίνωσκον Λακεδαιμονίους βουλομένους τὴν τῶν Ἀθηναίων χώραν οἰκείαν καὶ πιστὴν ποιήσασθαι. ὁ δὲ Πανσανίας ἐστρατοπε-

δεύσατο μὲν ἐν τῷ Ἀλιπέδῳ καλουμένῳ πρὸς τῇ Πειραιεῖ δεξιὸν ἔχων κέρας, Λύσανδρος δὲ σὺν τοῖς μισθοφόροις τὸ εὐώνυμον.

Ὁ Πανσανίας προσβάλλει
τινάς τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ὡς ἐνοχλοῦντας αὐτὸν
καὶ καταδιώκει εἰς τὸ Πειραιοῖ θέατρον.

(31 — 33)

Πέμπων δὲ πρέσβεις ὁ Πανσανίας πρὸς τοὺς ἐν Πειραιεῖ ἐκέλευεν ἀπιέναι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἐπεὶ δ' οὐκ ἐπειθοντο, προσέβαλλεν ὅσον ἀπὸ βοῆς ἔνεκεν, ὅπως μὴ δῆλος εἶη εὐμενῆς αὐτοῖς ὢν. ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἀπὸ τῆς προσβολῆς πράξας ἀπῆλθε, τῇ ὑστεραίᾳ λαθῶν τῶν μὲν Λακεδαιμονίων δύο μόρας, τῶν δὲ Ἀθηναίων ἰππέων τρεῖς φυλάς, παρήλθεν ἐπὶ τὸν Κωφὸν λιμένα σκοπῶν, πῆ εὐαποτειχιστότατος εἶη ὁ Πειραιεύς. ἐπεὶ δὲ ἀπιόντος αὐτοῦ προσέθεόν τινες καὶ πράγματα αὐτῷ παρεῖχον, ἀχθεσθεὶς παρήγγειλε τοὺς μὲν ἰππέας ἔλᾶν εἰς αὐτοὺς ἐνέντας καὶ τὰ δέκα ἀφ' ἧβης συνέπεσθαι· σὺν δὲ τοῖς ἄλλοις αὐτὸς ἐπηκολούθει. καὶ ἀπέκτειναν μὲν ἐγγυς τριάκοντα τῶν φιλῶν, τοὺς δ' ἄλλους κατεδίωξαν πρὸς τὸ Πειραιοῖ θέατρον.

Μάχη τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Λακεδαιμονίων.

(33 — 35)

Ἐκεῖ δὲ ἔτυχον ἐξοπλιζόμενοι οἱ τε πελτασταὶ πάντες καὶ οἱ ὀπλίται τῶν ἐκ Πειραιῶς. καὶ οἱ μὲν φιλοὶ εὐθὺς ἐκδραμόντες ἠκόντιζον, ἔβαλλον, ἐτόξευον, ἐσφενδόνων· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ αὐτῶν πολλοὶ ἐτιτρώσκοντο, μάλα πιεζόμενοι ἀνεχώρουν ἐπὶ πόδα· οἱ δ' ἐν τούτῳ πολὺ μᾶλλον ἐπέκειντο. ἐνταῦθα καὶ ἀποθνήσκει Χαίρων τε καὶ Θίβραχος, ἄμφω πολεμάρχῳ, καὶ Λακράτης ὁ ὀλυμπιονίκης καὶ ἄλλοι

οἱ τεθαμμένοι Λακεδαιμονίων πρὸ τῶν πυλῶν ἐν Κεραμεικῷ. ὄρων δὲ ταῦτα ὁ Θρασύβουλος καὶ οἱ ἄλλοι ὀπλιταὶ ἐβόηθουν, καὶ ταχὺ παρετάξαντο πρὸ τῶν ἄλλων ἐπ' ὀκτώ· ὁ δὲ Πausanίας μάλα πισθεὶς καὶ ἀναχωρήσας ὅσον στάδια τέταρα ἢ πέντε πρὸς λόφον τινά, παρήγγειλε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις συμμάχοις ἐπιχωρεῖν πρὸς ἑαυτόν. ἐκεῖ δὲ συνταξάμενος παντελῶς βαθείαν τὴν φάλαγγα ἤγεν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. οἱ δ' εἰς χεῖρας μὲν ἐδέξαντο, ἔπειτα δὲ οἱ μὲν ἐξεώσθησαν εἰς τὸν ἐν ταῖς Ἀλαῖς πηλόν, οἱ δὲ ἐνέκλιναν καὶ ἀποθνήσκουσιν αὐτῶν ὡς πενήτηκοντα καὶ ἑκατόν.

Τῇ προτροπῇ τοῦ Πausanίου, οἱ ἐκ Πειραιῶς, οἱ ἔξ ἄστεως καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, ἀποστέλλουσι πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα πρὸς διαλλαγὴν.

(35 — 38)

Ὁ δὲ Πausanίας τρόπαιον στησάμενος ἀνεχώρησε καὶ οὐδ' ὡς ὠργίζετο αὐτοῖς, ἀλλὰ λάθρα πέμπων ἐδίδασκε τοὺς ἐν Πειραιεῖ, οἷα χρὴ λέγοντας πρέσβεις πέμπειν πρὸς ἑαυτόν καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους. οἱ δ' ἐπείθοντο. διόστι δὲ καὶ τοὺς ἐν τῇ ἄστει, καὶ ἐκέλευε πρὸς σφᾶς προσιέναι ὡς πλείστους συλλεγομένους λέγοντας, ὅτι οὐδὲν δέονται τοῖς ἐν τῇ Πειραιεῖ πολεμεῖν, ἀλλὰ διαλυθέντες κοινῇ ἀμφοτέροι Λακεδαιμονίοις φίλοι εἶναι. ἠδέως δὲ ταῦτα καὶ Ναυκλείδας ἔφορος ὢν συνήκουεν· ὥσπερ γὰρ νομίζεται σὺν βασιλεῖ δύο τῶν ἐφόρων συστρατεύεσθαι, καὶ τότε παρῆν οὗτός τε καὶ ἄλλος, ἀμφοτέροι τῆς μετὰ Πausanίου γνώμης ὄντες μᾶλλον ἢ τῆς μετὰ Δυσάνδρου. διὰ ταῦτα οὖν καὶ εἰς τὴν Λακεδαίμονα προθύμως ἔπεμπον τοὺς ἑκ τοῦ Πειραιῶς ἔχοντας τὰς πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἄστει ἰδιώτας, Κηφισοφῶντά τε καὶ Μέλητον. ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ἦρχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ

ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας, ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τεῖχη, ἃ ἔχουσι, καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὅτι βούλονται ἀξιούν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν.

Ἀποστολὴ εἰς Ἀθήνας πεντεκαίδεκα ἀνδρῶν
πρὸς διαλλαγὴν τῶν διαμαχομένων μερῶν.— Ὅροι διαλλαγῆς.

(38 — 39)

Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκληστοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἀνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πανσανίᾳ διαλλάξαι, ὅπῃ δύναιτο κάλλιστα οἱ δὲ διήλλαξαν, ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. εἰ δέ τινες φοβοῦντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοῖς Ἐλευσίνα κατοικεῖν

Ἄνοδος τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς εἰς τὰς Ἀθήνας
καὶ λόγος τοῦ Θρασυβούλου.

(39 — 43)

Τούτων δὲ περανθέντων Πανσανίας μὲν διῆκε τὸ στρατεύμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. ἐπεὶ δὲ κατέβησαν, ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί. ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν « Ὑμῖν », ἔφη, « ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γνῶναι ὑμᾶς αὐτούς. μάλιστα δ' ἂν γνοῖτε, εἰ ἀναλογίσασθε, ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. πότερον δικαιοτέροι ἐστε; ἀλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκηκεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν

ὕμῖν προσήκει, σκέψασθε, εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον. καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο, ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; ἀλλὰ γνώμη φαίτ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τείχος καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἔχόντων παρελύθητε; ἀλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; πῶς, οἴγε ὡσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῷ δήσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεινοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἡδίκημένῳ τούτῳ δῆμῳ οἴχονται ἀπιόντες; οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ἀξιῷ ἐγὼ ὧν ὁμωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειξαι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὅσιοί ἐστε». εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν.

Στρατεία κατὰ τῶν ἐν Ἐλευσίνι. — Θανάτωσις
τῶν στρατηγῶν αὐτῶν καὶ διαλλαγή μετὰ τῶν λοιπῶν.

(43 — 44)

Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημίῃ ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγῆναι καὶ ὁμῶσαντες ὄρκους ἢ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΚ ΤΗΣ

ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Α'. Γένος Κύρου.

Ἡ παρὰ Πέρσαις ἀγωγή καὶ πολιτεία.

(1—16)

Γένος καὶ προτερήματα τοῦ Κύρου. — Παιδεία
ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσιν.

(1 — 3)

Ἡ Πατὴρ μὲν Κύρος λέγεται γενέσθαι Καμβύσου Περσῶν βασιλέως· ὁ δὲ Καμβύσης οὗτος τοῦ Περσειδῶν γένους ἦν· οἱ δὲ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσέως κλήζονται· μητὴρ δὲ ὁμολογεῖται Μανδάνης γενέσθαι· ἡ δὲ Μανδάνη αὕτη Ἀστυάγου ἦν θυγάτηρ τοῦ Μήδων βασιλέως. φῦναι δὲ ὁ Κύρος λέγεται καὶ ἄδεται ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων εἶδος μὲν κάλλιστος, ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατος καὶ φιλομανθέστατος καὶ φιλοτιμώτατος, ὥστε πάντα μὲν πόνον ἀνατλήναι, πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομῆναι τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἕνεκα· φύσιν μὲν δὴ τῆς μορφῆς καὶ τῆς ψυχῆς τοιαύτην ἔχων διαμνημονεύεται· ἐπαιδεύθη γε μὴν ἐν Περσῶν νόμοις. οὗτοι δὲ δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελόμενοι οὐκ ἔνθεν περ ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσιν ἄρχονται. αἱ μὲν γὰρ πλείσταις πόλει ἀφεῖσαι παιδεύειν, ὅπως τις ἐθέλει τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας

καὶ αὐτοὺς τοὺς πρεσβυτέρους ὅπως ἐθέλουσι διάγειν, ἔπειτα προστάττουσιν αὐτοῖς μὴ κλέπτειν μηδὲ ἀρπάζειν, μὴ βία εἰς οἰκίαν παρίεναι, μὴ παίειν ὄν μὴ δίκαιον, μὴ ἀπειθεῖν ἄρχοντι, καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα ὡσαύτως ἦν δέ τις τούτων τι παραβαίνει, ζημίαν αὐτοῖς ἐπέθεσαν.

Τρόπος καθ' ὃν ἐπιμέλονται τῶν πολιτῶν οἱ Περσικοὶ νόμοι.

(3—6)

Οἱ δὲ Περσικοὶ νόμοι προλαβόντες ἐπιμέλονται, ὅπως τὴν ἀρχὴν μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, οἷοι πονηροῦ τινος ἢ αἰσχροῦ ἔργου ἐφίεσθαι. ἐπιμέλονται δὲ ὧδε. ἔστιν αὐτοῖς ἐλευθέρᾳ ἀγορὰ καλουμένη, ἔνθα τὰ τε βασιλεία καὶ τᾶλλα ἀρχεῖα πεποίηται. ἐντεῦθεν τὰ μὲν ὄνια καὶ οἱ ἀγοραῖοι καὶ αἱ τούτων φωναὶ καὶ ἀπειροκαλῖαι ἀπελήλανται εἰς ἄλλον τόπον, ὡς μὴ μιγνύηται ἢ τούτων τύρβη τῇ τῶν πεπαιδευμένων εὐκοσμίᾳ. διήρηται δὲ αὕτη ἢ ἀγορὰ ἢ περὶ τὰ ἀρχεῖα τέτταρα μέρη· τούτων δ' ἔστιν ἐν μὲν παισίν, ἐν δὲ ἐφήβοις, ἄλλο τελείοις ἀνδράσιν, ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονόσι. νόμῳ δ' εἰς τὰς ἑαυτῶν χώρας ἕκαστοι τούτων πάρεισιν, οἱ μὲν παῖδες ἅμα τῇ ἡμέρᾳ καὶ οἱ τέλειοι ἄνδρες, οἱ δὲ γεραιτέροι, ἡνίκ' ἂν ἐκάστῳ προχωρῇ, πλὴν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς αὐτοὺς δεῖ παρεῖναι. οἱ δὲ ἐφηβοὶ καὶ κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα σὺν τοῖς γυμνητικοῖς ὅπλοις. ἄρχοντες δ' ἐφ' ἑκάστῳ τούτων τῶν μερῶν εἰσι δώδεκα· δώδεκα γὰρ καὶ Περσῶν φυλαὶ διήρηνται. καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς παισίν ἐκ τῶν γεραιτέρων ἡρημένοι εἰσίν, οἱ ἂν δοκῶσι τοὺς παῖδας βελτίστους ἀποδεικνύουσι· ἐπὶ δὲ τοῖς ἐφήβοις ἐκ τῶν τελείων ἀνδρῶν, οἱ ἂν αὐ τοὺς ἐφήβους βελτίστους δοκῶσι παρέχειν· ἐπὶ δὲ τοῖς τελείοις ἀνδράσιν, οἱ ἂν δοκῶσι παρέχειν αὐτοὺς μάλιστα τὰ τεταγμένα ποιούντας καὶ τὰ παραγγελλόμενα ὑπὸ τῆς μεγίστης ἀρχῆς· εἰσὶ δὲ

καὶ τῶν γεραιτέρων προστάται ἡρηγμένοι, οἱ προστατεύουσιν, ὅπως οὗτοι τὰ καθήκοντα ἀποτελῶσιν. ἃ δὲ ἐκάστη ἡλικία προστέτακται ποιεῖν διηγησόμεθα, ὡς μᾶλλον δῆλον γένηται ἢ ἐπιμέλονται ὡς ἂν βέλτιστοι εἶεν οἱ πολῖται.

Διδασκαλία τῶν παιδῶν.

(6—9)

Οἱ μὲν παῖδες μανθάνουσι δικαιοσύνην, οἱ δ' ἄρχοντες δικάζουσι αὐτοὺς διὰ τὰ γινόμενα ἐγκλήματα.

(6—8)

Οἱ μὲν δὴ παῖδες εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες διάγουσι μανθάνοντες δικαιοσύνην καὶ λέγουσιν, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται, ὡσπερ παρ' ἡμῖν ὅτι γράμματα μαθησόμενοι. οἱ δ' ἄρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας δικάζοντες αὐτοῖς. γίνεται γὰρ δὴ καὶ παισὶ πρὸς ἀλλήλους ὡσπερ ἀνδράσιν ἐγκλήματα καὶ κλοπῆς καὶ ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ ἀπάτης καὶ κακολογίας καὶ ἄλλων οἷων δὴ εἰκός. οὓς δ' ἂν γνῶσι τούτων τι ἀδικοῦντας, τιμωροῦνται. κολάζουσι δὲ καὶ ὃν ἂν ἀδίκως ἐγκαλοῦντα εὐρίσκωσι. δικάζουσι δὲ καὶ ἐγκλήματος, οὗ ἕνεκα ἄνθρωποι μισοῦσι μὲν ἀλλήλους μάλιστα, δικάζονται δὲ ἥκιστα, ἀχαριστίας, καὶ ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσι καὶ τοῦτον ἰσχυρῶς. οἶονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοῦ ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν καὶ περὶ γονέας καὶ πατρίδα καὶ φίλους. ἐπεσθαι δὲ δοκεῖ μάλιστα τῇ ἀχαριστίᾳ ἢ ἀναισχυντία· καὶ γὰρ αὕτη μεγίστη δοκεῖ εἶναι ἐπὶ πάντα τὰ αἰσχροῦ ἡγεμών.

Διδάσκουσι τοὺς παῖδας καὶ σωφροσύνην καὶ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι καὶ ἐγκράτειαν γαστροῦ καὶ ποτοῦ· πρὸς δὲ τούτοις τὸ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν.

(8—9)

Διδάσκουσι δὲ τοὺς παῖδας καὶ σωφροσύνην· μέγα δὲ συμβάλλεται εἰς τὸ μανθάνειν σωφρονεῖν αὐτούς, ὅτι καὶ τοὺς

πρεσβυτέρους ὀρώσιν ἀνά πᾶσαν ἡμέραν σωφρόνως διάγοντας. διδάσκουσι δὲ αὐτοὺς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται, ὅτι ὀρώσι τοὺς πρεσβυτέρους πειθομένους τοῖς ἄρχουσι ἰσχυρῶς. διδάσκουσι δὲ καὶ ἐγκράτειαν γαστρὸς καὶ ποτοῦ· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται, ὅτι ὀρώσι τοὺς πρεσβυτέρους οὐ πρόσθεν ἀπιόντας γαστρὸς ἕνεκα, πρὶν ἂν ἀφῶσιν οἱ ἄρχοντες, καὶ ὅτι οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ, ὅταν οἱ ἄρχοντες σημήνωσι. φέρονται δὲ οἰκοθεν σίτον μὲν ἄρτον, ὄψον δὲ κάρδαμον, πιεῖν δέ, ἢν τις διψῇ, κώθωνα, ὡς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀρύσασθαι. πρὸς δὲ τούτοις μανθάνουσι τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν· μέχρι μὲν δὴ ἕξ ἢ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς οἱ παῖδες ταῦτα πράττουσιν, ἐκ τούτου δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐξέρχονται.

Τρόπος καθ' ὃν διάγουσιν οἱ ἔφηβοι.

(9 — 13)

* Ἀσκησις τῶν ἐφήβων εἰς τὸ θηρᾶν.

(9 — 11)

Οὗτοι δ' αὖ οἱ ἔφηβοι διάγουσιν ὧδε· δέκα ἔτη, ἀφ' οὗ ἂν ἐκ παιδῶν ἐξέλθωσι, κοιμῶνται μὲν περὶ τὰ ἀρχεῖα, ὡσπερ προειρήκαμεν, καὶ φυλακῆς ἕνεκα τῆς πόλεως καὶ σωφροσύνης· δοκεῖ γὰρ αὕτη ἡ ἡλικία μάλιστα ἐπιμελείας δεῖσθαι· παρέχουσι δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἑαυτοὺς τοῖς ἄρχουσι χρῆσθαι, ἢν τι δέωνται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. καὶ ὅταν μὲν δέῃ, πάντες μένουσι περὶ τὰ ἀρχεῖα· ὅταν δὲ ἐξίῃ βασιλεὺς ἐπὶ θήραν, ἐξάγει τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς· ποιεῖ δὲ τοῦτο πολλάκις τοῦ μηνός. ἔχειν δὲ δεῖ τοὺς ἐξιόντας τόξα καὶ παρὰ τὴν φαρέτραν ἐν κολεῷ κοπίδα ἢ σάγαριν, ἔτι δὲ γέρον καὶ παλτὰ δύο, ὥστε τὸ μὲν ἀφεῖναι, τῷ δέ, ἂν δέῃ, ἐκ χειρὸς χρῆσθαι. διὰ τοῦτο δὲ δημοσίᾳ τοῦ θηρᾶν ἐπιμέλονται, καὶ

Μαρία Κοβου
ἔτος 75

βασιλεὺς ὡσπερ καὶ ἐν πολέμῳ ἡγεμῶν αὐτοῖς ἐστὶ καὶ αὐτός τε θηρᾶ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιμέλεται, ὅπως ἂν θηρῶσιν, ὅτι ἀληθεστάτη αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι αὕτη ἢ μελέτη τῶν πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ γὰρ πρῶν ἀνίστασθαι ἐθίζει καὶ φύχῃ καὶ θάλπῃ ἀνέχεσθαι, γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοιπορίαις καὶ δρόμοις, ἀνάγκη δὲ καὶ τοξεύσαι θηρίον καὶ ἀκοντίσαι, ὅπου ἂν παραπίπτῃ. καὶ τὴν ψυχὴν δὲ πολλάκις ἀνάγκη θήγεσθαι, ὅταν τι τῶν ἀλκίμων θηρίων ἀνθιστήται· παῖσιν μὲν γὰρ δῆπου δεῖ τὸ ὁμόσε γιγνόμενον, φυλάξασθαι δὲ τὸ ἐπιφερόμενον ὥστε οὐ ῥάδιον εὑρεῖν, τί ἐν τῇ θήρᾳ ἄπεστι τῶν ἐν πολέμῳ παρόντων.

Ἐγκράτεια τροφῆς κατὰ τὴν θήραν.

(11 — 12)

Ἐξέρχονται δὲ ἐπὶ τὴν θήραν ἄριστον ἔχοντες πλεόν μὲν, ὡς τὸ εἶκόσ, τῶν παιδῶν, τᾶλλα δὲ ὅμοιον καὶ θηρῶντες μὲν οὐκ ἂν ἀριστήσῃαν, ἣν δὲ τι δεήσῃ ἢ θηρίου ἔνεκα ἐπικαταμεῖναι ἢ ἄλλως ἐθελήσωσι διατροῖσαι περὶ τὴν θήραν, τὸ ἄριστον τοῦτο δειπνήσαντες τὴν ὑστεραίαν αὐθιγῶσι μέχρι δείπνου, καὶ μίαν ἄμφω τούτῳ τῷ ἡμέρᾳ λογίζονται, ὅτι μιᾶς ἡμέρας σίτον δαπανῶσι. τοῦτο δὲ ποιοῦσι τοῦ ἐθίζεσθαι ἔνεκα, ἵνα, εἴαν τι καὶ ἐν πολέμῳ δεήσῃ, δύνωνται τοῦτο ποιεῖν. καὶ ὄψον δὲ τοῦτο ἔχουσιν οἱ τηλικούτοι ὅ τι ἂν θηρᾶσωσιν· εἰ δὲ μή, τὸ κάρδαμον. εἰ δὲ τις αὐτοὺς οἴεται ἢ ἐσθίειν ἀηδῶς, ὅταν κάρδαμον μόνον ἔχωσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ, ἢ πίνειν ἀηδῶς, ὅταν ὕδωρ πίνωσιν, ἀναμνησθήτω, πῶς μὲν ἡδὺ μᾶζα καὶ ἄρτος πεινῶντι φαγεῖν, πῶς δὲ ἡδὺ ὕδωρ πεινῶντι διψῶντι.

Ἀγῶνες τῶν ἐν τοῖς ἀρχαίοις μερόντων ἐφήβων εἰς τὸ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν.

(12 — 13)

Αἱ δ' αὖ μένουσαι φυλαὶ διατρούβουσι μελετῶσαι τὰ τε ἄλλα, ἃ παῖδες ὄντες ἔμαθον, καὶ τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν,

καὶ διαγωνιζόμενοι ταῦτα πρὸς ἀλλήλους διατελοῦσιν. εἰσὶ δὲ καὶ δημόσιοι τούτων ἀγῶνες καὶ ἄθλα προϋίθεται ἐν ἧ δ' ἂν τῶν φυλῶν πλείστοι ὧσι δαημονέστατοι καὶ ἀνδρικότατοι καὶ εὐπιστότατοι, ἐπαινοῦσιν οἱ πολῖται καὶ τιμῶσιν οὐ μόνον τὸν νῦν ἄρχοντα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ὅστις αὐτοὺς παῖδας ὄντας ἐπαίδευσε. χρῶνται δὲ τοῖς μένουσι τῶν ἐφήβων αἱ ἀρχαί, ἦν τι ἢ φρουρήσαι δεήσῃ ἢ κακούργους ἐρευνῆσαι ἢ ληστὰς ὑποδραμεῖν ἢ καὶ ἄλλο τι δράσαι, ὅσα ἰσχύος τε καὶ τάχους ἔργα ἐστί. ταῦτα μὲν δὴ οἱ ἔφηβοι πράττουσιν. ἐπειδὴν δὲ τὰ δέκα ἔτη διατελέσωσιν, ἐξέρχονται εἰς τοὺς τελείους ἄνδρας.

Τρόπος καθ' ὃν διάγουσιν οἱ τέλειοι ἄνδρες.

Καθήκοντα αὐτῶν καὶ τῶν γεραιτέρων.

(13 — 15)

Ἄφ' οὗ δ' ἂν ἐξέλθωσι χρόνου, οὗτοι αὖ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διάγουσιν ὧδε. πρῶτον μὲν ὡσπερ οἱ ἔφηβοι παρέχουσιν ἑαυτοὺς ταῖς ἀρχαῖς χρῆσθαι, ἦν τι δέῃ ὑπὲρ τοῦ κοῖνου, ὅσα φρονούντων τε ἤδη ἔργα ἐστί καὶ ἔτι δυναμένων. ἦν δέ ποι δέῃ στρατεῦσθαι, τόξα μὲν οἱ οὕτω πεπαιδευμένοι οὐκέτι ἔχοντες οὐδὲ παλτὰ στρατεύονται, τὰ δ' ἀγχέμαχα ὅπλα καλούμενα, θώρακά τε περὶ τοῖς στέρνοις καὶ γέρρον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, οἷόνπερ γράφονται οἱ Πέρσαι ἔχοντες, ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ μάχαιραν ἢ κοπίδα. καὶ αἱ ἀρχαί δὲ πᾶσαι ἐκ τούτων καθίστανται πλὴν οἱ τῶν παιδῶν διδάσκαλοι. ἐπειδὴν δὲ τὰ πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη διατελέσωσιν, εἰεν μὲν ἂν οὗτοι πλέον τι γεγονότες ἢ τὰ πεντήκοντα ἔτη ἀπὸ γενεᾶς· ἐξέρχονται δὲ τῆνικαῦτα εἰς τοὺς γεραιτέρους ὄντας τε καὶ καλουμένους. οἱ δ' αὖ γεραιτέροι οὗτοι στρατεύονται μὲν οὐκέτι ἔξω τῆς ἑαυτῶν, οἴκοι δὲ μένοντες δικάζουσι τὰ τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια πάντα. καὶ θανάτου δὲ οὗτοι κρίνουσι καὶ

τὰς ἀρχὰς οὗτοι πάσας αἰροῦνται καί, ἢν τις ἢ ἐν ἐφήβοις ἢ ἐν τελείοις ἀνδράσιν ἐλλίπτῃ τι τῶν νομίμων, φαίνουσι μὲν οἱ φύλαρχοι ἕκαστοι καὶ τῶν ἄλλων ὁ βουλόμενος, οἱ δὲ γεραίτεροι ἀκούσαντες ἐκκρίνουσιν· ὁ δὲ ἐκκριθεὶς ἄτιμος διατελεῖ τὸν λοιπὸν βίον.

Διὰ βραχυτάτων δήλωσις τῆς Περσῶν πολιτείας.

(15 — 16)

Ἰνα δὲ σαφέστερον δηλωθῇ πᾶσα ἡ Περσῶν πολιτεία, μικρὸν ἐπάνειμι· νῦν γὰρ ἐν βραχυτάτῳ ἂν δηλωθείη διὰ τὰ προειρημένα. λέγονται μὲν γὰρ Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι· τούτων δ' οὐδεὶς ἀπελήλαται νόμῳ τιμῶν καὶ ἀρχῶν, ἀλλ' ἔξεστι πᾶσι Πέρσαις πέμπειν τοὺς ἑαυτῶν παῖδας εἰς τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδασκαλεῖα· ἀλλ' οἱ μὲν δυνάμενοι τρέφειν τοὺς παῖδας ἀργοῦντας πέμπουσιν, οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι οὐ πέμπουσιν. οἱ δ' ἂν παιδευθῶσι παρὰ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις, ἔξεστιν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐφήβοις νεανισκεύεσθαι, τοῖς δὲ μὴ παιδευθεῖσιν οὕτως οὐκ ἔξεστιν. οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς ἐφήβοις διατελέσωσι τὰ νόμιμα ποιοῦντες, ἔξεστι [τούτοις εἰς τοὺς τελείους ἀνδρας συναλίσσεσθαι καὶ ἀρχῶν καὶ τιμῶν μετέχειν, οἱ δ' ἂν μὴ διαγένωνται ἐν τοῖς ἐφήβοις, οὐκ εἰσέρχονται εἰς τοὺς τελείους. οἱ δ' ἂν αὖ ἐν τοῖς τελείοις διαγένωνται ἀνεπιληπτοί, οὗτοι τῶν γεραιτέρων γίνονται. οὕτω μὲν δὴ οἱ γεραίτεροι διὰ πάντων τῶν καλῶν ἐλληλυθότες καθίστανται· καὶ ἡ πολιτεία αὕτη, ἢ οἶονται χρώμενοι βέλτιστοι ἂν εἶναι.

**Β'. Ἡ τοῦ Κύρου τελευτή
καὶ οἱ τελευταῖοι αὐτοῦ λόγοι πρὸς τοὺς παῖδας
καὶ τοὺς παρόντας φίλους.**

(1—28)

Θυσία καὶ προσευχὴ τοῦ Κύρου
προαισθανθέντος ἕξ ἐνυπνίου τὸν θάνατόν του.

(1—4)

Οὕτω δὲ τοῦ αἰῶνος προκεχωρηκότος, μάλα δὴ πρεσβύ-
της ὢν ὁ Κύρος ἀφικνεῖται εἰς Πέρσας τὸ ἑβδομον ἐπὶ τῆς
αὐτοῦ ἀρχῆς. καὶ ὁ μὲν πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ πάλαι δὴ ὥσπερ
εἰκὸς ἐτετελευτήκεσαν αὐτῶν· ὁ δὲ Κύρος ἔθυσε τὰ νομιζό-
μενα ἱερά, καὶ τοῦ χοροῦ ἠγήσατο Πέρσαις κατὰ τὰ πάτρια,
καὶ τὰ δῶρα πᾶσι διέδωκεν, ὥσπερ εἰώθει. κοιμηθεὶς δ' ἐν
τῷ βασιλείῳ ὄναρ εἶδε τοιόνδε. ἔδοξεν αὐτῷ προσελθὼν
κρείττων τις ἢ κατ' ἀνθρωπον εἰπεῖν· *Συσκευάζου, ὦ Κύρε·*
ἤδη γὰρ εἰς θεοὺς ἄπει. τοῦτο δὲ ἰδὼν τὸ ὄναρ ἐξηγέρθη
καὶ σχεδὸν ἐδόκει εἰδέναι, ὅτι τοῦ βίου ἡ τελευτὴ παρείη.
εὐθὺς οὖν λαθὼν ἱερεῖα ἔθνε *Δί τε πατρώω καὶ Ἡλίω καὶ*
τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἐπὶ τῶν ἄκρων, ὡς Πέρσαι θύουσι, ὧδε
ἐπευχόμενος· «*Ζεῦ πατῶε καὶ Ἥλιε καὶ πάντες θεοί, δέχε-*
σθε τάδε καὶ τελεστήρια πολλῶν καὶ καλῶν πράξεων καὶ
χαριστήρια, ὅτι ἐσημαίνετε μοι καὶ ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν οὐρα-
νόις σημείοις καὶ ἐν οἰωνοῖς καὶ ἐν φήμαις ἃ τ' ἐχρῆν
ποιεῖν καὶ ἃ οὐκ ἐχρῆν. πολλή δ' ὑμῖν χάρις, ὅτι ἀγαθὸν
ἐγίγνωσκον τὴν ὑμετέραν ἐπιμέλειαν καὶ οὐδεπώποτε ἐπὶ
ταῖς εὐτυχίαις ὑπὲρ ἀνθρωπον ἐφρόνησα. αἰτοῦμαι δ' ὑμᾶς
δοῦναι καὶ νῦν παισὶ μὲν καὶ γυναῖκι καὶ φίλοις καὶ πατρίσι
εὐδαιμονίαν, ἐμοὶ δέ, οἶόνπερ αἰῶνα δεδώκατε, τοιαύτην καὶ
τελευτὴν δοῦναι.»

Ὁ Κύρος προσκαλεῖ παρὰ τὴν κλίνην του
τοὺς παῖδας, τοὺς φίλους καὶ τὰς Περσῶν ἀρχάς.

(4 — 6)

Ὁ μὲν δὴ τοιαῦτα ποιήσας καὶ οἴκαδε ἐλθὼν ἔδοξεν
ἀναπαύσασθαι καὶ κατεκλίνῃ. ἐπεὶ δὲ ὥρα ἦν, οἱ τεταγμένοι
προσιόντες λούσασθαι αὐτὸν ἐκέλευον· ὁ δ' ἔλεγεν, ὅτι ἡδέως
ἀναπαύοιτο. οἱ δ' αὖ τεταγμένοι, ἐπεὶ ὥρα ἦν, δεῖπνον παρε-
τίθεσαν· τῷ δὲ ἡ ψυχὴ σίτον μὲν οὐ προσίετο, διψῆν δ' ἔδό-
κει, καὶ ἔπιεν ἡδέως. ὥς δὲ καὶ τῇ ὑστεραία συνέβαινε
αὐτῷ ταῦτα καὶ τῇ τρίτῃ, ἐκάλεσε τοὺς παῖδας· οἱ δ' ἔτυχον
συνηκολουθηκότες αὐτῷ καὶ ὄντες ἐν Πέρσαις· ἐκάλεσε δὲ
καὶ τοὺς φίλους καὶ τὰς Περσῶν ἀρχάς· παρόντων δὲ πάντων
ἤρχετο τοιοῦδε λόγον·

Λόγος τοῦ Κύρου.

(6 — 28)

Μακαρίζει ἑαυτὸν, ὅτι ἔτυχεν εὐδαίμονος βίου.

(6 — 9)

« Παιδες ἔμοι καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι, ἔμοι μὲν τοῦ
βίου τὸ τέλος ἤδη πάρεστιν· ἐκ πολλῶν τοῦτο σαφῶς γιγνώ-
σκω· ὑμᾶς δὲ χρῆ, ὅταν τελευτήσω, ὡς περὶ εὐδαίμονος
ἔμοῦ καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν πάντα. ἐγὼ γὰρ παῖς τε ὢν τὰ
ἐν παισὶ νομιζόμενα καλὰ δοκῶ κεκαρπῶσθαι, ἐπεὶ τε ἤβησα,
τὰ ἐν νεανίσκοις, τέλειός τε ἀνὴρ γενόμενος τὰ ἐν ἀνδράσι
σὺν τῷ χρόνῳ τε προσόντι ἀεὶ συναυξανομένην ἐπιγιγνώ-
σκειν ἔδοκουν καὶ τὴν ἐμὴν δύναμιν, ὥστε καὶ τοῦμὸν γῆρας
οὐδεπώποτε ἠσθόμην τῆς ἐμῆς νεότητος ἀσθενέστερον γιγνώ-
μενον, καὶ οὐτ' ἐπιχειρήσας οὐτ' ἐπιθυμήσας οἶδα ὅτου
ἠτύχησα. καὶ τοὺς μὲν φίλους ἐπείδον δι' ἐμοῦ εὐδαίμονας
γενομένους, τοὺς δὲ πολεμίους ὑπ' ἐμοῦ δουλωθέντας· καὶ
τὴν πατρίδα πρόσθεν ἰδιωτεύουσαν ἐν τῇ Ἀσίᾳ νῦν προτε-

τιμημένην καταλείπω· ὦν τ' ἐκτησάμην οὐδὲν ὅτι οὐ διεσφάμην· καὶ τὸν μὲν παρελθόντα χρόνον ἔπραττον οὕτως, ὡσπερ ἠϋχόμεν· φόβος δέ μοι συμπαραομαρτῶν, μή τι ἐν τῷ ἐπιόντι χρόνῳ ἢ ἴδοιμι ἢ ἀκούσαιμι ἢ πάθοιμι χαλεπόν, οὐκ εἶα τελέως με μέγα φρονεῖν οὐδ' εὐφραίνεσθαι ἐκπεπταμένως. νῦν δ' ἦν τελευτήσω, καταλείπω μὲν ὑμᾶς, ὧ παῖδες, ζῶντας, οὐσπερ ἔδοσάν μοι οἱ θεοὶ γενέσθαι· καταλείπω δὲ πατρίδα καὶ φίλους εὐδαιμονοῦντας· ὥστε πῶς οὐκ ἂν ἐγὼ δικαίως μακαρίζόμενος τὸν ἀεὶ χρόνον μνήμης τιγγάνομι;».

I

Προτιθέμενος νὰ καταλίπη τὴν βασιλείαν ὑποδεικνύει τὴν ἀνάγκην τοῦ ὑπέικειν τοῖς πρεσβυτέροις καὶ ἐμπείροις.

(9—11)

«Δεῖ δὲ καὶ τὴν βασιλείαν με σαφηνίσαντα καταλιπεῖν, ὡς ἂν μὴ ἀμφιλογος γενομένη πράγματα ὑμῖν παράσχη. ἐγὼ δ' οὖν φιλῶ μὲν ἀμφοτέρους ὑμᾶς ὁμοίως, ὧ παῖδες· τὸ δὲ προβουλεύειν καὶ τὸ ἡγεῖσθαι ἐφ' ὅτι ἂν καιρὸς δοκῇ εἶναι, τοῦτο προσιάτιω τῷ προτέρῳ γενομένῳ καὶ πλειόνων κατὰ τὸ εἶδος ἐμπείρῳ. ἐπαιδεύθην δὲ καὶ αὐτὸς οὕτως ὑπὸ τῆσδε τῆς ἐμῆς τε καὶ ὑμετέρας πατρίδος, τοῖς πρεσβυτέροις οὐ μόνον ἀδελφοῖς ἀλλὰ καὶ πολίταις καὶ ὀδῶν καὶ θάκων καὶ λόγων ὑπέικειν, καὶ ὑμᾶς δέ, ὧ παῖδες, οὕτως ἐξ ἀρχῆς ἐπαίδευσον, τοὺς μὲν γεραιτέρους προτιμᾶν, τῶν δὲ νεωτέρων προτετιμῆσθαι. ὡς οὖν παλαιὰ καὶ εἰθισμένα καὶ ἔννομα λέγοντος ἐμοῦ, οὕτως ἀποδέχεσθε».

Καθιστᾷ διάδοχον τοῦ θρόνου τὸν υἱὸν τοῦ Καμβύση ὁς πρεσβύτερον, τὸν δὲ δευτερότοκον Ταυαοξάρην σατραπὴν τῶν Μήδων, Ἀρμενίων καὶ Καδουσίαν.

(11—13)

«Καὶ σὺ μὲν, ὧ Καμβύση, τὴν βασιλείαν ἔχε, θεῶν τε διδόντων καὶ ἐμοῦ, ὅσον ἐν ἐμοί· σοὶ δ', ὧ Ταυαοξάρη,

6

σατράπην εἶναι δίδωμι Μήδων τε καὶ Ἀρμενίων καὶ τρίτων Καδουσίων ταῦτα δέ σοι διδούς νομίζω ἀρχὴν μὲν μείζω καὶ τοῦνομα τῆς βασιλείας τῷ πρεσβυτέρῳ καταλιπεῖν, εὐδαιμονίαν δὲ σοὶ ἀλυποτέραν. ὅποιας μὲν γὰρ ἀνθρωπίνης εὐφροσύνης ἐπίδειξις ἔσει, οὐχ ὄρω, ἀλλὰ πάντα σοὶ τὰ δοκοῦντα ἀνθρώπους εὐφραίνειν παρέσται· τὸ δὲ δυσκαταπρακτοτέρων τε ἔραν καὶ τὸ πολλὰ μεριμνᾶν καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ἡσυχίαν ἔχειν κεντριζόμενον ὑπὸ τῆς πρὸς τὰμὰ ἔργα φιλονικίας καὶ τὸ ἐπιβουλεύειν καὶ τὸ ἐπιβουλεύεσθαι, ταῦτα τῷ βασιλεύοντι ἀνάγκη σοῦ μᾶλλον συμπαραομαρτεῖν, ἅ, σάφ' ἴσθι, τοῦ εὐφραίνεσθαι πολλὰς ἀσχολίας παρέχει».

Συμβουλεύει τὸν Καμβύσην, ἵνα διὰ τῆς εὐεργεσίας ἀποικτῶ φίλους πιστοὺς, καθιστῶ δὲ συμφύλακας τῆς βασιλείας οὐχὶ ἄλλους ἢ τὸν γεννηθέντα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς.

(13 — 15)

«Οἶσθα μὲν οὖν καὶ σύ, ὦ Καμβύση, ὅτι οὐ τότε τὸ χρυσοῦν σκῆπτρον τὸ τὴν βασιλείαν διασφῆζόν ἐστιν, ἀλλ' οἱ πιστοὶ φίλοι σκῆπτρον βασιλεῦσιν ἀληθέστατον καὶ ἀσφαλέστατον. πιστοὺς δὲ μὴ νόμιζε ἀνθρώπους φύεσθαι· πᾶσι γὰρ ἂν οἱ αὐτοὶ πιστοὶ φαίνοντο, ὡσπερ καὶ τᾶλλα τὰ πεφυκότα πᾶσι τὰ αὐτὰ φαίνεται· ἀλλὰ τοὺς πιστοὺς τίθεσθαι δεῖ ἕκαστον ἑαυτῷ· ἡ δὲ κτήσις αὐτῶν ἔστιν οὐδαμῶς σὺν τῇ βίᾳ, ἀλλὰ μᾶλλον σὺν τῇ εὐεργεσίᾳ. εἰ οὖν καὶ ἄλλους τινὰς πειράσει συμφύλακας τῆς βασιλείας ποιῆσθαι, μηδαμόθεν πρότερον ἄρχου ἢ ἀπὸ τοῦ ὁμόθεν γενομένου. καὶ πολῖται τοὶ ἄνθρωποι ἀλλοδαπῶν οἰκειότεροι καὶ σύσσιτοι ἀποσκήνων· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος φύντες καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς τραφέντες καὶ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ αὐξηθέντες καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γονέων ἀγαπώμενοι καὶ τὴν αὐτὴν μητέρα καὶ τὸν αὐτὸν πατέρα προσαγορεύοντες, πῶς οὐ πάντων οὗτοι οἰκειότατοι;».

Προτρέπει τοὺς ἀδελφοὺς εἰς ἀμοιβαίαν ἀγάπην.

(15 — 17)

«Μὴ οὖν ἃ οἱ θεοὶ ὑφήγηται ἀγαθὰ εἰς οἰκειότητα ἀδελφοῖς μάταιά ποτε ποιήσητε, ἀλλ' ἐπὶ ταῦτα εὐθύς οἰκοδομεῖτε ἄλλα φιλικὰ ἔργα· καὶ οὕτως αἰεὶ ἀνυπέβλητος ἄλλοις ἔσται ἡ ὑμετέρα φιλία. ἑαυτοῦ τοι κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ· τίνα γὰρ ἄλλω ἀδελφὸς μέγας ὢν οὕτω καλόν, ὡς ἀδελφῷ; τίς δ' ἄλλος τιμῆσεται δι' ἄνδρα μέγα δυνάμενον οὕτως, ὡς ἀδελφός; τίνα δὲ φοβήσεταιί τις ἀδικεῖν ἀδελφοῦ μεγάλου ὄντος οὕτως, ὡς τὸν ἀδελφόν; μήτε οὖν θάπτον μηδεὶς σοῦ τούτῳ ὑπακουέτω μήτε προθυμότερον παρέστω· οὐδενὶ γὰρ οἰκειότερα τὰ τούτου οὔτε ἀγαθὰ οὔτε δεινὰ ἢ σοί. ἐννοεῖ δὲ καὶ τάδε· τίνα χαρισάμενος ἐλπίζεις ἂν μειζόνων τυχεῖν ἢ τούτῳ; τίνα δ' ἂν βοηθήσας ἰσχυρότερον σύμμαχον ἀντιλάβοις; τίνα δ' αἰσχίον μὴ φιλεῖν ἢ τὸν ἀδελφόν; τίνα δὲ ἀπάντων κάλλιον προτιμᾶν ἢ τὸν ἀδελφόν; μόνου τοι, ὦ Καμβύση, πρωτεύοντος ἀδελφοῦ παρ' ἀδελφῷ οὐδὲ φθόνος παρὰ τῶν ἄλλων ἐφικνεῖται.»

Συμβουλεύει τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας νὰ σέβωνται τὴν ψυχὴν του,

ἢ τις καὶ μετὰ θάνατον ζῆ,

καὶ νὰ μὴ ποιῶσιν ἀσεβές τι ἢ ἀνόσιον φοβούμενοι τοὺς θεοὺς.

(17 — 23)

«Ἀλλὰ πρὸς θεῶν πατρῶν, ὦ παῖδες, τιμᾶτε ἀλλήλους, εἴ τι καὶ τοῦ ἐμοὶ χαρίζεσθαι μέλει ὑμῖν· οὐ γὰρ δήπου τοῦτό γε σαφῶς δοκεῖτε εἰδέναι, ὡς οὐδὲν ἔτι ἐγὼ ἔσομαι, ἐπειδὴν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τελευτήσω· οὐδὲ γὰρ νῦν τοι τὴν γ' ἐμὴν ψυχὴν ἐωράτε, ἀλλ' οἷς διεπραττόμην, τούτοις αὐτὴν ὡς οὖσαν κατεφωράτε. τὰς δὲ τῶν ἄδικα παθόντων ψυχὰς οὕτω κατενοήσατε οἷους μὲν φόβους τοῖς μαιφύνοις ἐμβάλλουσιν, οἷους δὲ παλαμναίους τοῖς ἀνοσίοις ἐπιπέμ-

πουςι; τοῖς δὲ φθιμένοις τὰς τιμὰς διαμένειν ἔτι ἂν δοκεῖτε,
 εἰ μηδενὸς αὐτῶν αἱ ψυχαὶ κύριαι ἦσαν; οὗτοι ἔγωγε, ὦ
 παῖδες, οὐδὲ τοῦτο πάποτε ἐπέισθην, ὡς ἡ ψυχὴ, ἕως μὲν
 ἂν ἐν θνητῷ σώματι ᾗ, ζῆ, ὅταν δὲ τοῦτου ἀπαλλαγῆ, τέθνη-
 κεν. ὁρῶ γάρ, ὅτι καὶ τὰ θνητὰ σώματα, ὅσον ἂν ἐν αὐτοῖς
 χρόνον ᾗ ἡ ψυχὴ, ζῶντα παρέχεται. οὐδέ γε ὅπως ἄφρων
 ἔσται ἡ ψυχὴ, ἐπειδὴν τοῦ ἄφρονος σώματος δίχα γένηται,
 οὐδὲ τοῦτο πέπεισμαι· ἀλλ' ὅταν ἄκρατος καὶ καθαρὸς ὁ νοῦς
 ἐκκριθῆ, τότε καὶ φρονιμώτατον αὐτὸν εἰκὸς εἶναι. διαλυομέ-
 νου δὲ ἀνθρώπου δῆλόν ἐστιν ἕκαστα ἀπιόντα πρὸς τὸ ὁμόφυ-
 λον πλὴν τῆς ψυχῆς· αὕτη δὲ μόνη οὔτε παροῦσα οὔτε
 ἀπιούσα ὁράται. ἐννοήσατε δ', ἔφη, ὅτι ἐγγύτερον μὲν τῶν
 ἀνθρωπίνων θανάτῳ οὐδέν ἐστιν ὕπνου· ἡ δὲ τοῦ ἀνθρώπου
 ψυχὴ τότε δήπου θειοτάτη καταφαίνεται, καὶ τότε τι τῶν
 μελλόντων προορᾷ· τότε γάρ, ὡς ἔοικε, μάλιστα ἐλευθεροῦ-
 ται. εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα, ὡσπερ ἐγὼ οἶμαι, καὶ ἡ
 ψυχὴ καταλείπει τὸ σῶμα, καὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν καταιδού-
 μενοι ποιεῖτε ἃ ἐγὼ δέομαι· εἰ δὲ μὴ οὕτως, ἀλλὰ μένουσα ἡ
 ψυχὴ ἐν τῷ σώματι συναποθνήσκει, ἀλλὰ θεοὺς γε τοὺς αἰεὶ
 ὄντας καὶ πάντ' ἐφορῶντας καὶ πάντα δυναμένους, οἳ καὶ
 τήνδε τὴν τῶν ὄλων τάξιν συνέχουσιν ἀτριβῆ καὶ ἀγήρατον
 καὶ ἀναμάρτητον καὶ ὑπὸ κάλλους καὶ μεγέθους ἀδιήγητον,
 τούτους φοβούμενοι, μήποτε ἀσεβὲς μηδὲν μηδὲ ἀνόσιον
 μήτε ποιήσητε μήτε βουλευήσητε».

*Οχι μόνον τοὺς θεοὺς ἀλλὰ καὶ τὰς μεταγενεστέρας γενεὰς
 τῶν ἀνθρώπων προτρέπει νὰ σέβωνται.

(23 — 25)

«Μετὰ μέντοι θεοὺς καὶ ἀνθρώπων τὸ πᾶν γένος τὸ αἰεὶ
 ἐπιγιγνόμενον αἰδεῖσθε· οὐ γὰρ ἐν σκότῳ ὑμᾶς οἱ θεοὶ ἀπο-
 κρύπτονται, ἀλλ' ἐμφανῆ πᾶσιν ἀνάγκη αἰεὶ ζῆν τὰ ὑμέτερα

ἔργα· ἃ ἦν μὲν καθαρὰ καὶ ἔξω τῶν ἀδικῶν φαίνηται, δυνα-
τοὺς ὑμᾶς ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις ἀναδείξει· εἰ δὲ εἰς ἀλλήλους
ἀδικόν τι φρονήσετε, ἐκ πάντων ἀνθρώπων τὸ ἀξιόπιστοι
εἶναι ἀποβαλεῖτε. οὐδεὶς γὰρ ἂν ἔτι πιστεῦσαι δύναίτο ὑμῖν,
οὐδ' εἰ πάνυ προθυμοῖτο, ἰδὼν ἀδικούμενον τὸν μάλιστα φίλον
προσέχοντα. εἰ μὲν οὖν ἐγὼ ὑμᾶς ἱκανῶς διδάσκω, οἷους χρῆ
πρὸς ἀλλήλους εἶναι· εἰ δὲ μή, καὶ παρὰ τῶν προγεγενημένων
μανθάνετε· αὕτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία. οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ
διαγεγένηνται φίλοι μὲν γονεῖς παισὶ, φίλοι δὲ ἀδελφοὶ ἀδελ-
φοῖς· ἤδη δὲ τινες τούτων καὶ ἐναντία ἀλλήλοις ἔπραξαν·
ἐποτέροις ἂν οὖν αἰσθάνησθε τὰ πραχθέντα συνενεγκόντα,
ταῦτα δὴ αἰρούμενοι ὀρθῶς ἂν βουλευοίσεσθε».

Δίδει ὁδηγίαν περὶ τῆς ταφῆς τοῦ σώματός του
καὶ ἀποχαιρετίζων πάντας ἀποθνήσκει.

(25 — 28)

Καὶ τούτων μὲν ἴσως ἤδη ἄλλοι. τὸ δ' ἐμὸν σῶμα, ὃ παι-
δες, ὅταν τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσοῦ θῆτε μήτε ἐν ἀργύρῳ
μήτε ἐν ἄλλῳ μηδενί, ἀλλὰ τῇ γῆ ὡς τάχιστα ἀπόδοτε. τί
γὰρ τούτου μακαριώτερον, τοῦ γῆ μιχθῆναι, ἢ πάντα μὲν τὰ
καλά, πάντα δὲ τάγαθὰ φύει τε καὶ τρέφει; ἐγὼ δὲ καὶ
ἄλλως φιλόανθρωπος ἐγενόμην καὶ νῦν ἠδέως ἂν μοι δοκῶ
κοινωνῆσαι τοῦ εὐεργετοῦντος ἀνθρώπου. ἀλλὰ γὰρ ἤδη»,
ἔφη, «ἐκλείπει μοι φαίνεται ἡ ψυχὴ ὀθενπερ, ὡς ἔοικε,
πᾶσιν ἄρχεται ἀπολείπουσα. εἴ τις οὖν ὑμῶν ἢ δεξιᾶς βού-
λεται τῆς ἐμῆς ἄψασθαι ἢ ὄμμα τοῦμόν ζῶντος ἔτι προσιδεῖν
ἐθέλει, προσίτω· ὅταν δ' ἐγὼ ἐγκαλύψωμαι, αἰτοῦμαι ὑμᾶς,
ὃ παῖδες, μηδεὶς ἔτ' ἀνθρώπων τοῦμόν σῶμα ἰδέτω, μηδ' αὐτοὶ
ὑμεῖς. Πέρασας μέντοι πάντας καὶ τοὺς συμμάχους ἐπὶ τὸ
μνήμα τοῦμόν παρακαλεῖτε συνησθησομένους ἐμοί, ὅτι ἐν τῇ
ἀσφαλεῖ ἤδη ἔσομαι, ὡς μηδὲν ἂν ἔτι κακὸν παθεῖν, μήτε

ἦν μετὰ τοῦ θείου γένωμαι, μήτε ἦν μηδὲν ἔτι ὦ· ὅποσοι δ' ἂν ἔλθωσι, τούτους εὖ ποιήσαντες, ὅποσα ἐπ' ἀνδρὶ εὐδαίμονι νομίζεται, ἀποπέμπετε. καὶ τοῦτο», ἔφη, «μέμνησθέ μου τελευταῖον, τοὺς φίλους εὐεργετοῦντες καὶ τοὺς ἐχθροὺς δυνήσασθε κολάζειν. καὶ χαίρετε, ὦ φίλοι παῖδες, καὶ τῇ μητρὶ ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ· καὶ πάντες δὲ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες φίλοι χαίρετε». ταῦτ' εἰπὼν καὶ πάντας δεξιωσάμενος ἐνεκαλύψατο καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

[Α']

Α'. Ἀγῶνες περὶ Καλχηδόνα καὶ Βυζάντιον.

(1—22)

1—5

ἐπεὶ = ὅτε. — ἔληγεν = ἐτελείωνεν. — Προκόνησον, νῆσον ἐν τῇ Προποντίδι. — παντὶ τῷ στρατοπέδῳ = πάσῃ τῇ στρατιᾷ = μέγλον τὸν στρατόν. — ἐκεῖθεν = ἀπὸ ἐκεῖ (πόθεν;). — Βυζάντιον, νῦν Κων/πολις, ἀντικρὺ τῆς Καλχηδόνας. — ὀρμήσαντες, ἀμετάβατον τίνος ῥήματος εἶναι; — ἐστρατοπεδεύσαντο = ἐστρατοπέδευσαν. — πρὸς Καλχηδόνη = πλησίον τῆς Καλχηδόνας. — οἱ Καλχηδόνηοι = οἱ κάτοικοι τῆς Καλχηδόνας. — προσιόντας... τοὺς Ἀθηναίους = ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι προσήρχοντο μετοχῇ τοῦ ῥήμ. προσέρχομαι. — αἰσθόμενοι, ἀόρ. 6' τοῦ αἰσθάνομαι ἢ μετοχῇ χρονικῇ = ἐπεὶ ἦσιντο = ὅτε ἔμαθον. — τὴν λείαν ἄπασαν = πάντα τὰ πράγματα τὰ ὑποκείμενα εἰς λεηλασίαν. — κατέθεντο = ἔθεσαν πρὸς φύλαξιν. — ὄντας, μετχ. αἰτιολογ. = ἐπειδὴ ἦσαν. — λαβῶν... κελεύσας, μετχ. χρονικαὶ = ἀφ' οὗ ἔλαβεν... ἀφ' οὗ διέταξεν. — παραπλεῖν, δηλ. παρὰ τὴν ἤπειρον. — τά... χρήματα = τὴν λείαν ἄπασαν. — εἰ δὲ μή, ἐνν. ἀποδοῖεν = ἐὰν δὲ δὲν δώσωσιν ὀπίσω τὰ πράγματα. — πολεμήσειν... αὐτοῖς = ὅτι θὰ πολεμήσῃ πρὸς αὐτούς. — οἱ δὲ = οὗτοι δέ (τίνες;). — ἀπέδοσαν, τοῦ ῥήμ. ἀποδίδωμι = δίδω ὀπίσω τὸ ἀντίθετον ἀπολαμβάνω = λαμβάνω ὀπίσω. — ἦκεν = ἐπανήλθεν. — πίστεις = διαβεβαιώσεις

πίστεως, ὄρκους.— πεπονημένοις = ἔχων συνάψει, δηλ. πρὸς τοὺς Βιθυνούς.— ἀπετείχιζεν = ἀπέκλιε διὰ τείχους.— ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν = ἀπὸ τῆς μιᾶς θαλάσσης μέχρι τῆς ἄλλης, δηλ. ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου μέχρι τῆς Προποντίδος.— τοῦ ποταμοῦ, ὅσον οἶόν τ' ἦν = τοσοῦτον τοῦ ποταμοῦ, ὅσον ἀποτείχιζεν οἶόν τ' ἦν = τόσον μόνον μέρος τοῦ ποταμοῦ, ὅσον ἦτο δυνατόν νὰ ἀποτείχιζῃ ποταμὸν δ' ἐννοεῖ ἐνταῦθα τὸν διαρρέοντα τὴν Καλχηδόνα καὶ ἔχοντα τὸ αὐτὸ ὄνομα πρὸς τὴν πόλιν.

5 — 8

ἐνταῦθα, χρον. = τότε, δηλ. καθ' ὃν χρόνον ἡ Καλχηδὼν ἀπετείχιζετο.— ἀρμοστής, ὁ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν στελλόμενος διοικητῆς πόλεως ὑποτελοῦς.— ἐκ τῆς πόλεως, τίνος; — τοὺς στρατιώτας, τὴν Λακωνικὴν φρουράν.— ὡς μαχοῦμενος, μετχ. τελικῆ, ἥτις χάριν περισσοτέρας ἐμφάσεως λαμβάνει τὸ ὡς = ἵνα πολεμήσῃ.— οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, δηλ. οἱ ἐντὸς τοῦ τείχους.— Φαρνάβαζος, σατράπης τῆς Μικρᾶς Φρυγίας καὶ Βιθυνίας.— προσεβοήθει, παρατ. ἀποπειρατικός = προσεπάθει νὰ βοηθῇ καὶ αὐτός.— ἵπλοις = ἱππεῦσι = μὲ ἱππεῖς.— ἐκάτερος = ἕκαστος χωριστά.— τοῖς ὀπλίταις = μὲ τοὺς ὀπλίτας.— ἀπέθανεν = ἐφονεύθη.— μετ' αὐτοῦ, τίνος; — ἅμα = συγχρόνως.— οὐ δυνάμενος, μετχ. αἰτιολγκ. πῶς ἀναλύεται; — συμμεῖξαι = νὰ συνενωθῇ τοῦ συμμείγνυμι.— διὰ τὴν στενοπορίαν = διὰ τὴν στενότητα τοῦ περάσματος (διότι τὰ ἀποτείχισματα ἦσαν πολὺ πλησίον τοῦ ποταμοῦ).— Ἡράκλειον, ναὸν τοῦ Ἡρακλέους.— οὐ = ὅπου.

8 — 10

ἐκ τούτου δὲ = μετὰ ταῦτα δέ.— ὄχετο = ἀπῆλθε τοῦ ῥήμ. οἴχομαι = ἀπελήλυθα = ἔχω ἀπέλθει.— εἰς Χερρόνησον, τὴν Θρακικὴν.— πράξων, μετχ. τελκ. = ἵνα εἰσπράξῃ.— οἱ δὲ λοιποὶ στρατηγοί, ὁ Θηραμένης καὶ ὁ Θράσυλλος.— δοῦναι... ἀναγαγεῖν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ συνεχώρησαν = συνεφώνησαν πρὸς τὸν Φαρνάβαζον νὰ δώσῃ ὁ Φαρνάβαζος καὶ νὰ ὀδηγήσῃ.— ὑπὲρ Καλχηδόνας = διὰ τὴν Καλχηδόνα (ἵνα μὴ καταστραφῇ αὐτή).— τάλαντα, τὸ τάλαντον τὸ Ἀττικὸν εἶχεν ἀξίαν ἕξ χιλιάδων δραχμῶν.— ὡς = πρὸς.— ὑποτελεῖν... ἀποδοῦναι... μὴ πολεμεῖν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ὄρκους ἔδοσαν καὶ ἔλαβον = νὰ πληρώνωσι τὸν φόρον οἱ Καλχη-

δόνιοι εἰς τοὺς Ἀθηναίους... καὶ νὰ δώσωσιν ὀπίσω... νὰ μὴ πολεμῶσι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς Καλχηδόνιους. — ὅσον περ εἰώθησαν, δηλ. ὑποτελεῖν = ὅσον συνειθίζον νὰ πληρώνωσιν (ὡς μέλη τῆς Ἀθηναϊκῆς συμμαχίας). — ὀφειλόμενα χρήματα, ἐκ φόρων προηγουμένων ἐτῶν διότι ἀπὸ τοῦ 411 π. Χ., ἀφ' ὅτου ἀπεστάτησαν οἱ Καλχηδόνιοι, δὲν ἐπλήρωνον φόρον εἰς τοὺς Ἀθηναίους. — ἕως ἄν... , προσδιορίζει χρονικῶς μόνον τὸ μὴ πολεμεῖν καὶ ὄχι καὶ τὰ προηγούμενα ἀπάρεμφ. ὑποτελεῖν... ἀποδοῦναι. — οἱ παρὰ βασιλέως πρέσβεις ἔλθωσι, βραχυλογικῶς ἀντὶ οἱ παρὰ βασιλέα πεμφθέντες πρέσβεις παρ' αὐτοῦ ἔλθωσιν.

10 — 13

οὐκ ἐτύγχανε παρών = κατὰ τύχην δὲν ἦτο παρών. — Σηλυμβρίαν, πόλιν ἐν τῇ δυτικῇ παραλίᾳ τῆς Προποντίδος. — ἐκεῖνην, ποίαν; — ἐλών, ἀόρ. β' τοῦ αἰρῶ = κυριεύω ἢ μετχ. χρονικῆ = ἐπεὶ εἶπεν τὸ παθ. τούτου ἀλίσκομαι = κυριεύομαι. — πανδημεῖ = πανστρατιᾶ. — ἀξιῶν = ἠγούμενος = νομίζων. — δεῖν = ὅτι πρέπει. — κἀκεῖνον, ὑποκμ. τοῦ ὀμνύμαι = καὶ ἐκεῖνος (τίς;) νὰ ὀρκίζεται. — ἔλθοι... ἦλθε... ἔφη, ὑποκείμ. ὁ Ἀλκιβιάδης. — οὐκ ἔφη ὀμεισθαι = ἔφη οὐκ ὀμεισθαι = εἶπεν ὅτι δὲν θὰ ὀρκισθῆ. — εἰ μὴ... ὀμείτῃ = ἐὰν δὲν ὀρκισθῆ. — κἀκεῖνος, δηλ. ὁ Φαρνάβαζος. — ὁ μὲν, ὁ Ἀλκιβιάδης. — Χρυσοπόλει, πόλει ἐν τῇ Βιθυνίᾳ ἀπέναντι τοῦ Βυζαντίου (νῦν Σκούταρι). — οἷς... Ἀρνάπει = Μιτροβάται καὶ Ἀρνάπει, οὗς Φαρνάβαζος ἔπεμψε. — ὁ δέ, ὁ Φαρνάβαζος. — τοῖς παρ' Ἀλκιβιάδου, ἐνν. ἢ μετχ. πεμφθεῖσι. — τὸν τε κοινὸν ὄρκον, τὸν ἀφορῶντα εἰς τὰ κοινὰ πράγματα τῆς πόλεως. — ἰδίᾳ = ἰδιαιτέρως, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν κοινὸν ὄρκον. — πίστεις = διαβεβαιώσεις φιλίας.

13 — 17

ἀπῆι, παρατ. τοῦ ἀπέροχομαι. — ἀπαντᾶν εἰς Κύζικον, βραχυλογικῶς ἀντὶ λόντας εἰς Κύζικον ἀπαντᾶν αὐτῷ ἐκεῖ = ἀφ' οὗ ἔλθωσιν εἰς Κύζικον νὰ ἀπαντῶσιν αὐτὸν (τίνα;) ἐκεῖ. — Κύζικος, ἀποικία τῶν Μιλησίων πρὸς Ν. τῆς νῦν διὰ δύο γεφυρῶν μετὰ τῆς Μικρασιατικῆς ἠπείρου συνδεομένης νήσου Ἀρκτονηήσου ἐν τῇ Προποντίδι. — ἐπορεύοντο, δι' ἴδιον συμφέρον καὶ οὐχὶ ὡς πρέσβεις. — ἦγεν = ὠδήγει. — περτειχίσαντες = ἀποτειχίσαντες = ἀποκλή-

σαντες διὰ τείχους.—ἀκροβολισμούς... ἐποιοῦντο=ἠκροβολίζοντο (=ἐμάχοντο μακρόθεν) καὶ προσέβαλλον.— πρὸς τὸ τεῖχος, τῆς πόλεως.— ἀρμοστής = ὡς ἀρμοστής.— τῶν περιοίκων, περιοικοὶ ἐκαλοῦντο οἱ κατοικοῦντες τὴν ἐκτὸς τῆς Σπάρτης χώραν τῆς Λακωνικῆς· οὗτοι ἦσαν μὲν ὑπήκοοι τῶν Σπαρτιατῶν, διετήρουν ὅμως τὴν προσωπικὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν ὡς ὑποταχθέντες ἐκουσίως εἰς τοὺς Σπαρτιάτας.— νεοδαμιώδων = νέων πολιτῶν, δηλ. ἀπελευθερωθέντων εἰλώτων.— οὐ πολλοὶ = ὀλίγοι.— ἄρχων = ὡς ἄρχων.— ὡς... διαπραΰνασθαι = ἐπειδὴ τίποτε δὲν ἠδύναντο νὰ κατορθώσωσι.— κατ' ἰσχὺν = διὰ τῆς δυνάμεώς των.

17 — 18

οἴομενος, μετχ. αἰτιολογ. = ἐπεὶ ᾤετο. = ἐπειδὴ ἐνόμιζε.— οὐδένα ἂν τοῦτο ποιῆσαι = ὅτι οὐδεὶς ἂν τοῦτο ποιήσειεν = ὅτι οὐδεὶς τοῦτο (ποιόν;) ἤθελε πράξει.— καταστήσας ἅπαντα = ἀφ' οὗ ἐτακτοποίησεν ἅλα.— ὡς ἐδύνατο = ὅσον ἠδύνατο.— τὰ ἐν τῇ πόλει = τὴν διαίκτησιν τῆς πόλεως.— διέβη παρὰ τὸν Φρυνάβαζον = διαβάς τὸν Βόσπορον ἦλθε πρὸς τὸν Φαρνάβαζον.— εἰς τὸ πέραν = ἀντικρὺ (δηλ. τοῦ Βοσπόρου), εἰς τὴν Ἀσίαν.— παρ' αὐτοῦ, τίνος; — ληψόμενος... συλλέξων, μετχ. τελικαί· πῶς ἀναλύονται; — ἄλλη = ἄλλοῦ.— φρουρίδες = ὡς φρουραί.— ἐπιβάτης = ὑπαρχηγός.— καὶ ὅπως ναυπηγηθεῖεν... ἀποσπάσειαν, προτάσεις τελικαὶ συνδεόμεναι ταῖς τελικαῖς μετοχαῖς ληψόμενος καὶ συλλέξων.— Ἄντάνδρω, πόλει ἐν τῷ Ἀδραμυττηνῷ κόλπῳ.— ἀθροαί... πᾶσαι = ἀφ' οὗ δὲ ἔλαι συναθροισθῶσιν.— κακῶς... ποιοῦσαι = κακοποιοῦσαι.— τὸ στρατόπεδον, τῶν Ἀθηναίων.

18 — 22

οἱ προδιδόντες... τῶν Βυζαντιῶν = οἱ ἐπιθυμοῦντες ἐκ τῶν Βυζαντιῶν νὰ προδίδωσιν.— τὴν πόλιν = τὴν ἑαυτῶν πόλιν.— νυκτός = ἐν καιρῷ νυκτός.— ἀνοίξαντες, μετχ. χρονικ. πῶς ἀναλύεται; — τὰς ἐπὶ τὸ Θράκιον καλούμενον = αἱ ὁποῖαι ἔφερον εἰς τὸν τόπον, ὃ ὁποῖος ἐκαλεῖτο Θράκιον.— εἰδότες = γνωρίζοντες τοῦ ῥήμ. οἶδα.— ἐβοήθουν = ἔτρεχον εἰς βοήθειαν.— μετὰ πάντων, τῶν Λακεδαιμονίων.— ἐπεὶ = ἐπειδὴ.— πάντη = παντελῶς.— κατεῖχον, δηλ. τὴν πόλιν.— οὐδὲν ἔχοντες ὅτι ποιήσειαν = μὴ δυνά-

μενοι νὰ πράξωσί τι.— καὶ ὁ Κοιρατάδας = *ὁ δὲ Κοιρατάδας.— ἀποβαινόντων, δηλ. αὐτῶν = ὅτε αὐτοὶ ἀπεβιβάζοντο.— ἐν Πειραιεῖ, συναπτόν τῷ ἔλαθεν ἀποδοῦς = κρυφίως ἐν Πειραιεῖ ἐδραπέτευσεν.— Δεκέλειαν, χωρίον ἐν Ἀττικῇ (νῦν Τατόϊ).

**Β'. "Αφιξις Κύρου τοῦ νεωτέρου εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν.
Ἐπάνοδος τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰς Ἀθήνας.**

(1—23)

1—4

τῆς Φρυγίας, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἐν Γορδίῳ.— τὸν χειμῶνα, αἰτ. τοῦ χρόνου συναπτόα μετὰ τοῦ ὄντες.— ἀρχομένου τοῦ ἔαρος, προσδιορίζει χρονικῶς τὸ πορευομένοις αὐτοῖς, ὅπερ συναπτόν τῷ ἀπήντησαν = αὐτοὺς δὲ ἀπήντησαν ἐν ᾧ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος.— καταβαίνοντες, ἀπὸ τὰ Σούσα.— ὅτι... πεπραγότες εἶεν = ὅτι εἶχον κατορθώσει.— πάντων ὄν, ἀντὶ πάντα ὄν.— καὶ Κύρος, δηλ. ἀπήντησεν.— ἄρξων = ὅστις ἔμελλε νὰ ἄρξῃ.— τῶν ἐπὶ θαλάττῃ = τῶν παραθαλασσίων, τῶν κάτω.— καὶ συμπολεμήσων Λ. = καὶ ὅστις ἔμελλε νὰ εἶναι σύμμαχος τῶν Λ.— ἐπιστολὴν τε ἔφερε, διὰ τοῦ τε συνδέεται τὸ ἔφερε μετὰ τοῦ Κύρος ἀπήντησεν.— τοῖς κάτω = τοῖς ἐπὶ θαλάττῃ.— τὸ βασιλείον σφραγισμα = τὴν σφραγιδα τοῦ βασιλέως.— καὶ τάδε, ἐκτὸς ἄλλων.— καταπέμπω = στέλλω κάτω (δηλ. εἰς τὰ παράλια).— Καστωλός, χωρίον τῆς Λυδίας οὐ μακρὰν τῶν Σάρδεων.— ἔστι = σημαίνει.

4—8

ἐπειδὴ = ὅτε.— μάλιστα μὲν = κατ' ἐξοχὴν μὲν.— εἰ δὲ μή, δηλ. ἀναβαῖεν = ἐὰν δὲ δὲν ἀναβῶσιν.— εἶπεν = ἐκέλευσεν = διέταξεν.— παραδοῦναι... ἀποπέμψαι = νὰ παραδώσῃ... ἢ νὰ μὴ ἀποστείλῃ ἀκόμη.— βουλόμενος, μετχ. αἰτιολγκ. πῶς ἀναλύεται;— τὰ πραττόμενα, δηλ. τὴν μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν συμμαχίαν τῶν

Περσῶν.—τέως μὲν = ἐπὶ τινα μὲν χρόνον.—φάσκων = προφασίζόμενος· τίνος ῥήμ. εἶναι;—τοτὲ μὲν... τοτὲ δὲ=ἄλλοτε μὲν... ἄλλοτε δέ.—ὡς μηδὲν μέμνηται, δηλ. ὁ Κῦρος = ἵνα μηδεμίαν μομφὴν ἔχη κατ' αὐτοῦ (τίνος;) ὁ Κῦρος.—ἐπειδὴ... ἦσαν (=ἐγένοντο, δηλ. διατρίβουσι τοῖς πρέσβεσιν)=ἄφ' οὗ παρῆλθον τρία ἔτη.—ἀφεῖναι αὐτούς = νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Φαρνάβαζον νὰ ἀφήσῃ αὐτούς (ἐλευθέρους).—φάσκων = προφασίζόμενος.—ἀπάξειν = νὰ φέρῃ ὀπίσω.—ἐπειδὴ οὐ παρὰ βασιλέα, δηλ. ἄγειν ἕξειν = ἄφ' οὗ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὀδηγῇ αὐτούς πρὸς τὸν βασιλέα.—πέμπαντες... ἐκέλευον, δηλ. ὁ Κῦρος καὶ Φαρνάβαζος.—Ἄριοβαρζάνει, οὗτος ἦτο ἐπιφανὴς Πέρσης, βραδύτερον (τῷ 387) διαδεχθεὶς τὸν Φαρνάβαζον.—παρακομίσαι = παραπέμψαι = νὰ συνοδεύσῃ.—αὐτούς, τίνας;—ὁ δέ, τίς;—Κίον, πόλιν τῆς Μυσίας, παρὰ τὴν Προποντίδα.—πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον, δηλ. τῶν Ἀθηναίων.

8 — 11

βουλόμενος, μετχ. αἰτιολογ.· πῶς ἀναλύεται;—ἀποπλεῖν, ἐκ τοῦ Βυζαντίου· τὸ ἀπαρ. τελικὸν ἐξαρτώμενον πόθεν;—οἴκαδε = εἰς τὴν πατρίδα, δηλ. εἰς τὰς Ἀθήνας.—ἀνίχηθη, ἀόρ. τοῦ ῥήμ. ἀνάγομαι = ἀναπλέω = πλέω ἀπὸ τοῦ λιμένος εἰς τὸ πέλαγος· τὸ ἀντίθετον τούτου καταγόμαι = καταπλέω = πλέω ἀπὸ τοῦ πελάγους εἰς τὸν λιμένα.—εὐθύς (= εὐθὺ) ἐπὶ Σάμου = κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Σάμον.—ἐκεῖθεν, πόθεν;—τῆς Καρίας, ἡ γενν. πόθεν ἐξαρτᾶται;—ἦκεν=ἐπανῆλθεν.—ῶχετο=ἀπῆλθε· τοῦ ῥήμ. οἴχομαι.—ἐκεῖ, ποῦ;—χωρία = φρούρια.—τά... μεθεστηκότα = τὰ ὁποῖα εἶχον προσέλθει πρὸς τὸ μέρος τῶν Λακεδ.—κατεστρέψατο=ὑπέταξεν.—ἔχουσαν κακῶς = ἦτις εἶχε κακῶς = ἦτις εὐρίσκετο ἐν κακῇ καταστάσει.—στάσεις=ἐσωτερικαὶ ταραχαί.—Θράσυλλος... κατέπλευσεν, ἵνα προπαρασκευάσῃ τὰ κατὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Ἀλκιβιάδου.—πρὶν δὲ ἦκεν αὐτὸν = προτοῦ δὲ ἔλθῃ αὐτός (τίς;).—εἶλοντο, ἀόρ. ὅ' τοῦ ῥήμ. αἰροῦμαι = ἐκλέγω.—φεύγοντα = ὄντα ἐξόριστον· ἂν καὶ τὸ τῆς καθόδου ψήφισμα εἶχε κυρωθῆ ὑπὸ τοῦ δήμου τῷ 411 π. X., ὁ Ἀλκιβιάδης δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐπανέλθει εἰς Ἀθήνας.—ἀπόντα, ποῦ;—τρίτον, μεταξὺ τῶν 10 ἐκλεχθέντων στρατηγῶν.—ἐκ τῶν οἴκοθεν = ἐκ τῶν οἴκοι = ἐκ τῶν ἐν τῇ πατρίδι εὐρίσκομένων.

11 — 13

τὰ χρήματα, τὰ 100 τάλαντα.— ναυσὶν εἴκοσι, δοτικὴ τῆς συνοδείας.— ἀνήχθη, τίνος ῥήμ. εἶναι; — εὐθύ, τί σημ. τὸ ἐπίρ. τοῦτο; — Γύθειον, ἐπίνειον τῶν Σπαρτιατῶν.— ἐπὶ κατασκοπὴν τῶν τριήρων = ἵνα κατασκέψηται τὰς τριήρεις = ἵνα παρατηρήσῃ τὰ πλοῖα.— ἄς ἐπυνθάνετο... τριάκοντα = τὰς ὁποίας ἐπληροφορεῖτο ἐκ φήμης ὅτι οἱ Λακεδ. παρεσκεύαζον αὐτοῦ τριάκοντα κατὰ τὸν ἀριθμὸν.— ὅπως... ἔχει, ἐπεξήγησις τοῦ κατάπλου, ὅπερ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἐπὶ κατασκοπῆν = ἵνα ἐξετάσῃ τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπάνοδον, πῶς δηλ. ἡ πόλις διακείται πρὸς αὐτήν.— πρὸς αὐτόν, δηλ. τὸν κατάπλου.— ἑώρα, δηλ. τὴν πόλιν.— οὔσαν, ἡρημένην, μεταπεμπομένους, αἱ μετχ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἑώρα = ἔβλεπεν ὅτι ἦτο, ὅτι εἶχεν ἐκλέξει, ὅτι ἔστελλον καὶ προσεκάλου (αὐτόν).— ἑαυτῶ... αὐτόν, ἀναφέρονται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον, δηλ. τὸν Ἀλκιβιάδην.— ἰδίᾳ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ δημοσίᾳ, ὅπερ ὑπονοεῖται εἰς τὸ ἡρημένην.— ἐπιτήδειοι = οἱ φίλοι.— ἡμέρα ἧ = κατὰ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν.— Πλυντήρια, ἑορτὴ τελουμένη ἐν Ἀθήναις πρὸ τιμῆν τῆς Ἀθηνᾶς· κατὰ ταύτην ἀφηροῦντο καὶ ἐπλύνοντο τὰ ἱμάτια καὶ τὰ κοσμήματα τοῦ ἀγάλματος, ὅπερ περιεκαλύπτετο, ἵνα ἧ ἀόρατον εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὴν ἡμέραν ταύτην ἐθεώρουν οἱ Ἀθηναῖοι ἀποφράδα.— ἦγεν = ἑώρταζεν.— τοῦ ἔδους κατακεκαλυμμένον = ὅτε τὸ ἄγαλμα ἦτο ἐντελῶς κεκαλυμμένον.— οἰωνίζοντο ἀνεπιτήδειον εἶναι = ἐθεώρουν ὅτι ἦτο κακὸς οἰωνός.— οὐδενός... ἔργου, ἡ γενκ. ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἄψασθαι, ὅπερ ἐκ τοῦ τολμήσειεν ἄν = οὐδεὶς ἤθελε τολμήσει νὰ ἐπιχειρήσῃ σπουδαῖόν τι ἔργον.

13 — 20

καταπλέοντος αὐτοῦ, ἡ μετχ. χρονικ.· πῶς ἀναλύεται;— θαυμάζοντες καί... βουλόμενοι, μετχ. αἰτιολ., ἐτέθησαν δὲ κατὰ πληθ. ἀριθμὸν, διότι τὸ ὄχλος, εἰς ὃ ἀναφέρονται, εἶναι περιληπτικόν (δηλ. ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθ. σημαίνει πολλά).— ὁ δέ, τίς; — πρὸς τὴν γῆν = πλησίον τῆς ξηρᾶς.— ὀρμισθεῖς, παθ. ἀόρ. α' τοῦ ὀρμίζομαι = προσορμίζομαι, ἀράζω.— οὐκ εὐθέως = ὄχι ἀμέσως.— φοβούμενος, μετχ. αἰτιολογ.· πῶς ἀναλύεται;— ἐπαναστάς = ἐγερθεὶς ἀόρ. β' τοῦ ἐπανίσταμαι.— ἐσκόπει = παρετήρει.— εἰ παρείεν = ἐὰν ἦσαν παρόντες

τινες; — κατιδών, μετχ. χρονκ. τοῦ ῥήμ. καθορῶ = βλέπω καλῶς, μετὰ προσοχῆς. — τὸν Πεισιάνακτος, δηλ. υἱόν. — ἀνειμιόν = ἐξάδελφον· ὁ δὲ παρ' ἡμῖν ἀνεπιός παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐλέγετο ἀδελφιδούς. — οἰκείους = συγγενεῖς. — ἀποβάς, ἀόρ. ὅ' κλινόμενος κατὰ τὰ εἰς -μι τοῦ ῥήμ. ἀποβαίνω = ἀποθιβάζομαι· τὸ μεταβατ. τούτου ἀποθιβάζω. — εἴ τις ἄπειτο, δηλ. τοῦ Ἀλκιβιάδου = ἐάν τις ἤθελε προσβάλει τὸν Ἀλκιβιάδην. — μὴ ἐπιτρέπειν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ παρεσκευασμένων.

20 — 21

ἐκκλησία, συνάθροισις τοῦ δήμου. — ἀπολογησάμενος, εἰπών, μετχ. χρονκ. = ἐπεὶ ἀπελογήσατο (= ἀφ' οὗ ἀπελογήθη), ἐπεὶ εἶπεν. — λεχθέντων... ἀντειπόντος = ἀφ' οὗ δὲ ἐλέχθησαν καὶ ἄλλα τοιαῦτα καὶ ἀφ' οὗ οὐδεὶς ἀντεῖπε. — διὰ τὸ μὴ ἀνασχέσθαι ἂν τὴν ἐκκλησίαν = διότι οὐκ ἂν ἠνέσχετο ἡ ἐκκλησία (δηλ. εἰ ἀντεῖπέ τις) = διότι δὲν θὰ ὑπέμενεν ἡ ἐκκλησία. — ἀναρρηθεῖς, παθ. ἀόρ. α' τοῦ ἀναγορεύομαι. — ἀπάντων, γέν. οὐδετέρου = ἀπάντων τῶν πραγμάτων ἢ γενν. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἡγεμῶν αὐτοκράτωρ (= πληρεξούσιος, ἔχων ἀπόλυτον ἐξουσίαν). — ὡς οἶός τε ὦν = διότι κατὰ τὴν γνώμην των ἦτο ἱκανός. — ἀνασῶσαι = νὰ ἐπαναφέρῃ. — πρότερον μὲν, συναπτέον τῷ τῶν Ἀθηναίων ἀγόντων = ἐν ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι πρότερον μὲν (δηλ. ἀφ' οὗ οἱ Λακεδ. κατεῖχον τὴν Δελφίαν) ἐτέλουν. — τὰ μυστήρια, τὰ πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης ἐν Ἐλευσίῃ τελούμενα. — κατὰ γῆν, δηλ. διὰ τῆς Ἰεράς ὁδοῦ, ἣτις ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Κεραμεικοῦ φέρεται εἰς Ἐλευσίαν. — ἐποίησεν, δηλ. ἄγειν αὐτοὺς τὰ μυστήρια. — ἔξαγαγών, μετχ. χρονικῆ.

21 — 23

κατελέξατο = κατέγραψεν. — κατάπλου = ἐπάνοδον. — τετάρτῳ μινί, ὁ Ἀλκιβιάδης ἔμεινεν ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰουλίῳ μέχρι τέλους 7θρίου (Πλυτήρια — Ἐλευσίαια). — ἀνήχθη, τίνος ῥήμ. εἶναι καὶ ποῖον τὸ ἀντίθετον τούτου; — ἐπ' Ἄνδρον = ἐναντίον τῆς Ἄνδρου. — ἀφροστηκυῖαν τῶν Ἀθηναίων = ἡ ὁποία εἶχεν ἀποστατήσῃ ἀπὸ τοῦς Ἀθηναίους. — μετ' αὐτοῦ, τίνος; — ὁ Λευκολοφίδου, τί ἐννοεῖται ἐνταῦθα; — ἡρημένοι = ἐκλελεγμένοι· τοῦ παθ. αἰροῦμαι· ποῖον τὸ ἐνεργητικόν του; — τῆς Ἄνδρίας, δηλ.

χώρας ἢ γενν. διαιρετ. τοῦ εἰς Γαύρειον.—ἐκβοηθήσαντας, ἐκ τῆς πόλεως=ἐξεληθόντας ἐκ τῆς πόλεως πρὸς βοήθειαν.—ἐτρέψαντο... κατέκλιον... καὶ ἀπέκτειναν, ὡς ὑποκμ. τὸ στράτευμα, ὅπερ περιληπτικόν.—οὐ πολλοὺς=ὀλίγους.—τοὺς Λάκωνας, τὴν Σπαρτιατικὴν φρουράν.—τρόπαιον, σημεῖον νίκης.—αὐτοῦ, ποῦ;—κακείθεν ὀρμώμενος=καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, δηλ. ἀπὸ τὴν Σάμον, ὀρμώμενος=καὶ τὴν Σάμον ἔχων ὡς ὀρμητήριον.

Γ'. Λύσανδρος. — Μάχη ἐν Νοτίῳ.

(1 — 20)

1 — 4

πρότερον... χρόνῳ=οὐ πολλῷ χρόνῳ πρότερον τούτων=ὀλίγον χρόνον πρὸ τούτων, δηλ. πρὶν πλεύσῃ ὁ Ἀλκιβιάδης εἰς Ἄνδρον (κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 408 π. Χ.).—Κρατησιπίδα παρεληλυθίας=ἐπεὶ παρεληλύθει ἡ ναυαρχία τῷ Κρατησιπίδᾳ=ἐπειδὴ εἶχε παρέλθει ἡ ναυαρχία εἰς τὸν Κρατησιπίδαν (ὅστις διετέλεσε ναύαρχος τῶν Λακ. ἐπὶ 2 1/2 ἔτη, ἀπὸ τοῦ ἔαρος τοῦ 410 μέχρι τοῦ φθινοπώρου τοῦ 408).—ἐξέπεμψαν=ἐξεπεπέμφσαν=εἶχον ἀποστείλει.—ὁ δέ, τίς;—ἀφικόμενος, μετχ. χρονική.—Ῥόδος, νῆσος πρὸς Ν. τῆς Καρίας.—Κῶ, τίς ἢ ὀνομαστική;—Ἐφέσος, πόλις παράλιος τῆς Ἰωνίας.—Κῦρος, ὁ νεώτερος.—ἦκεν, ὁ Κῦρος.—ἀνέβη, ὁ Λύσανδρος.—ἐνταῦθα δὴ=τότε δά.—Τισσαφέρνης, σατραπῆς τῆς Λυδίας καὶ Ἰωνίας.—κατά... ἔλεγον=κατηγόρου.—ἢ πεποιηκῶς εἶη=δι' ὅσα οὗτος εἶχε πράξει, δηλ. διὰ τὴν ἀστατον διαγωγὴν, ἣν ἐδείκνυεν αὗτος πρὸς τοὺς Λακεδ.—ἐδέοντο=παρεκάλουν.—ὡς προθυμοτάτου... γενέσθαι=να γείνη ὅσον τὸ δυνατὸν προθυμοτάτος· τὸ ὡς ἐπιτατικόν.—τόν τε πατέρα... ἐπεσταλκέναι, δηλ. αὐτῷ=εἶπεν ὅτι καὶ ὁ πατὴρ ἔχει παραγγεῖλαι εἰς αὐτὸν ταῦτα.—οὐκ... ἐγνωκέναι=ὅτι δὲν ἔχει ἄλλην γνώμην.—ἦκειν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἔφη=εἶπεν ὅτι ἔχει ἔλθει.—τοῖς ἰδίῳις, δηλ. χρήμασι.—χρήσεσθαι=ὅτι θὰ μεταχειρισθῇ.—ἐὰν δὲ καὶ ταῦτα, ποῖον τὸ βῆμ. τῆς προτάσεως;—κατακόψειν, ἐκ τοῦ ἔφη=εἶπεν ὅτι θὰ κατακόψῃ.

οἱ δέ=οὔτοι δέ, δηλ. ὁ Λύσανδρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις.—
 ἐκέλευον = προέτρεπον. — αὐτόν, τίνα; — τάξει = νὰ ὀρίσῃ. —
 τῷ ναύτῃ=ἐκάστῳ ναύτῃ=δι' ἕκαστον ναύτην.—δραχμὴν Ἐπι-
 κῆν, αὕτη = 6 ὀβολοῖς· ἕκαστος ναύτης ἐλάμβανε καθ' ἐκάστην
 ὡς μισθὸν 3 ὀβολοῦς ($\frac{1}{2}$ δραχ.).—ἀπολείψουσι, μέλ. τοῦ ἀπολείπω=
 ἀφήνω.—μείω, αἰτ. τοῦ μείων, συγκριτ. τοῦ ὀλίγος.—ἀναλώσει,
 δηλ. ὁ Κύρος· μέλ. τοῦ ἀναλίσκω = δαπανῶ. Ὁ Κύρος θὰ δαπαν-
 ῆσῃ ὀλιγώτερα χρήματα, διότι ὁ πόλεμος ταχύτερον ἤθελε τελειώ-
 σει, ἐὰν μὴ οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ναύτας.—οὐ δυνατόν... ποιεῖν =
 (ἔφη) οὐ δυνατόν εἶναι αὐτῷ ποιεῖν ἄλλα, παρ' ἃ (=παρὰ ταῦτα ἃ)
 βασιλεὺς ἐπέσειλεν.—εἶναι δέ... ἐχούσας = καὶ τὰς συνθήκας
 δ' οὕτως ἔχειν = εἶπε δὲ ὅτι καὶ αἱ συνθήκαι (αἱ γενόμεναι τῷ
 412 π. X.) ἔχουσιν οὕτως.—τριᾶκοντα μνᾶς, ἐπειδὴ ἡ μνᾶ εἶχεν
 100 δραχμάς (600 ὀβολοῦς), ἕκαστος δὲ ναύτης ἐλάμβανε καθ' ἐκά-
 στην 3 ὀβολοῦς ($\frac{1}{2}$ δραχ.), ἔπεται ὅτι ἐν ἐκάστῳ πλοίῳ ἦσαν
 200 ναῦται.—τοῦ μηνός = κατὰ μῆνα.—ὀπόσας... τρέφειν =
 ὀσαδῆποτε πλοῖα καὶ ἂν θέλωσι νὰ συντηρῶσιν οἱ Λακεδαιμ.—
 αὐτῷ προπιῶν=πιῶν εἰς ὑγείαν αὐτοῦ.—ἤρητο, δηλ. αὐτόν· ἄρ.
 β' τοῦ ἔρωτῶ.—τί ἂν... ποιῶν=τί ποιῶν χαρίζοιτο ἂν μάλιστα=
 τί πράττων θὰ ἔκαμνεν εἰς αὐτόν μεγίστην χάριν.—ὅτι, δηλ.
 χαρίζοιο ἂν.—ἐκ δὲ τούτου = ἕκτοτε δέ.—καὶ = καὶ μάλιστα.—
 τε... καὶ=οὐ (=ὄχι) μόνον... ἀλλὰ καί.—τὸν προοφειλόμενον, διότι
 ὁ Τις. οὐδὲ τοὺς 3 ὀβολοῦς πάντοτε ἔδιδε.—μηνός, ἐννοεῖται ἡ αἰτ.
 μισθόν, ὡς καὶ εἰς τὸ προοφειλόμενον.—προέδωκεν=προεπλήρωσεν.

ἀθύμως εἶχον=ἐλυποῦντο.—διὰ Τισσαφέρνηους=διὰ μέσου τοῦ
 Τισσαφέρνηους.—ὁ δέ, τίς;—οὐ προσεδέχετο, τίνας;—δεομένου...
 λέγοντος = ἂν καὶ παρεχάλει ὁ Τις. καὶ ἔλεγεν.—αὐτός, δηλ. ὁ
 Τις.—σκοπεῖν, τελικ. ἀπαρμφ. ἐκ τοῦ λέγοντος=νὰ παρατηρήῃ.—
 μηδὲ οὔτινες=μηδένες, μήτε οὔτοι μήτε ἐκεῖνοι.—αὐτοὶ ἐν αὐτοῖς=
 μεταξύ των.—αὐτῷ = ὑπ' αὐτοῦ.—ἀνέλκυσας = ἀφ' οὗ ἔσυρεν
 εἰς τὴν ξηρὰν τοῦ βῆμ. ἀνέλκω = σύρω ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν
 ξηρὰν· τὸ ἀντίθετον καθέλκω=σύρω ἐκ τῆς ξηρᾶς εἰς τὴν θάλασ-

σαν. — ἐνενήκοντα, κατὰ τὴν § 1 τὰ πλοῖα τῶν Λακ. ἦσαν 70· τὰ 20 προστεθέντα πλοῖα ἕως ἤλθον ἐκ Χίου. — ἀναψύχων = στεγνώνων.

11 — 14

ἔξω Ἑλλησπόντου, ἐκεῖ ἐπορεύθη ὁ Θρασύβουλος ἐκ Θάσου κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 408. — ἦκοντ' (= ἦκοντα, συναπτέα ἢ μετχ. τῷ Θρασύβουλον) ἀποτειχίζειν = ὅτι ἔλθων ὁ Θρασύβουλος ἀπέκλυε διὰ πείλους. — Φώκαιαν, πόλιν τῆς Ἰωνίας. — καταλιπών, μετχ. χρονκ. = ἀφ' οὗ ἀφῆκεν. — ἐπὶ ταῖς ναυσὶν = ὡς ἀρχηγὸν τοῦ στόλου. — αὐτοῦ = τῆς αὐτοῦ νεώς, δηλ. τῆς ναυαρχίδος· ὁ κυβερνήτης τῆς ναυαρχίδος ἀνεπλήρου τὸν ναύαρχον ἀπουσιάζοντα· ἦτο ἀντιναύαρχος. — ἐπιστείλας, μετχ. τροπκ. = μὲ τὴν διαταγὴν. — τῇ τε... καὶ ἄλλῃ, δοτ. τῆς συνοδείας. — ἐκ Νοτίου, ἐπινείου τῆς Κολοφώνος· ἐκεῖ εἶχεν ὁδηγήσει τὸν στόλον ὁ Ἀλκιβιάδης ἐκ τῆς Σάμου. — παρέπλει = ἔπλεε παραλλήλως. — τὸ μὲν πρῶτον = πρῶτον μὲν. — ὀλίγας = μόνον ὀλίγας. — καθελκύσας, τίνος ῥήμ. εἶναι καὶ ποῖον τὸ ἀντίθετον τούτου; — τότε δὴ = τότε δά. — συντάξας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ὡς. ἦνυσε. — ἐπέπλει = ἔπλεεν ἐναντίον. — ὡς ἕκαστος ἦνυσεν (τοῦ ῥήμ. ἀνύτω ἢ ἀν' ὧ) = ὅπως ἕκαστος ἠδυνήθη· λοιπὸν ἄνευ τάξεως.

14 — 15

ἐκ τούτου = μετὰ ταῦτα. — οἱ μὲν, τίνες; — διεσπαρμέναις ταῖς ναυσὶ = μὲ διεσκορπισμένα τὰ πλοῖα. — ἀπολέσαντες, τοῦ ῥήμ. ἀπόλλυμι = χάνω. — τῶν δὲ ἀνδρῶν, δηλ. τῶν 15 ἀπολεσθέντων πλοίων. — ἐξέφυγον = ἐσώθησαν διὰ τῆς φυγῆς. — οἱ δὲ = ἄλλοι δέ. — ἐξωγρήθησαν = συνελήφθησαν ζῶντες. — τὰς τε ναῦς, τὰς πεντεκαίδεκα τῶν Ἀθηναίων. — ἀναλαβὼν = ἀφ' οὗ ἔλαβεν εἰς τὴν κατοχὴν του.

15 — 18

ἔλθων, πόθεν; — πρὸ τοῦ στόματος = πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ λιμένος. — παρέταξε, δηλ. τὰς ναῦς. — εἴ τις βούλοιο = (ἴνα ἴδῃ) ἐάν τις θέλῃ. — οὐκ ἀντανήγαγε, ἀμετάβ. = δὲν ἀντεπεξῆλθεν. — διὰ τό... ἐλαττοῦσθαι = διότι ἦτο κατώτερος (τοῦ Ἀλκιβ.) κατὰ πολλὰς ναῦς. — ὀλίγω ὕστερον, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 406. — αἰροῦσι = κυριεύουσι· ποῖον τὸ παθητ. τούτου; — Δελφίνιον, πόλιν ἐν Χίῳ.

Τέων, πόλιν Ἰωνικὴν εἰς τὰ παράλια τῆς Λυδίας. — οἱ δὲ ἐν οἴκῳ = οἱ δὲ ἐν τῇ πατρίδι. — ἐπειδὴ = ὅτε. — ἡ ναυμαχία, ἡ παρά τὸ Νότιον. — χαλεπῶς εἶχον = χαλεπῶς ἔφερον = ἐχαλέπαινον = ὠργίζοντο. — οἰόμενοι, μετχ. αἰτιολογ. πῶς ἀναλύεται; — ἀπολωλέκεναι, νοητέον τὸ ὑποκείμεν. αὐτὸν = ὅτι αὐτὸς ἀπολωλέκει = ὅτι αὐτὸς εἶχε χάσει. — ἀκράτεια = ἀκολασία. — Περικλέα, τὸν υἱὸν τοῦ μεγάλου πολιτευτοῦ Περικλέους. — πονήρως (ἐπίρ. τοῦ πόνηρος) φέρομαι = ἔχω κακὴν ὑπόληψιν τὸ ἀντίθ. εὖ φέρομαι. — εἰς τὰ ἑαυτοῦ τείχη = εἰς τὰ κτήματά του.

18 — 20

σὺν αἷς... εἴκοσι = σὺν ταῖς εἴκοσι ναυσίν, ἃς εἶχε. — ψηφισαμένων Ἀθηναίων = κατ' ἀπόφασιν τῶν Ἀθηναίων. — ἐπὶ τὸ ναυτικὸν = πρὸς παραλαβὴν τοῦ ναυτικοῦ. — ἔπεμψαν, τίνες; — δυοῖν τριήροιν Θουρίαιν, πτώσεως δοτικῆς Δυϊκῆς, ἀντικείμεν. τοῦ περιτυχῶν = συναντήσας δύο τριήρεις Θουρίας· Θουρία τριήρης = τριήρης ἀνήκουσα εἰς τοὺς Θουρίους, πόλιν τῆς Ἰταλίας. — αὐτοῖς ἀνδράσιν = μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνδρας. — ἔδησαν = ἔρριψαν εἰς τὸ δεσμοτήριον. — πάλαι = πρὸ πολλοῦ. — φυγάδα, δηλ. ὄντα = φεύγοντα (διὰ πολιτικοὺς λόγους). — κατεψηφισμένων... συγγενῶν = οἷτινες εἶχον καταδικάσει αὐτὸν καὶ τοὺς συγγενεῖς ἐκείνου εἰς θάνατον (ὅτε ἡ Ῥόδος ἦτο σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων). — πολιτεύοντα = ἔχοντα πολιτικὰ δικαιώματα. — παρ' αὐτοῖς, δηλ. τοῖς Θουρίοις, ὅπερ νοητέον ἐκ τοῦ προηγουμένου Θουρίαιν. — ἐλεήσαντες, τοῦ ῥήμ. ἐλεῶ = εὐσπλαγχνίζομαι. — ἀφείσαν, ἀόρ. τοῦ ἀφήμι = ἀπολύω· οἱ Ἀθηναῖοι ἔδειξαν τοιαύτην διαγωγὴν πρὸς τὸν Δωριέα (τὸν υἱὸν τοῦ γνωστοῦ ἀθλητοῦ Διαγόρου), διότι οὗτος πολλάκις εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς καὶ εἰς ἄλλους ἀγῶνας εἶχεν ἀνακηρυχθῆναι νικητῆς. — οὐδέ... πραξάμενοι, δηλ. αὐτὸν = χωρὶς οὐδὲ χρήματα νὰ λάβωσιν ἀπ' αὐτόν. — ἀθύμως ἔχον, ἢ μετχ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ κατέλαβεν = εὐρεν ὅτι ἦτο ἐν ἀθυμίᾳ (ἕνεκα τῆς προηγηθείσης ἤττης). — πλειόνων ἢ ἑκατόν, περίπου 115. — ἀντὶ τῶν προτέρων, διότι πλείστοι ναῦται ἠτύχουσαν πρὸς τοὺς Λακ., ὅτε ἠτύχθη παρ' αὐτοῖς ὁ μισθὸς τῶν ναυτῶν. — μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, δηλ. τοῦ Λέοντος, τοῦ Ἐρασιπίδου καὶ τοῦ Ἀρχεστράτου. — ἄλλη = εἰς ἄλλο μέρος. — τῆς... χώρας, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἄλλη. — ἐλίχτετο = ἐλεηλάτει.

Thesaurus

Δ'. Καλλικρατίδας Λακεδαιμονίων ναύαρχος.
Ἡ ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχία.

(1—38)

1—4

τῷ Λυσάνδρῳ... τοῦ χρόνου = ἐπεὶ παρεληλύθει ἤδη ὁ χρόνος
 τῷ Λ. = ἐπειδὴ πλέον εἶχε παρέλθει ὁ χρόνος (τῆς ναυαρχίας) εἰς
 τὸν Λύσανδρον. — ἐπὶ τὰς ναῦς = διὰ τὰ πλοῖα, δηλαδὴ ὡς ναύαρχον.
 — θαλαττοκράτωρ τε... καὶ... νενικηκώς = καὶ ὡς κύριος τῆς
 θαλάσσης καὶ ὡς νικητής. — ναυμαχία = ἐν ναυμαχίᾳ ἐννοεῖ τὴν
 παρὰ τὸ Νότιον ναυμαχίαν. — παραπλεύσαντα = ἐπὰν (= ἀφ' οὗ)
 παραπλεύση. — οὐ̄ = ὀπου. — παραδοῦναι, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἐκέλευσεν. —
 καὶ ὁμολογήσειν, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ νοουμένου ῥήμ. ἔφη = καὶ (τότε)
 εἶπεν, ὅτι θὰ ὁμολογήσῃ. — θαλαττοκρατεῖν, δηλ. αὐτὸν (τὸν Λύ-
 σανδρον) = ὅτι αὐτὸς εἶναι κύριος τῆς θαλάσσης. — οὐ φαμένου...
 πολυπραγμονεῖν = φαμένου (= εἰπόντος) οὐ πολυπραγμονεῖν =
 ἐπειδὴ δὲ ὁ Λ. εἶπεν, ὅτι δὲν τὸν μέλει. — ἄλλου ἄρχοντος = ἀφ' οὗ
 ἄλλος (ὁ Καλ.) ἄρχει. — πρὸς αἴς... ἔλαβε ναυσὶ = πρὸς ταύταις
 ταῖς ναυσίν, ἃς ἔλαβεν = ἐκτὸς τούτων τῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἔλα-
 βεν. — ἐκ Χίου, δηλ. διὰ πληρωμάτων ἐκ Χίου. — καὶ ἄλλοθεν...
 συμμαχῶν = καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων συμμαχικῶν πόλεων. — ὡς ἀπαν-
 τησόμενος, μετχ. τελικὴ = ἵνα ἐξέλθῃ εἰς ἀπάντησιν.

4—5

καταμαθῶν... καταστασιαζόμενος = ἐπεὶ κατέμαθε... κατα-
 στασιαζόμενος = ἀφ' οὗ καλῶς ἐνόησεν ὅτι κατεπολεμεῖτο. — οὐ
 μόνον... ἐν ταῖς πόλεσι = διότι ὄχι μόνον ἀπροθύμως ὑπῆρέτουν,
 ἀλλὰ καὶ διότι διέδιδον φήμην εἰς τὰς πόλεις. — ὅτι... παραπί-
 πτοιεν = ὅτι μέγιστον σφάλμα ἔκαμνον = ὅτι εἰς μέγιστον σφάλμα
 περιέπιπτον. — ἐν τῷ... ναυάρχους = μὲ τὴν συχὴν ἀλλαγὴν τῶν
 ναυάρχων. — ἀντ' ἐπιτηδείων γενομένων, ἐνν. τὸ ὑποκειμ. ναύαρχων
 = ἀντὶ ναυάρχων ἐπιτηδείων (= ἱκανῶν) γενομένων. — γενο-
 μένων, ἀκριβοῦντων (τοῦ ῥ. ἀκριβόω-ω = ἀκριβῶς γνωρίζω), γιγνω-
 σκόντων, μετχ. ἀναφορικαί: πῶς ἀναλύονται; — ὡς χρηστέον, ἐνν. τὸ

ἔστι=ὡς δεῖ χρῆσθαι=πῶς πρέπει νὰ μεταχειρίζονται.—ἀγνώ-
 τας=ἀγνώστους.—τοῖς ἐκεῖ, δηλ. ἀνθρώποις.—καὶ κινδυνεύοιέν
 τι παθεῖν=καὶ ὅτι ἐκινδύνεον νὰ πάθωσι κακόν τι.—ἐκ τούτου
 δὴ=ἔνεκα τούτου λοιπόν (δηλ. τοῦ καταμαθῶν καταστασιαζόμε-
 νος).—ἐκεῖ, ποῦ;—τοιάδε=τοιαῦτα περίπου, ἐν ᾧ τάδε=τὰ ἐξῆς.

5 — 6

ἄρκεῖ=εἶναι ἄρκετόν.—καὶ εἴτε... εἶναι=καὶ εἴτε Λύσανδρος
 εἴτε ἄλλος τις βούλεται (=ἔχει τὴν ἀξίωσιν) εἶναι ἔμπειρότερος
 (δηλ. ἐμοῦ) περὶ τὰ ναυτικά.—τὸ κατ' ἐμέ, δηλ. εἶναι=ἔσσαν ἐξαρ-
 τᾶται ἀπὸ ἐμέ.—ἐπὶ τὰς ναῦς, τί σημαίνει ἢ πρόθεσις ἐπί;—οὐκ
 ἔχω = δὲν γνωρίζω.—τί ἄλλο ποιῶ, πλαγία ἐρωτημ. πρότασις
 καθ' ὑποτακτ. δηλοῦσα ἀπορίαν=τί ἄλλο νὰ κάμνω.—ἢ=παρά.—
 ὡς ἂν δύνωμαι, ἐπιτείνει τὸ ὑπερθ. κράτιστα=ἔσση τὸ δυνατόν
 κάλλιστα.—πρὸς ᾧ=ὡς πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὅποια.—φιλοτιμοῦμαι=
 μετὰ φιλοτιμίας πράττω.—καὶ αἰτιάζεται, νοεῖται τὸ πρὸς ᾧ=καὶ
 ὡς πρὸς ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὅποια ἢ πόλις κατηγορεῖται.—ἴστε, τοῦ
 ῥήμ. οἶδα=γνωρίζω.—ὥσπερ καὶ ἐγώ, ποῖον τὸ ῥήμα τῆς προ-
 τάσεως;—τὰ ἄριστα... εἶναι = ἐκεῖνα τὰ ὅποια φαίνονται εἰς
 ὑμᾶς ὅτι εἶναι ἄριστα.—περὶ τοῦ μένειν... ἢ ἀποπλεῖν=περὶ τοῦ
 νὰ μένω ἐγώ... ἢ νὰ ἀποπλέω.—ἐροῦντα, μετχ. τελική· πῶς ἀναλύε-
 ται;—τὰ καθεστῶτα ἐνθάδε=τὴν ἐδῶ κατάστασιν τῶνπραγμάτων.

6 — 8

οὐδενὸς δὲ τολμήσαντος=ἐπει (=ἐπειδὴ) δὲ οὐδεὶς ἐτόλμησεν.—
 τοῖς οἴκοι, δηλ. ἄρχουσι.—ἢ... πείθεσθαι ποιεῖν τε=παρὰ νὰ
 ὑπακούῃ καὶ νὰ πράττῃ.—ἐφ' ᾧ=ἐκεῖνα διὰ τὰ ὅποια.—ἦκει,
 τί σημαίνει τὸ ῥήμα τούτου;—παρὰ=πρὸς.—Κῦρον, εὕρισκό-
 μενον ποῦ;—ἦτει, τοῦ ῥήμ. αἰτῶ=ζητῶ νὰ λάβω, ἐν ᾧ ζητῶ=
 ζητῶ νὰ εὔρω.—τοῖς ναύταις=διὰ τοὺς ναύτας.—ὁ δέ, τίς;—
 ἐπισχεῖν, ἀμετάβατον=περιμεῖναι=νὰ περιμεῖνῃ· τίνος ῥήμ.
 εἶναι;—ἀχθεσθεῖς, τοῦ ῥήμ. ἄχθομαι=ἀγανακτῶ.—τῇ ἀναβολῇ=
 διὰ τὴν ἀναβολήν.—ταῖς... φοιτήσεσι, δοτ. τοῦ αἰτίου εἰς τὸ ὀργι-
 σθεῖς=διὰ τὰς συχνὰς ἀφίξεις εἰς τὰς θύρας (τοῦ Κύρου).—
 εἰπὼν... εἶναι=εἰπὼν ὅτι εἶναι.—ὅτι=διότι.—ἐὰν σωθῇ=
 ἐὰν σώως ἐπιστρέψῃ.—κατὰ γε... δυνατόν=ἔσσαν δύναται.—διαλλά-

ξειν, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φάσκων=λέγων ὅτι θὰ συμφιλιώσῃ.—ἀπέπλευσεν=ἔπλευσεν ὀπίσω.—κἀκεῖθεν=καὶ ἐκεῖθεν (πόθεν);.—ἐπὶ χρήματα=πρὸς ζήτησιν χρημάτων.—τάδε, τί διαφέρει τοῦ τοιάδε;

8—12

ἀνάγκη, ἐνν. τὸ ἐστί.—ἐγὼ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τοῖς ἄρχουσι, ὅπως τὸ ἀξιῶ (=ἄξιον εἶναι νομίζω) πρὸς τὸ ἀνάγκη.—διὰ τό... πεπονθέναι=διότι, ἐπειδὴ κατοικεῖτε ἐν τῷ μέσῳ βαρβάρων, ἔχετε πάθει πλεῖστα κακὰ μέχρι τοῦδε ὑπ' αὐτῶν.—δει=πρέπει.—ἐξηγεῖσθαι=προηγεῖσθαι=διδόναι τὸ παράδειγμα (δηλ. τοῦ προθυμοτάτους εἶναι).—ὅπως ἄν... βλάπτωμεν=ἵνα βλάπτωμεν.—μάλιστα=κατ' ἐξοχήν.—ἕως ἄν... ἤκωσιν=ἕως ὅτου ἔλθωσιν.—ἄξοντας, μετχ. τελκ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ ἔπεμψα πῶς ἀναλύεται;—ἐπεὶ=ἐπειδὴ.—ἀποδούς, τοῦ ῥήμ. ἀποδίδωμι = δίδω ὀπίσω ποῖον τὸ ἀντίθετον τούτου;—ὡς περιττὰ ὄντα = ὡς νὰ ἦσαν περιττά.—οἴχεται, τὸ ῥήμα τοῦτο ἔχει σημασίαν τίνος χρόνου;—ἐλθόντος ἐμοῦ=ὅτε ἐγὼ ἦλθον.—μοι, συναπτέον τῷ διαλεχθῆναι = νὰ συνδιαλεχθῆ μετ' ἐμοῦ.—φοιτᾶν, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πείσαι τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ ἐδυνάμην=οὐκ ἐδυνάμην πείσαι ἐμαντὸν φοιτᾶν.—ἀντὶ τῶν συμβάντων ἡμῖν ἀγαθῶν=ἀντὶ τούτων τῶν ἀγαθῶν, ἃ ἂν συμβῆ ἡμῖν = ἀντὶ τούτων τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὅποια ἤθελον συμβῆ εἰς ἡμᾶς.—ᾧ, ἀντὶ ἐν ᾧ (χρόνῳ).—ἐκεῖνα, τὰ ἐκ Λακεδαιμόνος χρήματα.—προσδέχομαι=περιμένω.—ἀποδώσειν, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ὑπισχνοῦμαι.—σὺν τοῖς θεοῖς=μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν.—ἄνευ τοῦ... θαιμάζειν (=θεραπεύειν) = χωρὶς νὰ περιποιώμεθα.

12—15

οἱ αἰτιαζόμενοι ἐναντιοῦσθαι = οἱ κατηγορούμεγοι ὅτι ἦναντιοῦντο (δηλ. τῷ Καλλικρατίδῃ)· τίνες ἦσαν οὗτοι;—δεδιότες, μετχ. αἰτιολγκ.=ἕνεκα φόβου.—εἰσηγοῦντο... χρημάτων, δηλ. δημοσίων=πρότερον τρόπον προμηθείας χρημάτων.—ἐπαγγελλόμενοι = ὑποσχόμενοι· ἐννοεῖται ἐκ τοῦ πόρον χρημάτων τὸ δώσειν χρήματα.—ἰδία = ἰδιαιτέρως.—πεντεδραχμίαν = πέντε δραχμάς.—ἐφοδιασάμενος = ἀφ' οὗ ἔλαβεν ὡς μισθόν.—τῆς Λέσβου, πόθεν ἐξαρτ.;—οὐ βουλομένων δὲ τῶν Μηθυμναίων = ἐπειδὴ δὲ οἱ κάτοικοι τῆς Μηθύμνης δὲν ἤθελον.—προσχωρεῖν, ἀμετ. = νὰ

προσέρχονται. — ἄτ' (= ἄτε τοῦτο προτάσσεται πρὸ τῶν αἰτιολ. μετοχῶν καὶ δηλοῖ τὴν πραγματικὴν αἰτίαν) ἐμφρουρούντων Ἀθηναίων = ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον φρουροὶ Ἀθηναῖοι. — καὶ τῶν ἀτιμιζόντων = καὶ ἐπειδὴ οἱ διοικούντες τὰ τῆς πόλεως ἦσαν ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων. — αἰρεῖ, ἴστωρ. ἐνεστ. = εἶλεν = ἐκυρίευσεν. — κατὰ κράτος = διὰ τῆς βίας. — χρήματα = πράγματα. — ἀνδράποδα, ὅλοι οἱ ἀνθρωποὶ, καὶ ἐλεύθεροὶ καὶ δοῦλοι, οἵτινες μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως ὑπέπεσον εἰς δουλείαν· οὗτοι δὲν ἐπολέμησαν, ἐπομένως δὲν ἦσαν αἰχμάλωτοι. — ἀποδόσθαι, ἀόρ. β' τοῦ ἀποδίδομαι = πωλῶ· ἐξαρτ. ἐκ τοῦ κελυόντων = ἐν ᾧ οἱ σύμμαχοι προέτρεπον νὰ πωλήσῃ. — ἑαυτοῦ γε ἄρχοντος = ἐν ὄσφ αὐτὸς τοῦλάχιστον ἄρχει. — οὐκ ἔφη . . . ἀνδραποδισθῆναι = ἔφη οὐδέν' ἂν ἀνδραποδισθῆναι = εἶπεν ὅτι οὐδεὶς ἀνδραποδισθεῖν ἂν = εἶπεν ὅτι οὐδεὶς ἤθελε πωληθῆ ὡς δοῦλος. — τοὺς μὲν, δηλ. τοὺς Μηθυμναίους. — τοὺς . . . φρουρούς, ὁ Καλ. παρὰ τὴν διαβεβαίωσίν του, ὅτι οὐδένα Ἑλληνα θὰ πωλήσῃ, πωλεῖ τοὺς φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων φαίνεται ὅτι οἱ ἀποτελοῦντες τὴν φρουρὰν τῶν Ἀθηναίων ἐν Μηθ. ἦσαν δοῦλοι, ἐπομένως οὐχὶ Ἑλληνες ἀλλὰ βάρβαροι. — τὰνδράποδα τὰ δοῦλα = τὰ δοῦλα ἀνδράποδα, δηλ. τὰ ἀνδράποδα, τὰ ὅποια ἦσαν δοῦλα πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Μηθύμνης, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Μηθυμναίους τοὺς γενομένους ἀνδράποδα μετὰ τὴν ἄλωσιν.

15 — 19

εἶπεν = διέταξε νὰ εἰπωσιν. — μοιχῶντα, μετοχ. κατηγορηματικὴ ἐξαρτ. ἐκ τοῦ παύσει = θὰ παύσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ μοιχᾷ· τὸ δὲ μοιχῶ = δολίως ἐξουσιάζω. — ἀναγόμενον = ὅτι ἐξήρχετο εἰς τὸ πέλαγος. — ἅμα τῇ ἡμέρᾳ = κατὰ τὰ ἐξημερώματα. — ὑποτεμνόμενος = προσπαθῶν νὰ κόψῃ δολίως. — ταῖς ναυσὶν εὐ πλεούσαις = μὲ τὰ πλοῖα, τὰ ὅποια ἔπλεον ταχέως. — διὰ τὸ . . . ἐξειλέχθαι = διότι εἶχον ἐκλεχθῆ. — εἰς ὀλίγας, δηλ. ναῦς ὁ Κόνων εἶχε συμπληρώσει 70 ναῦς ἀντὶ τῶν προτέρων οὐσῶν πλειόνων ἢ ἑκατόν. — καὶ σὺν αὐτῷ, δηλ. καταφεύγουσιν. — ὡς δὲ ἔφθη . . . κατακλυθεῖς = ἐπειδὴ δὲ πρότερον ἠμποδίσθη (νὰ εἰσπλεύσῃ δηλ. εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τοῦ λιμένος μὲ ὅλα του τὰ πλοῖα). — πρὸς τῷ λιμένι = εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος. — οἱ δ' ἄνδρες, τῶν 30 ἀπολεσθέντων πλοίων. — ἀπέφυγον = ἐσώθησαν. — ὑπὸ τῷ τείχει =

κάτωθεν τοῦ τείχους. — ἀνείλικυσε, τίνος ῥήματος εἶναι καὶ ποῖον τὸ ἀντίθετον τούτου; — ἐν τῷ λιμένι, εἰς τὸν ὅποιον ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν εἰσπλεύσει καὶ ὁ Καλλικρατίδας. — ἐπολιοῖρκει, δηλ. αὐτόν. — τὸν ἔκπλουν ἔχων = κατέχων τὴν ἔξοδον. — τοὺς Μηθυμναίους, πᾶσαν τὴν μάχιμον πληθὺν τῶν Μηθ. — διεβίβασε, δηλ. τοὺς Μηθ. καὶ τὸ στράτευμα. — παρὰ Κύρου, ὅστις ἤδη ἔνεκα τῆς εὐτυχοῦς ἐκβάσεως τοῦ Καλ. ἐν τῷ λιμένι τῆς Μυτιλ. ἐπέισθη νὰ ἀποστείλῃ τῷ Καλ. χρήματα.

19 — 21

ἐπεὶ = ἐπειδὴ. — κατὰ γῆν, ὑπὸ τίνων ἐπολιορκεῖτο; — κατὰ θάλασσαν, ὑπὸ τίνος; — σίτου... εὐποροῖσαι = σῖτον πορίσασθαι = νὰ προμηθευθῇ τροφάς. — οὐδαμόθεν = ἐξ οὐδενὸς μέρους. — ἦν = ἔξιπν = ἦτο δυνατόν. — ἐν τῇ πόλει, τῇ Μυτιλήνῃ. — οὐκ ἐβόηθουν = δὲν ἔσπευδον εἰς βοήθειαν. — διὰ τὸ μὴ πυνθάνεσθαι = διότι δὲν ἐπληροφοροῦντο. — ταῦτα, ποῖα; — πρὸ ἡμέρας = πρὸ τοῦ νὰ ἐξημερώσῃ. — τοὺς ἐπιβάτας = τοὺς ναυτικούς στρατιώτας, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐρέτας. — εἰς κοίλιν ναῦν = εἰς τὸ κοῖλον τῆς νεῶς = εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ πλοίου. — μεταβιβάσας = τοποθετήσας. — παραροῦματα, παραπετάσματα δερμάτινα ἢ τρίχινα ῥιπτόμενα εἰς τὰ πλευρὰ τῶν πλοίων, ἵνα προφυλάττωσιν αὐτὰ ἀπὸ τῶν κυμάτων, τοὺς δ' ἐπιβάτας ἀπὸ τῶν ἐχθρικῶν βελῶν ἢ, ὅπως ἐναυθῆα, ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐχθρῶν. — ἀνεῖχον = ἡσύχαζον (οἱ ἄνδρες τῶν δύο τούτων πλοίων)· πάντως ὁ Κόνων ἤθελε διὰ ταύτης τῆς μακρᾶς χρονοτριβῆς νὰ κουράσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἐχθρῶν καὶ νὰ πείσῃ αὐτοὺς ὅτι τὰ πλοῖα δὲν θὰ ἀποπλεύσωσιν. — ἐπεὶ σκότος εἶπν = ὅτε ἐσκοτείνιαζεν. — ἐξεβίβαζεν, ἵνα οὗτοι κατὰ τὴν νύκτα ἡσύχασωσιν ἐν τῇ ξηρᾷ. — ὥς μὴ... εἶναι = ὥστε μὴ... εἶναι = ὥστε νὰ μὴ γίνωνται φανεροί. — ποιοῦντας ταῦτα = ὅτι ἔπραττον ταῦτα (ποῖα;). — εἰσθέμενοι = θέντες ἑαυτοῖς εἰς τὰς ναῦς = ἀφ' οὗ δι' ἑαυτοὺς ἔθεσαν εἰς τὰ πλοῖα. — σῖτα μέτρια = τροφάς ἐπαρκεῖς. — οἱ ἐφορμοῦντες = οἱ πολιορκοῦντες. — ὀλιγώρως εἶχον = δὲν προσεῖχον. — ἔνιοι = τινές. — ἡ μὲν... ἡ δὲ = ἡ μὲν μία... ἡ δὲ ἄλλη. — ὄρησε = διηυθύνθη. — εἰς τὸ πέλαγος, ἐκ τῶν δύο πλοίων ἡ μὲν διασωθεῖσα διφυκεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἐρασινίδου, ἡ δὲ συλληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λέοντος, ὅστις διὰ τοῦτο βραδύτερον δὲν μνημονεύεται.

τῶν δ' ἐφορμούντων, γενκ. διαίρετ. τοῦ ἕκαστοι = ἐκ δὲ τῶν πολιορκούντων ἕκαστοι. — ὡς... ἦνυτον = ὅπως ἠδύναντο. — τὰς τε ἀγκύρας = καὶ τὰ σχοινία τῶν ἀγκυρῶν. — ἀποκόπτοντες, ἐπειγόμενοι, τεταραγμένοι, μετχ. τροπικαί. — ἐπειγόμενοι = ἐσπευσμένως. — τεταραγμένοι = μετ' ἀταξίαν. — ἐβοήθουν, ἄνευ ἀντικειμ. ὅπως πολ- λάκις τίθεται = ἔτρεχον. — τυχόντες... ἀριστοποιούμενοι = ἐπεὶ ἔτυχον ἀριστοποιούμενοι = ἐπειδὴ κατὰ τύχην ἐγευματίζον. — εἰσβάντες, μετχ. χρονκ. = ἀφ' οὗ εἰσέβησαν (εἰς ἐν πλοῖον). — τὴν ἀφορμήσασαν = ἐκείνην, ἣ ὁποία διηυθύνθη. — ἅμα τῷ ἡλίῳ δύνοντι (= δυομένῳ) = κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἢ ἀντίθετος φράσις ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἢ ἀνατέλλοντι. — κατέλαβον = ἐπρόφθα- σαν. — κρατήσαντες, δηλ. τὴν ναῦν τοῦ κρατῶ = νικῶ. — ἀναδι- σάμενοι = δέσαντες ὀπισθεν τοῦ πλοίου των' τοῦ ῥήμ. ἀναδοῦμαι. — ἀπῆγον = ἔφερον ὀπίσω. — αὐτοῖς ἀνδράσι, δοτ. τῆς συνοδείας. — διέφυγε = ἐσώθη. — ἐξαγγέλλει, ἱστορικὸς ἐνεστώσ = ἐξήγγειλεν. — Διομέδων, εἰς τῶν 10 στρατηγῶν οὗτος ἐκ τῆς Σάμου πλέων που δι' ἴδιον σκοπὸν ἐπληροφόρηθη παρὰ τοῦ σωθέντος πλοίου τὴν θέσιν τοῦ Κόνωνος. — βοηθῶν = ἐπιθυμῶν νὰ βοηθῆ. — δώδεκα ναυσί, συναπτεῖα ἢ δοτκ. τῷ ὠρμίσατο. — εὐριπον = πορθμόν. — ἐπιπλεύσας αὐτῷ = πλεύσας ἐναντίον αὐτοῦ (τίνος); — τῇ τε αὐτοῦ καὶ ἄλλῃ, δηλ. νηὶ τί σημαίν. αἱ δοτικαὶ αὗται;

ἐψηφίσαντο, τοῦ ψηφίζομαι = ψηφοφορῶ, ἀποφασίζω. — τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐν στρατευσίμῳ ἡλικίᾳ, δηλ. ἀπὸ τοῦ 18 μέχρι τοῦ 60 ἔτους. — καὶ δούλους, οὓς ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ ἐλάμβανον εἰς τὸν πόλεμον. — πληρώσαντες, δηλ. ἀνδρῶν. — ἐν τριάκοντα ἡμέραις = ἐν διαστήματι τριάκοντα ἡμερῶν. — ἀπῆραν, ἀόρ. ἀ' τοῦ ἀπαίρω = ἀποπλέω. — εἰσέβησάν, ἀόρ. τοῦ εἰσβαίνω ποῖον τὸ μεταβατικὸν τούτου; — τῶν ἱππέων, οἵτινες ἐν ἀνάγκῃ ὑπηρετοῦν ἐν τῷ στρατῷ καὶ ὡς πεζοί. — ὁμοίως δέ, ἐννοεῖται τὸ ἦθροισαν. — καὶ εἴ τινας... οὔσαι = καὶ ἐκείνας τὰς ναῦς, αἵτινες κατὰ τύχην ἦσαν ἔξω (δηλ. εἰς τὸ πέλαγος) χάριν αὐτῶν (τῶν Ἀθηναίων). — αἱ πᾶσαι = ὅλαι ὁμοῦ. — πλείους... ἑκατόν| ἀκριβῶς 155.

τὴν βοήθειαν... οὕσαν=ὅτι ἢ (παρὰ τῶν Ἀθηναίων σταλεῖσα) βοήθεια ἦτο πλέον ἐν Σάμῳ· ἢ μετχ. πόθεν ἐξαρτάται;—αὐτοῦ, ἐν τῷ λιμένι τῆς Μυτιλήνης.— πεντήκοντα, λοιπὸν 12 πλοῖα περισσότερα ἐκείνων, τὰ ὅποια εἶχεν ἤδη ὁ Κόνων.— τ α ῖ ς... ἑκατὸν= μὲ τὰς ὑπολοίπους δὲ 120 ναῦς· ὁ Καλ. εἶχε κατ' ἀρχὰς πλοῖα 140· εἰς ταῦτα ἔπειτα προσετέθησαν καὶ τὰ 30 πλοῖα τῶν Ἀθηναίων, ἅτινα οὗτοι ἀπόλεσαν κατὰ τὴν ναυμαχίαν τὴν γενομένην εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τῆς Μυτιλήνης.— ἐδειπνοποιεῖτο = εὐρίσκετο οὗτος κατὰ τὸν χρόνον τοῦ δείπνου (κατὰ τὴν ἐσπέραν).— τῆς Λέσβου, ἢ γενκ. ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρῳ = εἰς τὸ ἀκρωτήριο Μαλέαν τῆς Λέσβου.— ἔτυχον .. δειπνοποιούμενοι = κατὰ τύχην καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν χρόνον τοῦ δείπνου (κατὰ τὴν ἐσπέραν) ἦσαν.— Ἀργινοῦσαι, τρεῖς μικραὶ νῆσοι μεταξὺ τῆς Λέσβου καὶ τῆς Μ. Ἀσίας.— ἀντίον = ἀπέναντι.— τὰ πυρὰ, ἐπὶ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων.— καὶ τινων... ἐξαγγελιάντων=καὶ ἐπεὶ τινες αὐτῶ ἐξήγγειλαν=καὶ ὅτε τινὲς εἰς αὐτὸν ἀνήγγειλαν.— ὅτι... εἶεν, ἀντὶ τοῦ ὅτι τὰ πυρὰ εἶη (= ἦσαν) τῶν Ἀθηναίων.— ἀνήγετο = ἠτοιμάζετο νὰ ἐκπλεύσῃ.— ὥς... προσπέσοι = ἵνα ἐπιπέσῃ.— ἐξαπιναιίως = ἐξαίφνης.— ὕδωρ... πολὺ = ἀλλὰ βροχὴ δυνατὴ ἐπελθοῦσα.— τὴν ἀναγωγὴν = τὸν ἐκπλουν.— ἀνέσχεν, ἀμετ.= ἔπαυσεν· τὸ ὑποκείμεν. τὸ ὕδωρ = ὁ ὑετός = ἡ βροχὴ.

ἀντανήγοντο = ἐξήρχοντο καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ πέλαγος (ὑπὸ τὸν Θράσυλλον, ὅστις κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐστρατήγει).— εὐδίῳ ἀνέμῳ = μὲ εὐνοϊκὸν ἄνεμον.— ὧδε = ὡς ἐξῆς.— ἠγεῖτο = προηγείτο.— μετὰ δὲ ταῦτα, δηλ. ἐτέτακτο=κατόπιν δὲ (πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ Ἀριστοκράτους) εἶχε ταχθῆ.— ἐπετέτακτο... Ἀριστοκράτει... Διομέδοντι = εἶχε δὲ ταχθῆ ὀπισθεν μὲν τοῦ Ἀριστοκράτους... ὀπισθεν δὲ τοῦ Διομέδοντος.— Περικλῆς, ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου πολιτευτοῦ Περικλέους καὶ τῆς Ἀσπασίας.— παρὰ δὲ Διομέδοντα = πλησίον δὲ τοῦ Δ.— ἐπὶ μιᾶς = εἰς μίαν γραμμὴν.— τεταγμένοι, δηλ. ἦσαν.— ἐχόμεναι δέ, ἐννοεῖται ἢ γενκ. τούτων (τῶν Διομ. νεῶν) = πλησίον δὲ τούτων.— ταξίαρχων, εἰς ταξίαρχος ἦρχε τῶν

πεζῶν τῆς φυλῆς του ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν στρατηγῶν ἦσαν δέκα, εἰς ἕξ ἐκάστης φυλῆς.— ἐπὶ δὲ ταύταις = ὀπισθεν δὲ τούτων.— τῶν ναυάρχων, ἀξίωμα ναυάρχων (ὡς ἐν Σπάρτῃ) δὲν ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις, διότι ὁ στόλος διωκεῖτο ὑπὸ τῶν στρατηγῶν. Ναύαρχοι ἐν Ἀθήναις ἦσαν οἱ διοικηταὶ τῶν τριῶν δημοσίων πλοίων — τῶν χρησιμοποιουμένων ἐν ἀνάγκῃ καὶ ὡς πολεμικῶν — τῆς Παράλου, Σαλαμινίας καὶ Δηλιάδος.— καὶ εἴ... συμμαχίδες = καὶ ὅσαι ἄλλαι ἦσαν τῶν συμμάχων.— παρὰ δ' αὐτόν, δηλ. ἐτέτακτο.— Λυσίας, ὅστις εἶχεν ἐκλεχθῆ ἀντὶ τοῦ φονευθέντος ἐν Μυτιλήνῃ Ἀρχεστράτου.— οὕτω ἐτάχθησαν, εἰς δύο σειράς, τὴν μίαν ὀπισθεν τῆς ἄλλης πλὴν τοῦ κέντρου, ὅπερ ἀποτελοῦν μίαν μόνην σειρὰν εἶχεν ὡς ὑποστήριξιν τὰς Ἀργινούσας.— ἵνα μὴ διέκπλουν διδοῖεν, δηλ. ταῖς πολεμίαις ναυσὶ = ἵνα μὴ δίδωσιν εὐκολίαν εἰς τὰ ἐχθρικά πλοῖα νὰ πλέωσι διὰ μέσου αὐτῶν.— χειρὸν (ἢ αἰ τῶν πολεμίων) ἔπλεον, διότι τὸ ἀριστον μέρος τοῦ Ἀθηναϊκοῦ στόλου ἦτο ἐν Μυτιλήνῃ ὑπὸ τὸν Κόνωνα.— ἅπασαι ἐπὶ μιᾷ, ἐν ᾧ τῶν Ἀθηναίων μόνον τὸ κέντρον ἦτο τεταγμένον ἐπὶ μιᾷ.— ὡς παρεσκευασμένοι = διότι ἦσαν παρεσκευασμένοι.— πρὸς διέκπλουν καὶ περίπλουν = ἵνα πλεύσωσι διὰ μέσου τῶν ἐχθρικῶν πλοίων καὶ περικυκλώσωσιν αὐτά.— τὸ δεξιὸν κέρας, τὸ ἀριστερὸν κέρας εἶχον οἱ Βοιωτοί, οἱ Εὐβοεῖς καὶ ἄλλοι ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Θηβαίου Θρασώνδα.— ὁ τῷ Καλ. κυβερνῶν = ὁ κυβερνήτης τοῦ πλοίου τοῦ Καλ.— ὅτι εἶη... ἔχον = ὅτι καλῶς ἔχοι = ὅτι συμφέρον εἶναι.— πολλῶ πλείους, πόσα ἦσαν τὰ πλοῖα τῶν Ἀθηναίων καὶ πόσα τῶν Λακεδαιμονίων;— οὐδὲν μὴ κάλιον οἰκιεῖται (μέλ. μέσος μὲ παθητ. σημασίαν τοῦ οἰκίζομαι) = δὲν θὰ εὐρεθῆ εἰς χειροτέραν κατάστασιν.— αὐτοῦ ἀποθανόντος = ἐὰν αὐτὸς φονευθῆ.

33 — 35

ἀθροῖαι = ὄλοι ὁμοῦ.— διασκεδασμένοι = διεσκορπισμένοι, παρακμ. τοῦ ῥήμ. διασκεδάννυμαι.— ἐπεὶ = ὅτε.— ἐμβαλοῦσης τῆς νεῶς = ἀφ' οὗ τὸ πλοῖόν του ἐφόρμησε (κατὰ ἐχθρικοῦ πλοίου).— ἀποπεσὼν = πεσὼν ἐκ τοῦ πλοίου του.— ἠφανίσθη = ἐγένετο ἄφαντος.— τῷ δεξιῷ = ἐν τῷ δεξιῷ, δηλ. κέρατι.— τὸ εὐώνυμον, δηλ. τῶν Λακεδαιμονίων.— ἐντεῦθεν, χρον. ἐπίρ.— τότε.— φυγῆ... ἐγένετο = ἔφυγον.— πάλιν = ὀπίσω.— ἀπώλοντο, τίνος ῥήμ. εἶναι

καὶ τί σημ. τὸ ῥῆμα τοῦτο; — αὐτοῖς ἀνδράσι, τί δοτ. εἶναι αὕτη; — ἐκτὸς=πλήν.— τῶν... προσενεχθέντων = οἵτινες προσηγήθησαν εἰς τὴν ξηράν (ὑπὸ τῶν κυμάτων): τὸ δὲ προσενεχθέντων παθ. ἀόρ. α' τοῦ προσφέρομαι. — τῶν πασῶν οὐσῶν δέκα = ἐν ᾧ τὸ ὄλον ἦσαν δέκα.

35—36

ἔδοξε, τοῦ ἀπροσ. δοκεῖ = φαίνεται καλόν. — ἐπτά... ναυσί, δοτ. τῆς συνοδείας.—Θηραμένην... Θρασύβουλον... καὶ... τινάς, ὑποκείμ. τοῦ ἀπαρ. πλεῖν, ὅπερ ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἔδοξε.—τριήραρχοι, οἱ ἐξοπλίζοντες κενὴν τριήρη διδομένην ὑπὸ τῆς πόλεως καὶ διοικούντες αὐτήν, τῆς πόλεως καταβαλλούσης μόνον τὸν μισθὸν τοῦ πληρώματος. Ἡ ὑπὸ τοῦ τριηράρχου καταβαλλομένη δαπάνη ἦτο 40-60 μῶν. — ἐπὶ τὰς καταδεδικνίας ναῦς=εἰς τὰ βεβλαμμένα πλοῖα, τὰ ὅποια ἐμελλον νὰ βυθισθῶσι.—ταῖς δ' ἄλλαις, δηλ. πλεῖν ὡς ὑποκείμ. δὲ τοῦ ἀπαρεμφ. θὰ νοηθῆ τὸ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἀθηναίων — ἐπὶ τὰς... ἐφοροῦσας = ἐναντίον τῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἐπολιόρχουν (τὸν Κόνωνα). — τῇ Μυτιλήνῃ = ἐν τῇ Μυτιλήνῃ.—βουλομένους, μετχ. χρονκ. πῶς ἀναλύεται;—χειμῶν=τριχυμία.—αὐτοῦ, ποῦ;—ἠϋλίζοντο=ἐστρατοπέδευον.

36 — 38

ὁ ὑπηρετικὸς κέλης=τὸ μικρὸν καὶ ταχὺ πλοῖον τῆς ὑπηρεσίας.— τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν = τὰ ἀφορῶντα τὴν ναυμαχίαν.— πάλιν= ὀπίσω.—τοῖς ἐνοῦσι, δηλ. ἐν τῷ κέλητι=εἰς τοὺς ὑπάρχοντας ἐντὸς τοῦ πλοίου. — σιωπῇ = σιωπηλῶς. — παραχοῆμα, τί σημαίνει τὸ ἐπίρρημα τοῦτο; — αὐθις=πάλιν. — εἰς τὸ ἑαυτῶν = εἰς τὸ σφέτερον=εἰς τὸ ἰδικόν των, δηλ. τοῦ Ἐτεονίκου καὶ τῶν περὶ αὐτόν.— ἔστεφανωμένους, ἐκ χαρᾶς ἐπὶ τῇ νίκῃ.—βοῶντας, διὰ τοῦ στρατηγήματος τούτου ὁ Ἐτεονίκος σκοπὸν εἶχε νὰ ἐμβάλλῃ τὸ θάρρος εἰς τὸν στρατὸν του καὶ ἀσφάλισῃ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ εἰς Χίον.— ἐπειδὴ = ὅτε. — ἐκεῖνοι, τίνες; — κατέπλεον, ἐκ τοῦ πελάγους εἰς τὸν λιμένα· ποῖον τὸ ἀντίθετον καὶ ποῖον τὸ συνώνυμον; — ἔθιμε τὰ εὐαγγέλια = ἐθυσίαζε διὰ τὴν καλὴν ἀγγελίαν. — δεικνοποιεῖσθαι = νὰ δειπνώσιν. — τοῖς ἐμπόροις, ἐννοεῖ τοὺς ἐμπόρους τοὺς παρακολουθοῦντας τὸν στρατὸν καὶ παρέχοντας τὰ τρόφιμα. — τὰ χρήματα... ἐνθεμένους=τὰ ἑαυτῶν χρήματα ἐνθέντας=ἀφ' οὗ

θέσωσι τὰ πράγματα τῶν.—πλοῖα, τὰ φορτηγά, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ πολεμικά, τὰς ναῦς καὶ τὰς τριήρεις.—τὸ πνεῦμα=ὁ ἄνεμος.—οὐριος=εὐνοϊκός.—καὶ τὰς τριήρεις, δηλ. ἀποπλεῖν=καὶ αἱ τριήρεις νὰ ἀποπλέωσιν.—τὴν ταχίστην, δηλ. ὁδὸν = τάχιστα.—ἐμπρήσας, τοῦ ἐμπλήρημι = καίω.—ἀπεδεδράκεσαν, ὑπερσυντ. τοῦ ἀποδιδράσκω=δραπετεύω.—εὐδιαίτερος, συγκριτ. τοῦ εὐδῖος = ἡσυχος.—ἤδη ἀνηγγέμενοι=ὅτε πλέον εἶχον ἐξέλθει.—ἔφρασε, ἀόρ. τοῦ φράζω=λέγω.—τὰ περὶ τοῦ Ἐτεονίκου=τὰ ἀφορῶντα τὸν Ἐτεόνικον.—οὐδὲν διαπραξάμενοι=ἐπεὶ οὐδὲν διεπράξαντο· τὸ δὲ διαπράττομαι=κατορθῶνω.—ἐπὶ Σάμου = εἰς τὴν Σάμον.

Ε'. Ἄδικος καταδίκη
εἰς θάνατον τῶν ἐν Ἀργινοῦσαις στρατηγῶν.

(1 — 36)

1 — 4

οἱ δ' ἐν οἴκῳ (= οἴκοι) = οἱ δ' ἐν Ἀθήναις.—ἔπαυσαν, δηλ. τῆς στρατηγίας. Ἡ αἰτία τῆς παύσεως δηλοῦται κατωτέρω.—πλὴν Κόνωνος, διότι ὁ Κόνων δὲν μετέσχε τῆς ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχίας ὡς πολιορκούμενος ποῦ; — πρὸς δὲ τούτῳ=ἐκτὸς δὲ τούτου (τίνος;). — εἴλοντο, τίνος ῥήματος; — τρίτον = ὡς τρίτον.—τῶν δέ... στρατηγῶν, γενκ. διαιρ. ἐξαρτωμ. ἐκ τοῦ Πρωτόμαχος καὶ Ἀριστογένης, καθὼς καὶ ἡ γενκ. τῶν δέ... καταπλευσάντων (δηλ. οἴκαδε) ἐξαρτ. ἐκ τοῦ Ἐρασινίδη.—οὐκ ἀπῆλθον, διότι ἐγνώριζον τὸν χαρακτήρα τῶν συμπολιτῶν τῶν. Περὶ τοῦ μὴ ἀναφερομένου ἐνταῦθα Λέοντος εἶπομεν ἀνωτέρω ἐν σελ. 103, καθὼς καὶ περὶ τοῦ Ἀρχεστράτου τοῦ φονευθέντος ἐν Μυτιλήνῃ καὶ ἀντικατασταθέντος ὑπὸ τοῦ Λυσίου (ἐν σελ. 106).—ὁ τοῦ... προεσθηκῶς=ὁ προϊστάμενος τότε τοῦ δήμου, δημαγωγός· προϊστάτο δὲ τοῦ δήμου οὐχὶ δυνάμει ὄρισμένου τινὸς ἀξιώματος, ἀλλὰ δυνάμει τῆς ῥητορικῆς του δεινότητος.—τῆς διωβελίας=τῶν δύο ὀβολῶν, οὓς ἐλάμβανεν ἕκαστος τῶν πολιτῶν παρὰ τοῦ δημοσίου, ἵνα ἀγοράσῃ τὸ διὰ τὸ θέατρον εἰσιτήριον.—ἐπιμελούμενος = φροντίζων.—ἐπιβολὴ ἐλέγετο

πρόστιμον ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν ἀρχόντων εἰς τινα, μέχρι ποσοῦ ὠρισμένου ὑπὸ τοῦ νόμου, ἕνεκα κακῆς διαχειρίσεως δημοσίας τινὸς ὑπηρεσίας. — κατηγορεῖ, δηλ. αὐτοῦ. — φάσκων = διςχυρίζόμενος· τίνος βήματος εἶναι; — αὐτόν, τίνα; — ὄντα τοῦ δήμου = ἀνήκοντα εἰς τὸν δῆμον. — καὶ ἔδοξε = καὶ τῷ ὄντι ἐφάνη καλόν. — δῆσαι, τοῦ δῶ = δένω, ῥίπτω εἰς τὸ δεσμοτήριον. — ἐν τῇ βουλῇ = ἐνώπιον τῆς βουλῆς, εἰς ἣν ὡς ἔχουσιν τὴν ἐποπτεῖαν τῶν στρατιωτικῶν οἱ στρατηγοὶ ἔδιδον εὐθύνας τῆς στρατηγίας των. — τοῦ μεγέθους = τῆς σφοδρότητος. — Τιμοκράτους, ἑνὸς τῶν βουλευτῶν. — χροῖ, ἀπρόσωπον = πρέπει. — δεθέντας = ἀφ' οὗ ῥιφθῶσιν εἰς τὸ δεσμοτήριον. — εἰς τὸν δῆμον παραδοθῆναι = νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν δῆμον (δηλ. πρὸς κρίσιν). — ἔδησε = διέταξε νὰ ῥίψωσιν αὐτοὺς εἰς τὸ δεσμοτήριον.

4 — 8

τῶν στρατηγῶν, πόθεν ἔξαρτ. ἢ γενικῆ; — Θηραμένης, οὗτος ἤθελεν ὄχι μόνον νὰ ἀπομακρύνῃ ἀφ' ἑαυτοῦ πᾶσαν κατηγορίαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς δημοκρατικούς στρατηγοὺς νὰ καταστρέψῃ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος, εἰς ἣν καὶ αὐτὸς ἀνήκεν. — μάλιστα = πρὸ πάντων. — δικαίους εἶναι, ἀντὶ δίκαιον εἶναι αὐτοὺς (τοὺς στρατηγοὺς). — λόγον ὑποσχεῖν (ἀόρ. β' τοῦ ὑπέχω) = λόγον δοῦναι = νὰ δώσωσι λόγον. — διότι = διατί. — τοὺς ναυαγούς, ὄχι μόνον τοὺς νεκρούς, ὧν τὴν ταφὴν ἦσαν ὑποχρεωμένοι ἐκ θρησκευτικοῦ καθήκοντος νὰ κάμωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς εὕρισκομένους ἀκόμη ζῶντας εἰς τὰ βεβλαμμένα πλοῖα. — ὅτι... καθήπτοντο, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ μαρτύριον = ὡς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι οὐδένα ἄλλον κατηγοροῦν (οἱ στρατηγοί). — αἰτιώμενοι, τοῦ αἰτιῶμαι = κατηγορῶ, νομίζω αἴτιον τὸ παθ. αὐτοῦ αἰτίαν ἔχω = κατηγοροῦμαι. — βραχέως = συντόμως. — ἀπελογήσατο, συνέφωνησε κατὰ τὸν ἀριθμὸν πρὸς τὸ πλησιέστερον ὑποκμ. ἕκαστος καὶ ὄχι πρὸς τὸ οἱ στρατηγοί. — οὐ προυτέθη σφίσι (= αὐτοῖς) λόγος = δὲν ἐπετράπη εἰς αὐτοὺς νὰ λέγωσιν. — κατὰ τὸν νόμον, καθ' ὃν ἐπετρέπετο εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ ἀπολογῆται ἐν ὠρισμένῳ χρόνῳ. — ὅτι... πλείοιεν... προστάξειαν, ἐπεξήγησις τοῦ τὰ πεπραγμένα διηγοῦντο = ὅτι δηλ. προσεπάθουν νὰ πλέωσιν... τὴν δὲ ἀναίρεσιν... ἀνέθεσαν. — τῶν τριηράρχων, γενκ. διαίρ. — ἐστρατηγηκόσιν ἤδη =

εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἶχον ἤδη χρηματίσει στρατηγοί. — καὶ εἶπεο γέ τινας δέοι, ἐννοεῖται τὸ ἀπαρμφ. αἰτιάσασθαι=καὶ ἐὰν βεβαίως εἶναι ἀνάγκη νὰ κατηγορήσωσί τινας.—ἔχειν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ νοουμένου ἔλεγον (οἱ στρατηγοί). — προσετάχθη, ὡς ὑποκείμ. ἢ ἀναίρεσις.—καὶ οὐχ ὅτι γε... ψευσόμεθα = καὶ βεβαίως δὲν θὰ εἰπώμεν ψεῦδη δισχυριζόμενοι ὅτι αὐτοὶ εἶναι αἴτιοι, διὰ τοῦτο διότι κατηγοροῦσιν (ὁ Θηραμένης καὶ οἱ ὀπαδοὶ του) ἡμᾶς. — ἀλλὰ... εἶναι, νοητέον ἐκ τοῦ ψευσόμεθα φάσκοντες τὸ ἐροῦμεν ἢ λέγομεν. — τούτων, γένους οὐδετέρου.—παρείχοντο = παρεῖχον διὰ τὸν ἑαυτὸν των. — ἔπειθον, ἀποπειρατικὸς παρατ. δηλῶν προσπάθειαν =προσεπάθουν νὰ πείθωσιν.—ἐγγυᾶσθαι=νὰ γίνωσιν ἐγγυηταί.—ἔδοξε, δηλ. τῷ δήμῳ. — ἀναβαλέσθαι = νὰ ἀναβάλωσι (δηλ. τὴν ψηφοφορίαν). — ὁψέ = ἀργά. — τὰς χεῖρας, δηλ. ἐκείνων, οἵτινες διὰ χειροτονίας ἐψήφισον.—οὐκ ἂν καθεώρων, δυνητ. ἐγκλ.=δὲν θὰ ἔβλεπον καλῶς. — τὴν δὲ βουλὴν... εἰσενεγκεῖν (ἀόρ. 6' τοῦ εἰσφέρειω), ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἔδοξε=ἐφάνη καλὸν νὰ προτείνῃ ἢ βουλὴ (εἰς τὴν ἐκκλησίαν). — προβουλεύσασαν = ἀφ' οὗ ἐκδώσῃ προβούλευμα, ἀπόφασιν. — ὅτω... κρίνοιντο = κατὰ ποῖον τρόπον ἔπρεπε νὰ κρίνωνται.

8 — 9

ἐγίγνετο Ἀπατούρια = ἐτελοῦντο τὰ Ἀπατούρια ταῦτα δὲ ἦσαν ἑορτὴ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἰώνων διαρκοῦσα τρεῖς ἡμέρας. Ἐν αὐτῇ συνήρχοντο αἱ φρατρίαί, ἵνα ἀποφασίσωσι περὶ τῶν ὑποθέσεων των. — ἐν οἷς = κατὰ τὰ ὁποῖα. — σύνεισι = συνέρχονται. — σφίσιν αὐτοῖς = ἀλλήλοις. — μέλανα ἱμάτια ἔχοντας = πενθηφοροῦντας. — ἐν χρῶ (= ἐν χρωτί, δοτικῇ τοῦ χρώς) κεκαρμένους (παρακμ. τοῦ κείρομαι)=μέχρι δέρματος (σύρριζα) κουρευμένους τοῦτο ἐγένετο εἰς ἔνδειξιν πένθους. — πολλούς, ἐν. ἢ μετοχ. ὄντας = οἱ ὁποῖοι ἦσαν πολλοί. — ἵνα... ἤκοιεν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ παρεσκεύασαν. — ὡς δὴ... ὄντες = ὡς νὰ ἦσαν δῆθεν συγγενεῖς.—τῶν ἀπολωλότων = τῶν ναυαγῶν τίνος ῥήματος; — Καλλίξενον, ἓνα τῶν βουλευτῶν.

9—12

ἐντεῦθεν, ἐπίρ. χρονικὸν = μετὰ ταῦτα πότε; — εἰσήνεγκε, τίνος ῥήμ. εἶναι;—τὴν... γνώμην=τὸ προβούλευμα.—Καλλίξενου εἰπόντος=κατὰ πρότασιν τοῦ Καλ.—τὴνδε=τὴν ἐξῆς.—κατηγοροῦν-

των κατά, τὸ κατηγορῶ συντάσσεται μετὰ γενικῆς ἀπροθέτου συνήθως· ἐνταῦθα ἐτέθη ἢ πρόθεσις (κατά), ἵνα μὴ ἐπέλθῃ σύγχυσις μεταξύ τῶν δύο γενικῶν (κατηγορούντων... τῶν στρατηγῶν).— διακηκόασιν, ὑποκμ. οἱ Ἀθηναῖοι = συνεχῶς ἔχουσιν ἀκούσει.— διαψηφίσασθαι = νὰ ἀποφασίσωσι διὰ ψηφοφορίας· τὸ ἀπαρ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ εἰσήνεγκε γνώμην, ὅπως καὶ τὰ ἀπαρέμφ. θεῖναι, κηρύττειν, ζημιῶσαι (= νὰ τιμωρήσωσι), παραδοῦναι, δημεῦσαι, εἶναι.— Ἀθηναίους πάντας, ὑποκμ. τοῦ διαψηφίσασθαι.— κατὰ φυλάς, αἵτινες ἦσαν 10. — ὑδρίας = κάλπας. — κήρυκα, ὑποκμ. τοῦ κηρύττειν.— ὅτω, ἐκ τούτου νοητέον ὡς ὑποκμ. εἰς τὸ ψηφίσασθαι τὸ τοῦτον = νὰ ψηφοφορήσῃ οὗτος, εἰς τὸν ὅποιον φαίνονται ὅτι... = νὰ ψηφοφορήσῃ οὗτος, ὅστις νομίζει ὅτι... — ἀδικεῖν=ἡδικημένοι.— οὐκ ἀνελόμενοι, ἢ μετχ. αἰτιολογκ.: πῶς ἀναλύεται; — εἰς τὴν προτέραν... εἰς τὴν ὑστέραν, δηλ. ὑδρίαν.— ὅτω δὲ μὴ, συμπληροῦται ὡς ἐξῆς· ὅτω δὲ μὴ δοκοῦσιν ἀδικεῖν οἱ στρατηγοί, εἰς τὴν ὑστέραν ψηφίσασθαι = ὅστις δὲ νομίζει, ὅτι οἱ στρατηγοὶ δὲν ἔχουσιν ἀδικήσει, νὰ ψηφοφορήσῃ εἰς τὴν ὑστέραν κάλπην.— δόξωσιν, ὑποκμ. οἱ στρατηγοί, ὅπερ εἰς τὸ ζημιῶσαι καὶ παραδοῦναι νοητέον κατ' αἰτίας. ὡς ἀντικμ.— ἔνδεκα, ἀρχὴ κληρωτῆ ἐν Ἀθήναις ἔργον ἔχουσα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς τῶν εἰς θάνατον καταδεδικασμένων.— τὸ ἐπιδέκατον = τὸ δέκατον.— τῆς θεοῦ, δηλ. τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς προστάτιδος τῶν Ἀθηναίων.— παρήλθην εἰς, συνήθης φράσις ἐπὶ τῶν ῥητόρων τῶν ἀναβαινόντων εἰς τὸ βῆμα.— τις, δηλ. τῶν παρεσκευασμένων.— ἐπὶ τεύχους ἀλφίτων = ἐπὶ ἀλευροθήκης.— ἐπιστέλλειν, ἐκ τοῦ φάσκων = λέγων ὅτι παρήγγελλον.— ἀπαγγεῖλαι, ἐκ τοῦ ἐπιστέλλειν.— τοὺς ἀρίστους... γενομένους = τοὺς ἀριστεύσαντας.

12 — 16

τὸν Καλλιξέον... τινές, ἢ σύνταξις εἶναι· Εὐρουπτόλεμός τε ὁ Π. καὶ ἄλλοι τινὲς προσεκαλέσαντο τὸν Καλ. φάσκοντες (αὐτὸν) συγγεγραμέναι παράνομα.— προσεκαλέσαντο, δηλ. εἰς δίκην = προσεκάλεσαν εἰς δίκην.— παράνομα, διότι εἰς τοὺς κατηγορούμενους, παρὰ τὸν δυσχρισμὸν τοῦ Καλ. (§ 9), δὲν ἐπετράπη ὁ νόμιμος χρόνος πρὸς ἀπολογία, καὶ διότι οἱ κατηγορούμενοι δὲν κρίνονται χωρὶς ἕκαστος, ἀλλὰ πάντες μᾶ ψήφῳ. Ἡ γραφὴ παρα-

νόμων (ἢ καταγγελία δηλ. κατὰ τῶν προτεινόντων παράνομα) ἦτο ὁ συνήθης τύπος ἀποδοκιμασίας προτάσεώς τινος καὶ ἤμποδιζε τὴν διαψήφισιν αὐτῆς. — συγγεγραφέναι = γεγραφέναι = ὅτι ἔχει προτείνει. — ἔνιοι = μερικοί· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ πλῆθος. — εἰ μὴ τις εἰσεί (μέλ. τοῦ εἶω = ἀφήνω), κατὰ τὸν νόμον πρὸ τοῦ ἀποσυρθῆ αὐτῆ ἢ γραφῆ παρανόμων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ψηφισθῆ ἢ πρότασις τοῦ Καλ. Ὁ ὄχλος ὅμως — οἱ ἄριστοι τῶν Ἀθηναίων εὐρίσκοντο μακρὰν τῆς πόλεως ἐν τοῖς πλοίοις — ἐπέμενον εἰς τὴν παράβασιν τοῦ νόμου. — καὶ ἐπὶ τούτοις = καὶ μετὰ ταῦτα. — εἰπόντος Λυκίσκου = ὅτε ὁ Λ. προέτεινεν. — καὶ τούτους, δηλ. Εὐρυπτόλεμόν τε καὶ ἄλλους τινάς. — ἦπερ, δηλ. ἔκρινον = διὰ τῆς ὁποίας ἔκρινον. — τὴν κλήσιν = τὴν πρόσκλησιν, τὴν γραφὴν παρανόμων. — ἐπεθορύβησε = θορυβωδῶς ἐπεδοκίμασεν. — καὶ ἦναγκάστησαν = ὥστε ἦναγκάστησαν. — τὰς κλήσεις, κατὰ πληθυντ. ἔνεκα τοῦ πλῆθους τῶν κατηγορῶν. — τῶν δέ... φασκόντων = ἐπειδὴ δὲ τινες ἐκ τῶν πρυτάνεων ἔλεγον. Πρυτάνεις δὲ ἔκαλοῦντο οἱ ἀποτελοῦντες ἐπὶ χρόνον τινὰ τὴν μόνιμον ἐπιτροπέειαν τῆς βουλῆς. Ἔργον αὐτῶν ἦτο νὰ διοικῶσι τὰ τῆς βουλῆς καὶ ἐκκλησίας ἐπρυτάνευον δὲ τὸ δέκατον μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔχοντος 354 ἡμέρας. — οὐ, συναπτόεν τῷ προηήσειν = ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψωσιν. — τὴν διαψήφισιν = τὴν ψηφοφορίαν. — ἀναβάς, δηλ. ἐπὶ τὸ βῆμα = παρελθών. — τὰ αὐτά, δηλ. ἄπερ Λυκίσκος. — οἱ δέ, ὁ ὄχλος (περιληπτ.). — ἐβόων = μετὰ κραυγῆς ἀπήτουν. — καλεῖν, δηλ. εἰς δίκην. — τοὺς οὐ φάσκοντας, δηλ. προηήσειν τὴν διαψήφισιν. — οὗτος δ'... ποιήσειν, συμπληροῦται ὡς ἔξῃς: οὗτος δ' ἔφη οὐ ποιήσειν τοῦτο ἀλλ' ἢ κατὰ νόμον πάντα ποιήσειν = οὗτος δὲ εἶπεν ὅτι δὲν θὰ πράξῃ τοῦτο παρὰ ὅτι θὰ πράξῃ πάντα συμφώνως μὲ τὸν νόμον.

Λόγος Εὐρυπτολέμου.

16 — 34. Ἡ πρόθεσις τοῦ λόγου ὑπάρχει ἐν τῇ § 16. Ἡ διεξαγωγή εἶναι ἀνώμαλος. 1) τὸ κατηγορεῖν περιορίζεται εἰς τὴν § 17. 2) τὸ ὑπεραπολογεῖσθαι δηλοῦται συντόμως ἐν τῇ § 18, διεξοδικῶς ὅμως ἐκ τῆς § 29 - 33 ὡς κύριον θέμα διεξάγεται. 3) τὸ συμβουλευεῖν ἐξικνεῖται ἐκ τῆς § 19 - 29 καὶ λήγει μὲ τὴν § 33.

τὰ μὲν... τὰ δὲ = ἀφ' ἑνὸς μὲν... ἀφ' ἑτέρου δέ. — κατηγορήσων... ὑπεραπολογησόμενος... συμβουλευσών, μετοχαί τελικαί ἐξαερώμεναι πόθεν; = ἵνα κατηγορήσω... ἵνα ὑπεραπολογηθῶ... ἵνα συμβουλευσώ. — ἀνέβην, ἐπὶ τὸ βῆμα. — Περικλέους ἀναγκαίου μοι ὄντος = ἂν καὶ ὁ Περ. εἶναι συγγενῆς μου. Ὁ Εὐρυπτόλεμος ἦτο ἐξάδελφος τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὅστις ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ μεγάλου πολιτευτοῦ Περικλέους, τοῦ πατρὸς τοῦ ἐνταῦθα μνημονευομένου. — ἐπιτηδεῖου = φίλου. — μετέπεισαν τοὺς συνάρχοντας = πείσαντες μετέβαλον τὴν γνώμην τῶν συναρχόντων. — βουλομένους, μετχ. χρονκ.: πῶς ἀναλύεται; — ὅτι ἐπέταξαν, δηλοῖ τὸ περιεχόμενον τοῦ γράμματος τὸ ὅτι ἐτέθη ὡς ἐὰν προηγεῖτο ἀντὶ τοῦ πέμπειν γράμματα τὸ γράφειν. — οἱ δὲ (ὁ Θηραμ. καὶ ὁ Θρασύδ.) οὐκ ἀνείλοντο, ἐξαερ. ἐκ τοῦ ὅτι. — εἶτα = ἀλλ' ὅμως. — τὴν αἰτίαν... ἔχουσιν = ἀπὸ κοινοῦ κατηγοροῦνται. — ἐκείνων ἰδίᾳ ἁμαρτόντων = ἐν ᾧ ἐκείνοι (ὁ Θηρ. καὶ ὁ Θρασ.) ἰδιαιτέρως ἔσφαλαν. — τῆς τότε φιλανθρωπίας, διότι οὗτοι δὲν ἐδήλωσαν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ὅτι ὁ Θηρ. καὶ ὁ Θρασ. ἦσαν αἴτιοι τῆς μὴ ἀναιρέσεως τῶν ναυαγῶν. — ὑπ' ἐκείνων, τοῦ Θηραμένου καὶ Θρασυβούλου. — οὐκ, ἐννοεῖται ὁ μέλ. ἀπολοῦνται. — γε, συναπτόν τῷ ἂν = ἐὰν βεβαίως. — τὰ δίκαια, τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὅσια, τὰ περὶ τοὺς θεούς. — καὶ ὄθεν = καὶ τοιαῦτα (δηλ. ποιοῦντες) ἐξ ὧν. — πεύσεσθε, μέλ. τοῦ πυνθάνομαι = πληροφοροῦμαι. — οὐ, συναπτόν τῷ εὐρήσετε. — σφᾶς αὐτοὺς (= ὑμᾶς αὐτοὺς) ἡμαρτηκότας τὰ μέγιστα = ὅτι ὑμεῖς αὐτοὶ ἔχετε πράξει μέγιστον ἁμάρτημα.

συμβουλευσώ, ἐνν. ταῦτα ποιεῖν. — ἐν οἷς = διὰ τῶν ὁποίων. — οὐθ' = οὔτε. — ἔστιν = εἶναι δυνατόν. — καὶ... κολάσεσθε, ἐνν. τὸ ἐν οἷς = καὶ διὰ τῶν ὁποίων γνωρίζοντες τοὺς ἔχοντας ἀδικήσει θὰ τιμωρήσῃτε. — ἢ... δίκη = μὲ ὁποιανδήποτε θέλητε τιμωρίαν. — ἅμα πάντας = ἅλους ὁμοῦ, ἐὰν δηλ. φανῶσιν, ὅτι πάντες εἶναι ἔνοχοι. — καθ' ἕνα = χωριστά. — εἰ μὴ πλέον, συναπτόν τῷ δόντες = ἐὰν δώσητε εἰς αὐτοὺς ἂν ὅχι περισσότερον. — ἀπολογήσασθαι = ὥστε ἀπολογήσασθαι. — ἴστε, ἐγκλ. ὀριστ. τοῦ οἶδα = γνωρίζω. — τὸ Καννονοῦ ψήφισμα, τοῦτο διέτασεν ἕκαστος τῶν

κατηγορουμένων νὰ δικάζονται χωριστὰ καὶ νὰ ἀπολογῆται τὸ ὄνομα ἔλαθεν ἐκ τοῦ ἐκδόντος τὸ ψήφισμα τοῦτο, τοῦ Κανωνοῦ.— ἰσχυρότατον = αὐστηρότατον.— ἀποδικεῖν = ἀπολογεῖσθαι.— καταγνωσθῆ, τοῦ καταγιγνώσκομαι = καταδικάζομαι.— ἀποθανεῖν, τοῦ ἀποθνήσκω = φονεύομαι ποῖον τὸ ἐνεργητ. τούτου; — βράραθρον, δύο τρόποι θανατώσεως ὑπῆρχον ἐν Ἀθήναις, ἡ κατακρήμνις εἰς βράραθρον, ἕπερ ἔκειτο παρὰ τὸ νῦν ἀστεροσκοπεῖον, καὶ βραδύτερον ἢ διὰ τοῦ κωνείου δηλητηρίασις.— ἐμβληθέντα = ἐπὶ ἐμβληθῆ = ἀφ' οὗ ῥιφθῆ. — κεύω = προτείνω.— νῆ Δία = μὰ τὸν Δία.— γε, συναπτέον τῷ ἄν = ἄν βεβαίως.— προσήκοντα = συγγενῆ.— περὶ πλείονος ποιεῖσθαι = νὰ προτιμῶ.— τὴν ὅλην πόλιν = ὁλόκληρον τὴν πόλιν.— τοῦτο... τόνδε, τὸ α' ἀναφέρεται εἰς τὰ ἡγούμενα, τὸ β' εἰς τὰ ἐπόμενα.— ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις = διὰ τοὺς ἱεροσύλους ἱερόσυλοι, οἱ κλέπτοντες τὰ ἱερά.— ἐάν τις... εἶναι, τὸ περιεχόμενον τοῦ νόμου.— κριθέντα = ἀφ' οὗ κριθῆ.— ἐν δικαστηρίῳ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἐν τῷ δήμῳ.— μὴ ταφῆναι, δηλ. ἀφ' οὗ οὗτος τιμωρηθῆ διὰ θανάτου τὸ ἀπαρμφ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἔστιν ἐπὶ τοῖς ἱεροσύλοις, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐνυπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ ἐπιτάττειν.

23 — 26

τούτων ὁποτέρῳ... τῶν νόμων = μὲ ὁποιοῦνδήποτε ἐκ τῶν δύο τούτων νόμων.— κατὰ ἕνα ἕκαστον, ἐπιρ.— ἕκαστος χωριστά.— διηρημένης τῆς... μερῶν = διηρημένης τῆς ἡμέρας τρία μέρη = ἀφ' οὗ διαιρεθῆ ἡ ἡμέρα εἰς τρία μέρη (ἐν πρὸς κατηγορίαν, ἄλλο πρὸς ἀπολογίαν καὶ τρίτον πρὸς διαψήφισιν).— τούτων δὲ γινωμένων = ἐὰν δὲ ταῦτα γίνωνται.— τεύξονται, μέλ. τοῦ τυγχάνω.— οὐκ, συναπτέον τῷ ἀπολοῦνται.— εὐσεβοῦντες καὶ εὐορκοῦντες, τροπ. μετχ.— εὐσεβῶς καὶ εὐόρκως.— οὐ συμπολεμήσετε Λακ. = δὲν θὰ ὑποστηρίξητε τοὺς Λακ. τοῦτο ἐπεξηγεῖται διὰ τοῦ ἀπολλύντες.— τοὺς... νενικηκότας... παρὰ τὸν νόμον = ἀπολλύντες ἀγρίτους παρὰ τὸν νόμον τούτους, οἱ ἐκείνους (τοὺς Λακ.) ἐβδομήκοντα ναῦς ἀφείλοντο καὶ νενικήκασιν = καταστρέφοντες ἄνευ ἀνακρίσεως παρὰ τὸν νόμον τούτους, οἱ ὅποιοι ἀφήρεσαν ἀπὸ ἐκείνους ἐβδομήκοντα πλοῖα καὶ ἔχουσι νικήσει.— ἐβδομήκοντα ναῦς, μεταχειρίζεται ὁ ῥήτωρ στρογγύλον ἀριθμόν· πόσα ἦσαν τὰ ἀπολεσθέντα πλοῖα τῶν Λακ.;

τί δὲ καὶ δεδιότες, διὰ τοῦ καί, ὅστις ἀνήκει τῷ τί, δηλοῦται ὅτι οὐδεμία αἰτία πρὸς φόβον ὑπάρχει—ἀλλὰ καὶ τί φοβούμενοι.—οὕτως, συναπτέον τῷ σφόδρα = τόσον πολύ.—ἐπείγεσθε = σπεύδετε.—ἢ μὴ οὐκ... ἀποκτείνητε καὶ ἐλευθερώσητε=ἢ δέδιδτε μὴ οὐκ ἀποκτείνητε καὶ ἐλευθερώσητε=ἢ φοβεῖσθε μήπως δὲν φονεύσητε καὶ ἐλευθερώσητε.—ἀλλ' οὐκ ἐὰν παρὰ τὸν νόμον = ἀλλ' οὐ δέδιδτε ἐὰν παρὰ τὸν νόμον κρίνητε.—εἰσενεγκεῖν... μιᾶ ψήφῳ, δηλ. κρίνειν = νὰ προτείνῃ εἰς τὸν δῆμον νὰ κρίνῃ διὰ μιᾶς ψήφου.—ἀλλ' ἴσως ἂν, κατὰ τὴν διὰ μιᾶς ψήφου κρίσιν.—καὶ οὐκ αἴτιον ὄντα = καίπερ οὐκ αἴτιον ὄντα = ἂν καὶ δὲν εἶναι αἴτιος.—μεταμελῆσαι, ὑποκμ. τοῦ ἀλγεινὸν καὶ ἀνωφελές ἐστι = τὸ νὰ μετανοήσητε δὲ ὕστερον ἀναλογίσθητε πόσον θλιβερόν καὶ ἀνωφελές εἶναι πλέον.—πρὸς δ' ἔτι = προσέτι δέ.—καὶ περὶ... ἡμαρτηκότητας = καὶ ἐὰν ἔχητε πράξει ἀμάρτημα ὡς πρὸς θάνατον ἀνθρώπου· ἢ μετχ. κατ' αἰτιατ., διότι συμφωνεῖ πρὸς τὸ παραλειφθὲν ὑποκμ. (ὑμᾶς) τοῦ μεταμελῆσαι.—ἂν ποιήσαιτε = ἠθέλετε πράξει.—Ἀριστάρχῳ, οὗτος ἀνῆκεν εἰς τοὺς ἀριστοκρατικούς, οἵτινες τῷ 411 π. Χ. κατέλυσαν τὴν δημοκρατίαν καὶ ἔδρυσαν τὴν βουλὴν τῶν 400. Μετὰ τὴν κατάλυσιν καὶ τούτου τοῦ πολιτεύματος ἀπῆλθεν εἰς τὴν Οἰλιόνην (φρούριον τῶν Ἀθηναίων εἰς τὰ μεθόρια τῆς Βοιωτίας πολιορκούμενον ὑπὸ τῶν Κορινθίων καὶ Βοιωτῶν) καὶ προέδωκεν αὐτὴν τοῖς Θηβαίοις.—πρότερον, συναπτέον τῷ ἔδοτε.—τὸν δῆμον=τὴν δημοκρατίαν.—καταλύοντι... προδιδόντι, μετχ. ἐνδοτικαί=εἰ καὶ κατέλυνε... εἰ καὶ προδίδου.—ἢ=ὅπως.—ἐβούλετο, δηλ. ἀπολογήσασθαι.—προύθετε = ἐπετρέψατε· τοῦ προτιθῆμι.—ὑμῖν κατὰ γνώμην=κατὰ τὴν γνώμην σας.—τούς... πράξαντας... νικῆσαντας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς προηγουμένας μετοχὰς καταλύοντι... προδιδόντι.—τῶν αὐτῶν τούτων, δηλ. τῆς νομίμου ἀπολογίας.—ἀποστερήσετε, δηλ. νῦν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ πρότερον ἔδοτε.—μὴ ὑμεῖς, δηλ. ποιεῖτε ταῦτα.—ἀλλ' ἑαυτῶν (=ὑμῶν αὐτῶν)... φυλάττοντες=ἀλλὰ φυλάττοντες τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους ὑμεῖς αὐτοὶ ἐψηφίσατε.—ἀνευ τούτων, τίνων; —μηδέν... πειρᾶσθε = μὴ προσπαθεῖτε νὰ πράττητέ τι.

ἐπ' αὐτὰ τὰ πράγματα=εἰς αὐτὰ τὰ συμβάντα.—αἱ ἁμαρτίαι= τὰ σφάλματα. — δοκοῦσι, δηλ. τοῖς κατηγοροῖς = φαίνονται εἰς τοὺς κατηγοροῦς.— τοῖς στρατηγοῖς, ποιητικὸν αἷτιον = ὑπὸ τῶν στρατηγῶν.— γὰρ=δὴλα δῆ.— κρατήσαντες, δηλ. τοὺς πολεμίους= νικήσαντες τοὺς πολεμίους. — εἰς τὴν γῆν = εἰς τὴν ξηράν, εἰς τὰς Ἀργινούσας. — ἀναχθέντας... ἅπαντας = ἀφ' οὗ ἀποπλεύσωσιν ἅπαντες. — ἐπὶ κέρως = εἰς μίαν γραμμὴν κατὰ βάθος (τὸ ἐν πλοῖον ὀπισθεν τοῦ ἄλλου): τὸ ἀντίθετον ἐν μειώπω.— ἐπὶ τοὺς πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους, ἀντὶ ἐπὶ τοὺς πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους = ἐναντίον τῶν πολεμίων, οἵτινες ἦσαν πλησίον τῆς Μυτιλήνης. — τὴν ταχίστην, δηλ. ὁδὸν = τάχιστα. — πλεῖν, πόθεν ἐξαρτᾶται; — ἀμφοτέρῳ ἂν ἔφη γενέσθαι = εἶπεν ὅτι ἀμφοτέρω ἠδύναντο νὰ γείνωσιν. — τὰς μὲν (δηλ. ναῦς)... ταῖς δὲ (δηλ. ναυσὶ) = ἄλλας μὲν ναῦς, μὲ ἄλλας δέ. — αὐτοῦ, ποῦ; — δόξαν τοῦτο = ἐπεὶ ἔδοξεν αὐτοῖς τοῦτο = ἐπειδὴ ἐφάνη καλὸν εἰς αὐτοὺς τοῦτο. — καταλιπεῖν... ἕκαστον, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἔφη = ἐκέλευσεν = προέτρεψε νὰ ἀφήσῃ ἕκαστος. — ἐκ τῆς αὐτοῦ συμμορίας = ἐκ τῆς μοίρας του, δηλαδή ἐκ τῶν 15 πλοίων, τὰ ὅποια εἶχεν ἕκαστος στρατηγὸς ὑπὸ τὰς διαταγὰς του. — τῶν στρατηγῶν... ὄντων=ἐκ τῶν στρατηγῶν, οἱ ὅποιοι ἦσαν ὀκτώ.— καὶ τὰς..., νοητέον τὸ ἀπαρμφ. καταλιπεῖν=καὶ νὰ ἀφήσωσιν (οἱ στρατηγοί).— γίνονται=ἀνέρχονται εἰς.— περὶ=διά.— τῶν ἀπολωλυῶν δώδεκα οὐσῶν=ἐν ᾧ τὰ χαθέντα ἦσαν 12· τὰ βυθισθέντα πλοῖα ἀνήρχοντο εἰς 25· ἐνταῦθα πιθανῶς γίνεται λόγος περὶ τῶν πλοίων ἐκείνων, ἅτινα δὲν εἶχον παντελῶς βυθισθῆ καὶ ἠδύναντο ὡς ἐκ τούτου νὰ σωθῶσιν.— τῶν δὲ καταλειφθέντων, γενκ. διαιρετ.— ἔπλεον, ἀσπείρατικὸς παρατ.=προσεπάθουν νὰ πλέωσιν.— ἔπραξαν, οἱ στρατηγοί.

οὐκοῦν = λοιπόν.— δίκαιον, δηλ. ἐστίν.— τὰ μὲν... πραχθέντα, αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς ἀντὶ γενικῆς ἐξαρτωμένης ἐκ τοῦ ὑπέχειν λόγον= ὅσον ἀφορᾷ μὲν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν ἐπράχθησαν καλῶς ἐναντίον τῶν πολεμίων.— τοὺς... ταχθέντας, ὑποκμ. τοῦ ὑπέχειν λόγον, ὕπερ ἐξαρτ. ἐκ τοῦ δίκαιόν ἐστι=δίκαιον εἶναι οἱ ταχθέντες ἐναν-

τίον τούτων (τῶν πολεμίων) νὰ δίδωσι λόγον. — τοὺς δὲ πρὸς τὴν ἀναίρεσιν, δηλ. ταχθέντας, ὑποκμ. τοῦ κρίνεσθαι, ὅπερ ἐξαρκ. ἐκ τοῦ δίκαιόν ἐστί=οἱ δὲ ταχθέντες διὰ τὴν ἀναίρεσιν δίκαιον εἶναι νὰ κρίνωνται.— μὴ ποιήσαντας, μετχ. αἰτιολογκ. πῶς ἀναλύεται;— διότι=διατί. — τοσοῦτον = τόσον μόνον. — ἔχω εἰπεῖν = δύναμαι νὰ εἴπω.— διεκώλυσε... πρᾶξαι=ἤμπόδισε νὰ πράξωσί τι.— ὦν= ἐκ τούτων τὰ ὅποια.— μάρτυρες, ἐνν. τὸ ῥῆμα εἰσίν.— ἀπὸ ταυτομάτου = τυχαίως.— εἷς, δηλ. ἐστί πιθανῶς ὁ Λυσίας.— ἐπὶ καταδύσης νεῶς = ἐπὶ πλοίου, τὸ ὅποτον ἐκινδύνευε νὰ βυθισθῆ. — κελεύουσιν, ὁ Καλλίξενος καὶ οἱ περὶ αὐτόν. — καί... δεόμενον = ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς τότε εἶχεν ἀνάγκην.

33 — 34

μὴ... ποιήσητε... δόξητε = μὴ πράξητε... μὴ φανῆτε. — τοίνυν = λοιπόν. — ἀντί = ἀπέναντι. — ἀντί δὲ τῶν ἐκ θεοῦ ἀναγκαίων = ἀπέναντι δὲ τῶν ἀναγκαίως γιγνομένων ὑπὸ τοῦ θεοῦ (δηλ. ἀντὶ τῆς βοηθείας, ἣν παρέσχεν ὁ θεὸς εἰς ἡμᾶς). — ἀγνωμονεῖν = ὅτι εἴσθε ἀγνώμονες. — καταγνόντες, δηλ. τῶν στρατηγῶν = καταδικάσαντες τοὺς στρατηγούς. — δικαιότερον, ἐνν. τὸ ἐστί. — γεραίρειν, ὡς ὑποκμ. ἐνν. ἢ αἰτ. ὑμᾶς = νὰ τιμᾶτε σεῖς. — τοὺς νικῶντας = τοὺς νενικηκότας.— ἦ... ζημιοῦν... πειθόμενους, δηλ. ὑμᾶς = παρὰ νὰ τιμωρῆτε σεῖς πειθόμενοι.

34 — 35

ἔγραψε γνώμην = προέτεινε γραπτὴν πρότασιν. — δίχα = χωριστά. — ἡ δὲ τῆς βουλῆς, δηλ. γνώμη. — τούτων δὲ (δηλ. τῶν γνωμῶν) διαχειροτονουμένων = ἐν ᾧ δὲ αὐταὶ αἱ γνώμαι διὰ χειροτονίας ἐψηφίζοντο.— ὑπομοσαμένου Μενεκλέους=ὅτε ὁ Μενεκλῆς ἔκαμεν ὑπωμοσίαν· ὑπωμοσία δὲ ἦτο ἡ ἔνορκος βεβαίωσις πολίτου τινὸς ὅτι μέλλει νὰ κατηγορήσῃ ὡς παράνομον πρότασιν ἢ νόμον τινά· ἐπακολούθημα δὲ τῆς ὑπωμοσίας ἦτο ἡ ἀναβολὴ τῆς κυρώσεως τῆς προτάσεως ἢ τοῦ νόμου· ἐνταῦθα ὅμως δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς παράνομον τὸ ὅτι ἀμέσως ἐπηκολούθησε δευτέρα ψηφοφορία. — κατειρηφίσαντο τῶν... στρατηγῶν = κατεδίκασαν τοὺς στρατηγούς.

καὶ οὐ... ὕστερον = καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον. — μετέμελε τοῖς Ἀθηναίοις = μετενόησαν οἱ Ἀθηναῖοι. — ἐψηφίσαντο... εἶναι, ἡ σύνταξις εἶναι: ἐψηφίσαντο προβολὰς εἶναι αὐτῶν, οἵτινες τὸν δῆμον ἐξηπάτησαν = ἐψήφισαν νὰ γίνωνται προβολαὶ κατ' αὐτῶν, οἵτινες τὸν δῆμον εἶχον ἐξαπατήσει. — προβολάς, προβολή ἦτο ἡ καταγγελία εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀδικήματός τινος· προβολή ἐγένετο κατὰ τῶν ἐξαπατησάντων τὸν δῆμον, κατὰ τῶν συκοφαντούντων καὶ κατὰ τῶν ἀσεβοούντων ἐν ταῖς ἐορταῖς. — καταστήσαι, νοητέα ἢ αἰτ. αὐτοὺς ὡς ὑποκμ. = νὰ καταστήσωσιν αὐτοί. — εἶναι δὲ καὶ Καλ. τούτων = ἐψηφίσαντο δὲ καὶ Καλλίξενον (ὕποκμ.) εἶναι τούτων (ἐκ τούτων, δηλ. τῶν ἐξαπατησάντων τὸν δῆμον). — προυβλήθησαν... τέτταρες = ἐγένοντο δὲ προβολαὶ καὶ κατ' ἄλλων τεσσάρων. — ὕστερον δέ, ἐν ἔτει 404, ὅτε μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς μάχην οἱ ὀλιγαρχικοὶ ἐπεκράτησαν. — κατελθὼν = ἐπανελθὼν. — ὅτε καὶ οἱ ἐκ Πειραιῶς, ποῖον τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως; οἱ ἐκ Πειραιῶς δὲ ἐννοοῦνται οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον δημοκρατικοί. — λιμῶ ἀπέθανεν = ἐφονεύθη διὰ πείνης.

[B]

Α'. Ἐτεόνικος καὶ Λύσανδρος.
Ἡ παρὰ τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς μάχη.
 (1 — 32)

1 — 2

οἱ δ'... ὄντες = οἱ δὲ στρατιῶται οἱ ὄντες ἐν τῇ Χίῳ μετὰ τοῦ Ἐτεονίκου. — μετὰ τοῦ Ἐτεονίκου, μετὰ τὴν ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχίαν ὁ στόλος τῶν Λακεδ. εἶχεν ἀποσυρθῆ εἰς Χίον, ἐνθα ὁ Ἐτεόνικος ἀναλαμβάνει τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου ἀντὶ τοῦ φονευθέντος Καλλικρατίδου. — ἀπὸ τῆς ὥρας = ἀπὸ τοὺς καρπούς, οὓς παρήγεν ἡ ὥρα τοῦ ἔτους (τὸ θέρος). — ἐργαζόμενοι = ἀπὸ τῆς

ἐργασίας.—μισθοῦ, γενν. τοῦ τιμήματος = ἀντὶ μισθοῦ.—χειμών, τοῦ ἔτους 406-405.—γυμνοὶ=κακῶς ἐνδεδυμένοι.—συνίσταντο . . . καὶ συνετίθηεντο=συνηγοῦντο καὶ συνεφώνουν.—ὡς ἐπιθησόμενοι = ἵνα ἐπιτεθῶσιν.—οἷς . . . ἀρέσκει = εἰς ὄσους δὲ ἤρεσκον ταῦτα (δηλ. τὸ νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῆς Χίου).—κάλαμον, ὡς σύνθημα.

2—5

πυθόμενος, ἀόρ. 6' τοῦ πυθάνομαι=πληροφοροῦμαι.—ἀπόρως εἶχε = εὐρίσκετο ἐν ἀπορίᾳ.—τί χρῶτο (εὐκτ. τοῦ ῥήμ. χρῶμαι) τῷ πράγματι=πῶς νὰ μεταχειρισθῆ τὸ πρᾶγμα.—διὰ τὸ πλῆθος, σημ. τὸ αἷτιον τοῦ ἀπόρως εἶχε.—ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς, ἐπιρ. ἔκφρασις = φανερά.—τό . . . ἐπιχειρῆσαι, δηλ. τοῖς καλαμηφόροις=τὸ νὰ προσβάλῃ τοὺς καλαμηφόρους.—σφαλερόν . . . μὴ . . . ὀρμήσωσι=ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ἐπικίνδυνον (ὅτι παρῆχε φόβον) μήπως ὀρμήσωσιν εἰς τὰ ὄπλα (τίνες;).—κατασχόντες=καταλαβόντες.—ἂν κρατήσωσιν=ἂν νικήσωσιν.—τό τ' αὖ ἀπολλύναι=ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ φονεύσῃ.—μὴ . . . διαβολὴν σχοῖεν = μὴ διαβληθεῖεν, δηλ. οἱ Λακεδ.=μήπως διαβληθῶσιν.—δύσνοι, ὄνομαστ. δύσνους=ἀπρόθυμος τὸ ἀντίθετον εὐνους.—πρὸς τὰ πράγματα = εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.—κατὰ τὴν πόλιν=εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς πόλεως.—ἐντιχῶν . . . ἀνθρώπων = συναντήσας ἀνθρωπὸν τινα πάσχοντα ὀφθαλμίαν (=πονόμματος).—ἀπιόντι, τοῦ ῥήμ. ἀπέρχομαι ἢ μετχ. χρον.—ἔχοντι, μετχ. αἰτιολογ. —γενομένου καὶ ἐρωτώντων, μετχ. χρον.—διὰ τί ἀπέθανε=διὰ τί ἐφονεύθη.—παραγγέλλειν=νὰ κάμνωσι γνωστὸν (ὅτι ἐφονεύθη). — ὅτι=διότι.—κατὰ δὲ τὴν παραγγελίαν = ἐν ᾗ δὲ ἐγίνετο ἡ γνωστοποίησις αὕτη.—ἐρρίπτουν=ἔρριπτον.—αἶε, συναπτέον τῷ δεδιῶς = πάντοτε φοβοῦμενος.—ὁ ἀκούων=πᾶς ὅστις ἤκουεν.—μὴ ὀφθειῆ (παθ. ἀόρ. α' τοῦ ὀρῶ) = μήπως παρατηρηθῆ.—ἔχων = ὅτι ἔχει, δηλ. τὸν κάλαμον.

5—6

συνενεγεῖν=νὰ συνεισφέρωσιν τίνος ῥήμ. εἶνα;—οἱ δέ, τίνες;—ἐσήμηνεν, ὁ Ἐτεόνικος.—προσιῶν . . . παρ' ἑκάστην ναῦν = πλησιάζων ἕκαστον πλοῖον.—ἐν μέρει = κατὰ μέρος = κατὰ σειράν.—παραθαροῦνω = ἐμβάλλω θάρρος.—ὡς . . . οὐδὲν εἰδώς = ὡς νὰ μὴ ἐγνώριζέ τι ἐκ τῶν διατρεξάντων (δηλ. τὴν συνωμοσίαν).—διέδωκε, τοῦ ῥήμ. διαδίδωμι = διανέμω.—μηνὸς = ἐνὸς μηνός.

6 — 10

οἱ ἄλλοι σύμμαχοι, οὗτοι ἦσαν πρὸ πάντων οἱ ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Μ. Ἀσίας ὀπαδοὶ τοῦ Λυσάνδρου. — ἐνεστηκότων = παρόντων. — πέμπειν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐβουλεύσαντο. — ταῦτα, δηλ. τὰ ἐνεστηκότα πράγματα. — ἐροῦντας (μέλ. τοῦ λέγω)... αἰτήσοντας, τελ. μετχ. πῶς ἀναλύονται; — ἐπὶ τὰς ναῦς = ὡς ναύαρχον. — εὖ φερόμενον = ὅστις εἶχε καλὴν ὑπόληψιν· τὸ ἀντίθετον πονήρως φέρομαι. — σὺν αὐτοῖς... ἄγγελοι, ἢ σύντάξις εἶναι: σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ ἄγγελοι παρὰ Κύρου λέγοντες ταῦτά (δηλ. Λύσανδρον πέμπειν ἐπὶ τὰς ναῦς). — παρὰ Κύρου, ὅστις ἐπεθύμει χάριν τῶν ἀτομικῶν του συμφερόντων νὰ σταλῇ ὡς ναύαρχος ὁ Λύσανδρος. — ἐπιστολέα = ὑποναύαρχον. — ναύαρχον, κατηγορημ. — οὐ... νόμος, δηλ. ἦν ἡ ἀρνησις ἀποδοτέα τῷ δῖς... ναυαρχεῖν. — αὐτοῖς, τίσι;

10 — 13

τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, δηλ. τῷ 405. — μετεπέμψατο, τοῦ μεταπέμποιμαι = στέλλω καὶ προσκαλῶ. — ἐκ Χίου, ὅπου ὁ Ἐτεόνικος μὲ 50 πλοῖα εὐρίσκειτο. — αὐτῷ, τίνι; — τὰ... παρὰ βασιλέως, δηλ. πεμφθέντα χρήματα. — ὅτι... ἀνηλωμένα εἶη (παρακμ. τοῦ ἀναλίσκω) = ὅτι... ἔχουσι δαπανηθῆ. — πολλῶν, ἐπιτείνει τὸ πλείω = πολὺ περισσότερα (χρήματα). — ὅσα... ἔχοι = ὅσα... ἤδη εἰλήφοι = πόσα μέχρι τοῦδε ἔχει λάβει. — ὁμῶς δέ, δηλ. ἐκ τῶν ἑαυτοῦ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τὰ μὲν παρὰ βασιλέως. — ἐπὶ (= εἰς) τὰς τριήρεις, πρὸ πάντων εἰς τὰς ἐν Ἀντάνδρῳ ναυπηγηθείσας. — ἐπέστησε = διώρισε· τίνος ῥήμ.; — ἀπέδωκε = ἐπλήρωσε. — οἱ τῶν Ἀθηναίων... στρατηγοί, δηλ. ὁ Κόνων, ὁ Ἀδείμαντος, ὁ Φιλοκλήης. — παρεσκευάζοντο... τὸ ναυτικὸν = παρεσκευάζον τὸ ναυτικὸν των.

13 — 15

ἐπὶ τούτοις = μετὰ ταῦτα. — παρὰ τοῦ πατρός, δηλ. παρὰ τοῦ Δαρείου. — λέγων = ὃς ἔλεγεν. — ὅτι... καλοῖη, δηλ. ὁ Δαρεῖος. — ἐκεῖνον, τίνα; — ἀρρωστικῶν = ἐπειδὴ ἦσθενει. — Θαμνήριοι, χωρίον ἐν Μηδίᾳ. — Καδούσιοι, ἔθνος παρὰ τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Κασπίας θαλάσσης. — ἐφ' οὗς = ἐπὶ οὗς ἢ ἐπὶ = ἐναντίον. — ἀφεστικῶτας, τίνος ῥήμ.; — ἦκοντα = ἐλληλυθότα = ἀφ' οὗ εἶχεν ἔλθει. — οὐκ εἶα = ἀπηγόρευεν. — εἶναι γάρ, αἰτιολογεῖ παραλειφθεῖσαν

πρότασιν ἐξεῖναι δὲ αὐτῷ πλείους παρασκευάζεσθαι = ἔλεγε δὲ ὅτι ἦτο δυνατόν εἰς αὐτὸν νὰ παρασκευάζῃ περισσοτέρας· διότι (ἔλεγεν) ὅτι ὑπάρχουσι.— ὥστε... πληροῦν = ὥστε... νὰ δύναται νὰ ἐξοπλίξῃ.— τούτου ἕνεκεν = ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τούτου (δηλ. τῶν χρημάτων). — παρέδειξε = ἔδειξε. — ἧς εἶχε φιλίας = τῆς φιλίας, ἣν εἶχε.

15 — 17

Λύσανδρος... εἰς τὸν Κεράμειον κόλπον, ἢ σύνταξις εἶναι: Ἄ· δὲ μισθὸν διαδοῦς τῇ στρατιᾷ ἀνήχθη εἰς τὸν Κεράμειον κόλπον τῆς Καρίας, ἐπεὶ Κῦρος, πάντα τὰ αὐτοῦ παραδοῦς αὐτῷ, μετάπεμπος ἀνέβαινε πρὸς τὸν πατέρα ἀρρωστοῦντα.— ἐπεὶ= ἀφ' οὗ.— αὐτῷ, δηλ. τῷ Λυσάνδρῳ. — Κῦρος, ὁ νεώτερος, ὁ μετὰ τῶν μυριῶν ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του. — τὰ αὐτοῦ = τὰ ὑπάρχοντά του.— πρὸς τὸν πατέρα, δηλ. τὸν Δαρεῖον.— μετάπεμπος = προσκληθεὶς.— διαδοῦς = διανεμίας.— ἀνήχθη, τοῦ ῥήμ. ἀνάγομαι τί σημ. τὸ ῥήμα τοῦτο καὶ ποῖον τὸ ἀντίθετον;— προσβαλὼν, μετχ. χρονκ. — Κεδρεῖαι, πόλις ἐν Καρίᾳ. — τῇ ὑστεραία προσβολῇ = τῇ προσβολῇ τῇ γενομένῃ τῇ ὑστεραία (ἡμέρᾳ) = μετὰ τὴν προσβολήν, ἢ ὅποια ἐγένετο τὴν ἐπομένην ἡμέραν. — κατὰ κράτος = ἐξ ἐφόδου· τὸ ἀντίθ. καθ' ὁμολογίαν.— αἰρεῖ, ἴστωρ. ἐνεστ.= εἶλεν= ἐκυρίευσεν τὸ παθ. τοῦ αἰρω εἶναι τὸ ἀλίσκομαι.— ἐξανδραποδίξω = πωλῶ τοὺς κατοίκους πόλεως τινος ὡς δούλους.— ἦσαν δέ, ὁ δὲ = γὰρ = διότι (αἰτιολογεῖ τὴν σκληρότητα τοῦ Ἄ.).— μισοβάρβαροι = μιγάδες Ἑλληνες καὶ βάρβαροι.— οἱ ἐνοικοῦντες, ποῦ;— ἐκεῖθεν, πόθεν;— τὴν βασιλέως, δηλ. χώραν.— κακῶς ἐποίουν = ἐκακοποιοῦν τὸ παθ. τοῦ κακῶς ποιῶ εἶναι τὸ κακῶς πάσχω.— πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι, δηλ. δὴ τῷ Κόνωνι, τῷ Ἀδεϊμάντῳ καὶ τῷ Φιλοκλεῖ. — προσεῖλοντο, ἢ πρὸς σημ. προσθήκην = εἶλοντο (ἀόρ. 6' τοῦ αἰρωῦμαι = ἐκλέγω) πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι καὶ ἄλλους = ἐξέλεξαν ἐκτὸς τῶν ὑπαρχόντων καὶ ἄλλους. Ὡς ὑποκμ. τοῦ προσεῖλοντο νοητέον οἱ ἐν οἴκῳ Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ ὑποκμ. τῶν ῥήμ. ἐποίουν, ἐπέπλεον, παρεσκευάζοντο εἶναι οἱ ἐν τοῖς πλοίοις Ἀθηναῖοι.

17 — 20

παρὰ τὴν Ἰωνίαν = παραπλέων τὴν Ἰωνίαν. — πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλου = καὶ ἵνα ἐμποδίσῃ τὴν ἐξοδον (ἐκ τοῦ Ἐλ-

λησπόντου εἰς τὴν Προποντίδα) τῶν ἐμπορικῶν πλοίων. — καὶ ἐπὶ τὰς ἀφροστηκίας αὐτῶν πόλεις = καὶ ἐναντίον τῶν πόλεων, αἱ ὅποιαι εἶχον ἀποστατήσει ἀπὸ αὐτοῦς (τίνας;). — πελάγιοι = διὰ τοῦ πελάγους, καὶ οὐχὶ παραπλέοντες ὡς ὁ Λύσανδρος. — παρέπλει, παρὰ τὴν ἀκτὴν. — Λάμψακον, πόλιν ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου ἀντικρὺ τῶν Αἰγὸς ποταμῶν ὀχυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου τῷ 410 π. Χ. — οἱ Ἀβυθινοί, οἱ κάτοικοι τῆς Ἀβύδου, πόλεως τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου ἀπέναντι τῆς Σηστοῦ. — παρήσαν = παραλλήλως ἐπορεύοντο· τὸ δὲ παρήσαν παρατ. τοῦ παρέρχομαι. — πεζῆ = διὰ ξηρᾶς. — προσβαλόντες, ὁ Λύσανδρος διὰ θαλάσσης καὶ ὁ Θώραξ διὰ ξηρᾶς. — αἰροῦσι = εἶλον. — διήρπασαν, δηλ. αὐτήν. — καί, ὁ σύνδ. πρὸ τοῦ οἴνου συνδέει τὸ πλήρη μετὰ τοῦ πλουσίαν. — σώματα = ἀνθρώπους. — ἀφήκεν, ὅπως ὁ Καλλικρατίδας τοὺς Μηθυμναίους (Α', Δ', 15).

20 — 25

κατὰ πόδας = κατόπιν, δηλ. τοῦ Λυσάνδρου ἢ τῶν πολεμίων. — ὠμίσαντο, τοῦ ὀρμίζομαι = ἔρχομαι εἰς ὄρμον, ἐν ᾧ ὀρμίζω = ἄγω εἰς ὄρμον καὶ ὀρμῶ-ω = εἶμαι ἐν ὄρμῳ. — τῆς Χερρονήσου, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἐν Ἐλαιούντι. — Ἐλαιοῦς, πόλις τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου. — ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν, δοτικ. τῆς συνοδείας = μετὰ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πλοῖα. — ἐνταῦθα, ποῦ; — ἀριστοποιούμενοι = ἐν ᾧ ἐγευματίζον. — τὰ περὶ τὴν Λάμψακον = τὰ ἀφορῶντα τὴν Λάμψακον (τίνα ἦσαν ταῦτα;). — ἐκεῖθεν, πόθεν; — ἐπισιτισάμενοι = λαβόντες τροφᾶς. — Αἰγὸς ποταμοί, κώμη τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου ἀντικρὺ τῆς Λαμψάκου. — διέχει = ἔχει πλάτος. — ταύτη = εἰς τοῦτο τὸ μέρος. — ὡς πεντεκαίδεκα = περὶ τοῦ δέκα πέντε. — ἐδειπνοποιοῦντο = ἐδείπνου. — ἐσήμαινε, ἀόρ. τοῦ σημαίνω = παραγγέλλω διὰ σημείου. — ἀριστοποιησάμενος, δηλ. τοὺς ἄνδρας = ἐπὶ ἀριστοποιήσονται = ἀφ' οὗ γευματίσωσιν. — παρασκευασάμενος, παραβαλὼν, μετχ. χρονκ. πῶς ἀναλύονται; — παραβλήματα = παραπετάσματα δερμάτινα ἢ τρίχινα ῥιπτόμενα εἰς τὰ πλευρὰ τῶν πλοίων (= παραρρύματα Α', Δ', 20). — προεῖπεν ὡς... ἀνάξιοιτο = προεῖπεν ὅτι κανεῖς δὲν θὰ κινηθῆ ἀπὸ τὴν τάξιν του καὶ ὅτι κανεῖς δὲν θὰ ἀποπλεύσῃ. — ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι = ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνατέλλοντι = κατὰ τὴν ἀνα-

τολήν τοῦ ἡλίου· ἡ ἀντίθετος φράσις ἅμα τῷ ἡλίῳ δύνοντι ἢ ἅμα τῷ ἡλίῳ δυομένῳ.—ἐπὶ τῷ λιμένι—εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος.—ἐν μετώπῳ = εἰς εὐθείαν γραμμὴν· τὸ ἀντίθ. ἐπὶ κέρως = εἰς μίαν σειρὰν κατὰ βάθος.—ἀντανήγαγεν, ἀμετάβ. κατὰ παράλειψιν τοῦ ναῦς.—τὰς ταχίστας τῶν νεῶν, δύο ἢ τρεῖς.—ἐπειδὴν ἐκβῶσιν, οἱ Ἀθηναῖοι.—κατιδόντας = ἀφ' οὗ ἴδωσι καλῶς· ἢ μετχ. ἐτέθη εἰς ἄρσεν. γένος κατὰ τὸ νοούμενον τοὺς ἄνδρας.—ἀποπλεῖν... ἔξαγγεῖλαι, ἐκ τοῦ ἐκέλευσεν.—ἐξεβίβασε, τοὺς ναύτας.

25 — 27

κατιδῶν, μετχ. χρονκ.· πῶς ἀναλύεται;—ἐκ τῶν τειχῶν, τῶν ἐν Χερρονήσῳ, ὅπου εἶχε καταφύγει μετὰ τὴν ἤτταν τῶν Ἀθηναίων παρὰ τὸ Νότιον (Α', Γ', 18).—ἐν αἰγιαλῷ—ἐν ἀνοικτῇ θαλάσῃ.—ὄρμουντας... μετιόντας, μετχ. κατηγορημ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ κατιδῶν = ὅτι ὄρμουν... ὅτι μετῆσαν (τοῦ μετέροχομαι) = ὅτι ἦσαν προσωρμισμένοι... ὅτι ἐπορεύοντο καὶ ἐλάμβανον.—πρὸς οὐδεμιᾶ πόλει, ἢ πρὸς = πλησίον.—πεντεκαίδεκα σταδίου, δηλ. ὁδὸν $\frac{3}{4}$ τῆς ὥρας (15 στάδ. \times 185 = 2775 μέτρα).—ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει, δηλ. ὄρμουντας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες ὄρμουν ποῦ;—οὐκ, συναπτέον τῷ ὄρμεϊν, ὅπερ ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἔφη = εἶπεν ὅτι δὲν ἀγκυροβολοῦσιν.—ἔφη, ἀφ' οὗ ἤλθε πρὸς αὐτούς.—ἐν καλῷ = εἰς καλὸν μέρος.—μεθορμίσαι = μεθορμίσασθαι.—οὐᾶ = ἐκεῖ γάρ.—ὄντες, ὑποθ. μετχ. = ἐὰν εἴσθε.—οἱ δὲ στρατηγοί, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἕνεκα φθόνου, διότι πᾶσα εὐτυχῆς ἔκβασις θὰ ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκα τῶν προδοτικῶν των διαθέσεων.—αὐτοὶ... ἐκεῖνον, ὑποκμ. τοῦ στρατηγεῖν· διὰ τί τὸ α' κατ' ὄνομ., τὸ δὲ β' κατ' αἰτ.;—στρατηγεῖν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἔλεγον.—ὁ μὲν, τίς;

27 — 29

ἐπεὶ... τοῖς Ἀθηναίοις = ἐπεὶ ἡμέρα πέμπτη ἦν τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιπλέουσιν = ὅτε ἦτο ἡ-πέμπτη ἡμέρα, ἀφ' ὅτου οἱ Ἀθηναῖοι ἐπλεον ἐναντίον αὐτοῦ (τοῦ Λυσάνδρου).—τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις—εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας κατὰ διαταγὴν του.—παρ' αὐτοῦ, τίνος;—αὐτούς, τίνας;—ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους, μετχ. κατηγορημ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐπειδὴν κατιδῶσιν—ἀφ' οὗ ἴδωσι καλῶς ὅτι ἔχουσιν ἐξέλθει καὶ ὅτι ἔχουσι διασκορπισθῆ.—ὅπερ,

δηλ. τὸ ἐκβαίνειν καὶ σκεδάννυσθαι.—πολὺ μᾶλλον, ἢ πρότερον.—
 πόρρωθεν = μακρόθεν, δηλ. ἀπὸ τῆς Σηστοῦ.—ὠνούμενοι, τοῦ
 ὠνούμαι=ἀγοράζω· ἢ μετχ. αὕτη ὡς καὶ ἡ μετχ. καταφρονοῦντες
 αἰτιολογκ.—δὴ=ἤδη = πλέον.—ὅτι=διότι.—εἰς τοῦμπαλιν = εἰς
 τὰ ὀπίσω.—ἄραι, ἀόρ. α' τοῦ αἴρω=ὑψώνω· τὸ ἀπαρμφ. ἐξαρτ. ἐκ
 τοῦ εἶπε.—κατά... πλοῦν = εἰς τὸ μέσον τοῦ πλοῦ.—τὴν ταχί-
 στην, δηλ. ὁδὸν = τάχιστα.—συμπαρήει = συνεπορεύετο παραλ-
 λήλως (ἵνα ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τῆς προσβολῆς δυνηθῆ ὁ Λύσ.
 νὰ ὑποχωρήσῃ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τοῦ κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς
 παρατεταγμένου στρατοῦ).—Κόνων, οὗτος ἦτο ὁ μόνος καὶ ἐνταῦθα
 προσεκτικὸς καὶ προνοητικὸς στρατηγός, ὅστις ὅμως ἀπέναντι
 συστρατήγων ἀδεξίων καὶ ἐχόντων προδοτικὰς διαθέσεις οὐδὲν
 ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ.—βοηθεῖν=νὰ τρέχωσιν.—ἀνὰ κράτος=
 μὲ ὄλας τὰς δυνάμεις.—δισκεδασμένων, μετχ. αἰτιολογκ.—δίχρο-
 τοι ἦσαν = ἦσαν μὲ δύο σειρὰς κωπῶν.—μονόχροτοι ἦσαν =
 ἦσαν μὲ μίαν σειρὰν κωπῶν.—ἡ δὲ Κόνωνος, δηλ. τριήρης.—
 πλήρης, δηλ. ἀνδρῶν.—Πάραλος, ἢ Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία
 ἦσαν ἱεραὶ τριήρεις τῶν Ἀθηναίων ἔργον ἔχουσαι νὰ μεταφέρωσι
 τὰς θεωρίας, τὰς πρεσβείας καὶ τὰς διαταγὰς τῆς πόλεως.—ἔλαβε=
 συνέλαβεν.—συνέλεξε=διέταξε νὰ συναθροίσωσιν.—οἱ δέ, ἐν ἀντι-
 θέσει πρὸς τὸ τοὺς πλείστους, ὅθεν = τινὲς δέ.—εἰς τὰ τευχύδρια
 =εἰς τὰ μικρὰ τεῖχη (τῆς Σηστοῦ).

29 — 31

ταῖς ἐννέα ναυσί, τί δοτ. εἶναι αὕτη;—ἔγνω = ἐνόησε· ἀόρ. β'
 κλινόμενος κατὰ τὰ εἰς - μι τοῦ γινώσκω.—κατασχῶν=προσορμι-
 σθεῖς· τίνος ῥήμ. εἶναι;—ἄκραν=ἀκρωτήριον.—αὐτόθεν, πόθεν;—
 τὰ μεγάλα ἰστία = τὰ πανιὰ τοῦ μεγάλου ἰστοῦ, τὰ ὅποια ἐν
 καιρῷ ναυμαχίας ἄφηνον ἐν τῇ ξηρᾷ.—Εὐαγόραν, τὸν ἡγεμόνα
 τῆς Κύπρου, τὸν φίλον τῶν Ἀθηναίων.—ἀπαγγελοῦσα, μετχ. τελικῆ
 ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἀπέπλευσεν = ἵνα ἀναγγείλῃ.—τάς τε ναῖς, οὐσας
 171.—τοὺς αἰχμαλώτους, 3000 τὸν ἀριθμὸν.—ἔλαβε=συνέλαβε.—
 ἡ δ' ἡμέρα=ταύτη δὲ τῇ ἡμέρᾳ, ἡ=κατὰ ταύτην δὲ τὴν ἡμέραν,
 καθ' ἣν.—κατειργάσατο = ἔπραξε.—ληστήν = πειρατήν, ὅστις ὡς
 τοιοῦτος εἶχε πολὺ ταχὺ πλοῖον.—ἀπαγγελοῦντα, πόθεν ἐξαρτ. ἡ
 μετχ. αὕτη καὶ τί σημ.;—ἀφικόμενος, ἀόρ. τοῦ ἀφικνοῦμαι =

φθάνω· ἢ μετχ. χρον.—τριταῖος=τὴν τρίτην ἡμέραν.—ἀπήγγειλε, δηλ. τοῖς ἐφόροις ἢ τοῖς τέλεσιν.

31 — 32

ἐνταῦθα, ἐπίρ. χρον.=τότε. — κατηγοροῖαι... τῶν Ἀθηναίων=κατηγοροῦντο οἱ Ἀθηναῖοι διὰ πολλά. — ἅ τε=καὶ δι' ὅσα. — καὶ ὅτι=καὶ διότι. — εἰ κρατήσειαν=ἐὰν νικήσωσιν. — ἀποκόπτειν, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἐψηφισμένοι εἶεν=εἶχον ἀποφασίσει νὰ ἀποκόπτωσι.—τῶν ζωγρηθέντων πάντων=πάντων, οἳ ἂν ζωγρηθῶσιν=ἔλων ἐκείνων, οἵτινες ἤθελον συλληφθῆ ζῶντες.—καὶ ὅτι... κατακρημνίσαιαν=καὶ διότι... κατεκρήμνισαν (εἰς τὴν θάλασσαν). — ἐξ αὐτῶν, τίνων;—ἐλέγετο... πολλά, διὰ τούτου ζητεῖ ὁ Ξενοφῶν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν σκληρότητα τοῦ Λυσάνδρου, ὅστις ἐφόνευσε 3000 αἰχμαλώτους.—ἔδοξε, τοῦ ἀπροσ. δοκεῖ=φαίνεται καλόν.—τῶν αἰχμαλώτων, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ νοουμένου τοσοῦτους. — ὅτι μόνος=διότι μόνος. — ἐπελάβετο... τοῦ ψηφίσματος=ἀντεῖπε κατὰ τοῦ ψηφίσματος. — ἠτιάθη=κατηγορήθη τοῦ αἰτιῶμαι=κατηγορῶ.—ἐρωτήσας, ὥραία εἶναι ἢ ἀπόκρισις τοῦ Φιλοκλέους: νικήσας ποίει, ἃ παθεῖν ἔμελλες ἠτηθεις.—τί, ἀντικμ. τοῦ παθεῖν. — εἴη, ὑποκμ. ὁ Φιλοκλήης. — ἀρξάμενος=ἀφ' οὗ ἔκαμεν ἀρχήν. — ἀπέσφαξε, τοῦ β. ἀποσφάττω.

Β'. Τὰ μετὰ τὴν παρὰ τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς μάχην, πολιορκία τῶν Ἀθηνῶν, παράδοσις αὐτῶν καὶ κατασκαφὴ τῶν τειχῶν.

(1 — 23)

1 — 3

κατεστήσατο, ὑποκμ. ὁ Λυσάνδρος=ἐτακτοποίησε, δηλ. μετέβαλε τὸ πολίτευμα εἰς ὀλιγαρχικόν.—οἱ δὲ=οὔτοι δέ, δηλ. οἱ κάτοικοι τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Καλχηδόνος. — ὑποσπόνδους=μετὰ σπονδῶν.—οἱ δὲ προδόντες, περὶ τούτων ἰδὲ βιβλ. Α' κεφ. Α' § 18.—τότε, κατὰ τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως. — εἰς τὸν Πόντον=εἰς τὸν

Εὐξεινον πόντον. — ὕστερον, μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν τριάκοντα καὶ ἀποκατάστασιν τῆς δημοκρατίας (403 π. X.). — ἐγένοντο (παθ. τοῦ ποιεῖν) Ἀθηναῖοι = ἔλαβον τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου Ἀθηναίου. — εἴ τινα = ὄντινα. — ἀπέπεμπεν = ἔστειλεν ὀπίσω. — ἐκεῖσε, εἰς ποῖον μέρος; — πλέουσιν, μετχ. ὑποθ. = εἰ (= ἐάν) ἔπλεον. — οὐ, ἐνν. διδοὺς ἀσφάλειαν. — εἰδώς, τοῦ οἶδα = γνωρίζω ἢ μετχ. αἰτιολγ. — ὅτι... ἔνδειαν ἔσεσθαι, ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ ὅτι... ἔνδειαν ἔσοιτο = ἔτι... ἔλλειψις θὰ εἶναι. — τὸ ἄστν = αἱ Ἀθηναί. — θᾶπτον, ἀντὶ τοῦ τοσοῦτφ θᾶπτον = τόσον ταχύτερον. — Βυζαντίου καὶ Καλιχιδόνης, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἄρμοστήν, ὅπερ κατηγορ. = ὡς ἄρμοστήν.

3 — 5

ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις, ἀποδοτέον τῷ ἐλέγετο = διεδίδετο. — τῆς Παράλου ἀφικομένης = ἐπεὶ ἡ Πάραλος ἀφίκετο. — νυκτός, γεν. τοῦ χρόνου = ἐν καιρῷ νυκτός. — οἰμωγῇ = θρήνος. — διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν, μακρὰ τείχη ἐκαλοῦντο τὰ τείχη τὰ ἐνοῦντα τὸν Πειραιᾶ μετὰ τῶν Ἀθηνῶν. — διῆκε = ἔφθανε· τοῦ ῥήμ. διήκω (οὐχὶ τοῦ διήμι). — ὁ ἕτερος... παραγγέλλον, ὄνομ. ἀπόλυτος ἀντὶ γεν. ἀπολύτου: τοῦ ἑτέρου... παραγγέλλοντος· ἐτέθη ἢ ὄνομ. ὡς παράθεσις τῆς ἐκ τῶν προηγουμένων ἐξαγομένης ἐννοίας οἰμώζοντες ἦγον. — πενθοῦντες, μετχ. αἰτιολγκ.: ἐτέθη κατὰ πληθ., διότι τὸ οὐδεὶς ἐκοιμήθη = ἅπαντες ἐγορηγόρεσαν = πάντες ἔμειναν ἄγρυπνοι. — πολὺ μᾶλλον ἔτι = ἔτι πολὺ μᾶλλον. — ἑαυτούς, δηλ. πενθοῦντες. — πείσεσθαι, μέλ. τοῦ πάσχω. — οἶα = τοιαῦτα οἶα. — Μηλίους... Αἰγινήτας, τούτους πάντας οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ διαφόρους ἐποχὰς οὕτως ἐτιμώρησαν, ὥστε ἄλλους μὲν ἐφόνευσαν ἢ ἐξηγνδραπόδισαν, ἄλλους δὲ ἐξεδίωξαν ἐκ τῆς πατρίδος των. — Ἰστιαίως, κατοίκους τῆς Ἰστιαίας, πόλεως τῆς Εὐβοίας. — Σκιωναίους καὶ Τορωναίους, κατοίκους τῆς Σκιώνης καὶ Τορώνης, πόλεων τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου. — καὶ ἄλλους πολλούς, ὑπερβολὴ τοῦ Ξενοφώντος, διότι ἄλλα συμβάντα παρόμοια δὲν εἶναι γνωστά. — τῇ ὕστεραῖα, δηλ. ἡμέρα. — τοὺς λιμένας, τὸν τῆς Μουνιχίας, τὸν τῆς Ζέας καὶ τὸν κυρίως λιμένα τοῦ Πειραιῶς, ὅστις περιελάμβανε τὸν πολεμικὸν λιμένα (τὸν Κάνθαρον) καὶ τὸν ἐμπορικὸν λιμένα (τὸ Ἐμπόριον). Ὁ Φαληρικὸς λιμὴν ἀπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους δὲν ἐχρησιμοποιοῦτο. — ἀποχῶσαι = νὰ φράξωσι διὰ χώματος. — πλην ενός, τοῦ ἐμπορι-

κοῦ λιμένος (τοῦ Ἐμπορίου). — εὐτρεπίζειν = ἐπισκευάζειν. — φυλακὰς ἐφιστάναι = φρουρὰς νὰ θέτωσιν. — τᾶλλα πάντα = καθ' ὅλα τὰ ἄλλα.

5 — 10

κατεσκευάσατο = κατεστήσατο. — ἐν αὐτῇ, τίνι; — Μυτιλήνην, πρωτ. τῆς Λέσθου. — τὰπὶ (= τὰ ἐπὶ) Θοράκης χωρία = τὰ ἐν τῇ Θοράκῃ φρούρια. — δέκα τριήρεις ἔχοντα = δέκα τριήρεσι = μὲ δέκα τριήρεις. — ἐκεῖ, ποῦ; — μετέστησεν = μετέφερε πρὸς τὸ μέρος τῶν Λακεδαιμονίων. — εὐθύς, συναπτόον τῷ μετὰ τὴν ναυμαχίαν. — ἀφειστήκει, ὑπερσυντ. τοῦ ἀφίσταμαι = ἀποστατῶ. — σφαγὰς... ποιήσαντες = σφάζαντες. — τῶν γνωρίμων = τῶν ἀριστοκρατικῶν. — μετὰ ταῦτα, οὐχὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς μάχην, ἀλλ' εὐθύς ὡς οὗτος πᾶσαν σχεδὸν τὴν Ἑλλάδα ὑπέταξεν εἰς τὴν Σπάρτην. — ἐπεμφε, δηλ. ἀγγελίαν. — Δεκέλειαν, ὁ βασιλεὺς Ἅγις ἦδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 413 εἶχε καταλάβει τὴν Δεκέλειαν ἐν Ἀττικῇ κατὰ συμβουλήν τοῦ τότε ἐξορίστου Ἀλκιβιάδου. — ἐξῆσαν, παρατ. τοῦ ἐξέρχομαι. — πανδημεῖ = πανστρατιᾶ. — πλὴν Ἀργείων, διότι εἶχον κάμει σπονδὰς ἑκατονταετείς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. — παραγγείλαντος... βασιλέως = κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἄλλου βασιλέως. — ἔστρατοπέδευσε, συναπτόον τῷ πρὸς τὴν πόλιν (= ἀπέναντι τῆς πόλεως) ὑποκμ. ὁ Πausανίας. — ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ, ἡ Ἀκαδημία ἦτο γυμνάσιον πλησίον τοῦ Κολωνοῦ ὀνομασθεῖσα οὕτως ἀπὸ τοῦ ἥρωος Ἀκαδήμου· ἐκεῖ κατόπιν ἐδίδασκεν ὁ Πλάτων. — ἀπέδωκε, τοῦ ἀποδίδωμι = δίδω ὀπίσω τὸ ἀντίθετον τούτου ἀπολαμβάνω = λαμβάνω ὀπίσω. — τὴν πόλιν = τὴν ἑαυτῶν πόλιν. — ὡς δ' αὐτως = ὡσαύτως δέ. — καὶ τοῖς ἄλλοις, τίσι; — τῆς αὐτῶν, δηλ. πατρίδος. — τὰ πλοῖα, τὰ κομίζοντα σῖτον. — δηώσας, τοῦ δηῶ = λεηλατῶ. — πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, 50 πλοῖα ἐκ τῶν 200 εἶχεν ἀφήσει πρὸ τῆς Σάμου. — εἶργε, τοῦ εἶργω = ἐμποδίζω τὴν εἴσοδον, ἐν ᾧ εἰργνύω = ἐμποδίζω τὴν ἐξοδον.

10 — 13

πολιορκούμενοι, μετχ. αἰτιολογ.· πῶς ἀναλύεται; — κατὰ γῆν, ὑπὸ τίνων ἐπολιορκούντο; — κατὰ θάλασσαν, ὑπὸ τίνος; — χορῆ = πρέπει. — ὄντων, μετχ. αἰτιολογ. — ἐνόμιζον... συνεμάχουν = ἐνόμιζον δὲ ὅτι οὐδεμία σωτηρία ὑπελείπετο εἰς αὐτοὺς τοῦ νὰ μὴ πάθωσιν, ὅχι

ὅσα ἐποίησαν ἐκδικούμενοι, ἀλλ' ὅσα ἀδικήματα εἶχον πράξει διὰ τὴν ἀλαζονείαν των εἰς ἀνθρώπους μικρῶν πόλεων, δι' οὐδεμίαν ἄλλην αἰτίαν παρὰ διότι συνεμάχουν μὲ ἐκείνους (τοὺς Λακ.).— ἄ, ἀνήκει καὶ εἰς τὸ ἐποίησαν καὶ εἰς τὸ ἠδίκουν=ἠδικήκεσαν.— ἴβριον = ἀλαζονείαν.— οὐδ' ἐπὶ μιᾷ = ἐπ' οὐδεμιᾷ.— τοὺς ἀτίμους, τοὺς ἐστερημένους τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἕνεκα ἐγκλήματος· τὸ ἀντίθ. ἐπίτιμος = ὁ ἀποκαθιστάμενος εἰς τὰ πολιτικά δικαιώματα.— ἐκαρτέρον = ἀντίσταντο μετὰ καρτερίας.— καὶ ἀποθνήσκοντων, μετχ. ἐνδοτικῆ = καὶ εἰ καὶ ἀπέθνησκον.— ὁ σῖτος = αἰ τροφαί.— παρ' Ἄγιν, εὐρισκόμενον ποῦ; — ἔχοντες, μετχ. τροπ.— καὶ ἐπὶ τούτοις = καὶ ἐπὶ τῷ ὄρω τούτῳ (τίνι;).— οὐ γὰρ εἶναι, ἀπὸ τοῦ ἐνν. ἔφη = διότι ἔλεγεν ὅτι δὲν εἶναι.

13—16

Σελλασία, πόλις ἐπὶ τῶν ὀρίων τῆς Λακωνικῆς.— οἱ ἔφοροι, ἐν Σπάρτῃ ὑπῆρχον πέντε ἔφοροι, οἵτινες εἶχον ἐξουσίαν ὑπερτέραν τῆς τῶν βασιλέων.— αὐτῶν, τίνων; — ὄντα = ὅτι ἦσαν.— οἰάλεω καὶ πρὸς Ἄγιν, ποῖον τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως;— αὐτόθεν, συναπτέον τῷ ἀπιέναι, ὅπερ ἐκ τοῦ ἐκέλευον=διέταττον νὰ ἀπέρχωνται ἀπὸ ἐκεῖ (χωρὶς δηλ. νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Σπάρτην).— εἰ τι=ἐὰν κατὰ τι.— κάλλιον, ἀποδοτέον τῷ βουλευσαμένους = ἀφ' οὗ σκεφθῶσι καλύτερον.— ἦκειν = νὰ ἐπανέλθωσι τὸ ἀπαρ. πόθεν ἐξαρτ.; — ἀθυμία=λύπη.— ἀπολεισθαι, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ φόντο=ἐνόμιζον ὅτι θὰ χαθῶσι.— τῷ λιμῶ = ὑπὸ τῆς ἐπικρατοῦσης πείνης.— Ἀρχέστρατος, εἰς τῶν βουλευτῶν.— εἰπῶν... ἐδέθη = εἰπῶν κράτιστον εἶναι ποιεῖσθαι εἰρήνην ἐφ' οἷς (= ἐπὶ τούτοις ἃ) προυκαλοῦντο Λακ. ἐδέθη (=ἐδέδετο)=εἰπῶν ὅτι ἦτο συμφερώτατον νὰ κάμνωσιν εἰρήνην (πρὸς τοὺς Λακ.) μὲ τοὺς ὄρους, τοὺς ὁποίους προέτεινον οἱ Λακ., εἶχε ῥιφθῆ εἰς τὸ δεσμοκτήριον.— προυκαλοῦντο... ἑκατέρου = προυκαλοῦντο δὲ (= γὰρ) καθελεῖν ἐπὶ δέκα σταδίους ἑκατέρου τῶν μακρῶν τειχῶν = προέτεινον δηλ. νὰ κατακρημνίσωσιν ἕκτασιν δέκα σταδίων ἐξ ἑκατέρου τῶν μακρῶν τειχῶν.— τῶν μακρῶν τειχῶν, ἅτινα ἔφερον εἰς τὸν Πειραιᾶ· τῶν τειχῶν τούτων καθαιρουμένων ἢ πόλις ἀπεχωρίζετο ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ παρεδίδοτο ἄοπλος εἰς πᾶσαν πολιορκίαν.— ἐπὶ δέκα σταδίους, ἑκάτερον τῶν μακρῶν τειχῶν εἶχεν ἕκτασιν 40 σταδίων ἀμφοτέρα

δὲ κατήρχοντο εἰς Πειραιᾶ παραλλήλως καὶ εἰς ἀπόστασιν 550 ποδῶν ἀπ' ἀλλήλων. — ἔξειναι, τοῦ ἀπροσ. ἔξεισι = ἐπιτρέπεται· τὸ ἀπαρμφ. πόθεν ἔξαρτ.;

16 — 19

τοιούτων ὄντων, δηλ. τῶν πραγμάτων = ἐν ᾧ δὲ τὰ πράγματα εὐρίσκοντο εἰς τοιαύτην κατάστασιν. — Θηραμένης, ὀλιγαρχικός, ὁ κατήγορος τῶν ἐν Ἀργινοῦσαις στρατηγῶν, βραδύτερον εἰς τῶν τριάκοντα. — παρὰ Λύσανδρον, ὁ Λύσ. ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς, ἀφίει πλοῖα νὰ πολιορκῶσιν αὐτόν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἶτα εἰς τὴν Σάμον. — εἰδῶς... ἤξει = ἤξει εἰδῶς πότερον Λακεδαιμόνιοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν βουλόμενοι ἑξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν ἢ ἔνεκα πίστεως = θὰ ἐπανεέλθῃ, ἀφ' οὗ πρότερον μάθη διὰ ποῖον ἐκ τῶν δύο οἱ Λακ. ἐπιμένουσι περὶ τῆς κατασκαφῆς τῶν τειχῶν, διότι ἐπιθυμοῦσι νὰ ἑξανδραποδίσωσι τὴν πόλιν ἢ ἔνεκα ἀσφαλείας (δηλ. ἵνα ἔχωσιν ἐγγύησιν διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ὄρων τῆς εἰρήνης). — πίστεως ἔνεκα, ἐτέθη ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ βουλόμενοι, ὕπερ αἰτιολογ. μετχ. — πεμφθεῖς, οὐχὶ ἄνευ ἀντιρρήσεως τῶν ἀληθῶν φίλων τῆς δημοκρατίας. — ἐπιτηρῶν, δηλ. τὸν καιρὸν = καιροφυλακῶν. — διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σίτον = διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν τροφίμων· τοῦτο ἀντιφάσκει πρὸς τὴν § 11, καθ' ἣν παντελῶς ἦδη ὁ σίτος ἐπελελοίπει. — ὁμολογήσειν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἔμελλον. — ὅτι... κατέχοι... κελεύοι = ὅτι ἐκράτει... διέταττε. — τέως (δεικτ. τοῦ ἔως) = ἔως τότε, δηλ. ἐπὶ τρεῖς μῆνας. — εἶναι δηλ. αὐτός· ἔξαρτ. ἐκ τοῦ νοουμένου ἔφη. — ὧν ἐρωτῶτο = ἐκείνων, ἃ ἐρωτῶτο = ἐκείνων, εἰς ἃ ἠρωτᾶτο. — ὑπ' αὐτοῦ, τίνας; — ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους, συμπληροῦται ὡς ἐξῆς: ἀλλ' ἔφη κυρίους εἶναι τοὺς ἐφόρους. — πρεσβευτῆς εἰς, ἢ πρόθεσις ἐτέθη ἔνεκα τῆς ἐν τῷ πρεσβευτῆς ὑπαρχούσης ἐννοίας τῆς ἀποστολῆς. — αὐτοκράτωρ = ἔχων ἀπόλυτον ἐξουσίαν. — δέκατος αὐτὸς = αὐτὸς μετὰ ἐννέα ἄλλων. — ἀγγελοῦντα, ἢ μετχ. πόθεν ἔξαρτ. καὶ τί σημ.; — μετ' ἄλλων Λακ. = μετ' ἄλλων, οἵτινες ἦσαν Λακεδαιμόνιοι. — Ἀριστοτέλην, ὅστις βραδύτερον ἦτο εἰς τῶν τριάκοντα. — φυγάδα = ἐξόριστον. — ἐκείνους, τίνας; ἢ αἰτ. ὑποκμ. τοῦ ἀπαρμφ. εἶναι, ὕπερ ἔξαρτ. πόθεν;

19 — 21

ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν = μὲ ποῖαν ἐξουσίαν εἶχον ἔλθει. — ὅτι αὐτοκράτορες, δηλ. ἦκοιεν. — καλεῖν, δηλ. εἰς Σπάρτην. — ἦμον, ὁ

Θηραμένης καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις. — ἐποίησαν, ὑποκμ. οἱ ἔφοροι. — ἀντέλεγον... μὴ, φαινόμενος πλεονασμός· διότι = ἀντιλέγοντες (δηλ. τοῖς Λακ., ὧν ἡ πρότασις ἔπεται) ἔλεγον νὰ μὴ. — μάλιστα, ἀνῆκει εἰς τὸ Κορινθιοὶ καὶ Θηβαῖοι, ὅχι μόνον εἰς τὸ τελευταῖον. — σπένδεσθαι = ποιεῖσθαι σπονδίας (= συνθήκας), ἐν ᾧ σπένδειν = ποιεῖσθαι σπονδήν (= θυσίαν). — ἐξαιρεῖν = καθαιρεῖν = κατακρημνίζειν· ὡς ἀντικμ. νοητέον τὸ τὰς Ἀθήνας. — οὐκ ἔφασαν ἀνδραποδιεῖν = ἔφασαν οὐκ ἀνδραποδιεῖν = εἶπον ὅτι δὲν θὰ ἐξανδραποδίσωσιν. — μέγα ἀγαθόν, οἱ Λακ. ἀντέτεινον εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν Ἀθηνῶν, ὅχι ἕνεκα τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, ἀλλὰ διότι προεικάζετο, ὅτι οἱ ἀλαζόνες Θηβαῖοι ἔμελλον νὰ ἐπαρθῶσι καὶ ἀντιταχθῶσι πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας· καὶ τὸ Δελφικὸν δὲ μαντεῖον λέγεται ὅτι συνηγόρησεν ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῶν Ἀθηνῶν. — εἰργασμένην = ἡ ὁποία ἔχει πράξει. — ἐν τοῖς μεγίστοις... Ἑλλάδι = ἐν τοῖς κινδύνοις (= κατὰ τοὺς κινδύνους), οἱ μέγιστοι ἐγένοντο τῇ Ἑλλάδι. Ἐννοοῦνται οἱ Περσικοὶ πόλεμοι. — ἐποιοῦντο, βουλευτικὸς παρατ. = ἐπεθύμουν νὰ κάμνωσιν. — ἐφ' ᾧ... ἔπεσθαι = μετὰ τὸν ὄρον νὰ ἀκολουθῶσιν ὑποκμ. τοῦ ἀπαρμφ. καὶ τῶν μετοχ. τὸ Ἀθηναίους. — τά τε μακρὰ τείχη, ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς οἱ Λακ. ἀπήγ-
 τουν τὴν κατασκαφὴν μέρους τῶν μακρῶν τειχῶν (§ 13-16 «προκαλοῦντο δέ... ἐπὶ δέκα σταδίου καθελεῖν ἑκατέρου»). — τὸν Πειραιᾶ, τὸν περίβολον τοῦ Πειραιῶς. — καθελόντας... παραδόντας καὶ... καθέντας, μετχ. χρονκ. = ἐπὶ καθέλωσιν, ἐπὶ παραδῶσι καὶ ἐπὶ καθῶσι = ἀφ' οὗ κατακρημνίσωσιν, ἀφ' οὗ παραδῶσιν καὶ ἀφ' οὗ ἐπιτρέψωσιν εἰς τοὺς φυγάδας νὰ ἐπανέλθωσιν. — καθέντας, ἀόρ. τοῦ καθήμι = ἐπιτρέπω (τινὶ) κατελθεῖν. — Λακεδαιμονίους, ἀντικμ. τοῦ ἔπεσθαι. — ὅποι ἂν ἡγῶνται = ὅπου ἤθελον ὁδηγεῖ.

21 — 23

ταῦτα, δηλ. τοὺς ὄρους τῆς εἰρήνης. — εἰσιόντας αὐτοὺς = αὐτοὺς ἐν ᾧ εἰσῆρχοντο. — περιεχεῖτο = περιεκύκλω· τοῦ ῥήμ. περιχέομαι. — φοβούμενοι, μετχ. αιτιολ. πῶς ἀναλύεται; ἡ μετχ. κατὰ πληθ. ἀριθμόν, διότι τὸ ὄχλος, εἰς ᾧ ἀποδίδεται, εἶναι περιληπτικόν. — ἦκοιεν, τίνες; — οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει (ἀπρὸς.) μέλλειν = διότι δὲν ἦτο δυνατόν πλέον νὰ ἀναβάλλωσιν. — ἐφ' οἷς = μετὰ ποίους ὄρους. — προηγόρει (τοῦ ῥ. προηγοῶ) δ' αὐτῶν = ὠμίλει δὲ ὑπὲρ αὐτῶν

(τῶν πρέσβειων).—περιαίρειν=καθαιρείν.—ἀντειπόντων δέ τινων = ἐπεὶ δέ τινες ἀντεῖπον.—πλείονων δὲ συνεπαινεσάντων = ἐπεὶ δὲ πλείους συνεπήνεσαν (= ἐπεδοκίμασαν).—ἔδοξε, ὅχι τῇ ὑστεραία, ἀλλ' ἐν ἄλλῃ ἐκκλησίᾳ γενομένη βραδύτερον.—κατέπλει, πόθεν;—κατῆσαν, τοῦ κατέρχομαι=ἐπανέρχομαι τὸ ῥῆμ. λέγεται περὶ φυγάδων ἐπανερχομένων εἰς τὴν πατρίδα.—κατέσκαπτον, οἱ Πελοποννήσιοι.—ὑπ' αὐλητρίδων=συνοδευόμενοι ὑπ' αὐλητρίδων.—πολλῇ προθυμίᾳ=μετὰ πολλῆς προθυμίας· ἡ δοτ. ἀποδοτέα τῷ κατέσκαπτον.—ἄρχειν=ἀρχὴν εἶναι τὸ ἀπαρμφ. ἐκ τοῦ νομίζοντες = διότι ἐνόμιζον ὅτι ἐκείνη ἡ ἡμέρα ἦτο ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Γ'. Ἀρχὴ τῶν τριάκοντα ἐν Ἀθήναις, ἐσωτερικὴ ἔρις, καταδίκη καὶ θάνατος Θηραμένους.

(1—3, 11—56)

1—3

τῷ δ' ἐπιόντι ἔτει, δηλ. τῷ 404·403 π. X. — ἔδοξε τῷ δήμῳ, εὐθὺς μετὰ τὴν κατασκαφὴν τῶν τειχῶν ἐκλήθη ὁ δῆμος εἰς ἐκκλησίαν, εἰς ἣν, παρόντος καὶ τοῦ Λυσάνδρου, ὁ Δρακοντίδης, ὄργανον περιβόητον τῶν ὀλιγαρχικῶν, ὑπέβαλε τὴν πρότασιν, ὅπως ἡ διοίκησις τῆς πολιτείας ἀνατεθῆ εἰς 30 ἄνδρας.—οἱ... συγγράψουσι = ἕνα οὗτοι συντάξουσιν.—καθ' οὓς πολιτεύσουσι, ὑποκμ. οἱ Ἀθηναῖοι=ἕνα κατὰ τούτους ζῶσιν ὡς πολῖται.—ἠρέθησαν, δέκα μὲν ἐκ τῶν τριάκοντα ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ἦτοι ὑπὸ τοῦ Κριτίου καὶ τῶν ὁμοφρονούντων, δέκα ὑπὸ τοῦ Θηραμένους καὶ δέκα ὑπὸ τοῦ λαοῦ.—Κριτίας, ἦτο υἱὸς τοῦ Καλλαίσχρου καὶ μαθητῆς τοῦ Σωκράτους, ὁ βιαίωτατος τῶν τριάκοντα.—τούτων δὲ πραχθέντων, ἡ μετχ. χρον. πῶς ἀναλύεται;—πρὸς Σάμον, ἣν δὲν εἶχεν ἀκόμη καθυποτάξει.—ἐκ τῆς Δεκελείας, ὅπου ἐπὶ 9 1/2 ἔτη ἔμεινε πολιορκῶν τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ ξηρᾶς.—κατὰ πόλεις ἐκάστους=ἐκάστους τῶν συμμάχων εἰς τὰς πόλεις των.

ἐπεὶ τάχιστα (=εὐθύς ὡς)..., συμπληρωτικὸς ὀρισμὸς τοῦ χρόνου τῆς ἤδη ἐν § 1 μνημονευθείσης ἐκλογῆς. — ἐφ' ὅτε = ἐφ' ᾧ = ἐπὶ τῷ ὄρω. — καθ' οὐστίνας πολιτεύσονται = συμφώνως πρὸς τοὺς ὀπίσθους ἔμελλον νὰ πολιτεύωνται. — τούτους, τίνας; — ἔμελλον = ἀνέβαλλον. — ἀποδεικνύναι = δημοσιεύειν. — τὰς ἄλλας ἀρχάς, ἐν αἷς καὶ τοὺς δέκα ἐν Πειραιεὶ ἄρχοντας. — πρῶτον μὲν, ἢ ἀντίθεσις: ἐπεὶ δέ... ἐκ τούτου. — οὓς = τούτους, οὓς. — ἐν τῇ δημοκρατίᾳ = ἐν καιρῷ τῆς δημοκρατίας. — ἀπὸ συκοφαντίας, ἢ πρῶθ. μετὰ γεν. = ἀπὸ ψευδῆ κατηγορίαν. — ζῶντας καί... ὄντας, μετοχαὶ κατηγορημ. ἐξαρτώμεναι ἐκ τοῦ ἦδσαν = ἐγνώριζον ὅτι ἔζων καὶ ὅτι ἦσαν. — τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς = τοῖς ἀριστοκρατικαῖς. — βαρεῖς = ὀχληροῦς. — ὑπήγον θανάτου = κατήγγελλον ὡς ἀξίους θανατικῆς ποινῆς. — ἠδέως = εὐχαρίστως. — αὐτῶν κατεψηφίζετο, δηλ. τούτων, οὓς οἱ τριάκοντα ὑπήγον θανάτου· τὸ δὲ καταψηφίζομαι τινος = καταδικάζω τινά· τὸ ἀντίθετον ἀποψηφίζομαι = ἀθωῶ. — ὅσοι... ὄντες = ὅσοι εἶχον τὴν συνείδησιν ὅτι δὲν ἦσαν τοιοῦτοι. — οὐδὲν = οὐδὲ ὅλως· ἐμφαντικώτερον τοῦ οὐ. — ἄχθομαι = λυποῦμαι, δυσαρεστοῦμαι.

ὅπως ἂν ἐξεῖη = τίνι τρόπῳ θὰ ἦτο ἐπιτετραμμένον. — αὐτοῖς, τίσι; — τῇ πόλει, πόθεν ἐξαρτ.; — χρῆσθαι, ὑποκμ. τοῦ ἀπροσ. ἐξεῖη· τὸ δὲ χρῶμαι = μεταχειρίζομαι. — ἐκ τούτου, δηλ. τοῦ χρόνου = ἔκτοτε. — πέμψαντες, μετχ. χρονκ.· πῶς ἀναλύεται; — Αἰσχίνην τε καὶ Ἀριστοτέλην, δύο τῶν τριάκοντα. — φρουρούς, ὑποκμ. τοῦ ἀπαρεμφ. ἔλθειν, ὅπερ ἐξαρτ. ἐκ τοῦ συμπρᾶξι· τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ ἔπεισαν = ἔπεισαν Λύσ. συμπρᾶξι ἐλθεῖν φρουροὺς σφίσι = ἔπεισαν τὸν Λύσ. νὰ ἐνεργήσῃ ὥστε νὰ ἔλθωσι φρουροὶ χάριν αὐτῶν (τίνων);. — ἔως... καταστήσονται τὴν πολιτείαν = ἔως ὅτου... μεταβάλλωσι πρὸς τὸ συμφέρον των τὸ πολίτευμα. — δῆ = δῆθεν. — τοὺς πονηροὺς = τοὺς δημοκρατικούς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς. — ἐκποδὸν ποιησάμενοι, μετχ. χρονκ.· πῶς ἀναλύεται; ἐκποδὸν ποιῶμαι = ἐκδιώκω, ἀπομακρύνω. — θρέψειν, δηλ. τοὺς φρουροὺς. — ὁ δέ, τίς; — τοὺς τε φρουροὺς, οἵτινες ἀνῆρχοντο εἰς 700. — ἐθεράπευον = περιεποιούγτο. — πάσῃ θεραπείᾳ = παντὶ

τρόπῳ.—ὡς... ἐπαινοίη=ἵνα πάντα ἐγκρίνη.— ἃ πράττειεν=ὅσα ἔπραττον.— τῶν δὲ φρουρῶν (ἐξαρτ. ἐκ τῆς νοουμένης αἰτ. τινάς)... αὐτοῖς=ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἀπέστειλεν εἰς αὐτοὺς τινὰς ἐκ τῶν φρουρῶν.— οὓς ἐβούλοντο, ἀντικεῖμ. τοῦ συνελάμβανον· τὸ δὲ οὐκέτι... ἀξίους, ἐπεξήγησις = συνελάμβανον ὄσους (ἐκ τῶν πολιτῶν) ἤθελον, δηλ. ὄχι πλέον (= οὐκέτι) τοὺς πονηροὺς καὶ ὀλίγου λόγου ἀξίους.— ἀλλ' ἤδη... λαμβάνειν = ἀλλὰ πλέον ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐνόμιζον ὅτι, ἐὰν μὲν παρηγκωνίζοντο, οὐδόλως θὰ ἠγείνοντο τοῦτο, ἐὰν δὲ ἐπεχειροῦν νὰ ἀντιπράττωσί τι, θὰ εἶχον τοὺς ἐθέλοντας μετ' αὐτῶν νὰ ἀντιπράττωσι πλείστους.— ἀνέχεσθαι, νοητέον τὸ ἄν.— παρωθημένους... ἐπιχειροῦντας, μετχ. ὑποθ. = εἰ παρωθοῦντο... εἰ ἐπιχειροῦεν.— πλείστους, κατηγορ.— τοὺς συνεθέλοντας, δηλ. ἀντιπράττειν ἢ μετχ. ἐξαρτ. ἐκ τοῦ λαμβάνειν ἄν (= ἔχειν ἄν).

15 — 18

ὁμογνώμων = σύμφωνος.— προπετής = πρόθυμος.— ἅτε καὶ φυγῶν=διότι καὶ ἐξωρίσθη (τῷ 407 π. X. Ἀνεκλήθη δὲ τῷ 405 π. X., ὅτε ἐγένετο εἰς τῶν ἐφόρων).— ὁ Θηραμένης ἀντέκοπτε (= ἠγαντιοῦτο), ἀπόδοσις τῆς χρον. προτάσεως ἐπεὶ... ἦν.— ὅτι... εἶη = ὅτι δὲν εἶναι πρέπον.— θανατοῦν εἴ τις... = νὰ τιμωρῇ τις διὰ θανάτου τινά, ὅστις.— ἐτιμᾶτο, δηλ. πρότερον.— ἐπεὶ καὶ ἐγώ... , ὁ λόγος ἐτράπη ἀπὸ πλάγιον εἰς εὐθύον.— δὴ = ὡς γνωστόν.— ὁ δέ, ὁ Κριτίας.— οἰκείως... Θηραμένει=φιλικῶς διέκειτο πρὸς τὸν Θηραμένην.— ὅτι οὐκ ἐγχωροίη (= οὐκ ἐξεΐη) μὴ οὐκ ἐκποδῶν ποιεῖσθαι = ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μὴ ἐκδιώκωσι.— διακωλύειν, δηλ. πλεονεκτεῖν.— ἥττόν τι, δηλ. ἢ εἰ εἰς ἦν συναπτόν τῷ χρῆματι = ὅτι ὀλιγώτερον κατὰ τι πρέπει = ὅτι δὲν πρέπει.— ὥσπερ τυραννίδος = ὥσπερ χρῆ τιραννίδος ἐπιμέλεσθαι.— εἰ δέ... εὐήθης εἶ = ἐὰν δέ, διότι εἴμεθα τριάκοντα καὶ ὄχι εἶς, νομίζης ὅτι δὲν πρέπει νὰ φροντίζωμεν (οὕτω) περὶ ταύτης τῆς ἀρχῆς καθὼς (πρέπει νὰ φροντίζωμεν) περὶ τυραννίδος, εἶσαι μωρός.— ἐπεὶ δέ, συναπτόν τῷ δήλοι ἦσαν = ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἐφαίνοντο.— ἀποθηνησκόντων πολλῶν = διότι ἐφονεύοντο πολλοί.— καὶ ἀδίκως = καὶ μάλιστα ἀδίκως.— συνιστάμενοί τε καὶ θαυμάζοντες = ὅτι συνήρχοντο καὶ ἠπόρουν· αἰ μετχ. ἐξαρτ. ἐκ τοῦ δήλοι

ἦσαν. — τί ἔσοιτο ἡ πολιτεία = τί θὰ γείνη τὸ πολίτευμα. — τίς, ἐννοοῦνται οἱ τριάκοντα, ἐπομένως = ἡμεῖς. — ἱκανοὺς = ἀρκετοὺς. — κοινωνοὺς = μετόχους. — τῶν πραγμάτων = τῆς ἀρχῆς. — διαμένειν = διατηρεῖσθαι.

18 — 20

ἐκ τούτου μέντοι = μετὰ ταῦτα ὅμως. — τριάκοντα, δηλοῖ ἀρχὴν καὶ οὐχὶ τὸν ἀριθμὸν. — φοβούμενοι, μετχ. αἰτιολογ. πῶς ἀναλύεται; — οὐχ ἥμισα = μάλιστα = πρὸ πάντων. — μὴ συρροεῖεν (παθ. ἀόρ. δ' τοῦ συρρέω), ἐπεξήγ. τοῦ φοβούμενοι... τὸν Θηρ. = δηλ. μήπως συρρεῦσωσι (= συνέλθωσιν). — καταλέγουσι, ἱστορ. ἐνεστ. = κατέλεξαν = κατέγραψαν. — τρισχιλίους, ἐν μέρει μὲν ἵνα ἀποτελῶσι τὴν ἐκκλησίαν, ἐν μέρει δὲ ἵνα χρησιμεύωσιν ὡς δορυφόροι τῶν τριάκοντα· οὗτοι δὲ οἱ τρισχιλίοι συνήθως καλοῦνται οἱ ἐν τῷ καταλόγῳ, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ Ἀθηναῖοι οἱ ἔξω τοῦ καταλόγου. — τοὺς μεθέξοντας = οἱ μεθέξουσι = ἵνα οὗτοι μετάσχωσιν. — δὴ = ὡς ἐννοεῖται, βεβαίως (δηλοῖ τὴν συνέπειαν ὡς λίαν φυσικὴν). — ὅτι ἄτοπον... εἶναι = ὅτι δοκοῖ ἑαυτῷ γε ἄτοπον εἶναι = ὅτι εἰς ἑαυτὸν τοῦλάχιστον φαίνεται ὅτι εἶναι παράδοξον. — τὸ πρῶτον μὲν = κατὰ πρῶτον μὲν· ἢ ἀντίθεσις «ἔπειτα δέ». — ποιήσασθαι, ὑποκμ. τοῦ ἄτοπον εἶναι = νὰ κάμωσι κοινωνοὺς τῆς πολιτείας τρισχιλίους, — βουλομένους, δηλ. ποιήσασθαι κοινωνοὺς = ἀφ' οὗ θέλουσι νὰ κάμωσι κοινωνοὺς τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν. — ὥσπερ τὸν ἀριθμὸν... εἶναι = ὡς ἐὰν ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶχεν ἀνάγκην τινὰ νὰ εἶναι χρηστοί = ὡς ἐὰν ἐν τῷ ἀριθμῷ τούτῳ κατ' ἀνάγκην οἱ περιλαμβανόμενοι ἦσαν χρηστοί. — καὶ οὐτ'... οἷόν τε, νοητέα ἢ μετχ. ὄν. — καὶ οὐτ'... ἔξω γενέσθαι (= εἶναι) = καὶ ὡς ἐὰν δὲν ἦτο δυνατὸν οὕτε ἐκτὸς τούτων (τῶν τρισχιλίων) νὰ ὑπάρχωσι χρηστοὶ οὕτε ἐντὸς τούτων πονηροί. — ἔπειτα δέ, μετάβασις εἰς εὐθὺν λόγον. — ἡμᾶς, δηλ. τοὺς τριάκοντα. — τὰ ἐναντιώτατα, τὰ κατ' ἐξοχὴν ἐναντία. — πράττοντας, ἐκ τοῦ ὁρῶ = βλέπω ὅτι ἡμεῖς πράττομεν. — ἥττονα (= ἀσθενεστέραν) τῶν ἀρχομένων, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ ἦτο κρείττων ὡς βιαία. — τῶν ἀρχομένων, νοεῖται ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἐστερήθησαν τῶν πολιτικῶν των δικαιοματίων καὶ οἵτινες ἐξεγειρόμενοι θὰ ἦσαν ἐπικίνδυνοι. — κατασκευαζομένους = ὅτι προσπαθοῦμεν νὰ κάμωμεν.

οἱ δὲ = ἐκεῖνοι δέ, δηλ. οἱ τριάκοντα. — ἐξέτασιν ποιήσαντες = διατάξαντες νὰ γείνη ἐπιθεώρησις. — τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου = ἐκείνων δέ, αἵτινες δὲν ὑπῆρχον ἐν τῷ καταλόγῳ (τῶν 3.000). — κελεύσαντες, δηλ. τοὺς φρουροὺς καὶ τοὺς ὁμογνώμονας αὐτοῖς. — ἐπὶ τὰ ὄπλα, δηλ. ἵεναι = νὰ ὑπάγωσιν ὅπως λάβωσι τὰ ὄπλα. — ἐν ᾧ ἐκεῖνοι ἀπεληλύθεσαν, προσδιορίζει χρονικῶς τὸ πέμψαντες. — ἐκεῖνοι, οἱ ἔξω τοῦ καταλόγου. — ἀπεληλύθεσαν, ἐκ τῶν οἰκιῶν των, ὅπου τὰ ὄπλα των εὕρισκοντο. — τοὺς φρουροὺς, τὴν Σπαρτιατικὴν φρουράν. — παρεῖλοντο = ἀφῆρσαν. — ἀνακομίσαντες = καμίσαντες ἐπάνω. — συνέθεσαν = ὁμοῦ ἔθεσαν. — ἐν τῷ ναῶ, τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Ἀκροπόλει. — τούτων γενομένων = ἐπεὶ ταῦτα ἐγένετο. — ὡς ἔξον αὐτοῖς (= ἐπειδὴ ἔξῃν αὐτοῖς), αἰτ. ἀπόλυτος· ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων γενικὴ ἀπόλυτος δὲν ἀπαντᾷ. — χρημάτων, δηλ. ἔνεκα. — τῶν μετοίκων... λαβεῖν = ἕκαστος τῶν τριάκοντα νὰ λάβῃ ἓνα ἐκ τῶν μετοίκων· μέτοικοι δὲ ἐκαλοῦντο οἱ ξένοι, οἱ ἀντὶ φόρου, μετοικίου καλουμένου (21 δραχμῶν, διὰ τὴν χήραν γυναῖκα 6 δρ.), ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ κατοικῶσιν ἐν Ἀθήναις· οὗτοι ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλοῦσοι ὡς μετερχόμενοι τὸν ἔμπορον καὶ βιομήχανον. — αὐτούς, δηλ. τοὺς μετοίκους. — ἀποκτεῖναι... ἀποσημίνασθαι (= δημεῦσαι), ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἔδοξε. — καὶ Θηραμένην, ἵνα καὶ τοῦτον ποιήσωσι συνένοχον. — ὄντινα, δηλ. τῶν μετοίκων. — ἀλλ' οὐ δοκεῖ μοι... ποιεῖν = ἀλλ' οὐ δοκεῖ μοι καλὸν (= ἔντιμον) εἶναι ποιεῖν (ὑποκμ. ἡμᾶς) ἀδικώτερα τῶν συγκοφαντῶν φάσκοντας (= ἐν ᾧ λέγομεν) βελτίστους εἶναι. — εἶων, τοῦ εἶω = ἀφήνω, ἐπιτρέπω. — ἀποκτενοῦμεν = ἐπιθυμοῦμεν νὰ φονεύωμεν. — μηδὲν ἀδικούντας = ἀνθρώπους ἐὰν μηδεμίαν ἀδικίαν πράττωσιν. — τῷ παντὶ = πάντως, παντελῶς· ἐπιτείνει τὸ ἀδικώτερα. — ἐκείνων, ἀντὶ τῶν ὑπ' ἐκείνων πεπραγμένων. — ἀδικώτερα, ἐνν. τὸ ἐστί.

οἱ δὲ = οὗτοι δέ, οἱ τριάκοντα. — ἐμποδὼν = ἐμπόδιον· συναπτεόν τῷ τῷ ποιεῖν. — νομίζοντες, μετχ. αἰτιολγ. — ἐπιβουλεύουσι... διέβαλλον, παρατηρητέα ἢ ἀλλαγὴ τῶν χρόνων· ὁ α' ἱστορ. ἐνεστώς, ὁ β' παρατατικὸς δηλῶν τὸ κατ' ἐπανάληψιν. — ἄλλος πρὸς ἄλλον, παράθεσις τοῦ οἱ δέ. — ὡς λυμαινόμενον = ὅτι δῆθεν βλάπτει. —

θρασύτατοι = αὔθαδέστατοι. — ὑπὸ μάλης = ὑπὸ τὴν μασχάλην.
— παραγενέσθαι, ἐκτὸς τῆς βουλῆς ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς § 50
«ἐξῆλθε καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας». —
συνέλεξαν, τὸ ῥῆμα σύνηθες ἐπὶ τῆς συγκλήσεως τῆς βουλῆς, ἐν ᾧ
ἐπὶ τῆς τοῦ δήμου τὸ συγκαλεῖν, ποιεῖν. — ἀναστάς = ἐγερθεὶς
τοῦ ῥ. ἀνίσταμαι. — ᾧδε = ὡς ἐξῆς.

24 — 27

τοῦ καιροῦ = τοῦ πρέποντος. — ἐννοησάτω = σκεψάσθω = ἄς
σκεφθῆ. — πολιτεῖαι μεθίστανται = πολιτεύματα μεταβάλλονται. —
ἀνάγκη, ἐννοεῖται τὸ ἐστί, ὡς καὶ εἰς τὰ ὀνόματα ὦρα, δίκαιον,
καιρὸς κ.τ.λ. — ἐνθάδε = ἐδῶ, δηλ. ἐν Ἀθήναις. — τοῖς μεθιστᾶσι,
δηλ. τὴν πολιτείαν ἐκ δημοκρατίας. — διὰ τε τὸ... εἶναι καὶ διὰ
τὸ... τεθράφθαι = καὶ διότι εἶναι καὶ διότι ἔχει ἀνατραφῆ. —
πολυανθρωποτάτην, ὑπολογίζεται ὅτι τότε ἐν Ἀθήναις κατῴκουν
πλείονες τῶν 100,000. — ἡμεῖς δέ, οἱ τριάκοντα. — γνόντες μὲν...
εἶναι = ἐπειδὴ ἐκρίναμεν μὲν ὅτι εἶναι. — γνόντες δὲ ὅτι... = ἐπειδὴ
ἐγνωρίσαμεν δὲ ὅτι... — τοῖς οἰοῖς... ὑμῖν = τοῖς τοιούτοις, οἰοῖ
ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ἐσμεν. — ὁ δῆμος = οἱ δημοκρατικοί, ἐν ἀντιθέ-
σει πρὸς τὸ οἱ βέλτιστοι = οἱ ἀριστοκρατικοί. — διατελοῖεν ἄν, ἐνν.
ἢ μετχ. ὄντες = μέχρι τέλους ἤθελον εἶναι. — καθίσταμεν, ἀποπει-
ρατικὸς ἐνεστ. = προσπαθοῦμεν νὰ ἰδρῶμεν. — ἐὰν αἰσθανώμεθα,
ἐνν. ἢ μετχ. ὄντα. — μάλιστα... δίκαιον = δικαιοτάτον. — ταύτη τῇ
καταστάσει, ἀντικ. τοῦ εἰ... λυμαίνεται = ἐάν... βλάβη τοῦτο τὸ
πολίτευμα, δηλ. τὴν ὀλιγαρχίαν. — δίκην δίδοναι, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ
δίκαιον εἶναι, ἕπερ ἐκ τοῦ δοκεῖ = φαίνεται ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ
τιμωρῆται αὐτός· τὸ ἐνεργ. τοῦ δίκην δίδωμι (= τιμωροῦμαι) εἶναι
τὸ δίκην λαμβάνω παρὰ τινος = τιμωρῶ τινα.

27 — 30

οἷς δύναται = δι' ὅσων μέσων δύναται. — ἀπολλύντα = πειρώμενον
ἀπολλύναι ἢ μετχ. ἐκ τοῦ αἰσθανώμεθα = ἐννοοῦμεν ὅτι προσ-
παθεῖ νὰ καταστρέψῃ. — ὡς δὲ... ἀληθῆ = ὅτι δὲ ταῦτα εἶναι ἀληθῆ.
— ἐὰν κατανοῆτε = ἐὰν σκέπησθε. — οὔτε ψέγοντα... οὔτε ἐναντιού-
μενον, αἰ μετχ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ εὐρήσετε = θὰ εὐρητε ἐκ τούτου, ὅτι
οὔτε οὐδεὶς ψέγει, οὔτε ἐναντιοῦται. — τὰ παρόντα = τὴν παροῦσαν

κατάστασιν.—τῶν δημαγωγῶν, ὁ Κριτίας διαστρέφει τὴν ἀλήθειαν, διότι οἱ τριάκοντα δὲν ἐφόνευσον μόνον δημαγωγούς.—ἐγίνωσκε= ἐφρόνει.—νῦν δέ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ εἶ... ἐγίνωσκε.—αὐτὸς μὲν ἄρξας... οὐκέτι αὐτῷ ἀρέσκει, ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ αὐτῷ μὲν ἄρξαντι... οὐκέτι ἀρέσκει ἢ αὐτὸς μὲν ἄρξας... οὐκέτι ἐπαινεῖ.— ἄρξας... ἐξορμήσας, μετχ. ἐνδοτικαί=ἐν ᾧ ἔκαμεν ἀρχήν... ἐν ᾧ παρώρμησεν.—αὐτὸς δέ, δηλ. ἄρξας.—τοῖς πρώτοις... δίκην ἐπιτιθέναι = νὰ καταδικάζητε ἐκείνους, οἱ ὅποιοι πρῶτοι κατηγγέλλοντο εἰς ὑμᾶς (δηλ. εἰς τοὺς βουλευτάς). — ἐπεὶ=ἀφ' οὔ. — αὖ= πάλιν, δηλ. ἐν πολιτικῇ μεταβολῇ.—ἐν τῷ ἀσφαλεῖ=ἐν ἀσφαλείᾳ. — ὅπως... δίκην δῶμεν=ἵνα τιμωρηθῶμεν ποῖον τὸ ἐνεργητ.; — τῶν πεπραγμένων, γεν. τῆς αἰτίας. — ὥστε... τὴν δίκην = ὥστε προσήκει (=ἀρμόζει, πρέπει) αὐτῷ διδόναι τὴν δίκην (=νὰ τιμωρῆται) οὐ μόνον ὡς ἐχθρῶ, ἀλλὰ καὶ ὡς προδότῃ ὑμῶν καὶ ἡμῶν. — καίτοι = καὶ ὅμως. — δεινότερον... ἔχθιον, δηλ. ἐστίν. — ὅσῳ χαλεπώτερον... τοῦ φανεροῦ = ὅσῳ δυσκολώτερον εἶναι νὰ προφυλαχθῇ τις ἀπὸ τὸ ἀφανές (δηλ. τὴν προδοσίαν) παρὰ ἀπὸ τὸ φανερόν (δηλ. τὸν πόλεμον).—ἐχθιον=μισητότερον, δηλ. πολέμου. — ἄνθρωποι = οἱ ἄνθρωποι. — ὅσῳ... σπένδονται, ἐτέθη τὸ ὅσῳ ἄνευ συγκριτικοῦ μόνον διὰ τὸν παραλληλισμὸν πρὸς τὸ τοσοῦτω, ἀντὶ νὰ τεθῇ τὸ ὅσον ἢ τὸ ὅτι.—ὄν δ' ἄν... λαμβάνωσι (=καταλαμβάνωσι) = ὄντινα ἤθελον ἀνακαλύψει διτι προσπαθεῖ νὰ προδίδῃ.—ἐσπείσατο... ἐπίστευσε, γνωμικ. ἀόριστ.= σπένδεται... πιστεύει.—πώποτε=ποτέ ἕως τώρα.—τοῦ λοιποῦ, δηλ. χρόνου= εἰς τὸ ἐξῆς, εἰς τὸ μέλλον.

30 — 32

ὅτι οὐ καινά... ποιεῖ=ὅτι ταῦτα, ἃ οὗτος (τίς;) ποιεῖ, οὐ καινά (=νέα) ἐστίν. — φύσει = ἐκ φύσεως. — ἀναμνήσω, μέλ. τοῦ ἀναμνήσκω=ὑπενθυμίζω. — τούτῳ = ὑπὸ τούτου. — γάρ, διασαφητικός = δηλα δῆ. — ἐξ ἀρχῆς μὲν, ἢ ἀντίθεσις ἐπεὶ δ' ἦσθετο. — τιμώμενος, μετχ. ἐνδοτικῆ· πῶς ἀναλύεται; — κατὰ τὸν πατέρα= ὁμοίως πρὸς τὸν πατέρα. — Ἄγωννα, ὁ Ἄγων, ὁ θετὸς πατὴρ τοῦ Θηραμένου, ἦτο εἰς τῶν προβούλων, οἵτινες διωρίσθησαν μετὰ τὸν Σικελικὸν πόλεμον, ἵνα φροντίσωσι περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, καὶ κατέστησαν ὕστερον τὴν ὀλιγαρχίαν τῶν 400.—προπετέστατος = προθυμότητος.—μεταστῆσαι, τίνος ῥήμ. εἶναι καὶ τί σημ.; — εἰς

τοὺς τετρακοσίους=εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν τετρακοσίων (κατὰ τὸ ἔτος 411 π. X.). — ἐν ἐκείνοις, τίσι; — ἀντίπαλόν τι = ἀντίπαλόν τι κόμμα· ἐννοοῦνται αἱ στάσεις τοῦ Ἀθηναϊκοῦ στρατοῦ ἐν Σάμῳ. — ὄφθεν δῆπου=διὰ τοῦτο βέβαια. — κόθορον, ὑπόδημα τῶν ὑποκριτῶν τῆς τραγωδίας· ἐπειδὴ δὲ ἀμφοτέροις τοῖς ποσὶν ἤρμοτε (δηλ. ἄλλοτε ἐφορεῖτο εἰς τὸν ἕνα πόδα καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν ἄλλον), ἐγένετο χρῆσις τῆς λέξεως ἐπὶ ἀνθρώπων ἀστάτων καὶ εὐμεταβόλων. — ἐπικαλεῖται = ἐπονομάζεται. — δεῖ δέ... τοὺς συνόντας, ἢ σύνταξις εἶναι: δεῖ δέ, ὦ Θηρ., ἄνδρα τὸν ἄξιον ζῆν οὐ δεινὸν εἶναι προάγειν μὲν τοὺς συνόντας εἰς πράγματα = πρέπει δέ, ὦ Θηραμένη, ὁ ἀνὴρ, ὅστις εἶναι ἄξιος νὰ ζῆ, νὰ μὴ εἶναι ἱκανὸς νὰ ὀδηγῆ μὲν τοὺς φίλους του εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις. — ἐὰν δέ τι ἀντικόπτη=ἐὰν δὲ παρουσιάζηται ἐμπόδιόν τι. — μεταβάλλεσθαι, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ δεῖ.—ἀλλ' ὡσπερ... καταστῶσιν, ἢ σύνταξις εἶναι: ἀλλὰ δεῖ διαπονεῖσθαι ὡσπερ τοὺς πλέοντας ἐν νηί, ἕως ἂν εἰς οὖρον καταστῶσιν = ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπιμένῃ κοπιάζων, καθὼς αἱ πλέοντες ἐπιμένουσι κοπιάζοντες ἐν τῷ πλοίῳ, ἕως ὅτου φθάσωσιν εἰς οὖριον ἄνεμον.—εἰ δὲ μή, δηλ. διαπονοῖντο.— πῶς, συναπτόεν τῷ ποτὲ = πῶς τέλος πάντων. — δεῖ, δηλ. ἀφικέσθαι.—εἰς τὰναντία=εἰς τὰ ὀπίσω.

32 — 34

θανατηφόροι=πρόξενοι θανάτων. — μεταίτιος=συναίτιος, διότι ὁ Θηρ. ἐτάττετο πάντοτε μὲ τὴν ὑπερισχύουσαν μερίδα. — ἕξ ὀλιγαρχίας, ἀντὶ νὰ λεχθῆ: ἐν ταῖς ἕξ ὀλιγαρχίας (εἰς δημοκρατίαν) μεταβολαῖς, ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ κατωτέρω ἐκ δημοκρατίας = ἐν ταῖς ἐκ δημοκρατίας (εἰς ὀλιγαρχίαν) μεταβολαῖς. — ἀπολωλέναι, ἐκ τοῦ μεταίτιος εἶ=εἶσαι συναίτιος νὰ ἔχῃσι καταστραφῆ.—ὑπὸ τῶν βελτιόνων = τῶν βελτίστων=ὑπὸ τῶν ὀλιγαρχικῶν. — τοί=βεβαίως. — ὅς... ἀπέκτεινεν, ἀντὶ μετοχῆς ἀναφορ. ὁ ἀποκτείνας, ἦν ἀπέφυγεν ὁ Ξεν. ἐνεκα τῆς ἐπισωρεύσεως πολλῶν μετοχῶν (ταχθεῖς, ἀνελόμενος, κατηγορῶν). — καὶ (=καίπερ) ταχθεῖς = ἂν καὶ διετάχθη.—τοὺς καταδύντας=τοὺς καταδυθισθέντας· τοῦ ῥήμ. καταδύομαι.—ἐν τῇ... ναυμαχίᾳ, δηλ. ἐν Ἀργινοῦσαις.—οὐκ ἀνελόμενος, μετχ. ἐνδοτ.—κατηγορῶν, μετχ. αἰτιολγ. — ἀπέκτεινεν αὐτοὺς=ἐγένετο αἷτιος νὰ φονευθῶσιν αὐτοὶ (τίνας;). — γὰρ μὴν=ἀλλ'

ὄμως.—ἐπιμελόμενος... ἐντροπόμενος (=φροντίζων), μετχ. κατηγορ. ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ φανερός ἐστι.—τοῦ καλοῦ=τῆς τιμῆς, τοῦ ἀξιωματος.—πῶς δ' οὐ φυλάξασθαι=πῶς δ' οὐ χρὴ (ἡμᾶς) φυλάξασθαι αὐτόν = πῶς δὲ δὲν πρέπει ἡμεῖς νὰ προσφυλαχθῶμεν ἀπὸ αὐτόν.—εἰδότας = ἀφ' οὗ γνωρίζομεν.—ὡς μή... δυνασθῆ = ὅπως μὴ δυνασθῆ.—ταυτό... ποιῆσαι, δηλ. ὅπερ τοὺς προτέρους φίλους.—ὕπαγομεν = καταγγέλλομεν.—ὡς προδιδόντα=ὡς προσπαθοῦντα νὰ προδίδῃ.

34 — 35

γὰρ = δηλα δῆ.—ἐκεῖ, δηλ. ἐν Σπάρτῃ.—τοῖς πλείοσι, τῶν ὁ ἐφόρων.—φέγειν τε... καὶ ἐναντιοῦσθαι, πόθεν ἐξαρτ.; — οὐκ ἂν οἴεσθε αὐτόν... ἀξιωθῆναι = οὐκ οἴεσθε αὐτόν ἀξιωθῆναι ἂν = δὲν νομίζετε ὅτι αὐτὸς ἤθελεν ἀξιωθῆ.—πόλεως = πολιτῶν.—ὡς οὗτος... τὰς ἐλπίδας, ἢ σύνταξις εἶναι: ὡς οὗτος σωθῆς μὲν ποιήσειεν ἂν πολλοὺς τῶν ἐναντία γιγνωσκόντων ὑμῖν μέγα φρονεῖν, ἀπολόμενος δὲ ὑποτέμοι ἂν τὰς ἐλπίδας πάντων καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν ἔξω = διότι οὗτος, ἐὰν μὲν σωθῆ, ἤθελε κάμει πολλοὺς τῶν ἀντιφρονούντων πρὸς ὑμᾶς (δηλ. τῶν δημοκρατικῶν) νὰ ὑπερηφανεύωνται, ἐὰν δὲ φονευθῆ, ἤθελε ματαιώσῃ τὰς ἐλπίδας ἄλλων (δηλ. τῶν δημοκρατικῶν) καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν ἔξω τῆς πόλεως (δηλ. τῶν φυγάδων).

35 — 38

ἐκαθέζετο, παρατ. μὲ σημασ. ἀορίστ. τοῦ καθέζομαι = κάθημαι.—γάρ, διασαφητικός.—οὐκ ἦρχον = δὲν ἔκαμα ἀρχήν.—τοῦ... λόγου = τῆς κατηγορίας.—καὶ ἐκείνων, τίνων; —ἐκεῖνοι ἔφασαν, ἀντὶ ἐκεῖνοι ἦρχον φάσκοντες.—προσταχθέν, αἰτ. ἀπόλυτος = εἰ καὶ προσετάχθῃ μοι, δηλ. ἀνελέσθαι = ἂν καὶ ἐδόθη διαταγὴ εἰς ἐμὲ νὰ ἀνασύρω.—οὐκ ἀνελέσθαι, ἐκ τοῦ ἔφασαν.—τοὺς δυστυχοῦντας=τοὺς καταδύντας.—χειμῶνα=τρικυμῖαν.—οὐδὲ πλείν, ἐκ τοῦ δυνατόν ἦν.—μὴ ὅτι (=μὴ εἶπω ὅτι)=πολὺ ὀλιγώτερον.—τῇ πόλει, δηλ. εἰς τοὺς πολίτας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.—φάσκοντες = ἐν ᾧ ἔλεγον· ὁ Θηρ. φρονεῖ, ὅτι οἱ στρατηγοὶ κατὰ τὴν ὁμολογίαν τῶν ἡδύνατο νὰ σφῶσιν τοὺς ναυαγούς, ἀποσιωπᾶ ὄμως ὅτι οὗτοι ἔλαβον πάντα τὰ μέσα πρὸς τοῦτο (πρβλ. Α', Ε').—οἷόν τε εἶναι = ὅτι ἦτο δυνατόν.—σῶσαι, ὑποχμ. ἐμέ.—προέμενοι = ἀφήσαντες

τοῦ β. προίεμαι. — ἀπολέσθαι = ὥστε ἀπολέσθαι. — ἀποπλέοντες, μετχ. τροπκ. τοῦ ὄχοντο = ἀπῆλθον. — θαυμάζω = ἀπορώ. — τό... παρανενομηκέναι = τὸ ὅτι ὁ Κρ. ἔχει παρανομῆσει = τὸ ὅτι ἔχει κατηγορήσει ἀδίκως ἐμέ. — ταῦτα, δηλ. ἡ δίκη τῶν στρατηγῶν. — ἦν = ἐγίνετο. — ἐν Θετταλία, ὁ Κρ. ἐξορισθεὶς ἐξ Ἀθηνῶν τῷ 407 ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλίαν, ὅπου τοὺς πενέστας ἐξήγειρε κατὰ τῶν κυρίων τῶν ἐκ Θεσσαλίας ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας τῷ 405 μετὰ τὴν παρὰ τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς μάχην. — κατεσκευάζε = ἔδρευε. — τοὺς πενέστας = τοὺς δούλους· οὗτοι ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τοὺς Βέλωτας ἐν Σπάρτῃ. — ὦν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ μηδὲν = μηδὲν τούτων, ἄ. — ἐκεῖ, ἐν Θεσσαλίᾳ. — ἐνθάδε, ἐν Ἀθήναις. — τούτω, τίνοι; — ποιεῖ = προσπαθεῖ νὰ κάμῃ. — δίκαιον εἶναι, ἐκ τοῦ ὁμολογῶ. — ὅστις = τίς. — ἄν... κρίνειν = ὅτι δύνασθε νὰ κρίνητε. — τά τε πεπραγμένα καὶ ἄ... ἡμῶν (= τῶν τριάκοντα), ἀντικμ. τοῦ εἰ κατανοήσετε. — ἕκαστος, τῶν τριάκοντα· ἄλλως θὰ ἦτο ἕκαστος.

38 — 40

οὐκοῦν = οὖν = λοιπόν. — μέχρι τοῦ, ἀποδίδεται εἰς τὰ ἀπαρμφ. καταστῆναι... ἀποδειχθῆναι... ὑπάγεσθαι, εἰς μὲν τὰ δύο πρῶτα μὲ τὴν σημασίαν τοῦ μέχρις οὗ, ἕως ὅτου, εἰς δὲ τὸ τρίτον μὲ τὴν σημασ. τοῦ ἐφ' ὅσον = ἕως ὅτου μὲν σεῖς καταστάθητε εἰς τὴν βουλήν καὶ διορισθῶσιν ἄρχοντες καὶ ἐφ' ὅσον κατηγογέλλοντο. — τοὺς ὁμολογουμένως = τοὺς γνωστούς. — ταῦτὰ ἐγγινώσκομεν = εἶχομεν τὴν αὐτὴν γνώμην. — οὗτοι, ὁ Κριτίας καὶ οἱ περὶ αὐτόν. — καλοὺς τε κἀγαθοὺς = χρηστοὺς καὶ ἐναρέτους· οὐχὶ μὲ τὴν σημασίαν τοῦ ἐν § 12 καλοὶ κἀγαθοί. — ἐκ τούτου, δηλ. τοῦ χρόνου. — τούτοις, τίσι; — ἀποθνήσκοντος = ὅτε ἐφρονεῦετο. — Λέοντος, οὗτος εἶχεν αἰχμαλωτισθῆ ὑπὸ τῶν Λακεδ. (Α', Δ', 21)· ἐλευθερωθεὶς δὲ μετὰ τὴν εἰρήνην τῶν Ἀθην. καὶ Λακεδ. κατέφυγεν εἰς τὴν πατρίδα του Σαλαμίνα· ἀλλ' ἐκεῖ συλληφθεὶς τῇ διαταγῇ τῶν τριάκοντα ὠδηγήθη εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἐφρονεῦθη. — καὶ ὄντος καὶ δοκοῦντος = ὅστις καὶ ἦτο καὶ ἐθωρεῖτο. — οὐδὲ ἓν, ἐμφαντικώτερον τοῦ οὐδέν. — τούτω, δηλ. τῷ Λέοντι. — συλλαμβανομένου = ὅτε συνελαμβάνετο. — Νικηράτου, οὗτος εἶχε κληρονομήσει μεγάλην περιουσίαν παρὰ τοῦ πατρός του Νικίου, τοῦ στρατηγού

τῶν Ἀθηναίων, τοῦ φονευθέντος ἐν Σικελίᾳ. — οὐδέν... δημοτικὸν (= ἀρεστὸν τῷ δήμῳ), διότι ἦτο ἀριστοκρατικὸς. — τούτω, τίνι;

40 — 43

ἀλλὰ μὴν = ἀλλὰ βεβαίως. — Ἀντιφῶντος... ἀπολλυμένου = ὅτε ὁ Ἀντιφῶν ἐφονεύετο. — ἐν τῷ πολέμῳ, τῷ Πελοποννησιακῷ. — παρείχετο = ἰδίᾳ δαπάνῃ παρείχεν. — ἠπιστάμην = ἐγνώριζον. — ὑπόπτως ἡμῖν ἔξοιεν = ὑποπτεύσοιεν ἡμᾶς = θὰ ὑποπτεύωσιν ἡμᾶς. — καὶ ὅτε... χρῆναι = καὶ ὅτε ἔφρασαν (τίνες;) χρῆναι ἕκαστον λαβεῖν ἓνα τῶν μετοίκων. — τούτων ἀπολομένων = ἐὰν οὗτοι φονευθῶσιν. — τῇ πολιτείᾳ, δηλ. τῆδε. — παρηροῦντο = ἀφήρουν. — οὐ νομίζων χρῆναι = νομίζων οὐ χρῆναι ἢ μετχ. αἰτιολογκ. — βουλομένους, κατηγορ. μετχ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐώρων. — ἔξῃν, ἀντὶ ἔξῃν ἂν = θὰ ἦτο δυνατόν. — πῖσαντας, ὡς ἀντικμ. νοητέα ἢ αἰτ. ἡμᾶς = ἐὰν ἤθελον πῖσει ἡμᾶς (κατὰ τὸν χρόνον τῆς πολιορκίας τῶν Ἀθηνῶν). — οὐδὲ τό... μισθοῦσθαι = οὐδὲ τὸ νὰ λαμβάνωσιν ἐπὶ μισθῷ. — ἔξόν, αἰτκ. ἀπόλυτος = ἐν ᾧ ἦτο δυνατόν. — ὀραδίως, συναπτόεν τῷ κρατήσῃν. — οἱ ἄρχοντες = ἡμεῖς οἱ ἄρχοντες. — κρατῶ τίνος = γίνομαι κύριός τινος, ἐν ᾧ κρατῶ τινα = νικῶ τινα. — γιγνομένους, ἀποδοτέα καὶ εἰς τὸ δυσμενεῖς. — Ἄνυτος, ὁ γνωστὸς μετὰ ταῦτα κατήγορος τοῦ Σωκράτους· οὗτος μετὰ τοῦ Θρασυβούλου συνετέλεσεν εἰς τὴν κατάλυσιν τῶν τριάκοντα. — Ἀλκιβιάδης, εἰς τὴν ἐξορίαν τούτου συνετέλεσεν ἰδίως ὁ Κριτίας, ὅστις καὶ τὸν θάνατον τούτου ἐπεδίωξε διὰ τοῦ σατράπου Φαρναβάζου. — φυγαδεύειν = ἐξορίζειν. — οὔτω, πῶς; — ἡγεμόνες = ἀρχηγοὶ (ὅπως βραδύτερον ὁ Θρασύβουλος). — ἡγεῖσθαι = ἡγεμόνας (= ἀρχηγούς) εἶναι τὸ ἀπαρμφ. ἐκ τοῦ τοῖς βουλομένοις.

43 — 45

πότερα = πότερον = ποῖον ἐκ τῶν δύο. — δικαίως, ἀποδοτέον τῷ νομίζοιτο ἂν = δικαίως θὰ ἐνομίζετο. — οὐχ οἱ ἐχθρούς... ποιοῦσιν, ἢ σύνταξις: οὐ ποιοῦσι τοὺς πολεμίους ἰσχυροὺς οὗτοι, οἱ κωλύοντες ποιῆσθαι πολλοὺς ἐχθρούς, οὐδ' οἱ διδάσκοντες (= προτρέποντες) κτᾶσθαι πλείστους συμμάχους. — ἀφαιρούμενοι = ἀφαιροῦντες δι' ἑαυτοῦς. — οὐδὲν = οὐδόλως. — γνωστόν, δηλ. ἐστίν. — ἐπισκεψασθε = σκεφθῆτε· ἄορ. ῥ' τοῦ ῥ. ἐπισκοποῦμαι. — Θρασ. καὶ Ἄνυ-

τον καὶ τοὺς ἄλλους φυγάδας, ὑποκμ. τοῦ ἀπαρμφ. βούλεσθαι ἄν, ὅπερ ἔξαρτ. ἐκ τοῦ οἶεσθε = νομίζετε ὅτι ὁ Θρ. καὶ ὁ Ἄνυτος καὶ οἱ ἄλλοι φυγάδες θὰ ἐπεθύμουν νὰ γίνωνται. — ἂ ἐγὼ λέγω καὶ ἂ οὗτοι πρᾶττουσι, ὑποκμ. τοῦ ἀπαρμφ. γίνεσθαι, ὅπερ ἔξαρτ. ἐκ τοῦ βούλεσθαι ἄν. — τὸ κράτιστον τῆς πόλεως = οἱ κράτιστοι τῶν πολιτῶν. — εἰ... εἶγε = ἐὰν διέκειτο προσφιλῶς. — ἄν ἠγεῖσθαι, ἐκ τοῦ οἶμαι = νομίζω ὅτι (αὐτοὶ) θὰ ἐνόμιζον. — καὶ τὸ ἐπιβαίνειν ποι τῆς χώρας, ὑποκμ. τοῦ χαλεπὸν εἶναι, ὅπερ ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἄν... ἠγεῖσθαι = ὅτι δύσκολον εἶναι καὶ τὸ νὰ ἐπιβαίνωσιν εἰς τι μέρος τῆς χώρας.

45 — 47

ἂ δ' αὖ εἶπεν = ὡς πρὸς ἐκεῖνα δ' ὅμως, τὰ ὅποια εἶπεν. — οἶος = ἐπιτήδειος. — ἀεὶ ποτε = ἀνέκαθεν. — καὶ ταῦτα = καὶ τάδε = καὶ τὰ ἐξῆς. — γὰρ = δηλὰ δὴ. — ἐπὶ τῶν τετρακοσίων = ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν 400. — ἐψηφίσατο = ἐψήφισεν. — διδασκόμενος, μετχ. αἰτιολογ. — ἐκεῖνοι, οἱ Λακεδ. — οὐδὲν ἀνίσταν, δηλ. πολεμοῦντες = οὐδόλως ἔπαυον πολεμοῦντες (κατὰ τῶν Ἀθηναίων). — οἱ δὲ ἀμφὶ Ἄριστ... Ἀρίσταρχος = ὁ δὲ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Μελάνθιος καὶ ὁ Ἀρίσταρχος καὶ οἱ περὶ τούτους οὗτοι ἦσαν ἐκ τῶν 400, οἵτινες, ἐπειδὴ ἠπειλοῦντο ὑπὸ τοῦ ἐν Σάμφ στρατοῦ τῶν Ἀθηναίων, ἔκτισαν παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένας Πειραιῶς (ἐπὶ τῆς Ἡετιωνείας) φρούριον, ὅπως παραδώσωσιν αὐτὸ εἰς τοὺς Λακεδ. — στρατηγούντες = ὡς στρατηγοί. — ἐπὶ τῷ χώματι = ἐπὶ τοῦ προχώματος, ὅπερ Ἡετιώνεια ἐκαλεῖτο. — ἔρουμα = φρούριον. — ὑφ' αὐτοῖς καὶ τοῖς ἐταίροις = ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν καὶ τῶν ἐταίρων. — τοῦτ' ἐστὶ = τοῦτο (δηλ. τὸ διακωλύσαι) σημαίνει.

47 — 50

ὡς... πειρώμενον = διότι κατὰ τὴν γνώμην του προσπαθῶ. — ἀμφοτέροις, δηλ. τοῖς ἀριστοκρατικοῖς καὶ δημοκρατικοῖς. — πρὸς τῶν θεῶν = δι' ὄνομα τῶν θεῶν. — τί ποτε = τί ἄρ' ἄγε. — δη = ὡς γνωστόν. — ἀεὶ ποτε = ἀνέκαθεν. — ἐκεῖνοις... πολεμῶ = πρὸς ἐκείνους εἶμαι ἐχθρός. — τοῖς οὐ πρόσθεν... εἶναι = τοῖς οἰομένοις οὐ πρόσθεν εἶναι ἄν καλὴν δημοκρατίαν = οἵτινες νομίζουσιν ὅτι πρότερον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι καλὴ δημοκρατία. — οἱ δοῦλοι, ὑπερβολικῶς λέγεται περὶ τῶν ἀπελευθέρων καὶ τῶν καταγομένων

ἐκ δούλων. — οἱ... ἀποδόμενοι=οὔτοι, οἱ ἀποδοῖντο ἂν = οὔτοι, οὔτινες δύνανται νὰ πωλήσωσιν. — ἀπορίαν=πενίαν. — δραχμῆς= ἀντὶ δραχμῆς· οἱ βουλευταὶ ἐλάμβανον μισθὸν βουλευτικὸν μίαν δραχμὴν τὴν ἡμέραν. — αὐτῆς, δηλ. τῆς πόλεως=τῆς πολιτείας. — οὐκ οἶονται... ἂν ἐγγενέσθαι=οἶονται οὐκ... ἂν ἐγγενέσθαι (δηλ. τῇ πόλει)=νομίζουσιν ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐν τῇ πόλει. — τὸ μέντοι... οὐ μεταβάλλομαι = τὸ μέντοι ὠφελεῖν (= τὸ νὰ ὠφελῇ τις ὄμως) τὴν πολιτείαν σὺν τοῖς δυναμένοις ὠφελεῖν καὶ μετ' ἵππων καὶ μετ' ἄσπίδων (= καὶ ὡς ἵππεῖς καὶ ὡς ὀπλίται) καὶ πρόσθεν ἀρίστον ἡγούμην εἶναι καὶ νῦν οὐ μεταβάλλομαι (= δὲν μεταβάλλω γνώμην). — οὐ μεταβάλλομαι, ὁ Θηραμένης θεωρεῖ ἀρίστην πολιτείαν ἐκείνην, ἐν ἣ μετέχουσι τῶν πολιτικῶν πραγμάτων οἱ εὐπορώτεροι τῶν πολιτῶν. — ἔχω, μετ' ἀπαρμφ.= δύναμαι. — ὄπου=ποῦ. — δημοτικοῖς=δημοκρατικοῖς. — τοὺς καλοὺς τε κἀγαθοὺς = τοὺς χρηστοὺς καὶ ἐναρέτους. — ἦ... πράττων... ἦ... πεποικῶς=ἦ... ὅτι πράττω... ἦ... ὅτι ἔχω ποιήσει αἰ μετχ. πόθεν ἐξαρτ.; — παθῶν = ἐπὶ (= ἀφ' οὗ) πάθω. — ἂν... ἀποθνήσκειν=ὅτι ἤθελον φονευθῆ· τὸ ἀπαρμφ. πόθεν ἐξαρτ.;

50 — 52

εἰπὼν, μετχ. χρον. πῶς ἀναλύεται; — ἐπαύσατο, δηλ. τοῦ λόγου. — δῆλη... ἐπιθορυβήσασα=φανερὰ ἐγένετο ὅτι εὐμενῶς διὰ θορύβου ἐπεδοκίμασε. — γνοὺς=ἐπειδὴ ἐνόησεν. — ὅτι... ἀναφεύξοιτο=ὅτι ἤθελεν ἀθροθῆ (τίς;). — διαψηφίζεσθαι=διὰ ψηφοφορίας νὰ ἀποφασίσῃ. — τοῦτο, ποῖον; — οὐ βιωτὸν=ἀνυπόφορον. — ἡγησάμενος, μετχ. αἰτιολγκ. — προσελθὼν=πλησιάσας. — ἐξῆλθε, πόθεν; — ἐπιστῆναι, συναπτέον τῷ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις = νὰ σταθῶσι πλησίον τῶν δρυφάκτων· δρυφάκτα δὲ ἦσαν ξύλινα κιγκλίδες διαχωρίζουσαι τοὺς βουλευτάς ἀπὸ τῶν ἀκροατῶν. — φανερώς τῇ βουλῇ=εἰς τρόπον ὥστε νὰ φαίνωνται εἰς τοὺς βουλευτάς. — προστάτου... οἴου δεῖ = προστάτου τοιοῦτου, οἴον δεῖ τὸν προστάτην εἶναι. — ὅς... ἂν μὴ ἐπιτρέπη = μὴ ἐπιτρέπειν. — ὄρῶν=ἐὰν βλέπῃ. — οἶδε οἱ ἐφεστηκότες, δηλ. οἱ τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντες. — οὐ φασιν... ἐπιτρέψειν = φασὶν οὐκ ἐπιτρέψειν. — εἰ ἀνήσομεν = ἐὰν ἀφήσωμεν. — τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον, παρατηρητέα ἢ σύντ. τοῦ λυμαίνομαι μετ' αἰτιατικ., ἐν ᾧ ἀνωτέρω εἶδομεν τοῦτο συντεταγμένον μετὰ δοτικ.

(§ 27).—ἔστι δὲ ἐν...=εἶναι δὲ ὀρισμένον ἐν...· ἐκ τούτου ἔξαρτ. τὸ μηδένα ἀποθνήσκειν καὶ τὸ τοὺς τριάκοντα κυρίου εἶναι. — ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις, οὓς οἱ τριάκοντα συνέγραψαν.—τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ κυρίου. — θανατοῦν, δηλ. αὐτούς· ἐπεξήγησις τοῦ κυρίου = δηλ. νὰ θανατώνωσιν αὐτούς (τοὺς ἔξω τοῦ καταλόγου). — συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν = ἐπειδὴ συνδοκεῖ ἅπασιν ἡμῖν = ἐπειδὴ πάντες ἡμεῖς συναινοῦμεν.

52 — 54

ἐπὶ τὴν Ἑστίαν = εἰς τὸν ἐν τῇ βουλῇ βωμὸν τῆς Ἑστίας, ὅπου ὠρκίζοντο οἱ βουλευταί. — ἐγὼ δέ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἡμεῖς θανατοῦμεν. — τά... ἐννομώτατα = τὰς ἐννομοτάτας ἰκεσίας. — μὴ ἐπὶ Κρ. εἶναι, ἐπεξήγ. τοῦ ἐννομώτατα = δηλ. νὰ μὴ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κριτείου. — ἀλλ' ὄνπερ νόμον... εἶναι, ἢ σύνταξις: ἀλλ' (ἰκετεύω) καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι (= καὶ ὑμεῖς καὶ ἐγὼ νὰ κρίνωμαι) κατὰ τοῦτον τὸν νόμον, ὃν οὗτοι (οἱ τριάκοντα) ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ (= τῶν τρισχιλίων). — τοῦτο μὲν = τόδε μὲν· ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ὑμῶν μέντοι. — οὐδέν μοι ἀρκέσει = οὐδόλως θά με βοηθήσῃ. — ὅδε ὁ βωμὸς = αὐτὸς ἐδῶ ὁ βωμὸς. — καὶ τοῦτο ἐπιδειῖται = καὶ τόδε ἐπιδειῖται (= σαφῶς δεῖξαι). — ὑμῶν... θαυμάζω = παραξενεύομαι μὲ ὑμᾶς. — καὶ ταῦτα = καὶ μάλιστα. — γινώσκοντες = ἐν ᾧ γνωρίζετε. — οὐδέν... εὐξάλειπτότερον, δηλ. ἔστιν = οὐδόλως εὐκολώτερον δύναται νὰ ἐξαλειφθῇ.

54 — 56

ἐκέλευσεν... ἐπὶ τὸν Θηρ. = ἐκέλευσεν ἵνα ἐπὶ τὸν Θηρ. — ἔνδεκα, ἀρχὴ κληρωτῆ ἐν Ἀθήναις ἔργον ἔχουσα τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς τῶν εἰς θάνατον καταδεδικασμένων. — ἐκεῖνοι εἰσελθόντες... εἶπεν, ἀντὶ τοῦ κανονικοῦ ἐκεῖνοις εἰσελθούσιν... εἶπεν. — ἡγουμένου... Σατύρου = προπορευομένου αὐτῶν τοῦ Σατ. — κατακεκριμένον = καταδεδικασμένον. — ὑμεῖς, οἱ ἔνδεκα. — ἀπαγαγόντες, δηλ. εἰς τὸ δεσμωτήριον. — οὐ δεῖ, συναπτόεν τῷ πράττετε = πράττετε ἐκεῖ, ὅπου πρέπει (νὰ πράττητε). — τὰ ἐκ τούτων = τὰ μετὰ ταῦτα, δηλ. τὴν θανάτωσιν. — ὥσπερ εἰκός, ἐνν. τὸ ἔστιν. — ὀρώσα... καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες (κατὰ σύνεσιν ἀναφέρεται εἰς τὸ βουλή = βουλευταί), μετχ. αἰτιολογ. — ὁμοίους, ἐνν. ἢ μετχ. ὄντας. — τὸ

ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου=τὴν πρὸ τοῦ βουλευτηρίου ὁδόν.—
 πλήρες, ἐνν. ἢ μετχ. ὄν.—παρήσαν, δηλ. οἱ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις.—
 μάλα μεγάλη = μεγίστη.—ἐν ῥῆμα, κατηγορ.=ὡς εἰς ἐκ τῶν
 (πολλῶν) λόγων.—καὶ τοῦτο = καὶ τόδε.—ὅτι οἰμώξειτο = ὅτι
 κακὴν θὰ τὴν εὐρη = ὅτι θὰ πάθῃ κακόν.—ἐπήρετο, ἀόρ. 6' τοῦ
 ἐπερωτῶ.—οὐκ ἄρα=λοιπὸν δέν.—τὸ κώνειον, τὸ ἐκ τοῦ φυτοῦ
 κωνείου δηλητήριον.—ἀποκοτταβίσαντα = ἀφ' οὗ ἔχυσεν ὅπως
 χύνουσιν οἱ παίζοντες τὸν κότταβον· κότταβος δὲ ἦτο εἶδος παιγι-
 δίου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, καθ' ὃ τὸ ὑπολειπόμενον τοῦ οἴνου
 ἀπετίνασσαν ἐκ τοῦ ποτηρίου εἰς μικρὰ καὶ κενὰ ἀγγεῖα ἐπιπλέοντα
 ἐπὶ λεκάνῃς τινὸς πλήρους ὕδατος· ἐὰν δὲ ταῦτα ἐπετύγγανον καὶ
 ἐθύθιζον, ἐπίστευον ὅτι ἀνεγνώριζον τὴν ἐκπλήρωσιν ἐγκαρδίου των
 πόθου. Ἐνταῦθα ὅμως ὁ Θηραμένης χύσας τὸ ὑπολειπόμενον τοῦ
 κωνείου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εὐχεται καὶ προλέγει τῷ Κριτία προσεχῆ
 τὸν θάνατόν του.—εἰπεῖν, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἔφασαν=ἔλεγον ὅτι εἶπεν.
 —τῷ καλῷ=διὰ τὸν ὠραῖον.—ταῦτα, ὑποκμ.—ἀποφθέγματα τοῦ
 ἀξιόλογα (ἔστιν), κατηγορ.: ἀπόφθεγμα δὲ=βραχὺ καὶ περιληπτι-
 κὸν λόγιον, εὐφυῆς ῥῆσις.—τοῦ ἀνδρός, ἐκ τοῦ ἐκεῖνο=ἐκεῖνο (τὸ
 χαρακτηριστικόν) τοῦ ἀνδρός.—ἀγαστὸν=ἄξιον θαυμασμοῦ.—τό...
 ἀπολιπεῖν, ἐπεξ. τοῦ ἐκεῖνο = τὸ ὅτι δὲν ἐξέλιπεν.—τοῦ θανάτου
 παρεστηκότος = εἰ καὶ (=ἂν καὶ) ὁ θάνατος παρεστήκει (=ἦτο
 παρών).—τὸ φρόνιμον (= ἡ φρόνησις)... τὸ παιγιῶδες (= ἡ
 ἀστειότης), ὑποκμ. τοῦ ἀπολιπεῖν.

**Δ'. Θρασύβουλος, πτώσις τῶν τριάκοντα,
 ἐπάνοδος τῶν φυγάδων, ἀμνηστία.**

(1—44)

1—2

οἱ τριάκοντα, ὁ ἀριθμὸς μένει, ἐν ᾧ ἤδη εἶναι 29.—ὡς ἔξόν,
 αἰτ. ἀπόλυτος=ἐπειδὴ ἦτο δυνατόν.—ἀδεῶς=ἀφόβως.—προεῖ-
 πον (τοῦ β. προαγορεύω)... μὴ εἰσιέναι=ἀπηγόρευσαν νὰ εἰσέρ-
 χωνται.—τοῖς ἔξω τοῦ καταλόγου, δηλ. εἰς ἐκείνους, οἵτινες δὲν

10

ἀνήκον εἰς τοὺς 3.000. — ἦγον, δηλ. τινὰς πρὸς θάνατον = διέταξαν νὰ ἀπάγῳσι τινὰς εἰς τὸ δεσμωτήριον πρὸς θάνατον ἐν συνόλῳ ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἐφρονεῦθησαν περὶ τοὺς 1.500. — φευγόντων, δηλ. τούτων, οἵτινες ἠπειλοῦντο νὰ θανατωθῶσιν ἢ μετχ. αἰτιολογκ. — ἐντεῦθεν, πόθεν; — ἄγοντες, ποῦ; — ἐνέπλησαν, δηλ. οἱ τριάκοντα = ἐποίησαν ἐμπλησθῆναι = ἐνήργησαν ὥστε τὰ Μέγ. καὶ αἱ Θῆβαι νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τῶν ἀναχωρούντων. — καὶ τὰς Θήβας, καὶ εἰς ἄλλας πόλεις, ὡς εἰς τὴν Χαλκίδα, Ἡλιδα καὶ τὸ Ἄργος, κατέφυγον πολλοὶ τῶν ὑποχωρούντων. — τῶν ὑποχωρούντων, πλέον τοῦ ἡμίσεος εἶχον φύγει ἐξ Ἀθηνῶν.

2 — 5

Θρασύβουλος, καὶ οὗτος (ὡς φαίνεται ἐκ τῆς § 42 τοῦ προηγουμένου κεφαλ.) εἶχεν ἐξορισθῆ ὑπὸ τῶν τριάκοντα. — ὄρηθησι = ἐκκινήσας. — ὡς = περίπου. — Φυλὴν, φρούριον ἐπὶ τῆς Πάρνηθος, εἰς τὰ μεθόρια Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, 100 στάδια μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν (περίπου 5 ὥρας). Ὁ Θρασ. κατέλαβε τοῦτο τὸ φρούριον, ἵνα ἐντεῦθεν προπαρασκευάσῃ τὴν κατὰ τῶν τριάκοντα προσβολὴν του. — χωρίον = φρούριον. — ἐβοήθουν = ἔσπευδον. — τοῖς ἰππεῦσι, οἱ ἰππεῖς πάντοτε ἦσαν δυσμενεῖς τῇ δημοκρατίᾳ διὰ τοῦτο καὶ ἤδη συμπράττουσι τοῖς τριάκοντα. — καὶ μάλα... οὔσης = ἐν ᾧ ἦτο καὶ παρά πολὺ καλὴ ἡμέρα. — πρὸς τὸ χωρίον, δηλ. τὴν Φυλὴν. — ἀποτειχίζειν, δηλ. τὸ χωρίον = νὰ ἀποκλήσῃ διὰ τείχους. — ὅπως ἐκπολιορκήσειαν, μετὰ προσωπικοῦ ἀντικμ. αὐτοῦς = ἵνα ἀναγκάσωσι τὸν ἐχθρὸν διὰ πολιορκίας νὰ παραδοθῆ (πρβλ. § 28). — τὰς ἐφόδους τῶν ἐπιτηδείων = τὰς ὁδοὺς, δι' ὧν ἐφέροντο τὰ τρόφιμα. — ἐπιγίγνεται = ἐπέρχεται. — χιών, ἦτο Ἰανουάριος τοῦ 403. — οἱ δέ, τίνες; — νιφόμενοι = ἐπειδὴ ἐχιονίζοντο. — συχνούς = πολλούς. — ὑπὸ τῶν ἐκ Φυλῆς, νοητέα ἢ μετχ. ἐπιπεσόντων. — ἀποβαλόντες = στερηθέντες. — γιγνώσκοντες, μετχ. αἰτιολογκ. — ληλατήσκειν, ὑποκμ. οἱ ἐκ Φυλῆς. — εἰ μὴ τις... ἔσοιτο = ἐὰν δὲν ὑπῆρχε σημαντικὴ τις φρουρά. — εἰς τὰς ἑσχατίας = εἰς τοὺς μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν κειμένους ἀγρούς. — ὅσον = ὡς = περίπου. — φυλάς, ὁ στρατὸς τῶν Ἀθηναίων (καὶ τὸ πεζικὸν καὶ τὸ ἱππικὸν) ἦτο διηρημένος εἰς 10 φυλάς κατὰ τὴν διαίρεσιν τῆς χώρας. — ἐν χωρίῳ λασίῳ = ἐν τόπῳ δασώδει.

περὶ ἑπτακοσίους, ὑποκμ. τοῦ συνειλεγμένων = ὅτε εἶχον συναθροισθῆ περίπου ἑπτακόσιοι. — καταβαίνει, πόνθεν; — θέμενος τὰ ὄπλα = στρατοπεδεύσας. — ἀπὸ τῶν φρουρῶν, τῶν Λακωνικῶν. — πρὸς ἡμέραν, ὑποκμ. τοῦ ἐγίγνετο = περίπου ἡμέρα ἐγίγνετο = ἐπλησίαζε νὰ ἐξημερώσῃ. — ἀνίσταντο ὅποι = ἀνιστάμενοι ἐπορεύοντο ὅπου. — ἐδεῖτο = εἶχεν ἀνάγκην, δηλ. νὰ πορευῆται. — ἀπὸ τῶν ὄπλων = μακρὰν τοῦ στρατοπέδου. — ψήγω = ξυστρίζω. — ψόφον = κρότον. — ἐν τούτῳ, δηλ. τῷ χρόνῳ = τότε. — οἱ περὶ Θρασ. = ὁ Θρασ. καὶ οἱ περὶ αὐτόν. — δρόμῳ = δρομαίως. — προσέπιπτον = ἐπετίθεντο (κατὰ τῶν πολεμίων). — ἔστιν οὖς = τινάς. — κατέβαλον, δηλ. ἐκ τῶν ἵππων = ἔρριψαν κάτω. — τρεψάμενοι, διαφέρει ὁ ἀόρ. οὗτος τοῦ β' τραπόμενοι διότι ὁ μὲν α' μεταβατικός, ὁ δὲ β' ἀμετάβατος. — τὸν καλὸν (= ὥρατον) ἐπικαλούμενον, τοῦτο προσετέθη πρὸς διάκρισιν ἄλλου ἔχοντος τὸ αὐτὸ ὄνομα. — καί... δὲ = καὶ προσέτι. — ἔτι, συναπτέον τῷ ἐν ταῖς εὐναῖς = ἐν ταῖς κλίναις = κοιμωμένους. — ἐπαναχωρήσαντες (= ἐπανελθόντες)... καὶ στησάμενοι καὶ συσκευασάμενοι (= συλλέξαντες), μετχ. χρονικ. πῶς ἀναλύονται; — ἐπὶ Φυλῆς = εἰς τὴν Φυλὴν. — βοηθήσαντες = τρέξαντες εἰς βοήθειαν (ἀφ' οὗ δηλ. ἐπληροφορήθησαν τὴν προσβολὴν τῶν περὶ Θρασύδουλον). — ἔτι = πλέον. — ἀνείλοντο = ἔθαψαν. — οἱ προσήκοντες = οἱ συγγενεῖς. — ἀνεχώρησαν = ἐπέστρεψαν.

οὐκέτι... τὰ πράγματα = νομίζοντες τὰ πράγματα (= τὴν ἀρχὴν) οὐκέτι ἀσφαλῆ σφίσις εἶναι. — νομίζοντες, μετχ. αἰτιολογ. — ἐξειδιώσασθαι = νὰ κάμωσιν ἐντελῶς ἰδίαν. — ὥστε εἶναι, δηλ. τὴν Ἐλευσίνα = ὥστε νὰ εἶναι ἢ Ἐλευσίς. — καταφυγὴν = καταφύγιον διότι ἢ Ἐλευσίς ἦτο ἀρχαιοῦθεν ὠχυρωμένη. — εἰ δεήσειε = ἐὰν ὑπάρξῃ ἀνάγκη (δηλ. καταφυγῆς). — παραγγείλαντες, δηλ. ἐλθεῖν. — ἔξετασιν ποιήσαντες, δηλ. τῶν Ἐλευσινίων = διατάξαντες νὰ γείνη ἐπιθεώρησις. — ἐν τοῖς ὄπλοις = τῶν δυναμένων νὰ φέρωσιν ὄπλα. — φάσκοντες = προφασίζόμενοι. — εἰδέναι, ἐκ τοῦ βούλεσθαι, ὅπερ ἐκ τοῦ φάσκοντες. — προσδεήσονται, ὑποκμ. οἱ Ἐλευσίνιοι. — ἀπογράφεσθαι = νὰ γράφωσι τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα. —

αἰὶ = ἐκάστοτε· συναπτόεν τῇ μετχ. ἀπογραφάμενον. — ἐξιέναι, ἐκ τοῦ ἐκέλευον. — κατέστησαν = εἶχον τοποθετήσει. — συνέδουν, τοῦ β. συνδῶ = δένω ὁμοῦ. — συνειλημμένοι ἦσαν, οὗτοι ἦσαν 300. — τὸν ἵππαρχον, τὸν ἄρχοντα τῶν ἱππέων. Δύο ἵππαρχοι ἦσαν· ἐκάτερος ἦτο ἡγεμῶν τῶν 5 φυλῶν τῶν ἱππέων· διότι ὁ στρατὸς τῶν Ἀθηναίων (καὶ τὸ πεζικὸν καὶ τὸ ἱππικὸν) ἦτο διηρημένος εἰς 10 φυλάς. — ἀναγαγόντα, δηλ. εἰς ἄστν = ἐπὰν ἀναγάγῃ = ἀφ' οὗ φέρῃ ἐπάνω. — αὐτούς, τίνας;

9 — 10

εἰς τὸ ᾠιδεῖον, τὸ κτισθὲν ὑπὸ Περικλέους (τῷ 444) εἰς τὸ ΝΑ μέρος τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηναίων· ἐχρησίμευε τοῦτο ἰδίως εἰς ἀγῶνας μουσικούς· ἐνταῦθα χρησιμεύει ὡς δικαστήριον. — παρεκάλεσαν = προσεκάλεσαν. — καὶ τοὺς ἄλλους ἱππέας = καὶ τοὺς ἄλλους, οἵτινες ἦσαν (οὐχὶ ὀπλίται, ἀλλ') ἱππεῖς. — ὑμῖν... ἡμῖν αὐτοῖς = χάριν ὑμῶν... χάριν ἡμῶν αὐτῶν. — τῶν οὖν... ἐστὶν = λοιπὸν τοὺς Ἐλευσινίους, οἱ ὅποιοι ἔχουσι συλληφθῆ, πρέπει νὰ καταδικάσῃτε. — ἵνα ταυτά... θαρροῖτε (= ἐλπίζετε) καὶ φοβῆσθε = ἵνα ἔχητε τὴν αὐτὴν ἐλπίδα καὶ τὸν αὐτὸν φόβον μὲ ἡμᾶς. — χωρίον = θέσιν. — φανεράν φέρειν τὴν ψῆφον, τοιοῦτος παράνομος τρόπος ψηφοφορίας ἐγένετο καὶ ἐν τῇ δίκῃ τῶν ἐν Ἀργινοῦσαις στρατηγῶν (Α', Ε', 9). — ἐν τῷ ἡμίσει τοῦ ᾠιδείου = κατέχοντες τὸ ἡμισυ μέρος τοῦ ᾠιδείου. — τῶν πολιτῶν οἷς = τούτοις τῶν πολιτῶν (δηλ. τῶν τρισχιλίων), οἷς. — οἷς ἔμελε = εἰς οὓς ὑπῆρχε φροντίς = οἵτινες ἐφρόντιζον.

10 — 13

ἐκ δὲ τούτου, δηλ. πέντε ἡμέρας μετὰ τὴν πρώτην νίκην τοῦ Θρασ. (§ 5-7), μεθ' ἣν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ηὐξήθη κατὰ 300. — περὶ χιλίους, κατηγορ. τοῦ συνειλεγμένου. — τοῖς ὀπλίταις, δηλ. τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ. — κατὰ τὴν... ἀναφέρουσαν = κατὰ τὴν ἀμαξιτὸν (δόδον) τὴν ἀναφέρουσαν εἰς τὸν Πειραιᾶ (= ἡ ὁποία ἔφερεν ἐπάνω εἰς τὸν Πειραιᾶ)· αὕτη ἔκειτο παρὰ τὴν σημερινὴν θέσιν Λάκκα Βάβουλα, ὅπου ὑπάρχουσιν ἐρείπια στρογγύλων πύργων. — ἔτι = ἐπὶ τινα χρόνον. — μὴ ἀνιέναι = νὰ μὴ ἀφήσωσιν αὐτοὺς νὰ ἀνέλθωσιν. — ἐπεὶ... οὔσι, ἢ σύνταξις: ἐπεὶ δὲ μέγας ὁ κύκλος ὧν ἐδόκει (αὐτοῖς) οὕτω πολλοῖς οὔσι δεῖσθαι πολλῆς

φυλακῆς = ἐπειδὴ δὲ ὁ περιβόλος τοῦ Πειραιῶς μέγας ὢν ἐφαίνετο εἰς αὐτούς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἦσαν ἀκόμη πολλοί, ὅτι εἶχεν ἀνάγκη πολλῆς φυλακῆς. — μέγας ὢν, ὁ περιβόλος τοῦ Πειραιῶς μετὰ τῆς Μουνιχίας ἦτο 60 σταδίων. — συνεσπειράθησαν (τοῦ ῥ. συσπειρῶμαι) ἐπὶ = συνεκεντρώθησαν εἰς. — Μουνιχία, λόφος πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πειραιῶς (νῦν Καστέλλα). — οἱ δ' ἐκ τοῦ ἄστεως, ὑποκμ. τοῦ συνετάξαντο = παρετάχθησαν. — Ἴπποδάμειον, ὀνομασθεῖσαν οὕτως ἀπὸ τοῦ ῥυμοτομήσαντος τὸν Πειραιᾶ καὶ τὴν ἀγορὰν κοσμήσαντος Ἴπποδάμου τοῦ Μιλησίου. Ἔκειτο ἐπὶ τῆς νῦν λεωφόρου Μουνιχίας μετὰ τῶν δύο ὁδῶν Ἀθηγᾶς καὶ Τσαμαδοῦ. — τὸ Βενδίδειον, ναὸς τῆς Βενδίδος Ἀρτέμιδος, θεότητος Θρακικῆς. — ἐγένοντο βάθος = ἀπετέλεσαν βάθος. — ἡ ἐπὶ πενήκοντα ἄσπιδων = ἡ βάθος 50 ἀσπιδοφόρων. Τὸ σύνηθες βάθος τῆς φάλαγγος ἦτο 8 ἀνδρῶν ἐνταῦθα τὸ βάθος εἶναι 50 ἀνδρῶν, διότι τὴν ἐν τελείᾳ εὐρύτητι ἀνάπτυξιν τῆς φάλαγγος παρεκώλυον οἱ στοῖχοι τῶν οἰκιῶν τῆς ἀπὸ τῆς Ἴπποδαμείου ἀγορᾶς ἀνηφορικῆς ὁδοῦ. — ἀντενέπλησαν = ἐνέπλησαν καὶ αὐτοί. — εἰς δέκα ὀπλίτας = ἐπὶ δέκα ὀπλιτῶν. — ἐπ' αὐτοῖς = ὀπισθεν αὐτῶν. — πελτοφόροι = πελτασταί, ἦτοι οἱ ἔχοντες μικρὰν καὶ ἐλαφρὰν κυκλοτερῆ ἀσπίδα, πέλτην καλουμένην. — οἱ πετροβόλοι = οἱ λιθοβόλοι. — συχνοὶ = πολλοί. — αὐτόθεν, δηλ. ἐκ τοῦ Πειραιῶς. — θέμενος, τί; — τὰ δ' ἄλλα ὄπλα, δηλ. τὸ δόρυ καὶ τὸ ξίφος. — κατὰ μέσον, τῆς φάλαγγος.

13 — 16

πολίται = συμπολίται. — τοὺς μὲν διδάξαι, δηλ. ἐκείνους, οἵτινες τελευταῖον εἶχον προσέλθει. — ὑμῶν, ἔξαρχ. ἐκ τοῦ τοὺς μὲν ... τοὺς δέ (= ἄλλους μὲν ... ἄλλους δέ), ὅπως ἡ γενκ. τῶν προσιόντων ἔξαρχ. ἐκ τοῦ οἱ μὲν ... οἱ δέ. — ὅτι εἰσί... ἐδιώξατε = ὅτι τῶν προσιόντων (= τῶν ἐπερχομένων) οἱ μὲν τὸ δεξιὸν (κέρως) ἔχοντές εἰσιν (ἐκείνοι), οὓς ἡμεῖς ἡμέραν πέμπτην (= πρὸ τεσσαρῶν ἡμερῶν) τρειψάμενοι ἐδιώξατε. — οὔτοι δῆ, δηλ. εἰσίν. — οὐδὲν ἀδικοῦντες = ἐν ᾧ οὐδόλως ἠδικοῦμεν. — ἀπεσημαίνοντο = ἐδήμευον. — ἀλλά... τοι = ἀλλ' ἰδοῦ. — οὐ = ἐκεῖ, ὅπου. — οὔποτε, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ αἰεί, ὅπως κατωτέρω τὸ ποτέ πρὸς τὸ νῦν. — ὦντο, ἐνν. τὸ παραγενέσθαι ἄν. — ἠνυόμεθα, ἐνν. τὸ παραγενέσθαι. — ὄπλα μὲν, ἀνεμένετο ἢ ἀντίθεσις τοὺς δὲ θεοὺς συμμαχοῦντας. —

ἐναντίοι = ἀπέναντι. — καθέσταμεν = ἔχομεν σταθῆ· παρακμ. τίνος ῥήμ.; — ὅτι = διότι· αἰτιολογεῖ τὸ ἡμῖν συμμαχοῦσι. — ἀγοράζοντες = ἐν τῇ ἀγορᾷ διατρέθοντες. — οἱ δὲ = τινὲς δέ· ἄνευ προηγούμενου οἱ μὲν. — καὶ οὐχ ὅπως (= οὐ μόνον οὐκ) ἀδικοῦντες = καὶ ὄχι μόνον χωρὶς νὰ ἀδικῶμεν. — ἐπιδημῶ = διατρέθω ἐν τῇ πατρίδι· τὸ ἀντίθετον ἀποδημῶ. — ἐν εὐδία, δηλ. ἡμέρα = ἐν καλῇ ἡμέρᾳ· ἀναφορικῶς πρὸς τὰ ἐν τῇ § 2 «καὶ μάλα εὐημερίας οὔσης». — ποιοῦσιν, τίνες; — ἐγχειρῶμεν, δηλ. αὐτοῖς = προσβάλλωμεν. — διδόασι, νοητέα ἢ δοτκ. ἡμῖν. — καί... δὲ = καί... μάλιστα. — ὑπὲρ τῶν προτεταγμένων = ὑπεράνω τῶν ἔμπροσθεν τεταγμένων. — διὰ τό... ἵνα = διότι πορεύονται. — πρὸς ὄρθιον = πρὸς μέρος ἀνηφορικόν· ἢ Μουνιχία εἶναι τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ Πειραιῶς. — δύναιτ' ἄν = δυνήσονται = θὰ δύνανται. — εἰς τὸ κάτω = εἰς τὰ κάτω. — πέτρος = λίθος, ἐν ᾧ πέτρα = βράχος. — ἐξιζόμεθα = θὰ φθάνωμεν τίνος ῥήμ. εἶναι;

16 — 18

καὶ ᾤετο μὲν ἄν τις = καὶ ἤθελε μὲν τις νομίζει. — δεήσειν, δηλ. ἡμῖν = ὅτι θὰ γείνη ἀνάγκη εἰς ἡμᾶς. — τοῖς γε πρωτοστάταις, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ μάχεσθαι = νὰ πολεμῶμεν κατὰ τῶν παρατεταγμένων τοῦλάχιστον ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ. — ἐκ τοῦ ἴσου = ἐκ τῆς αὐτῆς θέσεως. — ἁμαρτήσεται... ὁδὸς = οὐδεὶς (ὑμῶν) ἁμαρτήσεται (= θὰ ἀποτύχη) τούτων, ὧν γε ἡ ὁδὸς μεστή ἐστίν. — δραπετεύσουσι = θὰ κρύπτονται. — ἐξέσται, δηλ. ἡμῖν = θὰ εἶναι δυνατὸν εἰς ἡμᾶς. — τύπτειν, δηλ. αὐτούς. — ἐναλλομένους (τοῦ ῥ. ἐνάλλομαι = ἐφορμῶ), δηλ. ἡμᾶς, ὕπερ ὑποκμ. τοῦ ἀνατρέπειν (αὐτούς). — ὅπως = πῶς. — ἕκαστός τις = πᾶς τις. — ἑαυτῷ συνείσεται = θὰ ἔχη τὴν συνείδησιν. — ὧν = ὅτι εἶναι· ἢ μετχ. ἐκ τοῦ συνείσεται. — αὕτη, τίς; — ἀποδίδωμι, τί σημ. τὸ ῥ. τοῦτο καὶ ποῖον τὸ ἀντίθετον; — οἷς εἰσί, δηλ. παῖδες. — δήτα = τῷ ὄντι. — ἐπίδωσι = ζήσαντες ἴδωσιν. — μνημείου... τεύξεται = οὐδεὶς γὰρ πλούσιος ὧν (= καὶ ἄν εἶναι πλούσιος) τεύξεται οὕτω καλοῦ (= λαμπροῦ) μνημείου. — ἐξάρξω... παιᾶνα = θὰ κάμω ἀρχὴν νὰ ψάλλω τὸ πολεμικὸν ἄσμα. — ὅταν δὲ τὸν Ἐνυάλιον παρακαλέσωμεν = ὅταν δὲ τὸν θεὸν τοῦ πολέμου (δηλ. τὸν Ἄρην) ἐπικαλεσθῶμεν (ἀνακράζοντες τὴν πολεμικὴν κραυγὴν ἀλαλὰ ἢ ἔλελεῦ). — ὁμοθυμαδὸν =

ὄμοφύχως. — ἀνθ' ὧν (= ἀντὶ τούτων, ἃ) ὑβρίσθημεν = δι' ὅσας ὑβρεῖς ὑπέστημεν. — τιμωρόμεθα = ἄς ἐκδικώμεθα.

18 — 20

μεταστρέφομαι πρὸς τινα = στρέφω ἑμαυτὸν ὀπίσω πρὸς τινα. — καὶ γὰρ = γὰρ, αἰτιολογεῖ τὸ ἡσυχίαν εἶχεν. — ὁ μάντις, πάντοτε ἐν τῷ στρατῷ ὑπῆρχε μάντις· δι' αὐτὸ ἐτέθη καὶ τὸ ἄρθρον. — αὐτοῖς, τίσι; — πρὶν ... τρωθεῖη = πρὶν τις ἐκ τῶν ἰδικῶν των ἢ φονευθῆ ἢ πληγωθῆ. — ἐπειδὴν (= ἀφ' οὗ) τοῦτο γένηται, δηλ. ἢ πέση τις ἢ τρωθῆ. — ἠγησόμεθα ἡμεῖς, ἀντὶ ἠγήσομαι ἐγὼ = ἐγὼ θὰ προηγηθῶ. — ἔφη, ὁ μάντις· μεταβάσας εἰς ὀρθὸν λόγον. — ἐπομένους, μετχ. ὑποθ. = ἐὰν ἐψησθε ἔπομαι = ἀκολουθῶ. — ἐμοί... θάνατος, ποῖον τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως; — ὡς γέ μοι δοκεῖ = καθὼς ἐγὼ τοῦλάχιστον προαισθάνομαι. — καὶ οὐκ = καὶ ἀληθῶς δέν. — ἐψευσάμην = εἶπον ψεῦδος, ἐν ᾧ ἐψεύσθην = ἠπατήθην. — τὰ ὄπλα, δηλ. τὰς ἀσπίδας, ἄς εἶχον καταθέσει (§ 12). — αὐτὸς μὲν, ἢ ἀντίθεσις οἱ δ' ἄλλοι. — ὥσπερ... ἀγόμενος = ὡς εἰ ὠδηγεῖτο. — ὑπὸ μοίρας = ὑπὸ πεπρωμένου. — καὶ τέθαιπται = καὶ κείται θεθαμμένος. — Κηφισός, ποταμὸς τῆς Ἀττικῆς πρὸς Δ. τῶν Ἀθηνῶν ἐκβάλλων εἰς Φάληρον. — ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν = ἐνίκησαν καὶ νικῶντες κατεδίωξαν. — μέχρι τοῦ ὄμαλου = μόνον μέχρι τῆς πεδιάδος (ἵνα μὴ ἀφήσῃ τὴν ὄχυρὰν θέσιν των). — ἐναυθία, ποῦ; — τῶν... δέκα ἀρχόντων, οἵτινες εἶχον κατασταθῆ ὑπὸ τῶν τριάκοντα (Γ', § 11). — Χαρμίδης, θεῖος τοῦ φιλοσόφου Πλάτωνος καὶ συγγενῆς τοῦ Κριτίου. — περὶ ἑβδομήκοντα, ὑποκμ. τοῦ ἀπέθανον. — ἔλαβον, οἱ νικηταί. — σκυλεύω = ἀφαιρῶ φονευθέντος ἐχθροῦ τὰ ὄπλα, ἐνδύματα, ἄτινα σκῦλα καλοῦνται.

20 — 23

ἀπεδίδοσαν, οἱ νικηταί. — ἀλλήλοις, ἀποδοτέα ἢ δοτκ. καὶ εἰς τὸ προσιόντες καὶ εἰς τὸ διελέγοντο. — πολλοί, ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. — διελέγοντο, δηλ. περὶ διαλλαγῆς. — ὁ τῶν μυστῶν κήρυξ, ὁ κήρυξ τῶν Ἐλευσινίων μυστῶν (= τῶν μουσμένων τὰ Ἐλευσίνα μυστήρια), οἵτινες κατήγοντο ἐκ τοῦ ἐπιφανοῦς γένους τῶν Κηρύκων. — εὐφρονος = καλλίφρονος. — κατασιωπησάμενος = ἀφ' οὗ ἐπέβαλε σιωπῆν. — τί = διατί. — ἐξελαύνετε, δηλ. τῆς πόλεως. — ὑμῖν

== μέ ύμᾶς. — πρὸς θεῶν = ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν. — κηδεστία = ἐκ γάμου συγγένεια. — ἔταιρεία = φίλια. — ἁμαρτάνοντες, μετχ. κατηγορ. ἔξαρτ. πῶθεν; — κερδέων = κερδῶν. — ὀλίγου δεῖν, τὸ ἀπαρέμ. ἀπολύτως = σχεδόν. — πλείους, ὑπερβολή· οἱ φονευθέντες ὑπὸ τῶν τριάκοντα ἀνῆρχοντο εἰς 1500. — ἐν ὀκτῶ μηνσίν = ἐν διαστήματι ὀκτῶ μηνῶν, δηλ. ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 404 π. X. μέχρι τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 403. — δέκα ἔτη, ἐννοεῖ τὴν διάρκειαν τῆς τρίτης περιόδου τοῦ Πελοπ. πολέμου, ἧτοι τὸν Δεκελεικὸν πόλεμον (413-404 π. X.). — ἔξον = ἐν ᾧ ἦτο δυνατόν. — πολιτεύεσθαι = νὰ ζῶμεν ὡς πολῖται. — οὔτοι, τίνες; — ἔχθιστον = μισητότατον· παῖον τὸ θετικόν του; — καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις, εἰς τὸ ἔχθιστον. — ἐπίστασθε, προστακτ. ἐγκλ. — καὶ τῶν νῦν... ἀποθανόντων, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἔστιν οὖς (= τινὰς) = καὶ τινὰς ἐκ τῶν τῶρα ὑφ' ἡμῶν φονευθέντων. — πολλά, δηλ. δάκρυα = θλιδερῶς.

23 — 24

οἱ δὲ λοιποί, δηλ. οἱ ἐπιζῶντες. — ἄρχοντες, ἐννοοῦνται ὄχι μόνον οἱ 27 τῶν τριάκοντα, ἀλλὰ καὶ οἱ 9 τῶν δέκα ἐν Πειραιεῖ. — καὶ διὰ τό... προσακούειν = καὶ διότι προσέτι (ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἠττήθησαν) ἤκουον. — τοὺς μετ' αὐτῶν, ὑποκμ. τοῦ προσακούειν καὶ ἀντικμ. τοῦ ἀπήγαγον. — δὴ = ὡς ἦτο ἐπόμενον. — ἐν τῷ συνεδρίῳ = ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἐποιῶντο τὰς συνεδρίας. — καὶ ἐφοβοῦντο = καὶ ἐπομένως ἐφοβοῦντο. — ἐντόνως = θλαῖς δυνάμεσιν. — καθυφίεσθαι = ὑποχωρεῖν. — τοῖς ἐν Πειραιεῖ, οὕτω καλοῦνται οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Θρασυβούλου, ἀφ' οὔτου κατέλαβον τὸν Πειραιᾶ. — ἐδίδασκον = ἐπειρῶντο διδάξαι. — ὡς οὐδὲν δέοιντο = ὅτι οὐδόλως ἔχουσιν ἀνάγκην. — οὐκ ἔφασαν χρῆναι = ἔφασαν οὐ χρῆναι. — οὐδ', δηλ. ἔφασαν χρῆναι. — τὸ τελευταῖον = ἐν τέλει. — δέκα, οὗτοι ἐκλήθησαν δεκαδοῦχοι καὶ ἐλήφθησαν δύο μὲν ἐκ τῶν τριάκοντα (ὁ Φεῖδων καὶ ὁ Ἐρατοσθένης), οἱ δὲ λοιποὶ ὀκτῶ ἐκ τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος. — ἀπὸ φυλῆς, ἐκάστης.

24 — 26

οἱ μὲν τριάκοντα, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κριτίου, τοῦ Ἴππομάχου, τοῦ Θηραμένους καὶ μετὰ τὸν ἀποσχισμὸν τοῦ Ἐρατοσθένους καὶ τοῦ Φεῖδωνος διετήρησαν οἱ ὑπόλοιποι τῶν τυράννων

τὸ ὄνομα τῶν τριάκοντα. — τῶν ἐν ἄστει (= τῶν τρισχιλίων) . . . ἀλλήλοις, ἕξαρτ. ἐκ τοῦ ἐπεμέλοντο. — τεταραγμένων, ἐνν. ἢ μετχ. ὄντων. — ἕξεκάθευδον = διενυκτέρευον. — τοὺς τε ἵππους . . . ἔχοντες = καὶ ὡς ἵππεις καὶ ὡς ὄπλιται. — δι' ἀπιστίαν = διὰ δυσπιστίαν· οὗτοι ἐπεθύμουν νὰ ἐμποδίσωσι τὰς περαιτέρω διαπραγματεύσεις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐπαμφοτεριζόντων ὀλιγαρχικῶν μετὰ τῶν δημοκρατικῶν ἐν Πειραιεῖ. — ἐφώδευον = περιεπόλουν. — τὸ μὲν ἀφ' ἑσπέρας = τὸν μὲν ἀφ' ἑσπέρας μέχρι τοῦ ὄρθρου χρόνον. — κατὰ τὰ τεῖχη = ἀνὰ τὰ τεῖχη = εἰς ὅλα τὰ μέρη τῶν τειχῶν. — τὸ δὲ πρὸς ὄρθρον = τὸν δὲ ἀπὸ τοῦ ὄρθρου καὶ ἕξης χρόνον. — οἱ δέ, δηλ. οἱ ἐν Πειραιεῖ. — παντοδαποὶ = ἐκ παντοίων τόπων. — ὄπλα = ἀσπίδας. — οἰσύινα = ἕξ οἰσύας = ἐκ λυγαριάς. — ἔλευκοῦντο = ἔχριον διὰ λευκοῦ χρώματος (ἵνα διακρίνονται ἀπὸ τῶν ἐναντίων). — πρὶν . . . γενέσθαι = πρὶν δὲ παρέλθωσι δέκα ἡμέραι (ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς Μουνιχίας). — πιστὰ δόντες . . . ἔσεσθαι = πιστὰ δόντες ἔσεσθαι ἰσοτέλειαν τούτοις, οἵτινες συμπολεμήσειαν, καὶ εἰ ξένοι (= μέτοικοι) εἶεν = ἀφ' οὗ ἔδωκαν ἔνορκον ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ εἶναι ἰσοπολιτεία εἰς τούτους, οἵτινες ἤθελον πολεμήσει μετ' αὐτῶν, καὶ ἂν εἶναι ξένοι. — ἰσοτέλειαν, αὕτη ἔδιδεν εἰς τοὺς μὴ πολίτας ἐν Ἀθήναις τὰ αὐτὰ τοῖς πολίταις δικαιώματα καὶ ἀπήλλασσεν αὐτοὺς τοῦ μετοικίου καὶ τῶν ἄλλων ὑποχρεώσεων. — ἔξιψαν, ὡς ὑποκμ. οἱ ἐν Πειραιεῖ, εἰς ὃ παράθεσις κατ' ἐπιμερισμὸν εἶναι τὸ ἐπόμενον πολλοὶ μὲν . . . πολλοὶ δέ. — ὄπλιται, κατηγ. = ὡς ὄπλιται. — γυμνήτες = ψιλοὶ = ἄνευ ἀσπίδων. — ὡσεὶ = ὡς = περὶ-που. — προνομάς = ἐπιδρομάς. — ὀπώραν = ὀπώρας = ὀπωρικά.

26 — 28

τῶν ἐκ τοῦ ἄστεως, ἀντὶ τῶν ἐν ἄστει ἢ ἐκ ἐτέθη ἕνεκα τοῦ ἕξιψαι. — ἔστιν ὅτε = ἐνίοτε. — ληστὰς = τοὺς προνομάς ποιουμένους. — ἔχειροῦντο = συνελάμβανον. — τὴν φάλαγγα, τῶν ὄπλιτῶν τῶν ἐξεληθόντων πρὸς προφύλαξιν τῶν ἐπιδρομέων (ληστῶν). — κακουργῶ = βλάβπτω. — περιέτυχον . . . τισὶν = συνήντησάν τινας. — Αἰξωνεῖς, οἱ ἐκ τῆς Αἰξώνης, δήμου τῆς Κεχροπίδος φυλῆς, κειμένου παρὰ τὰ παράλια πρὸς Μ. τῶν Ἀθηνῶν ($\frac{1}{2}$ ὥραν μακρὰν αὐτῶν). — ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια = ἵνα λάθωσι τροφάς. — λιτανεύοντας . . . χαλεπῶς φερόντων, μετχ. ἐνδοτικαὶ = ἂν καὶ πολὺ παρεκάλουν καὶ

πολλοὶ ἵππεις ἤγανάκτου. — ανταπέκτειναν = πρὸς ἐκδίκησιν (ἀντί) ἐφόνευσαν. — τῶν ἵππέων, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ Καλλίστρατον. — ἐπ' ἀγροῦ = ἐν ἀγρῷ. — φυλῆς Λεοντίδος, μιᾶς τῶν δέκα ἐν Ἀθήναις φυλῶν ἢ γενκ. σημ. τὴν καταγωγὴν. — καὶ γὰρ = καὶ ἀληθῶς. — μέγα ἐφρόνου, τίνες; — πρὸς τὸ τεῖχος = τῷ τείχει. — κατὰ τὸν ἐκ Λυκείου δρόμον = κατὰ τὸν δρόμον τοῦ Λυκείου. Τὸ Λύκειον ἦτο γυμνάσιον κείμενον πρὸς Α. τῆς πόλεως παρὰ τὸν Ἰλισσόν, ἐν ᾧ ἐδίδασκεν ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης καὶ οἱ μαθηταὶ του καλούμενοι Περιπατητικοὶ ἐκ τῆς συνηθείας τοῦ περιπατεῖν ἐν ᾧ ἐδίδασκον. — μέλλοιεν, τίνες; — τὰ ζεύγη = τὰς ὑπὸ δύο ζῳῶν συρομένας ἀμάξας. — ἀμαξιαίους = ὑπὸ ἀμάξης δυναμένους νὰ μετακομίζωνται. — τοῦ δρόμου, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ὕπου. — πράγματα = δυσκολίας.

28 — 29

πεμπόντων . . . καὶ κελευόντων, μετχ. χρονικ. πῶς ἀναλύονται; — τῶν δ' ἐν τῷ καταλόγῳ, τῶν τρισχιλίων, οἵτινες εἶχον ἐνωθῆ μετὰ τῶν δέκα. Μεταξὺ τῶν ἀποσταλέντων πρέσβειων ἦτο καὶ εἰς ἐκ τῶν δέκα ὁ Φεῖδων, πρῆψν μέλος τῶν τριάκοντα. — ὡς ἀφεστηκότος τοῦ δήμου = διότι δῆθεν εἶχον ἀποστατήσει οἱ δημοκρατικοί. — Λύσανδρος, ὅστις διὰ τοῦτο σπεύδων ἐπανῆλθεν εἰς Σπάρτην ἐκ τῆς Διεύης, ἔνθα τότε διέμενεν. — λογίζομαι = σκέπτομαι. — ἐκπολιορκῆσαι, μετὰ προσωπ. ἀντικμ. τοὺς ἐν Πειραιεῖ = νὰ ἀναγκάσῃ διὰ πολιορκίας τοὺς ἐν Πειραιεῖ νὰ παραδοθῶσιν (πρβλ. § 2). — συνέπραξε, δηλ. τοῖς πρέσβεσιν. — ἑκατὸν τάλαντα, πρὸς στρατολογίαν μισθοφόρων· διότι ἡ Σπάρτη δὲν ἐπέθυμει νὰ ἀναλάβῃ ἐκστρατεῖαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων. — δανεισθῆναι . . . ἐκπεμφθῆναι, δηλοῦσι σκοπὸν = ἵνα δοθῶσιν ὡς δάνειον . . . ἵνα ἀποσταλῆ. — ἄρμοστήν . . . ναυαρχοῦντα, κατηγορ. = ὡς ἡγεμῶν τοῦ κατὰ ξηρὰν στρατοῦ . . . ὡς ναύαρχος. — ἐξεληθὼν, δηλ. ἐκ Σπάρτης· ἀποδοτέον καὶ τῷ ὁ ναύαρχος. — συνέλεγεν, διὰ τῶν 100 τάλάντων. — αὐτοῖς, τοῖς ἐν Πειραιεῖ. — ἐν ἀπορίᾳ ἦσαν = εὐρίσκοντο εἰς ἀμηχανίαν. — πάλιν αὖ = πάλιν ἐκ μέρους των· τὸ μὲν α' δηλοῖ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος, τὸ δὲ β' τὴν ἀντίθεσιν (ἢ ἀλλαγὴν) τοῦ ὕποκμ.

29 — 31

προχωροῦντων, δηλ. τῶν πραγμάτων = ἐν ᾧ τὰ πράγματα ἐπῆγαιναν καλά. — Πausanias, υἱὸς τοῦ Πλειστοάνακτος ἐκ τοῦ

φιλειρηνικοῦ γένους τῶν Ἀγιαδῶν.—εἰ=διότι.—κατειργασμένος= ἐὰν κατορθώσῃ.—τῶν ἐφόρων τρεῖς, δηλ. τὴν πλειονοψηφίαν οἱ ἔφοροι ἐν Σπάρτῃ πόσοι ἦσαν;—φρουράν, Λακεδαιμόνιον στρατόν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς μισθοφόρους, οὓς συνέλεξεν ὁ Λύσανδρος.—ὅτι οὐ νομίζοιεν εὐορκεῖν ἄν=ὅτι νομίζοιεν οὐκ εὐορκεῖν ἄν=ὅτι νομίζουσιν ὅτι δὲν ἤθελον φυλάττει τοὺς ὄρκους.—στρατευόμενοι=εἰ στρατεῦοιντο.—παράσπονδον=παρὰ τὰς σπονδάς, τὰς γενομένας μεταξὺ Ἀθηναίων καὶ Λακεδ. κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν Ἀθηνῶν (B', 19).—ταῦτα, ποῖα;—ὅτι=διότι.—οἰκίαν=ιδιικήν των.—ἐστρατοπεδεύσατο, ὁ Πausανίας διαβάς τὸν Ἴσθμόν ἦλθεν εἰς Ἐλευσίνα καὶ ἐνωθεὶς μετὰ τοῦ Λυσάνδρου, ὅστις ἤδη ἠναγκάσθη νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸν βασιλέα, προεχώρησεν εἰς τὰς Ἀθήνας.—Ἀλίπεδον, ἡ παραλία πεδιάς ἢ κειμένη μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.—πρὸς τῷ Πειραιεῖ=πλησίον τοῦ Πειραιῶς.—τὸ εὐώνυμον, δηλ. ἔχων.

31 — 33

ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν = εἰς τὰς οἰκίας των· διὰ τούτου ἐδήλου ὁ Πausανίας ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ τοὺς βλάβῃ.—ἐπέιθοντο, τίνες;—ὅσον ἀπὸ βοῆς ἔνεκα = κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον.—ἐπεὶ δέ... ἀπῆλθεν = ἐπεὶ δὲ ἀπῆλθεν οὐδὲν πράξας (= χωρὶς οὐδὲν νὰ πράξῃ) ἀπὸ (=διὰ) τῆς προσβολῆς.—δύο μόρας, ὁ στρατὸς τῶν Λακεδ. ἀπετελεῖτο ἐξ ἑξ μορῶν, ὧν ἑκάστη περιεῖχε 400-500 ἄνδρας· πρῶστατο δὲ ἑκάστης μόρας ὁ πολέμαρχος.—ἐπὶ τὸν Κωφὸν λιμένα, οὕτως ἐκαλεῖτο τὸ μυχιαίτατον μέρος τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς τὸ διὰ τοῦ περιβόλου τῶν τειχῶν χωριζόμενον ἀπὸ τοῦ Ἐμπορίου (νῦν Λίμνη).—πῆ=ποῦ.—σκοπῶν=ἐξετάζων.—εὐαποτειχιστότατος εἶη=εὐκολώτατα ἠδύνατο νὰ ἀποτευχισθῇ.—ἀπιόντος αὐτοῦ=ἐν ᾧ αὐτὸς ἀπῆρχετο.—τινές, δηλ. τῶν ἐκ Πειραιῶς.—πράγματα παρέχω τινὶ=ἐνοχλῶ τινά.—ἐλᾶν=ἐλαύνειν = ὀρμᾶν.—ἐνέντας (τοῦ ῥ. ἐνήμι), δηλ. τοὺς ἵππους=ἀφ' οὗ ἀφῆσσαι τοὺς χαλινούς τῶν ἵππων.—τὰ δέκα (δηλ. ἔτη) ἀφ' ἧβης=τὰ δέκα ἔτη ἀπὸ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, δηλ. οἱ ἔχοντες ἡλικίαν 20-30 ἐτῶν.—ἐγγὺς=περίπου.—Πειραιοῖ=ἐν Πειραιεῖ· ἐπὶ τοπικὸν ὡς τὰ Ἐλευσίνη, οἴκοι, Φαληροῖ κ.τ.λ.—πρὸς τό... θέατρον, ἔκειτο ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς Μουνιχίας (κατὰ τὸ πέρας τῆς νῦν ὁδοῦ Ἀρεως).

ἐκεῖ, ποῦ; — ἔτυχον ἐξοπλιζόμενοι = κατὰ τύχην ἐξωπλιζοντο. — πελτασταί, ἡ λέξις δηλοῖ ἐνταῦθα, ὡς πολλάκις, πάντας τοὺς ἐλαφρῶς ὀπλισμένους (ἀκοντιστάς, πετροβόλους, τοξότας, σφενδονήτας). — τῶν ἐκ Πειραιῶς, νοητέα ἢ μετχ. γενομένων ἢ συλλεγέντων. — ἐκδραμόντες, ἐκ τοῦ θεάτρου, ἐν ᾧ ἔτυχον ἐξοπλιζόμενοι. — ἔβαλλον, δηλ. πέτρους· τὸ ἀσύνδετον παρέχει ζωηράν τὴν ἀπεικόνισιν τῶν συμβάντων. — πιεζόμενοι, μετχ. αἰτιολ. — ἐπὶ πόδα = ὀπίσω χωρὶς νὰ στρέψωσι τὰ νῶτα, μὲ μέτωπον δηλ. πρὸς τοὺς ἐχθρούς. — οἱ δ' = οἱ δ' ἄλλοι, δηλ. οἱ ἐκ Πειραιῶς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι. — ἐν τούτῳ, δηλ. τῷ χρόνῳ = τότε, ἐν ᾧ δηλ. οἱ Λακ. ὑπεχώρουν. — ἐπέκειντο = ἐπετίθεντο. — ἐνταῦθα καί, ὁ καὶ ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἐπιτρόσκοντο ἢ ἔννοια: ὄχι μόνον ἐτραυματίσθησαν πολλοὶ τῶν Λακεδ., ἀλλὰ καὶ τινες ἐφονεύθησαν. — πολέμαρχος, ὁ διοικητὴς τῆς μόρας. — ἐν Κεραμειῶν, τόπῳ πρὸς τὸ ΒΔ τῶν Ἀθηνῶν (παρὰ τὴν νῦν ἀγίαν Τριάδα)· ἐχωρίζετο διὰ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως εἰς δύο μέρη, εἰς ἔσω καὶ ἔξω Κεραμεικόν· ἐνταῦθα ἐννοεῖται ὁ ἔξω Κεραμεικός, ἐν ᾧ ἐθάπτοντο ὑπὸ τῆς πόλεως οἱ ἐν πολέμῳ ἀποθνήσκοντες. — οἱ ἄλλοι ὀπλίται, δηλ. ἐκεῖνοι, οἵτινες μετὰ τοῦ Θρασυδούλου ἐκ τῆς Φυλῆς εἶχον ἔλθει εἰς Πειραιᾶ. — πρὸ τῶν ἄλλων, ἵνα τούτους, κεκμηκότας, ἀντικαταστήσωσιν. — ἐπ' ὀκτῶ = εἰς βάθος ὀκτῶ ἀνδρῶν. — ὅσον = περίπου. — καὶ τοῖς ἄλλοις συμμαχοῖς = καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, οἵτινες ἦσαν σύμμαχοι. — ἐπιχωρεῖν = προσιέναι. — τοὺς Ἀθηναίους, ἐνταῦθα = τοὺς ἐκ Πειραιῶς. — εἰς χεῖρας μὲν ἐδέξαντο = συνεπλάκησαν μὲν βραχυλογία ἀντὶ ἐδέξαντο ὥστε εἰς χεῖρας ἵεναι. — οἱ μὲν... οἱ δέ, δηλ. τῶν ἐκ Πειραιῶς. — ἐξωθήσασθαι = ἀποκρούω. — Ἀλαί, παράλιος δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀπέναντι τῆς Αἰξωνῆς (διὰ τοῦτο καὶ Αἰξωνίδες Ἀλαί)· τοποθετεῖται παρὰ τὰ κοινῶς καλούμενα Βουρλα, μεταξὺ τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου Α. Π. καὶ Πειραιῶς-Πελοποννήσου. — ἐνέκλιναν = ὑπεχώρησαν.

οὐδ' ὡς = οὐδὲ οὕτως. — ἐδίδασκε... ἐφόρους = ἐδίδασκε τοὺς ἐν Πειραιεὶ πέμπειν πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους πρέσβεις λέγοντας οἷα χρή. — τοὺς παρόντας ἐφόρους, οἱ δύο ἔφοροι, οἵτινες

πάντοτε παρηκολούθουν τὸν στρατεύοντα βασιλέα, οὐδεμίαν εἶχον αὐτοτελή ἐξουσίαν· ἐπέβλεπον ὅμως τὸν βασιλέα, καὶ συνεβούλευον τοῦτον. — διίστη = διεχώριζε. — πρὸς σφᾶς = πρὸς ἑαυτοὺς, δηλ. πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς παρόντας ἐφόρους. — οὐδὲν δέονται = δὲν ἐπιθυμοῦσιν. — ἀλλὰ διαλυθέντες, νοητέον ἐκ τοῦ οὐδὲν δέονται τὸ βούλονται. — διαλυθέντες = ἀφ' οὗ διαλλαγῶσιν. — συνήκουεν, μετὰ τοῦ Πausανίου. — νομίζεται = νόμος ἐστίν. — κοινῇ = ἀπὸ κοινοῦ. — ἀμφοτέροι, αὐτοὶ καὶ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον. — τῆς μετὰ Πausανίου (δηλ. οὔσης) γνώμης (γενκ. κτητικῆ) ὄντες = ὄντες μὲ τὴν γνώμην τοῦ Πausανίου. — Λυσάνδρου, ὅστις ἠνύθει τοὺς τριάκοντα. — τοὺς τ' ἐκ Πειραιῶς, δηλ. ἦκοντας ἢ ἀποσταλέντας. — ἔχοντας τὰς... σπονδὰς = μὲ τοὺς ὅρους τῶν διὰ τοὺς Λακ. συνθηκῶν. — τοὺς... ἰδιώτας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ. — δὴ = ὡς ἦτο ἐπόμενον. — οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, δηλ. οἱ δέκα, οἱ ἔχοντες τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων ἐν Ἀθήναις καὶ οἱ περὶ αὐτοὺς 3.000. — λέγοντας, πρὸ τούτου νοητέα ἢ αἰτ. πρέσβεις = πρέσβεις, οἵτινες ἔλεγον. — χρῆσθαι (δηλ. τοῖς τείχεσι καὶ σφίσιν αὐτοῖς), δηλοῖ τὸν σκοπὸν· ἔξαρτ. ἐκ τοῦ παραδιδόασιν = παραδίδουσιν... ἵνα μεταχειρίζωνται. — ὅτι βούλονται = ὅπως θέλουσιν (δηλ. ἄνευ ὄρων). — ἀξιῶν, ἐκ τούτου ἔξαρτ. τὸ τοὺς ἐν Πειραιεῖ παραδιδόναί = ὅτι ἔχουσι τὴν ἀξίωσιν νὰ παραδίδωσιν οἱ ἐν Πειραιεῖ.

38 — 39

οἱ ἔφοροι, οἱ τρεῖς μείναντες ἐν Σπάρτῃ. — οἱ ἔκκλητοι = ἡ ἐκκλησία. — ἐπέταξαν (δηλ. αὐτοῖς), τοῦ ἐπιτάττω = διατάττω. — διαλλάξει... διήλλαξαν, δηλ. τοὺς ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐν Ἄστει. — ἐφ' ᾧ τε... ἔχειν... ἀπιέναι = ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ ἔχωσι... νὰ ἀπέρχηται. — τῶν ἀρχάντων = τῶν ἀρχόντων· ὁ ἀόρ. ἐτέθη, διότι οὗτοι εἶχον ἐκδιωχθῆ ἐκ τοῦ Πειραιῶς ὑπὸ τῶν δημοκρατικῶν. — εἰ δὲ φοβοῖντο, ἢ ἀπόδοσις δὲν εἶναι τὸ ἔδοξεν, ἀλλ' ἐμπεριέχεται εἰς τὸ ἀπαρ. κατοικεῖν. — τῶν ἕξ ἄστεως, ἔξαρτ. ἐκ τοῦ τινές. — αὐτοῖς, δηλ. τοῖς πεντεκαίδεκα καὶ τῷ Πausανίᾳ. — κατοικεῖν, νοητέον ὡς ὑποκμ. τὸ τούτους ἐκ τοῦ εἶ. τινές.

39 — 43

διῆκε = διέλυσε (οὐχὶ ὄλον τὸν στρατόν, ἀλλὰ μόνον τοὺς συμμάχους· τοὺς Λακ. ὠδήγησεν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Σπάρτην).

— ἀνεληθόντες... εἰς τὴν ἀκρόπολιν, τῇ 12 Βοηδρομιώνος (= 21 Σεπτεμβρίου) 403. Ἐκτοτε κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐτέλουν ἐορτὴν καλουμένην χαριστήρια ἐλευθερίας. — τῇ Ἀθηνᾶ, τῇ Πολιάδι, ἣτις ἦτο προστάτρια τῆς πόλεως. — κατέβησαν, ἐκ τῆς ἀκροπόλεως εἰς τὴν Πνύκα, ἔνθα συνήθως συνήρχετο ἡ ἐκκλησία τῶν Ἀθηναίων. — οἱ στρατηγοί, ἐκτὸς τοῦ Θρασυβούλου ὁ Ἀρχίνος καὶ ὁ Ἄνυτος. — ἂν γνοῖτε, δηλ. ὑμᾶς αὐτούς. — ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστὶ = δεῖ ὑμᾶς μέγα φρονεῖν. — ὅστε... ἐπιχειρεῖν = ὅστε ἐπιχειρεῖν (ὑμᾶς ὡς ὑποκμ.) ἄρχειν ἡμῶν. — πότερον, τὸ δεύτερον μέρος τῆς διπλῆς ἐρωτήσεως (ἢ ἀνδρειότεροι) ἐκφέρεται κατ' ἄλλην μορφήν: σκέψασθε, εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον. — ὦν = ἂν καὶ εἶναι. — κερδέων = κερδῶν. — δικαιοσύνης... προσήκει = οὐδὲν μετέχετε δικαιοσύνης, δηλ. εἰσθε ἀδικώτατοι. — εἰ ἄρα = ἂν τυχόν. — κρίσις = μέσον πρὸς κρίσιν, κριτήριον. — ἢ ὡς = ἢ ὁ τρόπος, καθ' ὄν. — γνώμη = κατὰ τὴν φρόνησιν. — φαῖτ' ἂν = φαῖτε ἂν = δύνασθε νὰ εἴπητε. — ἔχοντες, μετχ. ἐνδοτ. = ἂν καὶ εἴχετε. — συμμάχους, κατηγ. = ὡς συμμάχους. — παρελύθητε = περιήχθητε εἰς παραλυσίαν. — ἀλλά... δὴ = ἀλλὰ βεβαίως. — πῶς, οἱ γε = πῶς οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι ἐπὶ τούτοις, οἱ γε. — κλοιὸς = σιδηροῦν περιτραχήλιον, δεσμός. — παραδιδώσιν, οἱ ἄνθρωποι (πρὸς τιμωρίαν). — κἀκεῖνοι, ἀντὶ τοῦ συνηθεστέρου καὶ αὐτοὶ, δηλ. οἱ Λακεδ. — τῷ ἡδικομένῳ τούτῳ δήμῳ = τούτῳ τῷ ἡδ. δήμῳ. — μέντοι γε = ἀλλὰ βεβαίως. — ὦ ἄνδρες, ἤδη ἀποτείνεται πρὸς τοὺς φίλους του. — ὦν ὁμωμόκατε... οὐδὲν = οὐδὲν τούτων, ἃ ὁμωμόκατε. — πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς = ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀρετῶν (ὡς μέχρι τοῦδε ἐπεδείξατε), δηλ. τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς σοφίας (= γνώμη). — ἀνέστησε = διέταξε νὰ σηκωθῶσιν οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (διότι ἐκάθητο) καὶ νὰ ἀπέλθωσιν· εἶτα ἀνέστησε = διέλυσεν.

43 — 44

καταστησάμενοι = ἀφ' οὗ δι' ἑαυτοὺς ἐξέλεξαν. — ἐπολιτεύοντο = ἔζων ὡς πολῖται ἐλευθέρας πολιτείας. — ξένους = μισθοφόρους. — μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι = ὅτι ἐμίσθουν οἱ ἐν Ἐλευσίνοι (ὄχι μόνον οἱ τριάκοντα, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἐκ τοῦ ἄστεως ἠκολούθησαν αὐτούς, εἴτε διότι δὲν ἐθεώρουν ἑαυτοὺς ἀσφαλεῖς ἐν Ἀθήναις,

εἴτε διότι ἦσαν δυσηρεστημένοι ἐπὶ τῇ γενομένῃ συνθήκῃ). — πανδημεὶ = πανστρατιᾷ (οἱ τε ἐξ ἄστεως καὶ οἱ ἐκ Πειραιῶς). — τοὺς μὲν στρατηγούς, δηλ. τοὺς τριάκοντα. — εἰς λόγους = εἰς διαπραγματεύσεις. — τοῖς δὲ ἄλλοις, συνετάχθη πρὸς τὴν μετοχὴν εἰσπέμψαντες, ἀντὶ νὰ συνταχθῇ κατ' αἰτ. πρὸς τὸ ἔπεισαν. — ἀναγκαίους = συγγενεῖς. — ἔπεισαν, δηλ. αὐτούς. — ἢ μὴν = βεβαίως. — μὴ μνησικακήσειν (μι-μνή-σκω, κακῶς) = ὅτι δὲν θὰ μνησικακήσωσι, δηλ. ὅτι δὲν θὰ ἐνθυμῶνται τὰ γενόμενα κακά. — ἔτι καὶ νῦν, κατὰ τὸ ἔτος 390, ὅτε ὁ Ξενοφῶν ἔγραφε τοῦτο τὸ μέρος τῶν Ἑλληνικῶν. — ὁμοῦ, τοπικῶς πάλιν ἠνωμένοι, δηλ. ἐν Ἀθήναις. — ἐμμένει = μένει πιστός.

ΕΚ ΤΗΣ ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Α'. Γένος Κύρου. Ἡ παρὰ Πέρσαις ἀγωγή καὶ πολιτεία.

(1 — 16)

1 — 3

πατρός... τοῦ γένους... μητρός, γενν. τῆς καταγωγῆς=ἐκ πατρός... ἐκ τοῦ γένους... ἐκ μητρός. — ὁ δὲ Καμβύσης, τὸ ἄρθρον ἐτέθη, διότι τὸ ὄνομα εἶναι ἤδη γνωστόν. — Περσέως, ὁ Περσεὺς ἦτο ἥρωος μυθικός, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δανάης· οὗτος ἐλθὼν εἰς Αἰθιοπίαν, ἣς ἐβασίλευεν ὁ Κηφεύς, ἔλαβε γυναῖκα τὴν τούτου θυγατέρα Ἀνδρομέδαν· ἐκ ταύτης ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Πέρσην, ἐξ οὗ κατήγοντο οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν. — κλήζονται=ονομάζονται· τὸ ῥ. τοῦτο ἄχρηστον ἐν τῇ Ἀττικῇ πεζῷ λόγῳ. — ὁμολογεῖται=βεβαιοῦται ὑπὸ πάντων. — φύναι=ἐκ φύσεως εἶναι· ἄορ. τοῦ φύομαι. — ἄδεται=ἀναφέρεται εἰς τὰ ἄσματα τῶν βαρβάρων. — εἶδος=κατὰ τὴν μορφήν. — κάλλιστος=ὡραιότατος. — ψυχὴν, αἰτ. τοῦ κατὰ τι. — ὥστε... ἀνατλήναι (ἄορ. τοῦ ἀχρήστου παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις ἀνατλῶ) = ὥστε νὰ ὑποφέρῃ. — πόνον=κόπον. — τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἔνεκα=ἵνα ἐπαινῆται. — φύσιν=φυσικὰ προτερήματα. — ἔχων διαμνημονεύεται=ἀναφέρεται ὅτι εἶχεν. — γέ μὴν=δέ. — ἐν... νόμοις=διὰ τῶν νόμων. — τοῦ κοινοῦ... ἐπιμελόμενοι=νὰ φροντίζωσι περὶ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ· κοινὸν δὲ ἀγαθὸν καλεῖ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παίδων. — οὐκ ἔνθεν περ=ὄχι ἀπ' ἐκεῖ, ἔθεν. — ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσι, ἐξαιρουμένων τῶν πόλεων τῶν Λακεδ. καὶ τῶν Κρητῶν, ἐν αἷς ἡ ἀγωγή τῶν παίδων ἐγένετο ὅπως καὶ παρὰ Πέρσαις. — ἄρχονται, δηλ. ἐπιμελόμενοι. — γὰρ, διασαφητικός. — ἀφείσαι=ἀφ' οὗ ἀφῆκαν. — διάγειν, δηλ. τὸν βίον = νὰ ζῶσιν. — μὴ... παριέναι = νὰ μὴ εἰσέρχωνται. — παῖω = κτυπῶ. — ὄν μὴ δίκαιον, δηλ. παίειν. — τούτων, γενν. διαιρετ. τοῦ τί. — ζημίαν =

τιμωρίαν.—αὐτοῖς, κατὰ πληθ., διότι ἢ τίς, εἰς ἣν ἀναφέρεται, εἶναι περιληπτική.—ἐπέθεσαν, γνωμικὸς ἄβρ.= συνήθως ἐπιβάλλουσι.

3—6

προλαβόντες, μετχ. τροπ.—ἐκ τῶν προτέρων.—τὴν ἀρχὴν μὴ= ἔλως διόλου νὰ μὴ.—οἶοι... ἐφίεσθαι= ὥστε νὰ ἐπιθυμῶσι πονηρόν τι ἢ αἰσχρὸν ἔργον.—ὧδε= ὡς ἐξῆς.—ἔστιν= ὑπάρχει· ἀσύνδετον ὡς διασαφοῦν τὸ ὧδε.—ἐλευθέρα, κατηγορ· ἐκαλεῖτο οὕτω, διότι ἦτο ὠρισμένη διὰ τοὺς ἐλευθέρους εὐγενεῖς Πέρσας.— βασιλεία, δηλ. δώματα = ἀνάκτορα.— ἀρχεῖα = δημόσια οἰκήματα.— ἐντεῦθεν, πόθεν;— ὦνια = ὀψώνια.— οἱ ἀγοραῖοι = οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀγορᾶς, δηλ. οἱ ἀγοράζοντες καὶ πωλοῦντες.— ἀπειροκαλῖαι = ἀσχημῖαι.— ἀπελήλανται, παρχμ. τοῦ ἀπελαύνομαι = ἀπομακρύνομαι.— τύρβη = θόρυβος.— τῆ... εὐκοσμία = μὲ τὴν εὐκοσμίαν τῶν καλῶς ἀνατεθραμμένων.— τέτταρα μέρη = εἰς τέσσαρα μέρη.— παισί, δοτ. χαριστική· παιῖδας δὲ καλεῖ τοὺς μέχρι τοῦ 17 ἔτους ἀπὸ τῆς γεννήσεως.— ἐφήβοις = διὰ τοὺς ἐφήβους· ἐφήβους δὲ καλεῖ τοὺς ἀπὸ τοῦ 17-28 ἔτους.— τελείοις ἀνδράσι = διὰ τοὺς τελείους ἀνδρας· τελείοις ἀνδρας καλεῖ τοὺς ἀπὸ 28-53 ἔτους.— τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονόσι = διὰ τοὺς ἔχοντας ὑπερβῆ τὰ στρατεύσιμα ἔτη· στρατεύσιμα δ' ἔτη ἦσαν παρὰ τοῖς Πέρσαις τὰ ἀπὸ τοῦ 28-53 ἔτους.— νόμφ = ἔνεκα νόμου.— εἰς τὰς ἑαυτῶν χώρας = εἰς τὰς θέσεις των.— εἰς... πάρεισι, ἐπειδὴ ἐν τῷ πάρεισιν ἐνυπάρχει ἢ ἐννοία τοῦ ἔρχεσθαι.— ἦνίκ' ἂν ἐκάστω προχωρῆ = ὅταν εἰς ἕκαστον εἶναι εὐκόλον (νὰ παρευρίσκηται).— καὶ κοιμῶνται, οὐ μόνον πάρεισιν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ, ἀλλὰ καὶ κοιμῶνται.— σὺν τοῖς γυμνητικοῖς ὄπλοις = μὲ τὰ ὄπλα, τὰ ὅποια ἔφερον οἱ γυμνήται (= οἱ ἐλαφρῶς ὀπλισμένοι στρατιῶται), δηλ. τόξα, κοπίδα ἢ σάγαριν, γέρρον καὶ παλτὰ δύο (πρβλ. § 9).— ἐφ' ἐκάστω = ἐπὶ ἐκάστω.— δώδεκα Περσῶν φυλαὶ διήρηνται, ἐτέθη γενκ. τοῦ διηρημένου ὄλου ἀντὶ τοῦ Πέρσαις διήρηνται δώδεκα φυλάς.— ἐπὶ μὲν τοῖς παισὶ = εἰς τὴν ἐπίδλεψιν μὲν τῶν παιδῶν.— οἱ ἂν δοκῶσιν = οἵτινες ἤθελον φανῆ.— ἀποδεικνύναι, ἐνν. ὁ δυνατικὸς ἂν = ὅτι δύνανται νὰ καθιστῶσιν.— ἐπὶ δὲ τοῖς ἐφήβοις, ἐνν. ἡρημένοι εἰσί.— παρέχειν, νοητέον τὸ ἂν = ὅτι δύνανται νὰ καθιστῶσιν.— ἐπὶ δὲ τοῖς τελείοις ἀνδράσι, ποῖον τὸ ῥήμα τῆς προτάσεως;—

παρέχειν (ἄν) αὐτοὺς ποιοῦντας = ὅτι δύνανται νὰ ἀποδεικνύωσιν ὅτι αὐτοὶ πράττουσι. — τῆς μεγίστης = τῆς ἀνωτάτης. — προστάται = ἐπιτηρηταί. — προστατεύουσιν = ἐπιτηροῦσιν. — ὅπως... ἀποτελῶσι = ἵνα ἐκτελῶσιν. — μᾶλλον δῆλον = φανερώτερον. — ἦ = τίνι τρόπῳ. — ἐπιμέλονται, οἱ Περσικοὶ νόμοι. — ὡς ἄν... οἱ πολῖται = πῶς νὰ εἶναι οἱ πολῖται ἄριστοι· μετὰ τὸ ἐπιμέλεισθαι καὶ τὰ παρόμοια ῥήματα τὸ ὡς ἦ ὅπως = πῶς.

6 — 8

διδασκαλεῖα = σχολεῖα. — διάγουσι μανθάνοντες = διαρκῶς μανθάνουσιν. — ἐπὶ τοῦτο = διὰ τοῦτο, δηλ. τὸ μανθάνειν δικαιοσύνην. — ὥσπερ παρ' ἡμῖν, ποῖον τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως; — ὅτι... μαθησόμενοι, δηλ. ἔρχονται. — διατελοῦσι... δικάζοντες αὐτοῖς = διαρκῶς δικάζουσιν αὐτούς. — τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας, δηλ. μέρος. — ἐγκλήματα = κατηγορίαι. — κλοπῆς καὶ ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ ἀπάτης καὶ κακολογίας, γενκ. τῆς αἰτίας. — καὶ ἄλλων οἶων δὴ εἰκὸς (δηλ. ἐστὶν ἐγκλήματα γίνεσθαι) = καὶ δι' ἄλλα ἀδικήματα, διὰ τὰ ὅποια βεβαίως κατηγορίαι ἐπόμενον εἶναι νὰ γίνωνται. — οὓς... ἀδικοῦντας = ὅσους δὲ ἤθελον ἐνοήσει ὅτι πράττουσιν ἀδικημά τι ἐκ τούτων. — ὅν... εὐρίσκωσι = ἔντινα ἤθελον εὐρεῖ ὅτι ἀδίκως κατηγορεῖ. — καὶ ἐγκλήματος... ἀχαριστίας = καὶ ἕνεκα κατηγορίας δι' ἀχαριστίαν. — δικάζονται δ' ἥκιστα = σπανίως δ' ἔρχονται εἰς τὸ δικαστήριον. — ἰσχυρῶς = ἀσστηρῶς. — οἶονται... ἄν... ἀμελῶς ἔχειν = νομίζουσιν ὅτι δύνανται νὰ εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἀμελεῖς. — ἔπεσθαι δέ, ὁ δὲ = γὰρ = δῆλα δῆ. — καὶ γὰρ = καὶ τῷ ὄντι. — αὕτη, τίς; — ἠγεμῶν = ὁδηγός.

8 — 9

μέγα δὲ συμβάλλεται = μεγάλην δὲ συμβολὴν συμβάλλεται = μεγάλως δὲ συντελεῖ. — ὅτι καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὀρῶσι, ὑποκμ. τοῦ συμβάλλεται. — ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν = καθ' ἐκάστην ἡμέραν. — διάγοντας = ὅτι διάγουσι. — καὶ εἰς τοῦτο, δηλ. τὸ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσιν. — ἰσχυρῶς, συναπτόεν τῷ πειδομένους = ὅτι παρὰ πολὺ πείθονται· ἢ ἐν τέλει θέσις τοῦ ἐπιρρήμ. παρέχει ἔμφασιν εἰς αὐτό. — γαστροδός = τροφῆς. — καὶ εἰς τοῦτο, ποῖον; — οὐ πρόσθεν ἀπιόντας = ὅτι δὲν ἀπέρχονται πρότερον. — πρὶν ἄν ἀφῶσι, δηλ. αὐτούς. — παρὰ μητρί, ἢ παρὰ = πλησίον. — σιτοῦμαι = τρώγω. — φέρονται

= φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν. — σῖτον μὲν, ὄψιον δέ, κατηγορούμενα = ὡς τροφήν μὲν, ὡς προσφάγιον δέ. — πιεῖν, τὸ ἀπαρέμφ. δηλοῦσιν σκοπὸν = ἵνα πίωσιν. — κώθων, ποτήριον Λακωνικὸν μίαν λαβὴν ἔχον. — ὡς... ἀρύσασθαι = ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἀντλήσωσιν τοῦ ῥήμ. ἀρύτομαι. — ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, ἐννοεῖ τὸν ποταμὸν Ἀράξην. — ἕξ ἢ ἑπτακαίδεκα = ἑκκαίδεκα ἢ ἑπτακαίδεκα. — ἀπὸ γενεᾶς = ἀπὸ τῆς γεννήσεως. — ἐκ τούτου = μετὰ ταῦτα. — εἰς τοὺς ἐφήβους ἐξέρχονται = ἐξέρχονται ἐκ τῶν παίδων καὶ εἰσέρχονται εἰς τοὺς ἐφήβους.

9 — 11

δέκα ἔτη = ἐπὶ δέκα ἔτη. — ἀφ' οὗ = ἀφ' ὅτου. — ἐκ παίδων = ἐκ τῆς τάξεως τῶν παίδων. — προειρηκάμεν = ἔχομεν προείπει. — καὶ φυλακῆς... καὶ σωφροσύνης = καὶ ἵνα φυλάττωσι τὴν πόλιν καὶ ἵνα διάγωσι σωφρόνως. — μάλιστα, δηλ. τῶν ἄλλων ἡλικιῶν. — δεῖσθαι = ὅτι ἔχει ἀνάγκη νὰ ἀπαρμφ. πῶθεν ἐξαρτ.; — τὴν ἡμέραν = κατὰ τὴν ἡμέραν. — χρῆσθαι, δηλ. αὐτοῖς = νὰ μεταχειρίζονται αὐτούς. — ἦν τι δέωνται, δηλ. χρῆσθαι αὐτοῖς = ἐὰν κατὰ τι ἔχωσιν ἀνάγκη νὰ μεταχειρίζονται αὐτούς. — δέη, δηλ. μένειν. — τὴν ἡμίσειαν τῆς φυλακῆς = τὸ ἥμισυ τῆς φυλακῆς (= φρουρᾶς) ἐνίοτε δ' ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ γένος τοῦ οὐσιαστικοῦ (= πολλὴν τῆς χώρας — τοῦ σίτου τὸν ἥμισυ). Περὶ δὲ τοῦ ἄλλου ἡμίσεος τοῦ μένοντος ἐν τοῖς ἀρχαίοις λόγον ποιεῖται ὁ Ξενοφῶν ἐν § 12· « αἱ δ' αὖ μένουσαι... ». — τοῦτο, δηλ. τὸ ἐξιέναι ἐπὶ θήραν. — τόξα... κοπίδα... γέρρον καὶ παλτὰ δύο, ταῦτα εἶναι τὰ γυμνητικὰ ὄπλα. — φαρέτραν, κοπίδα, σάγαριν, γέρρον, τίθεται ὁ ἐνικὸς ἀριθμὸς, ἂν καὶ ὁ λόγος εἶναι περὶ περισσοτέρων, διότι ἀναφέρεται εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐφήβων. — φαρέτρα = θήκη βελῶν. — κολεὸς = θήκη ξίφους. — κοπίς = μάχαιρα. — σάγαρις = πέλεκυς. — γέρρον, ἐλαφρὰ ἀσπίς τετράγωνος τῶν Περσῶν καὶ Θρακῶν, διάφορος τῆς μεγάλης ἰσοειδοῦς ἀσπίδος τῶν Ἑλλήνων. — τῷ δ'... ἐκ χειρὸς χρῆσθαι = τὸ δὲ ἄλλο νὰ μεταχειρίζονται ἐκ τοῦ πλησίον. — διὰ τοῦτο, προεξαγγέλλει τὸ ἐπόμενο ὅτι. — τῶν ἄλλων... θηρῶσιν, κατὰ πρόληψιν ἀντί: ἐπιμέλεται ὅπως ἂν οἱ ἄλλοι θηρῶσιν. — ὅτι ἀληθεστάτη... πρὸς τὸν πόλεμον = διότι αὕτη ἢ ἀσκησις (τοῦ θηρᾶν) φαίνεται εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶναι ἀληθεστάτη (ἀσκησις) τῶν πολεμικῶν. — ἐθίζει... γυμνάζει, δηλ. ἢ

μελέτη. — ἀνάγκη, δηλ. ἐστίν. — ὅπου ἂν παραλίπη = ὅπου ἤθελε φανῆ ἔμπρός των. — θήγεσθαι = γίνεσθαι θαρραλεωτέραν. — ἀλκίμων = γενναίων. — παίειν = κτυπᾶν. — τὸ ὁμόσε γιγνόμενον (δηλ. θηρίον) = τὸ ἐρχόμενον εἰς συμπλοκὴν. — οὐ ῥάδιον, ἐννοεῖτ. τὸ ἐστί. — ἄπεστι = ἐλλείπει. — τῶν ... παρόντων, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ τί = τί ἐκ τῶν συμβαινόντων.

11 — 12

ἄριστον, παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ γεῦμα τῆς μεσημβρίας· ἀκράτισμα ἦτο τὸ πρωινόν, δεῖπνον δὲ τὸ ἑσπερινόν φαγητόν. — ὡς τὸ εἰκός, ἀντὶ τοῦ συνηθεστέρου ὡς εἰκός, δηλ. ἐστίν = καθὼς εἶναι ἐπόμενον. — τᾶλλα, δηλ. κατὰ τὴν ποιότητα. — θηρωῶντες = ἐν ὄσφ κυνηγῶσιν. — ἐπικαταμεῖναι = νὰ μείνωσι περισσότερον χρόνον. — ἄλλως = δι' ἄλλον λόγον. — διατρίψαι = νὰ χρονοτριβήσωσιν. — τὸ ἄριστον τοῦτο = τὴν τροφήν ταύτην τοῦ γεύματος. — δειπνήσαντες = ἀφ' οὗ φάγωσιν ἐν τῷ δείπνῳ. — τούτω τῷ, παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συνηθῶς τίθεται τὸ ἄρσεν. ἄρθρον καὶ προσδιορισμὸς κατ' ἄρσεν. γένος εἰς τὸν Δυϊκὸν ἀριθμὸν τῶν θηλυκῶν. — λογίζονται = λογαριάζουσιν. — ὅτι = διότι. — σίτον = τροφήν. — τοῦ ἐθίξεσθαι ἕνεκα = διὰ νὰ συνειθίζωσιν. — ὄψον, κατηγορμ. = ὡς προσφάγιον. — οἱ τηλικούτοι = οἱ ἔχοντες ταύτην τὴν ἡλικίαν (δηλ. οἱ ἔφηβοι). — εἰ δὲ μή, ποῖον τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως; — τὸ κάρδαμον, ἐνταῦθα μετὰ τοῦ ἄρθρου, διότι ἀνωτέρω προεμνημονεύθη (§ 8-9). — ἀηδῶς = χωρὶς ὄρεξιν. — ἐπὶ τῷ σίτῳ = ἐκτὸς τοῦ ἄρτου. — πίνειν ἀηδῶς = ὅτι πίνουσι χωρὶς εὐχαρίστησιν. — ἀναμνησθήτω, τοῦ ἀναμνησχομαι = ἐνθυμοῦμαι. — πῶς, ἀνήκει εἰς ὅλην τὴν φράσιν ἡδύ... φαγεῖν, καὶ οὐχὶ μόνον εἰς τὸ ἡδύ, ὅτε θὰ ἦτο ὡς. — μᾶζα = κριθίνος ἄρτος. — ἄρτος = ἄρτος ἐκ σίτου. — φαγεῖν ... πιεῖν, τὰ ἀπαρμφ. ἀντὶ οὐσιαστ. = φαγητόν ... ποτόν. — ἡδύ = εὐχάριστον.

12 — 13

αἱ δ' αὖ μένουσαι φυλαὶ = οἱ δ' αὖ (= πάλιν) ἔφηβοι τῶν μενουσῶν φυλῶν. — διατρίβουσιν, ἐνν. τὸν χρόνον = διέρχονται τὸν καιρὸν των. — διαγωνιζόμενοι, ἀναφέρεται εἰς τὸ φυλαὶ κατὰ τὸ σχῆμα κατὰ σύνεσιν. — διαγωνιζόμενοι διατελοῦσι = διαρκῶς διαγωνίζονται. — ταῦτα = τούτους τοὺς ἀγῶνας. — καὶ δημόσιοι, οὐ μόνον κατ' ἰδίαν ἀγῶνες. — τούτων, δηλ. τῶν τε ἄλλων καὶ τοῦ

τοξεύειν καὶ τοῦ ἀκοντίζειν. — ἄθλον = βραβεῖον, ἐν ᾧ ἄθλος = ἀγών. — ἐν ἧ... αὐτῶν, ἡ σύνταξις μετεβλήθη, διότι ἡ εἰς τὴν ἀναφορικὴν ἀντων. ἀναφερομένη λέξις ταύτης ἀντικατεστάθη διὰ τῆς λέξεως αὐτῶν, ἵνα σαφῶς δηλωθῆ, ὅτι ὁ ἔπαινος δὲν ἀποδίδεται εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς φυλῆς ὡς τοιοῦτον, ἀλλ' ὡς ἡγεμόνα τῶν χρηστοτάτων πολιτῶν (αὐτῶν, δηλ. τῶν δαημονεστάτων κλπ.). — δαημονέστατοι, λέξις ποιητικὴ = ἐμπειρότατοι. — ἀνδρικοτάτοι = γενναιοτάτοι. — εὐπιστότατοι = εὐπειθέστατοι. — ἐπαινοῦσι, ἔχει τὸ αὐτὸ ἀντικμ. ὅπερ καὶ τὸ τιμῶσι (ποιῶν);. — αὐτῶν, δηλ. τῶν δαημονεστάτων, ἀνδρικοτάτων καὶ εὐπιστοτάτων. — ὄντας = ὅτε ἦσαν. — ἦν τι... δεῖσις = ἐὰν παρουσιασθῆ ἀνάγκη τις. — ἐρευνῶ = ἀναζητῶ. — ὑποδραμεῖν, ἀόρ. β' τοῦ ὑποτρέχω = καταδιώκω. — δρᾶσαι, τοῦ δρῶ = πράττω. — ὅσα... ἔργα ἐστὶν = ὅσα χρειάζονται καὶ ἰσχὺν καὶ ταχύτητα. — τὰ δέκα ἔτη, τὰ προμνημονευθέντα ἐν § 9· δι' αὐτὸ καὶ τὸ ἄρθρον. — διατελῶ = ἐντελῶς τελειῶνω. — ἐξέρχονται... ἄνδρας = ἐξέρχονται ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐφήβων καὶ εἰσέρχονται εἰς τοὺς τελείους ἄνδρας.

13—15

ἀφ' οὗ... χρόνου = ἀπὸ τοῦ χρόνου δέ, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἤθελον ἐξέλθει (ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐφήβων). — πέντε καὶ εἴκοσιν ἔτη, δηλ. τὰ στρατεύσιμα ἔτη (§ 4). — πρῶτον μὲν, ἡ ἀπόδοσις ἦν δέ. — ὅσα φρονούντων τε (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἐφήβους) ἤδη ἔργα ἐστὶ καὶ ἔτι δυναμένων (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς νεωτέρους) = εἰς ὅσα ἔργα εἶναι ἀνδρῶν ἐχόντων καὶ φρόνησιν πλέον καὶ δύναμιν ἀκόμη. — ποί, ἀποδοτέον τῷ στρατεύεσθαι. — ἀγγέμαχα ὅπλα, λέγονται ἐκεῖνα, διὰ τῶν ὁποίων ἐμάχοντο ἐκ τοῦ πλησίον. — θώραξ, οὗτος ἐχρησίμευεν ὅπως προφυλάσσει τὸ ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ μέχρι τῶν σκελῶν μέρος τοῦ σώματος. — περὶ τοῖς στέρνοις = εἰς τὸ στῆθος. — οἶον περ = καθὼς. — γράφονται = ἐν γραφῇ δεικνύονται· γραφὴν δὲ ἐννοεῖ τὴν εἰκόνα τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης, ἣτις ἦτο ἐν τῇ Ποικίλῃ Στοᾷ. — ἔχοντες, ἐξαρτ. ἐκ τοῦ γράφονται. — μάχαιραν = μικρὸν ξίφος. — εἶεν ἂν γεγονότες = θά ἦσαν. — πλέον τι... ἢ τὰ πενήκοντα ἔτη = περισσότερο κατά τι τῶν 50 ἐτῶν. — τηνικαῦτα = τότε. — ἐξέρχονται εἰς... καλουμένους = ἐξέρχονται ἐκ τῆς τάξεως τῶν τελείων ἀνδρῶν καὶ εἰσέρχονται εἰς τὴν τάξιν

ἐκείνων, οἵτινες καὶ εἶναι καὶ ὀνομάζονται γεραίτεροι.—τῆς ἑαυτῶν, δηλ. χώρας.—τά τε κοινὰ καὶ τὰ ἴδια = καὶ τὰς δημοσίας καὶ τὰς ἰδιωτικὰς δίκας.—καί...δέ = καὶ προσέτι.—θανάτου κρίνουσι = περὶ θανάτου κρίνουσιν.—ἐν ἐφήβοις = μεταξὺ τῶν ἐφήβων.—ἦν... ἔλλιπῃ τι = ἐάν... δὲν ἐκπληρώσῃ τι.—φαίνω = καταμηνύω.—ἕκαστοι, ἕκαστος τῶν φυλάρχων, εἰς ὃν ἀνήκει ὁ μὴ ἐκτελέσας τι τῶν νομίμων.—καὶ τῶν ἄλλων, τίνων;—ὁ βουλόμενος = ὅστις δῆποτε θέλει.—ἐκκρίνω = ἀποχωρίζω.—ἄτιμος, ὁ ἐστερημένος τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων.—διατελεῖ, ἐνν. ἢ μετχ. ὦν = διαρκῶς εἶναι.

15 — 16

μικρὸν = ἐπ' ὀλίγον.—ἐπάνειμι = θὰ ἐπανεέλθω (ἐκ τῶν γερόντων πάλιν εἰς τὴν τάξιν τῶν παιδῶν).—ἐν βραχυτάτῳ = συντομώτατα.—διὰ τὰ προειρημένα = ἕνεκα ἐκείνων, τὰ ὅποια ἔχουσι προλεχθῆ (ὑπ' ἐμοῦ).—γὰρ = δηλὰ δῆ.—δώδεκα μυριάδας, ὁ ἀριθμὸς οὗτος τῶν ἑκατὸν εἴκοσι χιλ. δὲν περιλαμβάνει φυσικῶς ὅλους τοὺς Πέρσας, ἀλλὰ μόνον τοὺς ἐν ἡλικίᾳ.—ἀπελήλαται, τοῦ ἀπελεύνομαι = ἀποκλήρομαι.—ἔξεστιν = ἐπιτρέπεται.—ἀργοῦντας = ἀνευ ἐργασίας, χωρὶς οἱ παῖδες νὰ ἐργάζωνται.—νεανισκεύεσθαι = διέρχεσθαι τὰ ἔτη τῆς νεότητος.—τοῖς δὲ μὴ διαπαιδευθεῖσιν οὕτως = εἰς ἐκείνους δέ, οἱ ὅποιοι δὲν ἀνετράφησαν μέχρι τέλους τοιοῦτῳ τρόπῳ.—οὐκ ἔξεστι, δηλ. νεανισκεύεσθαι ἐν τοῖς ἐφήβοις.—συναλίεσθαι = συγκαταλέγεσθαι.—ἂν μὴ διαγέωνται, ἐνν. ἢ μετχ. ὄντες = διαρκῶς δὲν ἤθελον εἶσθαι.—ἀνεπίληπτοι = ἄμεμπτοι.—αὕτη, ἐνν. τὸ ἐστί.—χρώμενοι, μετχ. ὑποθ. = ἐὰν μεταχειρίζωνται.—οἴονται βέλτιστοι ἂν εἶναι = νομίζουσιν ὅτι δύνανται νὰ εἶναι βέλτιστοι.

B'. Ἡ τοῦ Κύρου τελευτῆ

καὶ οἱ τελευταῖοι αὐτοῦ λόγοι πρὸς τοὺς παῖδας
καὶ τοὺς παρόντας φίλους.

(1 — 28)

1 — 4

οὕτω = κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον.—τοῦ αἰῶνος προκεχωρηκός = ἀφ' οὗ ὁ χρόνος τοῦ βίου εἶχε παρέλθει.—δῆ = ἤδη.—μάλα

πρεσβύτης ὢν, ὁ Κῦρος ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν.—τὸ ἕβδομον = ἐβδόμην φοράν. — ἀρχῆς = βασιλείας. — πάλαι δὴ = πρὸ πολλοῦ ἤδη. — ὡσπερ εἰκὸς = ὡς ἦτο ἐπόμενον. — τὰ νομιζόμενα ἱερά = τὰς νομίμους θυσίας. — τοῦ χοροῦ ἠγήσατο (= προηγῆσατο) = ἔσυρε τὸν χορόν. Ὁ Ξενοφῶν μεταφέρει Ἑλληνικὰ ἔθιμα εἰς τοὺς Πέρσας. — Πέρσαις = χάριν τῶν Περσῶν. — εἰώθει, τοῦ εἴωθα = συνειθίζω. — κοιμηθεῖς, μετχ. χρονκ. — ἐν τῷ βασιλείῳ, δηλ. οἴκῳ = ἐν τῷ ἀνακτόρῳ. — προσελθὼν = πλησιάσας. — κρείττων τις ἢ κατ' ἀνθρώπον = υπεράνθρωπόν τι ὄν. — εἰπεῖν ἐκ τοῦ ἔδοξεν = ἐφάνη εἰς αὐτὸν (δηλ. κατ' ὕπνον) ὅτι εἶπεν. — ἄπει, μέλ. τοῦ ἀπέρχομαι. — σχεδόν, ἀποδοτέον τῷ εἰδέναι = σχεδὸν σαφῶς εἰδέναι. — ἐπὶ τῶν ἄκρων = ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων. — τάδε καί... χαριστήρια ὅτι = ταύτας τὰς θυσίας διὰ τὴν εὐτυχῆ ἕκδασιν πολλῶν καὶ καλῶν πράξεων καὶ διὰ τὴν εὐχαριστίαν διότι. — ἐν ἱεροῖς = διὰ θυσιῶν. — ἐν οὐρανίοις σημείοις, δηλ. διὰ τῶν βροντῶν, ἀστραπῶν κ.τ.τ. — ἐν οἴωνοις = διὰ τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν. — ἐν φήμαις = διὰ φωνῶν μαντικῶν. — χάρις (= εὐγνωμοσύνη), δηλ. ἔστω. — ὑπὲρ ἀνθρώπον ἐφρόνησα = μείζον ἢ κατ' ἀνθρώπον ἐφρόνησα = περισσότερο τοῦ ἀρμόζοντος εἰς ἀνθρώπον ὑπερφηφανεύτην. — αἰτοῦμαι = παρακαλῶ. — γυναικί = συζύγῳ. — αἰῶνα = βίον.

4—6

ἔδοξε = ἔκρινε καλόν, ἠθέλησε. — κατεκλίνη = κατεκλίθη. — οἱ τεταγμένοι = οἱ ἐπὶ τοῦ λουτροῦ ὠρισμένοι θεράποντες. — οἱ δ' αὖ τεταγμένοι, δηλ. ἐπὶ τῆς τραπέζης. — τῷ δέ, τίς; — ἡ ψυχῆ, ἐνταῦθα = ἡ διάθεσις, ἡ ὄρεξις. — σίτον = τροφήν. — οὐ προσίετο = δὲν ἐδέχετο· τίνας ῥήμ. εἶναι; — ὡς δέ = ἐπειδὴ δέ. — τοὺς παῖδας, τὸν Καμβύσην καὶ Ταναοξάρην. — ἐν Πέρσαις = ἐν Περσίδι. — ἦρχετο, παρατ. τοῦ ἄρχομαι.

6—9

παῖδες ἔμοι (δοτ. ἠθικῆ) = υἱοί μου. — οἱ παρόντες φίλοι = ὑμεῖς οἱ παρόντες φίλοι. — ὡς περὶ εὐδαίμονος ἔμοῦ = περὶ ἔμοῦ ὡς περὶ εὐδαίμονος. — τὰ ἐν παισὶ = τὰ ἐν τῇ τάξει τῶν παιδῶν. — δοκῶ κεκαρπῶσθαι = νομίζω ὅτι ἔχω ἀπολαύσει. — ἤβησα = ἐγενόμην ἔφηβος. — τὰ ἐν νεανίσκοις, πῶς συμπληροῦται; — σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι = μὲ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου. — αἰί... δύναμιν =

ἀεὶ ἐδόκουν ἐπιγιγνώσκειν συναυξανομένην καὶ τὴν ἐμὴν δύναμιν
 = πάντοτε ἐνόμιζον ὅτι παρετήρουν ὅτι καὶ ἡ δύναμίς μου συγ-
 χρόνως ἠϋξάνεν. — γιγνόμενον, πόθεν ἐξαρτ.; — καὶ... ἠτύχησα =
 καὶ οἶδα ὅτι οὐτ' ἐπεχείρησα οὐτ' ἐπεθύμησά τινος, ὅτου ἠτύχησα
 (= οὐτινος οὐκ ἔτυχον). — ἐπεῖδον = ἐπέζησα νὰ ἴδω. — γενομέ-
 νους... δουλωθέντας, πόθεν ἐξαρτ.; — ἰδιωτεύουσιν = ἄσημον
 οὔσαν. — προτετιμημένην = τετιμημένην περισσότερον τῶν ἄλλων.
 — οὐδὲν ὅτι οὐ διεσφάμην = οὐδὲν ὧν ἐκτησάμην ἔστιν, ὅπερ
 οὐ διέσφασα ἑμαυτῷ. — ἠυχόμεν, δηλ. πράττειν. — συμπαρομαρτῶν
 = συμπαρακολουθῶν ἢ μετχ. αἰτιολογ. — χαλεπὸν = δυσάρεστον.
 — εἶα, παρατ. τοῦ ἔω = ἀφήνω. — ἐκπεπταμένως = καθ' ὑπερβο-
 λήν. — πῶς οὐκ ἂν... μνήμης τυγχάνοιμι = πῶς δὲν ἤθελον μνη-
 μονεύεσθαι. — μακαριζόμενος = εὐτυχής.

9 — 11

σαφηνίσαντα = ἐπὶ σαφηνίσω = ἀφ' οὗ σαφῶς ὀρίσω. — ὧς =
 ἵνα. — ἀμφίλογος = ἀμφισβητήσιμος. — φιλῶ = ἀγαπῶ. — τὸ προ-
 βουλεύειν = τὸ προνοεῖν. — τὸ ἠγγεῖσθαι = τὸ εἶναι ἠγγεμόνα. —
 ἔφ' ὅτι... εἶναι = εἰς πᾶν ὅτι ἡ περίστασις ἤθελε φανῆ ὅτι ἀπαι-
 τεῖ. — τοῦτο, ποῖον; — τῷ προτέρῳ γενομένῳ = τῷ πρεσβυτέρῳ. —
 τοῖς πρεσβυτέροις... ὑπέικειν, ἐπεξήγησις τοῦ οὕτως. — οὐ μόνον
 ἀδελφοῖς, ὁ Κύρος λέγει ταῦτα ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς δύο υἱοὺς
 του διότι οὗτος οὐδένα ἀδελφὸν εἶχεν. Καὶ ἐνταῦθα πάλιν ὁ Ξενο-
 φῶν ὁμιλεῖ περὶ Ἑλληνικῶν ἐθίμων καὶ μάλιστα Σπαρτιατικῶν. —
 θάκων = καθισμάτων. — ὑπέικειν = ὑποχωρεῖν. — τοὺς μὲν γεραι-
 τέρους... προτετιμηθῆναι, ἐπεξήγησις τοῦ οὕτως. — ὧς... λέγοντος
 ἐμοῦ = νομίζοντες ὅτι ἐγὼ λέγω. — ἔννομα = νόμιμα.

11 — 13

ἔχε = παράλαβε. — θεῶν τε διδόντων (δηλ. σοί) καὶ ἐμοῦ =
 ἐπειδὴ καὶ οἱ θεοὶ σοὶ παραδίδουσι ταύτην καὶ ἐγώ. — ὅσον ἐν
 ἐμοὶ = ὅσον δύναμαι (νὰ σοὶ παραδίδω ταύτην τὴν βασιλείαν). —
 καὶ τρίτων Καδουσίων = καὶ τρίτον τῶν Καδουσίων (ἔθνους
 ἀνδρείου παρὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν). — ἀλυποτέραν = μὲ δλι-
 γωτέρας λύπας. — ἐπιδειξ = ἐστερημένος. — ἀλλὰ πάντα... πα-
 ρέσται = ἀλλὰ πάντα τὰ δοκοῦντα ἀνθρώπους εὐφραίνειν παρέσται

σοι.—τὸ δὲ δυσκαταπρακτοτέρων ἐρᾶν=τὸ δὲ νὰ ἐπιθυμῇ μᾶλλον
 δυσκατόρθωτα πράγματα.—τὸ πολλὰ μεριμνᾶν=τὸ νὰ ἔχῃ πολ-
 λὰς μερίμνας.—κεντριζόμενον=κεντούμενον.—φιλονικίας=ἀμίλ-
 λης.—ἀνάγκη, νοητέον τὸ ἐστίν.—σοῦ μᾶλλον=μᾶλλον ἢ σοί.—
 σάφ' =σάφα=σαφῶς.—ἀσχολίας=κωλύματα.

13 — 15

ἀσφαλέστατον, δηλ. ἐστίν.—πιστοὺς δέ... φύεσθαι=μὴ νόμιζε
 δὲ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐκ φύσεως εἶναι πιστοί.—πᾶσι... ἄν...
 φύοιντο, ὡς ὑπόθεσις νοητέα εἰ φύοιντο πιστοί.—τὰ πεφνκότα=
 τὰ φυσικὰ πράγματα.—τίθεσθαι=παρασκευάζειν· ποῖον τὸ
 ὑποκμ. τοῦ ἀπαρμφ.;—αὐτῶν, τίνων;—σὺν τῇ βία=διὰ τῆς
 βίας.—εἰ... πειράσει=ἐὰν ἐπιχειρήσῃς.—μηδαμόθεν... γενομένου
 =ἀπὸ κανὲν μέρος πρότερον μὴ κάμνε τὴν ἀρχὴν παρὰ ἀπὸ τοῦ
 καταγομένου ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους μὲ σέ (δηλ. ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ
 σου).—πολιταί=συμπολιταί.—τοί=βεβαίως.—οἰκειότεροι, δηλ.
 εἰσίν.—καὶ σύσσιτοι ἀποσκήνων (δηλ. οἰκειότεροί εἰσιν)=καὶ οἱ
 ἐν τῇ αὐτῇ σκηνῇ οἰκοῦντες καὶ συσσιτοῦντες τῶν ἐν ἄλλῃ σκηνῇ
 οἰκούντων καὶ μὴ συσσιτούντων.—ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σπέρματος=
 ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πατρός.—φύντες, τοῦ φύομαι=γεννώμαι.

15 — 17

μὴ οὖν... ποιήσητε=μὴ οὖν ποιήσητέ ποτε μάταια τὰ ἀγαθὰ,
 ἃ οἱ θεοὶ ὑφήγηται εἰς οἰκειότητα ἀδελφοῖς=λοιπὸν μὴ μα-
 ταιώσητέ ποτε τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα οἱ θεοὶ ἔχουσι δώσει πρὸς
 οἰκειότητα τῶν ἀδελφῶν.—ἐπὶ ταῦτα, δηλ. τὰ φυσικὰ ἀγαθὰ.—
 ἀνυπέροβλητος ἄλλοις=ἀνίκητος ὑπ' ἄλλων.—κῆδομαι=φροντίζω.
 —μέγας ὢν=ὅταν εἶναι μέγας, κατὰ τὸ ἀξίωμα δηλ. καὶ τὴν
 δύναμιν.—καλόν, δηλ. ἐστίν=φέρει στολισμόν, τιμῆν.—οὕτω...
 ὡς=τόσον... ὅσον.—τιμήσεται=τιμηθήσεται.—ἀδικεῖν, ἐκ τοῦ
 φοβήσεται=θὰ φοβηθῇ νὰ ἀδικῇ.—ἀδελφοῦ μεγάλου ὄντος=
 ὅταν ὁ ἀδελφὸς εἶναι μέγας ἄνθρωπος.—θᾶπτον... σοῦ=θᾶπτον ἢ
 σύ, ὃ Ταναοξάρη.—τούτω, τίν;—παρέστω=βοηθεῖτω.—δεινὰ=
 συμφοραί, κίνδυνοι.—ἐννόει=νὰ σκέπτησαι.—χαρισάμενος, μετχ.
 ὑποθετ.=ἐὰν κάμῃς χάριν.—ἐλπίσαις ἄν=δύνασαι νὰ ἐλπίσῃς.—
 τυχεῖν=τυχεῖν ἄν=ὅτι ἤθελες τύχει.—βοηθήσας, μετχ. ὑποθ.—

ἄν... ἀντιλάβοις=δύνασαι νὰ λάβῃς πρὸς εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν βοήθειαν. — μόνου τοι... ἐφικνεῖται = βεβαίως μόνον ὅταν ὁ ἀδελφὸς πρωτεύῃ (=ἔχῃ τὴν πρώτην θέσιν) παρὰ τῷ ἀδελφῷ οὐδὲ φθόνος παρὰ τῶν ἄλλων εἰς αὐτὸν φθάνει.

17 — 23

πρὸς θεῶν=ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν. — εἶ τι... μέλει ὑμῖν = ἐὰν κατὰ τι φροντίζετε. — οὐ γάρ... εἰδέναι=διότι βεβαίως δὲν φαίνεσθε ὅτι σαφῶς γνωρίζετε τοῦτο τοῦλάχιστον. — ἔτι = πλέον. — τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἀντὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον ἐτέθη ἡ γενικὴ κατ' ἀναλογίαν τοῦ παύεσθαι ἢ λήγειν τινός. — οὐδὲ γάρ... κατεφωρᾶτε=διότι βεβαίως οὐδὲ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἐβλέπετε τὴν ψυχὴν μου, ἀλλὰ κατενοεῖτε ὅτι αὐτὴ ὑπῆρχεν ἐκ τούτων, τὰ ὅποια πάντοτε ἔπραττον. — τὰς δὲ τῶν... ἐμβάλλουσιν, ἀντὶ τοῦ οὐπω δὲ κατενοήσατε οἷους μὲν φόβους τοῖς μαιφόνους αἱ τῶν ἄδικα παθόντων ψυχαὶ ἐμβάλλουσιν. — τοῖς μαιφόνους=εἰς τοὺς μεμιασμένους διὰ φόνου = εἰς τοὺς φονεῖς. — τῶν ἄδικα παθόντων = τῶν ἀνοσίως φονευθέντων. — παλαμναίους (ἐκ τοῦ παλάμη) = θεοὺς ἐκδικητάς, τιμωροὺς (ὡς τὰς Ἑρινύς). — τοῖς δὲ φθιμένοις = τοῖς δ' ἀποθανοῦσιν. — τὰς τιμὰς, τὰς συνήθειας (δι' αὐτὸ καὶ τὸ ἄρθρον), δηλ. τὴν ταφήν καὶ τὰς χοάς. — διαμένειν... ἄν = ὅτι διέμενον ἄν. — εἰ μηδενός... κύριαί ἦσαν = ἐὰν μηδενὸς αὐτῶν (τίνων;) αἱ ψυχαὶ ἀπέλαυον. — οὔτοι, ἀποδοτέον τῷ ἐπείσθην. — παρέχεται = παρέχει. — ὅπως=ὅτι. — ἔτειδάν... δίχα γένηται=ὅταν χωρισθῇ. — ἀλλ' ὅταν... ἐκκριθῇ = ἀλλ' ὅταν ὁ νοῦς χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ σώματος ὥστε νὰ εἶναι ἄκρατος (=ἀμιγῆς τοῦ σώματος, κεχωρισμένος) καὶ καθαρός. — εἰκὸς εἶναι, ἐκ τοῦ πέπεισμαι. — ἕκαστα ἀπιόντα=ὅτι ἕκαστα ἀπέρχονται. — πρὸς τὸ ὁμόφυλον = πρὸς τὰς οὐσίας τῆς αὐτῆς φύσεως, δηλ. τὰ ὑδατώδη πρὸς τὸ ὕδωρ, τὰ γεώδη πρὸς τὴν γῆν κλπ. — ὅτι ἐγγύτερον... ὕπνου = ὅτι οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων ἔστιν ἐγγύτερον (=ὁμοιότερον) θανάτῳ ὕπνου (=ἡ ὁ ὕπνος). — τότε, δηλ. ἐν τῷ ὕπνῳ. — ἔλευθεροῦται, τίνος; — καὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, καθὼς αἱ ψυχαὶ ἄλλων ἀποθανόντων τιμῶνται ὑπὸ τῶν συγγενῶν των. — καταιδούμενοι=σεβόμενοι. — δέομαι, δηλ. ὑμᾶς ποιεῖν. — εἰ δὲ μὴ οὔτως, ποῖον τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως; — γὰρ = τοῦλάχιστον. —

συνέχουσι = συγκρατοῦσιν. — ἀτριβῆ = ἀβλαβῆ. — ἀναμάρτητον = ἀλάθαστον. — ἀδιήγητον = ἀνέκφραστον. — τούτους, τίνας; — μήτε βουλευσθε = μήτε νὰ διανοηθῆτε.

23 — 25

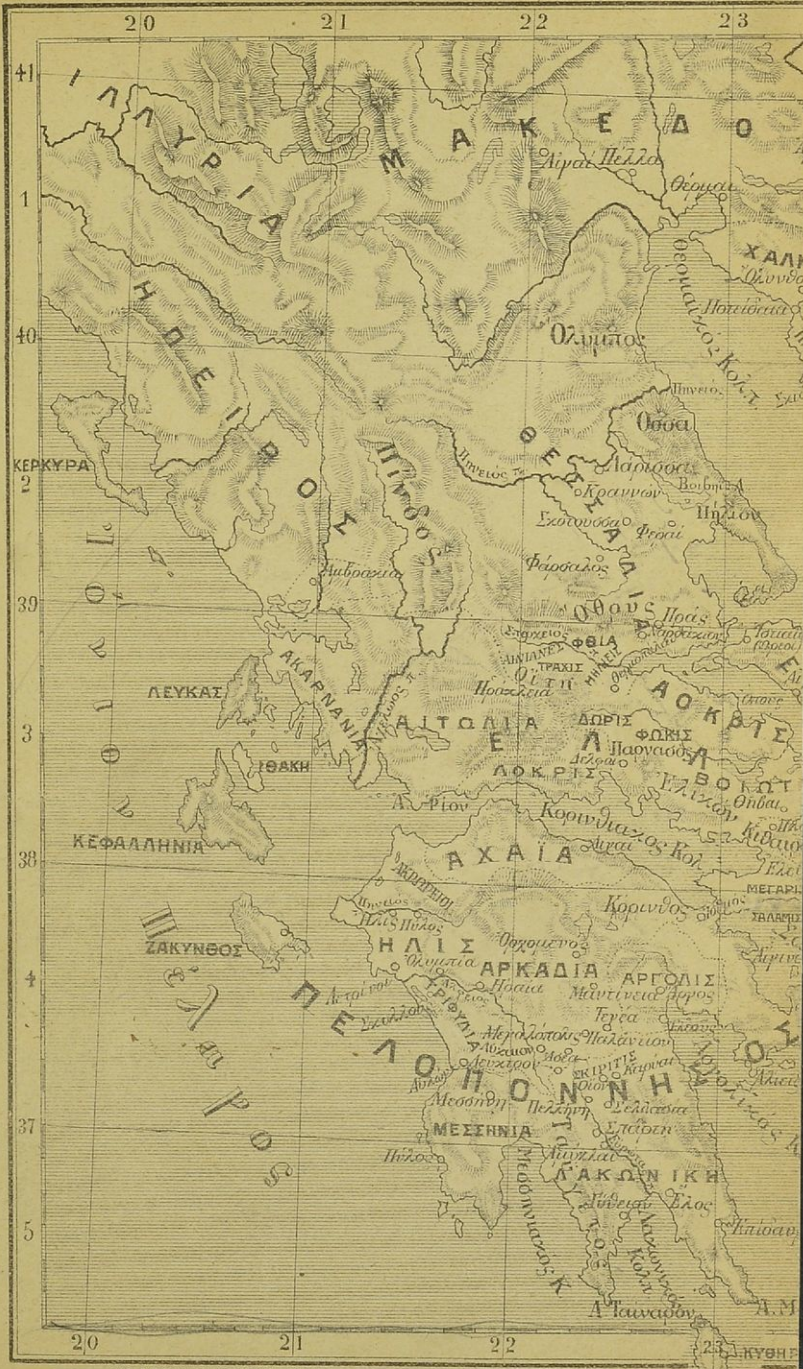
τὸ αἰεὶ ἐπιγιγνόμενον = τὸ ὅποσον πάντοτε διαϊωνίζεται. — ἀποκρύπτονται = ἀποκρύπτουσιν. — ἀλλ' ἐμφανῆ... ἔργα = ἀλλ' ἀνάγκη ἐστὶ ζῆν (= νὰ ἐπιζῶσιν) αἰεὶ τὰ ὑμέτερα ἔργα ἐμφανῆ πᾶσιν. — ἔξω τῶν ἀδίκων = ἀπηλλαγμένα ἀδικίας. — εἰς ἀλλήλους = κατ' ἀλλήλων. — εἰ... φρονήσετε = ἐὰν διανοηθῆτε. — ἐκ πάντων... ἀποβαλεῖτε = θὰ ἀποβάλῃτε ἐκ πάντων τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀξιοπιστίαν. — οὐδ' εἰ... προθυμοῖτο = οὐδὲ ἐὰν οὗτος ἦτο πολὺ πρόθυμος (εἰς τοῦτο). — ἰδὼν, μετχ. ὑποθετ. — τὸν μάλιστα φιλία προσήκοντα = τὸν μάλιστα ἀρμόζοντα εἰς τὴν φιλίαν σας, τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν. — εἰ μὲν οὖν..., νοητέα ἢ ἀπόδοσις εὔ ἔχει. — εἰ δὲ μή, ποῖον τὸ βῆμα τῆς προτάσεως; — αὕτη, ἀντὶ τοῦ: τοῦτο (= τὸ παρά τῶν προγεγενημένων μανθάνειν). — γὰρ = δῆλα δῆ. — διαγεγέννηται, νοητέα ἢ μετχ. ὄντες = διὰ παντὸς ἔχουσι γέινει. — ἤδη = μέχρι τοῦδε. — καὶ ἐναντία ἀλλήλοις ἔπραξαν = καὶ ἔχθροὶ ἀλλήλους διαγεγέννηται ὄντες. — ὁποτέροις... συνενεγκόντα = ὁπότερ' ἂν οὖν αἰσθάνησθε συνενεγκόντα τοῖς πράξασιν = λοιπὸν ὅποια ἐκ τῶν δύο ἐννοεῖτε ὅτι ὑπῆρξαν ὠφέλιμα εἰς τοὺς πράξαντας. — αἰρούμενοι = εἰ αἰροῖσθε.

εἰδέναι 25 — 28
ὁδὸν τῆς ἀρετῆς
ἀποκρυφῶν
αὐτοῦ
Χαίρει
ἡμῶν

τούτων... ἅλις (ἐστὶ) = ταῦτα εἶναι ἀρκετά. — τῇ γῇ ἀπόδοτε, παρά τοῖς Πέρσαις οἱ νεκροὶ δὲν ἐκαίοντο, ἀλλ' ἐθάπτοντο ἀφ' οὗ προηγουμένως ἠλείφοντο κηρῷ. — τοῦ γῆ μιχθῆναι, ἐπεξήγησις τοῦ τούτου = δηλ. τοῦ νὰ ἀναμιχθῆ τις μετ' τὴν γῆν. — τὰ καλὰ = τὰ ὠραία. — ἠδέως ἂν μοι δοκῶ κοινωῆσαι = νομίζω ὅτι εὐχαρίστως ἤθελον μετὰσχει. — τοῦ εὐεργετοῦντος = ἐκεῖνου, τὸ ὅποσον εὐεργετεῖ, δηλ. τῆς γῆς. — ἀλλὰ γὰρ, αἰτιολογεῖ παραλειφθεῖσαν πρότασιν = ἀλλὰ πρέπει νὰ τελειώνω (τὸν λόγον), διότι... — ἐκλείπειν = ὅτι ἀπέρχεται. — μοί, συναπτέον τῷ φαίνεται. — ὅθεν περ = ἐκεῖθεν, ὅθεν, δηλ. ἐκ τῶν ἄκρων τοῦ σώματος (χειρῶν, ποδῶν). — ὄμμα τοῦμόν ζῶντος = τὸ ὄμμα ἐμοῦ ζῶντος. — προσίτω, τίνος

ρήμ.; — ὅταν δ' ἐγκαλύψωμαι = ὅταν δὲ σκεπασθῶ. Οἱ ἀποθνήσκοντες συνειθίζον νὰ σκεπάζωνται, ἵνα ἀποφεύγωσι τὰ βλέμματα τῶν παρισταμένων. — μηδὲ αὐτοὶ ὑμεῖς, δηλ. ἴδητε. — παρακαλεῖτε = προσκαλεῖτε. — συνηθησομένους ἐμοὶ = ἵνα χαρῶσι μετ' ἐμοῦ. — ὡς... παθεῖν = ὥστε μηδὲν κακὸν πλέον νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ πάθω. — ἦν μηδὲν ἔτι ᾧ, κατὰ τὴν § 17. — εὖ ποιήσαντες = περιποιηθέντες. Εἰς τοὺς συνοδεύοντας τὸν νεκρὸν οὐ μόνον τράπεζα παρτίθετο, ἀλλὰ καὶ δῶρα ἐδίδοντο ὑπὸ τῶν συγγενῶν πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ἀποθανόντος. — ὅποσα... νομίζεται = μὲ ὅσα συνειθίζονται (νὰ γίνωνται). — ἐπ' ἀνδρὶ = πρὸς τιμὴν ἀνδρός. — καὶ τοῦτο... τελευταῖον = καὶ τοῦτόν μου τὸν τελευταῖον λόγον νὰ ἐνθυμῆσθε. — εὐεργετοῦντες = ἐὰν εὐεργετῆτε. — τῇ μητρὶ, δηλ. τῇ ὑμετέρᾳ. — ἀπαγγέλλετε, δηλ. χαίρειν. — ὡς παρ' ἐμοῦ = ἐν ὀνόματί μου. — καί... δὲ = καὶ προσέτι. — οἱ παρόντες = ὑμεῖς οἱ παρόντες. — πάντας δεξιωσάμενος = ἀφ' οὗ προσέτεινεν εἰς ὅλους τὴν δεξιάν. — ἐτελεύτησε, ὁ τάφος τοῦ Κύρου ἦτο ἐν Πασαργάδαις, τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ Περσικοῦ κράτους· λείψανά τινα τοῦ τάφου καὶ νῦν ἀποσφύζονται.

Μεῖ εὐεργετοῦντες
 εὐεργετοῦντες εἰς τὴν μητέρα
 εὐεργετοῦντες εἰς τὴν μητέρα
 εὐεργετοῦντες εἰς τὴν μητέρα
 εὐεργετοῦντες εἰς τὴν μητέρα

ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

Ἑλληνικὴ Χρηστομάθεια πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Α' τάξεως τῶν Ἑλλην. σχολείων συνταχθεῖσα κατὰ τὰς ἐπισημοὺς ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας μετὰ σημειώσεων. Ἐκδοσις Β' Δρ. 2.—

Ξενοφῶντος Κύρου Ἀναβάσεως τὰ δύο πρῶτα βιβλία διηρημένα εἰς μεθοδικὰς ἐνότητες μετὰ μαθητικῶν σχολίων, σχεδίων μαχῶν, εἰκόνων καὶ γεωγραφικοῦ πίνακος πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν Ἑλλην. σχολείων. Ἐκδοσις Β'. Δρ. 2.—

Ἡρόδοτος κατ' ἐκλογὴν ἐκδοθεὶς μετὰ σημειώσεων, σχεδίων μαχῶν καὶ γεωγραφικοῦ πίνακος πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Α' τάξεως τῶν Γυμνασίων Δρ. 2.30

Ἀνθολόγιον ἤτοι ἐκλογὴ κειμένων ἐκ τῶν ὁμαλῶν πεζογραφῶν τῆς ἀρχαίας γλώσσης, ἐγκριθὲν διὰ τὴν πενταετίαν 1905—1910, πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' καὶ Γ' τάξεως τῶν πλήρων δημοτικῶν σχολείων Δρ. 0,42

Τιμᾶται δρ. 2.

Ἀθήναι, Τυπογραφεῖον «Ἑστία» Κ. Μάισερ καὶ Ν. Καργαδούρη — 6174